

kemira

Vuosikertomus 2011

Sisällysluettelo

Kemira vuonna 2011	7
Vuosi lyhyesti	8
Kemian vuosi 2011	9
Avainluvut	11
Toimitusjohtajan katsaus	13
Strategia	16
Arvon luominen pitkällä aikavälillä	18
Strategian toteuttamisen ensisijaiset tavoitteet	20
Markkina- ja asiakassegmentit	23
Yritysvastuu	26
Taloudelliset tavoitteet	27
Tutkimus & tuotekehitys	28
Verkostoituminen kestävän kemian edistämiseksi	30
Case: Oikean ratkaisun löytäminen Kiinassa	31
Case: Suolanpoiston pilottiprojektit yhteistyönä	32
Case: Bioetanolin kasvava tarve	34
Liiketoimintakatsaus	35
Paper	36
Paper-katsaus	37
Case: Väripaletin kehittäminen	39
Case: Caraustar Carotell Paperboard	40
Municipal & Industrial	42
Municipal & Industrial -katsaus	43
Case: Yhteistyö Bayerin ja NLMK:n kanssa	45
Case: Hiekan ja soran huuhtelua Panamassa	47
Oil & Mining	48
Oil & Mining -katsaus	49
Case: Fosforin vähentäminen jätevedessä	51
Case: Lisää vesitehokkuutta öljyhiekan käsittelyyn	52
ChemSolutions	53
ChemSolutions-katsaus	54
Case: Uudet orgaaniset hapot parantavat eläinten juomaveden laatua	56
Case: Maidontuotannon parantaminen	58
Yritysvastuu	59
Lähestymistapamme	60
Yritysvastuun viitekehys	62
Sidosryhmäsuhteet	63

Taloudellinen vastuu	65
Olennaisuusmatriisi	68
Riskit ja mahdollisuudet	71
Vastuullinen liiketoimintatapa ja vaatimustenmukaisuus	73
Ulkopuoliset aloitteet	75
Henkilöstömme	78
Henkilöstön kehittäminen	79
Henkilöstöluvut	82
Uratarina: Tuotannosta henkilöstötyön pariin	87
Prosessiturvallisuus	89
Tuoteturvallisuus	91
Responsible Care	94
REACH	95
Toimitusketjun hallinta	96
Asiakaspalaute ja markkinointiviestinnän käytännöt	97
Yhteiskunnallinen osallistuminen	98
Vaikutus ympäristöön	100
Ympäristö- ja turvallisuusasioiden kehittyminen	104
Ympäristödata	106
Vesitase	111
Energiatase	112
Yhteenveto ympäristötiedoista	113
Ympäristövaikutusten pienentäminen	114
Raportoinnin kattavuus	116
GRI-indeksi	119
Varmennusraportti	126
Yhteystiedot	128
Kemiran ensimmäiset vesijalanjälkilaskelmat	129
Uusi energiatehokkuusohjelma	130
Fosforinpoistolla pitkäaikainen positiivinen vaikutus Kirkkojärveen	132
Jätevedenkäsittely Meksikossa	134
Sitoutunut toimimaan Itämeren puolesta	136
Turvallisuus parantui Tielissä ja Goolessa	138
Ensimmäiset Water School -tulokset	139
Hallinto	141
Hallitus	142
Johtoryhmät	146
Hallinto	153

Yhtiökokous	154
Nimitystoimikunta	155
Hallitus	156
Hallituksen valiokunnat	158
Toimitusjohtaja	159
Johtoryhmät	160
Konsernin organisaatio	161
Sisäinen valvonta	162
Sisäpiirihallinto	163
Sisäinen tarkastus	165
Tilintarkastus	166
Taloudellisen raportoinnin valvonta	167
Palkka- ja palkkioselvitys	170
Riskienhallinta	173
Tilinpäätös	176
Hallituksen toimintakertomus 2011	177
Taloudellinen tulos	179
Tutkimus ja tuotekehitys	185
Henkilöstö	186
Yritysvastuu	187
Segmentit	188
Emoyhtiön tulos	192
Osakkeet ja osakkeenomistajat	193
Yhtiökokouksen päätökset	197
Muut tapahtumat	198
Hallinto ja konsernin rakenne	199
Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät	200
Osinko	201
Näkymät	202
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	203
Konsernin tunnusluvut graafeina	205
Osakekohtaiset tunnusluvut	207
Tunnuslukujen laskentakaavat	209
Konsernin tuloslaskelma	211
Konsernin laaja tuloslaskelma	213
Konsernin tase	214
Konsernin rahavirtalaskelma	216
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	218

Konsernin liitetiedot	221
1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	221
2. Segmenttitiedot	236
3. Liiketoiminnan muut tuotot	242
4. Liiketoiminnan kulut	243
5. Osakeperusteiset maksut	246
6. Poistot ja arvonalentumiset	249
7. Rahoitustuotot ja -kulut	251
8. Osuudet osakkuusyrityksissä	253
9. Tuloverot	255
10. Lopetetut toiminnot	257
11. Osakekohtainen tulos	259
12. Liikearvo	261
13. Muut aineettomat hyödykkeet	264
14. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	266
15. Myytävissä olevat rahoitusvarat	269
16. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin	271
17. Vaihto-omaisuus	276
18. Saamiset	277
19. Oman pääoman liitetiedot	278
20. Korolliset velat	282
21. Rahoitusleasingvelat	284
22. Laskennalliset verovelat ja -saamiset	285
23. Eläkevelvoitteet	288
24. Varaukset	292
25. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	294
26. Hankittujen ja myytyjen tytäryritysten rahavirtavaikutus	295
27. Liiketoimintojen yhdistäminen	297
28. Johdannaisinstrumentit	299
29. Rahoitusriskien hallinta	302
30. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat	312
31. Ympäristöriskit ja -vastuut	315
32. Lähipiiritapahtumat	316
33. Muutokset konsernirakenteessa	319
34. Konserniyhtiöt	320
35. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	323
Emoyhtiön tuloslaskelma	324
Emoyhtiön tase	325

Emoyhtiön rahavirtalaskelma	327
Emoyhtiön liitetiedot	329
1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	329
2. Liikevaihto	331
3. Liiketoiminnan muut tuotot	332
4. Kulut	333
5. Henkilöstökulut ja henkilöstömäärä	335
6. Poistot ja arvonalentumiset.....	336
7. Rahoitustuotot ja -kulut	337
8. Satunnaiset erät.....	339
9. Tuloverot	340
10. Aineettomat hyödykkeet	341
11. Aineelliset hyödykkeet	343
12. Sijoitukset	345
13. Vaihto-omaisuus	346
14. Saamiset	347
15. Rahoitusarvopaperit.....	349
16. Oma pääoma	350
17. Tilinpäätössiirtojen kertymä	352
18. Pakolliset varaukset.....	353
19. Pitkäaikainen vieras pääoma	354
20. Lyhytaikainen vieras pääoma	355
21. Vakuudet ja vastuusitoumukset	357
22. Kemira Oyj:n osakkeet ja osuudet	358
Osakkeet ja osakkeenomistajat.....	360
Hallituksen voitonjakoesitys	365
Tilintarkastuskertomus	366
Tuloskehitys neljännesvuosittain	368
Tietoa sijoittajille	370
Sijoittajatietoa graafeina	372
Water Forecast	376
Vedenpuute	377
Veden saastuminen.....	379
Ilmaston lämpeneminen	381
Veden hinta	383
Vesi ja energia.....	384
Veden saatavuus ja laatu	386

Kemira on kansainvälinen vesikemian yhtiö, jonka liikevaihto on yli 2 miljardia euroa. Sen pääkonttori sijaitsee Helsingissä. Kemiran keskeisiä asiakkaita ovat runsaasti vettä kuluttavat teollisuudenalat. Se tarjoaa veden laadun ja määrän hallintaratkaisuja, joilla lisätään asiakkaiden energia-, vesi- ja raaka-ainetehokkuutta. Kemiran visiona on olla johtava vesikemian yhtiö.

Vuosi 2011 lyhyesti

Vuonna 2011 jatkoimme strategiamme toimeenpanoa tullaksemme johtavaksi vesikemian yritykseksi.

Strategian toteuttaminen

Kemira jatkoi vesikemiaan keskittyvän strategian toteuttamista mahdollistaakseen omistaja-arvon pitkän aikavälin kasvattamisen. Konkreettisia esimerkkejä strategian toteuttamisesta olivat muun muassa lisääntynyt sovellusmyynti liuskekivikaasun hyödyntämiseen Yhdysvalloissa, Paper-segmentin onnistuneet toimenpiteet liiketoiminnan uudelleensuuntaamisessa ja tuotantolaitosinvestoinnit Kiinassa ja Intiassa. Kemira myös myi loput Tikkurilan osakkeistaan.

Muutokset liiketoimintaympäristössä

Markkinatilannetta leimasi epävarmuus koko vuoden. Raaka-aineiden hinnat nousivat tai pysyivät samalla tasolla ja vuoden loppupuolella kysyntä laski joissakin asiakasryhmissä. Kilpailukenttämme muuttui joidenkin kilpailijoiden yrityskauppojen kautta, mutta tällä ei ollut vaikutusta Kemiran strategiaan painopistealueisiin tai liiketoimintatavoitteisiin. Asiakkaamme kiinnittivät aiempaa enemmän huomiota vesi-, energia- ja raaka-ainetehokkuuteensa ja lisäsivät näin Kemiran liiketoimintamahdollisuuksia.

Vahva taloudellinen tulos

Haastavasta markkinatilanteesta huolimatta Kemira onnistui kasvattamaan liikevaihtoaan ja nettotulostaan. Lisäksi kassavirta oli vahva. Kannattavuuden parantaminen kohti liikevoiton 10 prosentin tasoa pysyy keskeisenä tavoitteenamme. Vuonna 2011 Kemira jatkoi E10-kannattavuusohjelmaansa, johon kuuluu noin 200 kannattavuuden parantamiseen tähtäävää projektia. Muita toimia olivat E3-energiatehokkuusohjelma sekä investoinnit uusiin saostuskemikaalitehtaisiin Euroopassa, jotka parantavat kustannustehokkaiden raaka-aineiden saatavuutta.

Uutta liiketoimintaa SWEETistä

[Vesitutkimuksen huippuosaamiskeskus \(SWEET\)](#) on tärkeä hanke oman teknologiakehityksemme vauhdittamisessa ja laaja-alaisessa vesiteknologian osaamisen kehittämisessä. Teemme yhteistyötä useiden partnereiden, asiakkaiden, tutkimuslaitosten ja alihankkijoiden kanssa globaalisti. Vuonna 2011 saimme uutta liikevaihtoa SWEET-portfolioomme kuuluvista tuotteista, muun muassa leimatuista polymeereistä, suolanpoistopiloteista ja saostumisenestokemikaaleista.

Kansainvälinen kemian vuosi 2011

Kemira osallistui kansainväliseen kemian vuoteen 2011 järjestämällä tapahtumia, joissa juhlistettiin kemian alan saavutuksia ja innovaatioita ihmiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kansainvälinen kemian vuosi 2011 oli UNESCO:n (YK) ja IUPACin (International Union of Pure and Applied Chemistry) aloite, jonka tarkoituksena oli maailmanlaajuisesti juhlistaa kemian alan saavutuksia ja innovaatioita ihmiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kemian vuosi tarjosi joukon interaktiivisia, viihdyttäviä ja opettavaisia tapahtumia kaikenikäisille. Juhlavuotta vietettiin ympäri maailmaa, ja sen aikana yleisö sai mahdollisuuden osallistua niin paikallisiin, alueellisiin kuin valtakunnallisiin tapahtumiin. Teemavuoden tavoitteena oli lisätä kemian alan arvostusta suuren yleisön keskuudessa, lisätä nuorten kiinnostusta kemian alaa kohtaan, saada ihmiset kiinnostumaan alan tulevaisuudesta ja innovaatioista sekä juhlaa Marie Curien ja muiden tiedenaisten saavutuksia.

Kemira osallistui kemian vuoteen sekä paikallisesti että maailmanlaajuisesti

Kemira osallistui kansainväliseen kemian vuoteen monin erilaisin tapahtumin, joissa juhliittiin kemian alan saavutuksia ja keksintöjä ihmiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi. Kemira halusi suuren yleisön näkevän kemianteollisuuden vastuullisena yhteiskunnan jäsenenä. Yksi teemavuoden erityisteemoista oli vesi, joka symboloi elämää ja tulevaisuutta – myös Kemiralle, koska vesikemia on sen liiketoiminnan ydin.

Kemiran toimipaikat saivat itse päättää, kuinka osallistua kansainvälisen kemian vuoden ja maailman vesipäivän viettoon. Vuoden aikana järjestettiin esimerkiksi avointen ovien päiviä, tehtiin yhteistyötä koulujen ja korkeakoulujen kanssa sekä tutustutettiin ihmisiä kemiaan muun muassa Helsingissä järjestetyissä ”Kemiana Kampissa” ja ”Kemian yö” -tapahtumissa.

Kemira piti Uruguayn Fray Bentosissa Química D+ -projektin puitteissa joukon esitelmiä valtionkouluissa. Química D+ on valtionyliopiston kemian laitoksen kehittämä projekti, jonka tavoitteena on osoittaa tuleville sukupolville tieteen tärkeys jokapäiväisessä elämässä ja edistää tieteelliselle uralle suuntautumista.

Alankomaissa Kemira osallistui Global Water Experiment -ohjelmaan, jossa koululaiset pääsivät tutustumaan vesikemiaan. Koululaiset tekivät kouluista kerätyille vesinäytteille neljä testiä. Näytteiden happo- ja suolapitoisuusarvot sekä suodatus- ja puhdistustiedot kirjattiin yhteen kansainväliseen tietokantaan. Kemira auttoi ohjelmaa tarjoamalla materiaalit ja lähettämällä kouluihin asiantuntijoita auttamaan testeissä. Tavoitteena oli saada lapset ymmärtämään, kuinka tärkeää vesi on kaikelle elämälle.

→ Lue lisää Global Water Experiment -ohjelmasta:

<http://water.chemistry2011.org> ja <http://www.globalchemistryexperiment.nl> (hollanniksi).

Kemiran ja kemianteollisuuden imago parani

Kansainvälisen kemian vuoden 2011 myötä kemianteollisuuden imago parani, kemian merkitys korostui ja vesikemian rooli hyvinvoinnin edistäjänä sai näkyvyyttä Kemiran osalta. Teemavuosi myös vahvisti Kemiran brändiä ja imagoa työnantajana sekä tiivistä suhteita eri sidosryhmiin.

Avainluvut

AVAINLUVUT 2011

Milj. e

	2011	2010
Liikevaihto	2 207,2	2 160,9
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	157,3	162,3
Liikevoitto	158,3	156,1
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,1	7,5
Liikevoitto, %	7,2	7,2
Voitto ennen veroja	168,4	137,9
Tilikauden voitto, josta emoyhtiön omistajille kuuluva osuus	135,6	110,9
Tulos/osake euroa, jatkuvista toiminnoista	0,89	0,73
Sidotun pääoman tuotto (ROCE), % *	11,1	9,9
Rahavirta investointien jälkeen **	115,3	168,6
Omavaraisuusaste, % kauden lopussa **	51	54
Velkaantuneisuus, % kauden lopussa	38	39
Henkilöstö kauden lopussa	5 006	4 935

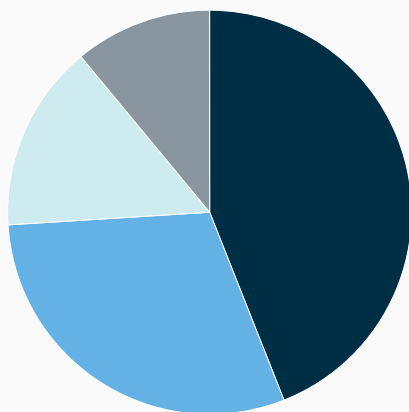
Luvut eivät sisällä Tikkurilaa.

* 12 kuukauden keskiarvo

** Sisältää Tikkurilan 25.3.2010 saakka

Liikevaihto segmenteittäin

%

LIIKEVOITTO SEGMENTEITTÄIN ILMAN KERTALUONTEISIA ERIÄ

	%
Paper	48
Municipal & Industrial	30
Oil & Mining	23
Muut (sisältää mm. ChemSolutions)	-1

RAHAVIRTA SEGMENTEITTÄIN

	%
Paper	79
Municipal & Industrial	36
Oil & Mining	25
Muut (sisältää mm. ChemSolutions)	-40

Toimitusjohtajan katsaus

Keskittyminen asiakkaidemme tuottavuuden ja resurssitehokkuuden parantamiseen johti positiivisiin tuloksiin kasvaneen liikevaihdon, parantuneen nettotuloksen ja vahvan rahavirran muodossa.

Vuonna 2011 otimme määrätietoisia askelia vesistrategiamme toteuttamisessa mahdollistaaksemme omistaja-arvon kasvattamisen pitkällä aikavälillä. Samaan aikaan epävakaa maailmantalouden tila aiheutti poikkeavaa käyttäytymistä markkinoilla, muun muassa samanaikaista raaka-aineiden hinnannousua ja pienenevää kysyntää joissakin asiakassegmenteissä loppuvuodesta. Näistä haastavista olosuhteista huolimatta Kemira onnistui kasvattamaan liikevaihtoa ja nettotulosta sekä vahvistamaan kassavirtaa. Tämä mahdollistaa viime vuotta selvästi korkeamman osingon maksamisen osakkeenomistajille.

Liiketoimintaympäristössämme tapahtui muutamia mainitsemisen arvoisia asioita vuonna 2011. Kilpailukenttämme muuttui joidenkin kilpailijoiden yrityskauppojen kautta. Nämä muutokset eivät kuitenkaan vaikuta Kemiran strategiaan painopistealueisiin tai liiketoimintatavoitteisiin. Asiakkaamme alkoivat myös kiinnittää aikaisempaa enemmän huomiota vesi-, energia- ja raaka-ainetehokkuuteensa. Tämä trendi on Kemiralle tärkeä mahdollisuus kehittää omaa tarjontaansa ja työskennellä yhdessä asiakkaidensa kanssa parantaakseen heidän kannattavuuttaan ja kestäväen kehityksen periaatteisiin pohjautuvaa liiketoimintaansa.

→ [Lue lisää Kemiran strategisesta yritysvastuusta.](#)

Markkinatilannetta leimasi epävarmuus koko vuoden. Alkuvuodesta asiakasteollisuuksiemme kysyntä kehittyi myönteisesti, ja onnistuimme viemään läpi hinnankorotuksia kompensoidaksemme raaka-aineiden kohoavat hinnat. Öljyn ja muiden avainraaka-aineiden hinnat nousivat tai pysyivät korkealla tasolla lähes koko toisen vuosipuoliskon. Samanaikaisesti talouden epävarmuus johti pitkiin huoltokatkoihin

paperiteollisuudessa ja pienenevään vedenkäsittelykemikaalien kysyntään talousvaikeuksissa olevissa kunnissa.

Noin 78 % liiketoiminnastamme keskittyy strategiaamme mukaisesti veteen. Tämä liiketoiminta kasvoi 6 % vuodesta 2010. Oil & Mining -segmentin myynti kasvoi yli 13 %, ja vahvin myynnin kasvu tuli Oil & Gas -asiakassegmentistä. Myös Municipal & Industrial -segmentissä myyntimme eri teollisuuksille kehittyi hyvin. Onnistuimme myös inflaatiosta huolimatta pitämään kiinteät kustannukset hieman viime vuotta pienempinä. Strategisista investoinneistamme 66 % meni kasvaville markkinoille. Velkaantuneisuus pieneni hieman edellisestä vuodesta ja meillä on keinot taseen vahvistamiseksi edelleen tulevaisuudessa. Kannattavuuden osalta emme ole vielä päässeet tavoitteeseemme, joten sen parantaminen kohti liikevoiton 10 prosentin tasoa pysyy keskeisenä tavoitteena. Tämä vaatii määrätietoista ja peräänantamatonta työtä. Mutta uskon, että meillä on tarvittavat ohjelmat käynnissä tavoitteemme saavuttamiseksi.

Jatkoimme työtä keskeisten kyvykkyyksiemme ja markkina-asemamme vahvistamiseksi valikoiduissa asiakassegmenteissä ja markkina-alueilla. Nopeinta eteneminen oli Oil & Mining -segmentissä, jossa vedenkäsittelyliiketoiminta kasvoi merkittävästi uusien energiavarojen, kuten liuskekivikaasun, hyödyntämisessä, erityisesti Yhdysvalloissa. Paper-segmentti edistyi hyvin liiketoimintansa uudelleensuuntaamisessa. Se tunnetaan nyt kattavasta vedenkäsittelyn sekä paperikoneen märän pään ja sellun tuotantoprosesseja tukevasta tarjonnastaan. Tämä on edesauttanut meitä saamaan uusia asiakkaita sekä kypsillä että kasvavilla markkinoilla. Municipal & Industrial -segmentti onnistui strategisissa markkina-avauksissa uusilla sovellusalueilla. Vuoden aikana vahvistimme asemaamme myös valikoiduilla kasvavilla markkinoilla, erityisesti BRIC-maissa. Kiinaan ja Intiaan rakennettavat tehtaamme valmistuvat vuoden 2012 aikana ja auttavat meitä laajentamaan tarjontaamme ja parantamaan kustannustehokkuuttamme.

Maaliskuussa Kemira myi loput Tikkurilan osakkeensa. Bruttomyyntitulot tästä kaupasta olivat 97,6 miljoonaa euroa. Kemira omistaa myös vähemmistöosuuden (39 %) suuresta titaanidioksidivalmistajasta Sachtlebenistä. Sachtlebenin liiketoiminnan kehitys jatkui vahvana ja tämä vaikutti positiivisesti Kemiran tulokseen. Vaikka olemme tyytyväisiä Sachtlebenin tulokseen, jatkamme tämän liiketoiminnan pitkän aikavälin strategisten vaihtoehtojen kartoittamista yhdessä Rockwood Holdingsin kanssa. Viime vuosina sekä Kemira että Rockwood ovat ilmoittaneet, että titaanidioksidi ei ole kummarkaan ydinliiketoimintaa pitkällä aikavälillä.

Kemira omistaa osakkeita Pohjolan Voimassa ja Teollisuuden Voimassa. Joulukuussa Kemira Oyj osti Kemiran eläkesäätiöltä 2,5 % Pohjolan Voiman osakkeista, minkä seurauksena Kemira hallinnoi täysin kaikkia energiaan liittyviä omistuksiaan. Kauppahinta oli 103 miljoonaa euroa.

Vesitutkimuksen huippuosaamiskeskus (SWEET) on tärkeä hanke oman teknologiakehityksemme vauhdittamisessa ja laaja-alaisessa vesiteknologian osaamisen kehittämisessä. Teemme yhteistyötä useiden partnereiden, asiakkaiden, tutkimuslaitosten ja alihankkijoiden kanssa globaalisti. Vuonna 2011 SWEET-portfolioomme kuului yli 30 projektia. Meillä oli lupaavia koeajoja useissa projekteissa ja saimme myös uutta liikevaihtoa joistakin tuotteista. Vuonna 2012 tulemme kaupallistamaan useita tuotteita ja sovelluksia.

Maailmanlaajuinen asiakastytyväisyystutkimuksemme tehtiin keväällä. Olimme 18 prosenttiyksikköä kilpailijoitamme edellä asiakastytyväisyydessä. Asiakkaamme arvostivat eniten yhteistyön helppoutta,

tuotteiden laatua ja luotettavuutta. Nämä kaikki ovat ominaisuuksia, joita aiomme käyttää pohjana asiakkaillemme tuottamamme arvon edelleenkasvattamisessa.

Vuodesta 2008 olemme muuttaneet Kemiran suunnan monialaisesta kemian toimittajasta vesikemiaan. Samanaikaisesti olemme kehittäneet arvopohjaista yrityskulttuuria ja työtapojamme. Sitoutuneet ja osaavat ihmiset ovat jatkossa yksi tärkeimmistä kilpailuvalteistamme. Olen ylpeä voidessani todeta, että henkilöstön sitoutuminen on kasvanut viime vuodesta ja että olimme vertailuryhmäämme parempi sitoutumista kuvaavassa indeksissä.

Yhteenvedona voin todeta, että Kemiralla on selkeä strateginen suunta ja kaikki mahdollisuudet jatkaa arvon luontia eri sidosryhmillensä. Valituissa asiakasteollisuuksissamme on kasvava tarve veden käsittelylle ja kierrätykselle ja niissä meillä on vahva asema. Kaikki liiketoimintamme ovat kannattavia ja niiden lähtökohtana on hyvin toimiva jaettu ydin: yhteinen vesikemian teknologia, laaja tuoteportfolio ja toimivat tuotanto- ja logistiikkaverkostot. Lopuksi todettakoon, että meillä on paljon energiaa, osaamista ja intohimoa saavuttaa yhteiset tavoitteemme. Tästä on uuden toimitusjohtajan, Wolfgang Büchelen, hyvä jatkaa. Pitkän Kemira-urani päätteeksi haluan kiittää henkilöstöä, asiakkaita, omistajia ja muita sidosryhmiä kuluneista vaiheikkaista ja muutoksentaiteisista vuosikymmenistä.

Harri Kerminen

Toimitusjohtaja

Vedenkäsittelymarkkinat ja Kemiran painopisteet

Kemiran strategia ja liiketoiminta keskittyvät veteen, mikä tarjoaa vankan perustan arvon luomiselle pitkällä aikavälillä.

Maailmanlaajuiset kehityssuuntaukset kasvattavat vedenkäsittelyratkaisujen arvoa

Tietyillä maantieteellisillä alueilla kärsitään jo tänä päivänä merkittävästä vedenpuutteesta. Tulevaisuudessa tilanne on maailmanlaajuisen kehityssuuntausten takia yhä haastavampi. Väestönkasvu jatkuu voimakkaasti erityisesti Aasiassa. Kaupungistuminen edellyttää uusia vesi- ja viemärintiratkaisuja kymmenille miljoonille uusille kaupunkilaisille joka vuosi. Teollisuuskasvu jatkuu, mutta raaka-aineiden ja työvoiman kannalta paras sijoituspaikka tuotantolaitokselle on usein vedenpuutteesta kärsivillä alueilla. Ilmastonmuutos vaikuttaa paikalliseen vesitasapainoon aiheuttaen esimerkiksi kuivuutta, tulvia ja vesivarojen saastumista.

Tämän kehityksen odotetaan johtavan 40 prosentin kuiluun veden maailmanlaajuisen kysynnän ja tarjonnan välillä vuoteen 2030 mennessä tämänhetkisten makean veden varantojen perusteella. Paheneva epätasapaino edellyttää uusia vedenkäsittelyratkaisuja, jotka lisäävät veden uudelleenkäyttöä ja mahdollistavat huonolaatuisen raakaveden hyödyntämisen. Uskomme näiden ratkaisujen lisäävän merkittävästi liiketoiminnan arvoa pitkällä aikavälillä.

Kemiran vedenkäsittelymarkkinat

Kemiran strategiassa ja liiketoiminnassa keskitytään veteen, mikä tarjoaa vankan perustan arvon luomiselle pitkällä aikavälillä.

Maailmanlaajuisen vesimarkkinoiden arvo on noin 500 miljardia euroa, ja ne jakaantuvat kymmeniin alamarkkinoihin. Kemira keskittyy markkinoihin, joilla teolliset ja kunnalliset asiakkaat käyttävät kemialla vedenkäsittelyssä ja veteen liittyvien prosessien parantamisessa.

Kemiran kohdemarkkinoiden arvo vuonna 2011 oli arviolta 28 miljardia euroa. Olemme jakaneet markkinat kolmeen markkinasegmenttiin. Yhteinen tavoitteemme kaikilla kohdemarkkinoillamme on veden ja energian tehokas käyttö, minkä lisäksi jokaisella markkinasegmentillä on omia erityistavoitteita.

Paper

- Markkina-ajuri: biomassan edistyksellinen ja tehokas käsittely
- Markkinoiden arvo vuonna 2011: 10 miljardia euroa*
- Kemiran tavoite: kemiallisia ratkaisuja sellu- ja paperiteollisuuden runsaasti vettä kuluttaviin prosesseihin asiakkaiden vesi-, raaka-aine- ja energiatehokkuuden parantamiseksi

Oil & Mining

- Markkina-ajuri: luonnonvarojen louhinta kestäväällä tavalla
- Markkinoiden arvo vuonna 2011: 8 miljardia euroa*
- Kemiran tavoite: kemiallisia ratkaisuja öljy- ja kaivosteollisuuden runsaasti vettä kuluttaviin prosesseihin jäteveden käsittelemiseksi ja louhinnan tehostamiseksi

Municipal & Industrial

- Markkina-ajuri: puhdasta ja turvallista vettä ihmisille ja teollisuuden käyttöön
- Markkinoiden arvo vuonna 2011: 10 miljardia euroa*
- Kemiran tavoite: vedenkäsittely-, vedenpuhdistus- ja jäteletteenkäsittelyratkaisuja kunnille ja teollisuudenaloille

* Kemiran johdon arvio

Strategia vakaan arvon luomiselle pitkällä aikavälillä

Kemiran strategia voidaan tiivistää seuraavaan lauseeseen: Me parannamme veteen liittyviä prosesseja kemiansovellusten kautta.

Kemiran missio ja visio

Missio: Veden tehokas käyttö ja uudelleenkäyttö

Visio: Johtava vesikemian yhtiö

Strategia

Kemira luo arvoa osakkeenomistajilleen ja asiakkailleen tarjoamalla asiakkaiden tuotantoprosesseihin räätälöityä kemialla. Räätälöidyn lähestymistavan avulla parannamme asiakkaiden vesi-, energia- ja raaka-ainetehokkuutta. Näin luomme merkittävää arvoa asiakkaidemme liiketoiminnalle ja erotumme kilpailijoista.

Kemiran strategia voidaan tiivistää seuraavaan lauseeseen: **Parannamme veteen liittyviä prosesseja kemiansovelluksilla.** Strategiamme perustuu neljään toisiinsa tiiviisti liittyvään kulmakiveen.

- **Keskittyminen paljon vettä tarvitseviin asiakkaisiin.** Kemira keskittyy maailmanlaajuisesti asiakassegmentteihin, joissa sekä vedellä että kemialla on merkittävä rooli. Tällaisia toimialoja ovat paperi-, öljy-, kaasu- ja kaivosteollisuus, kunnalliset vedenkäsittelylaitokset sekä muut vettä runsaasti käyttävät teollisuudenalat. Asiakkaitamme palvelevilla tiimeillämme on vahva kokemus ja osaaminen asiakastoimialoilla, mikä antaa meille mahdollisuuden luoda kestäviä ja pitkäaikaisia asiakassuhteita ja jatkuvasti tunnistaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia.
- **Kemian räätälöinti asiakasprosessien mukaan.** Voidaksemme luoda asiakkaille räätälöityjä kemianratkaisuja, olemme tutustuneet syvällisesti asiakkaidemme veteen liittyviin prosesseihin. Laboratoriotestien ja pilotoinnin kautta tunnistamme ne osa-alueet, joilla prosessia voidaan tehostaa kemian avulla. Kun oikea kemiallinen koostumus on määritetty, tuemme asiakasta annostuksessa, valvonnassa ja hallinnassa asiakkaan tuotantoprosessin maksimaalisen suorituskyvyn varmistamiseksi.
- **Laaja-alaisen vesi- ja kemianosaamisen lisääminen.** Pitkä kokemuksemme ja läsnäolomme monilla veteen liittyvillä teollisuudenaloilla on auttanut meitä rakentamaan laajan osaamisen vesikemiasta ja kemian teknologiasta. Vesiosaaminen ja kemian teknologia yhdessä luovat arvoa asiakkaillemme ja Kemiran tehokkuuden ytimen. Toimimalla monilla asiakastoimialoilla keräämme osaamista, jaamme parhaita käytäntöjä teollisuudenalalta toiselle, luomme kumppanuuksia muiden vesialan johtajien kanssa ja tehostamme toimintaamme.
- **Kilpailukykyisten kemikaalituotteiden tarjoaminen ja luotettava toimittaminen.** Kemira valmistaa itse suurimman osan asiakkaille tarjoamistaan kemikaaleista voidakseen taata optimaalisen koostumuksen, kilpailukykyisen kustannuspohjan ja luotettavat asiakastoimitukset. Kemira tehostaa jatkuvasti maailmanlaajuisia hankinta-, tuotanto- ja toimitusketjujaan. Tuotantolaitosten sijoittaminen ja teknologiat optimoidaan edullisten raaka-aineiden saatavuuden ja tärkeimpien asiakkaiden sijainnin mukaan. Kemira täydentää omaa tuotantoaan kolmansien osapuolten tuotteilla.

Strategiamme kulmakivet määrittävät myös osaamisen kehittämisen ensisijaiset tavoitteet. Seuraavat strategiaan läheisesti liittyvät osa-alueet on määriteltä tärkeimmiksi osaamisalueiksi, joille keskitämme tuotekehityksen ja investoinnit.

- Asiakkaidemme lähellä oleminen ja palveleminen
- Toimialakohtainen sovellusosaaminen
- Vesikemian teknologia
- Maailmanlaajuisesti optimoitu hankinta-, tuotanto- ja toimitusketju

Strategian toteuttamisen ensisijaiset tavoitteet

Kemira päätti vuonna 2008 keskittyä vesikemiaan ja on sen jälkeen kehittänyt liiketoiminnan portfoliotaan sen mukaisesti.

Aseman vahvistaminen tärkeimmillä veteen liittyvillä teollisuudenaloilla

Kemira keskittyy asiakastoimialoihin, joissa kemiallisella vedenkäsittelyllä on merkittävä ja kasvava rooli. Olemme rakentaneet vahvan markkina-aseman monilla tällaisilla teollisuudenaloilla ja tavoitteenamme on nopeuttaa tätä kehitystä. Markkina-aseman kehittämistavoitteet on selitetty seuraavassa segmenteittäin.

- **Paper.** Kemira tarjoaa paperiteollisuuden asiakkaille kattavia vesikemian ratkaisuja paperikoneen märän pää- ja sellun tuotantoprosesseihin. Ymmärtämällä syvällisesti asiakkaiden prosesseja ja tarjoamalla laajan valikoiman kemianratkaisuja Kemira on saavuttanut aseman tärkeänä teknologiakumppanina, joka mahdollistaa raaka-aineiden, veden ja energian tehokkaan ja kestävä käytön. Monet paperinvalmistajat ovat tällä hetkellä uusiutumassa monenlaisten biomassapohjaisten tuotteiden valmistajiksi. Laajan toimialaosaamisen ja T&K-toiminnan kautta Kemira voi tukea toimialan johtavia yrityksiä tässä kehityksessä. Tämä luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä asiakkaillemme että Kemiralle. Nopeasti kehittyviä liiketoiminta-alueita ovat muun muassa pakkaus- ja pehmopaperialat. Ympäristöhuolet ja väestönkasvu ohjaavat uudentyyppisten, edistyskellisten ja uusiutuviin materiaaleihin perustuvien pakkaus- ja hygieniatuotteiden kysyntää.
- **Municipal & Industrial.** Municipal & Industrial -segmentin asiakkaille Kemira tarjoaa laajan tuotanto-, myynti- ja jakeluverkoston tuella mittavan valikoiman kemiallisia vedenkäsittelysovelluksia. Lakisääteiset vaatimukset sekä yleiset ympäristö- ja terveyshuolet kasvattavat tasaisesti vedenkäsittelyn kysyntää monilla valmistusteollisuuden toimialoilla ja kunnallisissa vedenkäsittelylaitoksissa. Kemiralla on vahva asema kehittyneillä markkinoilla raakaveden-, jäteveden- ja lietteenkäsittelysovelluksissa. Tavoitteena on tukeutua tähän asemaan ja kehittää tulevaa kasvua erityissovellusten kautta. Kunnallisten asiakkaiden kohdalla tällaisia sovelluksia ovat esimerkiksi hajuntorjunta ja järvien kunnostus. Tarjoamme räätälöityjä kemiallisia vedenkäsittelyratkaisuja monille runsaasti vettä kuluttaville teollisuudenaloille, kuten lääke-, rakennus-, sokeri-, bioetanoli-, suolanpoisto- ja energia-aloille.
- **Oil & Mining.** Kemira tarjoaa öljy- ja kaivosteollisuuden asiakkailleen tiettyä runsaasti vettä kuluttavia prosesseja varten kehitettyjä sovelluksia, jotka perustuvat ainutlaatuisen kemialliseen koostumukseen, jossa on hyödynnetty laajaa tuotevalikoimaamme. Luonnonvarojen ehtyessä edistyskellisen vedenkäsittelyn kysyntä kasvaa nopeasti öljynporauksessa sekä mineraalien ja metallien louhinnassa. Malmin alhaisten pitoisuuksien sekä öljy- ja kaasuvarojen alemman luonnollisen paineen kompensointi edellyttää yhä enemmän vettä. Talouskasvun perässä pysyminen edellyttää myös liuskekaasun ja öljyhiekan tuotannon kasvattamista sekä syvänmeren öljyvarojen hyödyntämistä. Nämä epätavalliset varannot edellyttävät suuria määriä vettä ja edistyskellistä kemialla. Vesi- ja ympäristöhaasteiden lisääntyminen kasvattaa uusien edistyskellisten jätevedenkäsittely- ja uudelleenkäyttöratkaisujen kysyntää. Kemiran Oil & Mining -segmentti on hyvässä asemassa hyödyntääkseen edellä mainittuja uusia mahdollisuuksia. Kemian teknologiamme ja vesiosaamisemme avulla voimme tehostaa louhinta- ja porausprosesseja ja mahdollistaa kestävä vedenkäsittelyn.

Uudistunutta teknologiaa

Säilyttääksemme ja luodaksemme kilpailuetua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä kehitämme teknologiaamme kahdella tavalla.

Teknologian ja tuotteiden lyhyen ja keskipitkän aikavälin kehittäminen tapahtuu hyödyntämällä maailmanlaajuisia markkinaläsnäoloamme ja T&K-verkostoamme. Luomme tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden kanssa uusia konsepteja ja kehitämme teknologiaa sekä testaamme niitä asiakkaiden prosesseissa. Tämä mahdollistaa teknologiatarjontamme jatkuvan kehittämisen osallistamalla johtavat asiakkaamme kehitystyöhön.

Teknologian pitkän aikavälin kehittämisessä keskitytään vedenkäsittelyratkaisujen kehittämisen tuleviin tarpeisiin. Ratkaisumme edellyttävät monialaista, kemian teknologiat ylittävää osaamista, joten teemme tiivistä yhteistyötä kumppaneidemme, kuten tutkimuslaitosten ja vesiteollisuuden toimijoiden, kanssa ympäri maailmaa.

Kemira perusti vuonna 2010 vesitutkimuksen huippuosaamiskeskuksen (SWEET) edistämään teknologiakehitystä. Osaamiskeskuksen toiminta-alue kattaa monia vesiteknologian aloja, ja se tarjoaa Kemiralle yhteistyöalustan kumppaneiden, asiakkaiden, tutkimuslaitosten ja toimittajien kanssa tehtävään maailmanlaajuiseen yhteistyöhön. Näin voimme kehittää edelleen T&K-osaamistamme lyhyen ja pitkän aikavälin tarpeitamme varten sekä luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Kasvu BRIC-markkinoilla

Aseman vahvistaminen Brasiliassa, Venäjällä, Kiinassa ja Intiassa on Kemiralle erityisen tärkeää, sillä merkittävä osa asiakastoimialojemme kasvusta tapahtuu näissä maissa. Tarkoituksenamme on laajentaa vesiteknologian osaamistamme ja sovellusosaamistamme näillä markkinoilla, sillä meille on tärkeää erottua paikallisessa ja kansainvälisessä tuotekilpailussa.

Läsnäolomme ja liiketoimintamme on vahvaa BRIC-alueilla ja vuonna 2011 otimme lisää tärkeitä edistysaskeleita. Avasimme neljännen maailmanlaajuisen tutkimuskeskuksen São Pauloön Brasiliaan ja jatkoimme kahden, vuonna 2012 avattavan tuotantolaitoksen rakennustöitä Kiinassa ja Intiassa.

Vuonna 2012 jatkamme kilpailukykyämme ja läsnäolomme vahvistamista. Yksi tärkeimmistä toimista on muun muassa sovellusosaamisen parantaminen resurssien ja teknologian vaihdon kautta. Otamme myös Aasian ja Tyynenmeren alueen uudet tehtaat käyttöön. Näiden toimien avulla parannamme kustannustehokkuutta ja asiakaspalvelua sekä laajennamme tarjontaamme.

Liiketoimintaportfolion arvon optimointi

Kemira päätti vuonna 2008 keskittyä vesikemiaan ja on sen jälkeen kehittänyt liiketoimintaportfoliotaan sen mukaisesti. Olemme luopuneet huonosti kannattavista liiketoiminnoista ja keskittyneet ydinliiketoimintaamme sekä hankkineet muutamia vesikemian yrityksiä. Vesikemia muodostaa nyt 78 % Kemiran liiketoiminnasta. Jatkamme vesikemiatarjontamme kehittämistä ja laajentamista samalla, kun poistumme kannattamattomilta liiketoiminta-alueilta. Keskipitkän aikavälin tavoitteenamme on kasvattaa vesikemian osuus yli 80 prosenttiin liiketoiminnastamme.

Kemiran tärkein muuhun kuin veteen liittyvä liiketoiminto on ChemSolutions, jolla on vahva liikevoitto ja kassavirta suhdanteista riippumatta. ChemSolutions-toiminnolla on oma strategiansa, ja se tarjoaa erikoiskemikaaleja elintarvike- ja rehuteollisuudelle, kemikaali- ja lääketeollisuudelle sekä lentoasemien

kiitoratojen sulatukseen. Kaksi ensiksi mainittua teollisuudenalaa muodostavat noin 85 % liiketoiminnasta. Tuote- ja tuotantoteknologiainnovaatioiden ansiosta olemme saavuttaneet vahvan markkina-aseman näillä markkinoilla, joilla olemme useimmiten suurin tai toiseksi suurin toimija. Tarjontamme mahdollistaa kannattavuuden parantamisen uusilla tuotealueilla ja kehittyvillä markkinoilla.

Konsolidoitujen liiketoimintojen lisäksi Kemiralla on vähemmistöosuus (39 %) osakkuusyhtiö Sachtlebenissä. Tämä titaanioksidiliiketoiminta vaikuttaa merkittävästi osakekohtaiseen tulokseemme, mikä johtuu tehokkaista toiminnoista ja vahvasta markkinakysynnästä. Jatkamme strategisten pitkän aikavälin mahdollisuuksien arviointia yhdessä yhteisyrityskumppanimme Rockwoodin kanssa.

Markkina- ja asiakassegmentit

	Paper	Oil & Mining	Municipal & Industrial
Markkina-asema	Kahden suurimman vesikemian alan yhtiön joukossa. Kolmen parhaan joukossa, useita ykkös- tai kakkosasemia niillä alueellisilla markkinoilla, joilla Kemiralla toimintaa: • Massa: 2. • Pakkaukset ja Kartongit: 2. • Kirjoitus- ja Painopaperit: 3. • Pehmopaperit: 5.	Kokonaismarkkinat ovat pirstaloituneet teknologian ja alueen mukaan. Neljän parhaan joukossa Kemiran kohdemarkkinoilla öljyn- ja kaasunporausaloilla, sementoinnissa, stimuloinnissa, liuskekaasualalla sekä tiettyjen metallien ja mineraalien erottamisessa.	Selkeä markkinajohtaja saostusainetuotteissa Pohjois-Amerikan ja Euroopan kunnallisille ja teollisuusasiakkaille. Kahden parhaan vesikemian yhtiön joukossa Pohjois-Amerikan ja Euroopan kunnallisella sektorilla.
Markkinadynamiikka ja -voimat	Siirtyminen kohti kehittyviä markkinoita, harvoja maailmanlaajuisesti toimivia kilpailijoita.	Vedenhallinnan ja uusien teknologioiden merkitys kasvaa.	Kasvava huomio ympäristöön liittyviin säädöksiin ja määräyksiin paikallisissa yrityksissä.

Asiakastoimialojen vesikemian kysynnän tärkeimmät vaikuttajat	Jatkuva veden, energian ja raaka-aineiden hallinnan tehostamisen tarve lisää edistyskellisten kemiallisten ratkaisujen kysyntää. Väestön ja talouden kasvu Kiinan, Intian, Brasilian ja Indonesian kaltaisilla kehittyvillä markkinoilla lisää erityisesti pakkaus- ja hygieniatuotteiden kysyntää. Kierrätyksen ja uudenlaisten biomassojen käytön lisääntyminen edellyttää edistyskellistä kemiaa, jonka avulla kompensoidaan raaka-aineiden heikompaa laatua.	Öljyn, kaasun, mineraalien ja metallien erottaminen epätavallisista ja huonolaatuisemmista varannoista kuluttaa yhä enemmän vettä. Jäteveden käsittely ja uudelleenkäyttö on välttämätöntä eri puolilla maailmaa, jotta voidaan vastata taloudellisiin, oikeudellisiin ja kestävän kulutuksen vaatimuksiin. Arvokkaan öljyn, metallien ja mineraalien erottaminen jätevirroista luo mahdollisuuksia edistyskellisen käsittelyn kysynnälle.	Juomaveden, jätevesilietteen ja vesijärjestelmien käsittelyn kasvava maailmanlaajuinen kysyntä, jota kasvattavat yhä lisääntyvä sääntely ja yleinen terveys- ja ympäristötiedon lisääntyminen. Veden arvon kasvaessa vakaasti monilla runsaasti vettä kuluttavilla aloilla tarvitaan räätälöityjä konsepteja veden käsittelyn ja uudelleenkäytön optimoimiseksi. Kasvava vedenpuute, väestönkasvu ja kaupungistuminen kehittyvillä markkinoilla lisäävät uusien ratkaisujen kysyntää koko vesialalla.
Mahdollisuudet Kemiralle	Kehittyneillä markkinoilla Kemira voi tarjota korkealaatuisia, asiakasprosessien tuottoa parantavia sovelluksia hyödyntäen laajaa teknistä osaamistaan ja tarjontaansa. Tärkeimmillä kehittyvillä	Kemira tarjoaa erikoistuneita kemianratkaisuja tiettyihin vettä runsaasti kuluttaviin prosesseihin, kuten muun muassa öljyn ja kaasun stimulointiin ja tiettyjen metallien louhintaan. Kemira hyödyntää teknologiaosaamistaan ja laajaa tuoteportfoliotaan. Kemira näkee myös runsaasti jätevedenkäsittely- ja	Kemiran tarjonta pitää sisällään räätälöityjä sovelluksia kunnille muun muassa lietteenhallinnassa, hajuntorjunnassa sekä järvien kunnostuksessa. Kemira tarjoaa optimoituja kemiallisia vedenkäsittelyratkaisuja teolliseen käyttöön, muun muassa rakennusalalla (hionta), energia-alalla,

	markkinoilla Kemira lokalisoi teknologiaa ja tuotteiden toimituskapasiteettia rakentaakseen vahvan tarjonnan tietyille nopeasti kasvaville markkinoille.	uudelleenkäyttömahdollisuuksia öljy-, kaasu- ja kaivosaloilla.	sokeri- ja bioetanoli-teollisuudessa, lääketeollisuudessa sekä käymisteollisuudessa. Kemiralla on mahdollisuus hallita raaka-ainehintoja ja niiden vaihtelua erottamalla raaka-aineita jätevirroista esimerkiksi kemian laitoksissa tai terästehtailla. Kemian alan mahdollisuudet suolanpoistossa ja teollisessa vedenkäsittelyssä kehittyvillä markkinoilla.
--	---	---	---

Yritysvastuu

Innovaatioiden avulla parannamme niin omia kuin asiakkaidenkin toimintoja myös kestäväen kehityksen näkökulmasta.

Yritysvastuu on Kemiran liiketoiminnan ytimessä. Ymmärrämme yritysvastuun niin, että siinä on kaksi ulottuvuutta: asiakkaiden ympäristöjalanjäljen pienentäminen sekä omien toimintojemme vastuullisuuden varmistaminen ihmisten, yhteiskunnan ja ympäristön kannalta.

Yritysvastuu on osa Kemiran strategiaa. Kemira pitää veteen liittyviä megatrendejä mahdollisuuksina, ei haasteina. Pidämme kestäväen kehitystä innovaation lähteenä, liiketoimintamahdollisuutena ja kilpailuetuna. Äärimmäisen tärkeää ja Kemiran kannalta hyvä kilpailuetu on se, että sen asiakastarjooma tehostaa asiakkaiden prosesseja sekä vähentää ympäristölle aiheutuvaa kuormitusta. Vesiosaamisemme auttaa sekä meidän asiakkaitamme että asiakkaidemme asiakkaita.

Me joko puhdistamme vettä tai tehostamme asiakkaidemme prosesseja vähentämällä tarvittavan veden, energian ja raaka-aineiden määrää ja edistämällä veden uudelleenkäyttöä.

→ [Lue lisää Kemiran lähestymistavasta kestäväen kehitykseen.](#)

→ [Lue lisää Kemiran T&K-innovaatioista.](#)

→ [Lue lisää Kemiran taloudellisesta vastuusta.](#)

Taloudelliset tavoitteet

Keskipitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet	
Liikevaihdon kasvu kehittyneillä markkinoilla	>3 % vuodessa
Liikevaihdon kasvu kehittyvillä markkinoilla	>7 % vuodessa
Liikevoitto liikevaihdosta	>10%
Rahavirta investointien ja osinkojen jälkeen	Positiivinen
Velkaantuneisuusaste	<60 %

Tutkimus ja tuotekehitys

Jokainen pisara on tärkeä Kemiran vesitutkimuksen edetessä. Keskitymme SWEETin kautta tehtäviin innovaatioihin, yhteistyöhön sekä tuloksiin, joita olemme saavuttaneet esimerkiksi saostumanestoaineissa ja suolanpoistossa.

Kemiran T&K-toiminnan lähtökohtana on taloudellisesti toteutettavissa oleva kestävä kehitys. Kyse on sekä oman vesijalanjälkemme pienentämisestä ja vesijalanjälkiä ajattelun harmonisoinnista strategisilla markkinoillamme, että asiakkaidemme tuotteiden ja prosessien tehostamisesta ja taloudellistamisesta.

[SWEET \(vesitutkimuksen huippuosaamiskeskus\)](#) käynnistettiin vuonna 2010, ja se pääsi hyvään vauhtiin vuonna 2011. Mukana olevat tutkimuskeskukset hyödyntävät johtavaa osaamista uudella tavalla: kaikki toiminnot perustuvat asiakkaiden tarpeisiin ja käyttäjälähtöiseen ajatteluun. Strategisina kumppaneinamme SWEETissä ovat muun muassa VTT ja Tekes, Outotec ja Metso sekä Singaporen valtion vesilaitos ja Nanyangin teknillinen korkeakoulu (NTU).

Vuoden 2011 suurin T&K-investointimme oli neljännen tutkimuskeskuksen avaaminen maaliskuussa São Pauloon Brasiliaan. Kaikki neljä tutkimuskeskusta Espoossa, Shanghaissa (Aasian ja Tyynenmeren alue), Atlantassa (Pohjois-Amerikka) ja São Paulossa (Etelä-Amerikka) tukevat Kemiran alueellista liiketoimintaa tarjoamalla teknistä asiakaspalvelua. Tämän lisäksi niiden tehtävänä on toteuttaa globaalia strategiaa paikallisesti. Kemiran tavoitteena on kasvaa merkittävästi Aasiassa ja Etelä-Amerikassa, joten pyrimme myös kehittämään T&K-verkostoa näillä alueilla. Vuonna 2011 T&K-investointimme olivat yhteensä 39,7 miljoonaa euroa (2010: 41,6), mikä oli 1,9 % (2010: 2 %) kokonaiskuluista. Vuonna 2011 Kemiran T&K-yksikössä työskenteli 350 työntekijää (2010: 336).

SWEET-innovaatiot toteutetaan koko organisaatiossa

Vuoden 2011 suurin T&K-saavutuksemme oli uusi innovaatioprosessi, joka on otettu käyttöön kaikissa Kemiran toiminnoissa. Tämä tarkoittaa sitä, että SWEET ei vaikuta vain T&K-yksikön toimintaan, vaan mukana ovat myös esimerkiksi myynti, markkinointi ja tuotanto. Näin SWEET on koko Kemiran laajuinen kehittämisohjelma. Tavoitteena on, että innovaatiot saadaan vietyä mahdollisimman nopeasti laboratoriosta asiakkaiden toimipaikoilla toteutettaviksi pilottiprojekteiksi.

SWEETissä on käynnissä noin 30 kehittämisprojektia. Vuonna 2011 ohjelma loi Kemiralle uutta myyntiä, esimerkiksi öljy- ja kaivosteollisuuden uusissa saostumanestoaineissa. Kyse on Kemiralle uudesta sovellusalueesta, joka edustaa ohjelman innovatiivista puolta. Uutta myyntiä syntyi myös suolanpoiston pilottiprojekteissa, joissa tiivis yhteistyö asiakkaiden kanssa on erityisen tärkeää.

→ [Lue lisää Kemiran suolanpoiston pilottiprojekteista.](#)

→ [Lue lisää oikean ratkaisun löytämisestä Kiinassa.](#)

Vesitutkimuksen saavutukset

Monet merkittävimmistä tutkimus- ja tuotekehitysinvestoinneista kumpuavat innovaatiot ovat lähes valmiita laajempaan kaupalliseen tuotantoon. Yksi tällaisista tutkimusalueista on suolanpoisto, joka mahdollistaa puhtaan veden valmistamisen ja tarjoaa siten hyviä kasvumahdollisuuksia. Myös kemikaalien käyttö membraaniteknologioissa eteni hyvin vuonna 2011. Tämän lisäksi toteutettiin erikoisprojekteja, joissa keskityttiin ravinteiden talteenottoon, arvon tuottamiseen jätevedestä sekä öljyriippuvuuden vähentämiseen. Osa projekteista jatkuu vuonna 2012.

Esimerkiksi Kiinassa, Intiassa ja Yhdysvalloissa on käynnissä useita pilottiprojekteja liittyen saostumanestoaineisiin, liuskekaasun tuottamiseen ja suolanpoistoon liittyviin sovelluksiin. Pilottiprojektit ovat sisältäneet organisaation luomisen, projektien käynnistämisen ja yhteistyöverkoston perustamisen sekä tutkimustyön muuntamisen kannattavaksi liiketoiminnaksi yhteistyössä asiakas- ja kumppaniorganisaatioiden kanssa.

Kestäviin raaka-aineisiin keskittyminen vuonna 2012

Yritysvastuu on olennainen osa Kemiran strategiaa. Tutkimuksen ja tuotekehityksen rooli ja vastuu osana laajempaa toimintaketjua on tukea ydinliiketoimintaa ja tuotantoa etsimällä jatkuvasti uusia mahdollisuuksia ja teknologioita. On myös tärkeää etsiä uusia prosesseja ja vaihtoehtoisia raaka-aineita. Tällä osa-alueella on käynnissä paljon toimintaa, joka jatkuu vuonna 2012.

Tulevaisuudessa tärkeimpänä tavoitteena on käyttää tehokkaammin uusiutuvia raaka-aineita, kuten biomassaa. São Paulon uusi tutkimuskeskus keskittyy erityisesti tällaisten ratkaisujen kehittämiseen.

Verkostoituminen kestävän kemian edistämiseksi

Olemme luoneet vahvan kumppanuusverkoston ja etsimme jatkuvasti uusia mahdollisuuksia vastuulliseen T&K-verkostoitumiseen.

Kemiran määritelmän mukaan kestävä kemia pyrkii kehittämään taloudellisesti toteutettavissa olevia ratkaisuja, joissa on myös otettu huomioon parhaat saatavilla olevat teknologiat sekä ihmisten terveys ja turvallisuus. Kemia on vain pieni osa tätä kaikkea.

Vuonna 2011 vahvistimme yhteistyötämme kumppanuusverkostomme kanssa ja samalla koko verkostoa. Etsimme koko ajan uusia yhteistyömahdollisuuksia varsinkin teknisten korkeakoulujen kanssa, mutta myös asiakasyritysten kanssa. Pyrimme erityisesti vahvistamaan verkostoitumista Euroopassa.

Yhteistyömme Maailman kestävän kehityksen yritysneuvoston (WBCSD), Euroopan innovaatiokumppanuuden (EIP) ja esimerkiksi teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen Tekesin kanssa jatkuu. Eurooppalaisessa innovaatiokumppanuudessa olemme parhaillaan määrittämässä, millaista veteen liittyvää innovaatiota kumppanuus voisi tuoda tullessaan tulevaisuudessa.

Case: Oikean ratkaisun löytäminen Kiinassa

Kemiran suolanpoistoratkaisut tarjoavat oikean ratkaisun kiinalaiselle voimalaitokselle alentaen kustannuksia ja parantaen suorituskkyä.

Kemira aloitti yhteistyön TangShan KaiLuan DongFangin voimalaitoksesta vastaavan valtion viranomaisen kanssa TangShan Cityssä, ja pyrkii parantamaan laitoksen suolanpoistoprosesseja. Hiilikäyttöinen voimala tuottaa lämpöä asuinrakennuksille ja sähköä kasvavan, yli 1,5 miljoonan ihmisen kaupungin verkkoon.

Vakaa suorituskky pienemmällä annostuksella

Kemira voitti asiakkaan järjestämän julkisen tarjouskilpailun ja toimittaa nyt voimalaitokseen Antiscalant KemGuard 11–310C -tuotetta. ”Tarjoamme asiakkaalle vedenlaatuun sopivan hyvän saostumanestoaineen, joka edellyttää vähemmän annostusta ja takaa vakaa suorituskkyyn. Lisäksi tarjoamme teknistä tukea paikan päällä”, sanoo Liu ZhengJia, Kemiran Shanghai toimipisteen kaupallisista toiminnoista ja sovelluksista vastaava päällikkö.

Saostumanestoaine syötetään veteen ennen käänteisosmoosijärjestelmään siirtymistä, jolloin puhdas vesi sopii teollisuuden käyttöön. ”Tarkastimme koko järjestelmän ja neuvoimme asiakasta oikean ratkaisun löytämisessä. Insinöörimme pienensi annostusta kolmella, minkä lisäksi annoimme asiakkaalle suosituksia koko järjestelmän parantamiseksi”, Liu ZhengJia kertoo.

Kustannussäästöihin keskittyminen

Asiakkaan mukaan Kemira löysi heille oikean ratkaisun. TangShan KaiLuan DongFangin voimalaitoksen varajohtaja Zhu HongXing arvioi vedenkäsittelyn kokonaiskustannussäästöjen olevan Kemiran tuotteiden ansiosta vähintään 30 %. ”Suorituskkymme on vakaampi alhaisemmalla tuotekulutuksella, mikä mahdollistaa merkittävät kokonaissäästöt. Oikeat kemikaalit ovat välttämättömiä, jotta käänteisosmoosijärjestelmä toimii sujuvasti. Kemiran ratkaisu tarjoaa puhdasta vettä, jota höyrykattila tarvitsee toimiakseen tehokkaasti”, Zhu HongXing kertoo.

Case: Suolanpoiston pilottiprojektit yhteistyönä

Kemiralla on Intian Hyderabadissa tutkimusyksikkö uusien kemikaalien ja sovellusten kehittämiseen. Kemikaaliemme yhteensopivuus tuotantolaitoksen ainutlaatuisen kokoonpanon kanssa on aina varmistettava.

Suolanpoisto on prosessi, jossa suolavedestä poistetaan liialliset suolat ja mineraalit, jolloin sitä voidaan käyttää juomavedenä tai teollisuudessa. Myös käsitelty jätevesi tulee olemaan merkittävä vedenlähde. Kemiran vesistrategian osana yritykselle strategisesti tärkeille markkinoille rakennetaan koelaitoksia, joissa kehitetään kemiallisia koostumuksia tuoteportfolion täydentämiseksi asiakkaiden tarpeita vastaavaksi. Käänteisemosmoosi, suolanpoisto ja veden uudelleenkäyttö ovat ratkaisevan tärkeitä tulevaisuuden vesipulasta selviytymisessä.

”Suolanpoisto ja veden uudelleenkäyttö tarjoavat suuret kasvavat markkinat ympäri maailmaa sitä mukaa kuin vedenpuutteen vaikutukset alkavat tuntua selvemmin”, sanoo Kemira Indian toimitusjohtaja Sudip Sarkar.

Uudet näyttävät tuotantolaitokset

Kemira investoi tällä hetkellä kaiken kaikkiaan kahdeksaan suolanpoistopilottilaitteistoon Pohjois-Amerikassa sekä Euroopan, Lähi-idän, Afrikan, Aasian ja Tyynenmeren alueen maissa Intia mukaan lukien. ”Pilottiprojektit tarjoavat täydellisen tilaisuuden testata tuotteitamme aidossa toimintaympäristössä asiakkaan tiloissa”, sanoo Kemiran T&K- ja teknologiajohtaja Heidi Fagerholm.

”Kehitämme Intian Hyderabadin-toimipaikassamme tuotteita ja testaamme niitä pilottilaitoksissa, koska suolanpoistolaitoksilla on erilaisia laitteistoja käytössään, joihin tuotteiden on sovelluttava”, Sarkar kertoo. ”Meidän on aina varmistettava kemikaalien soveltuvuus kuhunkin tilanteeseen. Sen vuoksi Intian toimipaikka on muunneltavissa.”

Esisuodatus voidaan tehdä hiekka- tai mikronisuodattimilla, ja vedenotto voidaan säätää vastaamaan asiakkaan membraanitehtaan vedenottoa. Kemira simuloi täysin saman vesilähteen, jotta se voi tunnistaa optimaalisen ratkaisun asiakkaan tuotantolaitokselle. ”Koelaitoksessa voimme esitellä osaamistamme sekä vakuuttaa asiakkaat kovilla faktoilla”, huomauttaa Sarkar. ”Monet asiakkaat ovat jo käyneet tuotantolaitoksellamme, ja useille muille on lähetetty kutsu.”

Case: Bioetanolin kasvava tarve

Kemira kehittää bioetanolin tuotantoprosessin tehostamiseen tähtääviä, räätälöityjä kemikaaliratkaisuja. Kemira pystyy olosuhde-, teknologia- ja vedenhallintaosaamisensa ansiosta tarjoamaan asiakkaille erikoisratkaisuja, jotka parantavat koko teollisuudenalan tuotantoprosessien taloudellisuutta ja kestävyyttä.

Kemiran liiketoiminta on organisoitu kolmeen segmenttiin. Paper-segmentti tarjoaa tuotteitaan ja palveluitaan massa- ja paperiteollisuudelle, Municipal & Industrial -segmentti kunnalliseen ja teolliseen vedenpuhdistukseen ja Oil & Mining -segmentti öljy- ja kaivosteollisuudelle.

Paper

Tarjoamme vesi-intensiiviselle massa- ja paperiteollisuudelle kemikaaleja ja tuotekokonaisuuksia, jotka parantavat asiakkaiden kannattavuutta sekä vesi-, raaka-aine- ja energiatehokkuutta. Ratkaisumme tukevat kestävästä kehitystä.

Asiakkaat: Massa- ja paperiteollisuus

Markkina-alue: Maailmanlaajuinen

Tuotteet ja palvelut: Kemialliset ratkaisut massan valmistuksesta paperin valmistukseen ja veden käsittelyyn

AVAINLUVUT

Milj. e

	2011	2010
Liikevaihto	973,3	984,3
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	75,4	75,6
Liikevoitto	79,5	68,4
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,7	7,7
Liikevoitto, %	8,2	6,9
Investoinnit	43,5	33,3
Rahavirta investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	90,9	85,9

Paper-katsaus

Paper-segmentin kokonaisliikevaihto oli vuonna 2011 samalla tasolla kuin edellisvuonna huolimatta siitä, että myimme strategisista syistä merkittäviä osia liiketoiminnoistamme. Segmenttimme jäljelle jääneiden toimintojen tehokkuus parani ja myynti lisääntyi huomattavasti.

Segmentin yleiskatsaus

Vuoden 2011 alusta lähtien aina kesään saakka maailman paperiteollisuus oli vahvasti elpymässä edellisestä taantumasta. Uudet taloushuolet Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa alkoivat kuitenkin vähitellen näkyä asiakkaidemme liiketoiminnoissa vuoden loppupuolella. Yritykset alkoivat kiinnittää enemmän huomiota varastoihinsa, mikä johti varastojen purkamiseen ja tilausten vähenemiseen. Varastojen purkaminen alkoi näkyä tuotteidemme kysynnässä alkusyksystä eteenpäin.

Toinen merkittävä haaste oli lähes koko vuoden jatkunut raaka-ainehintojen nousu. Lisäksi energia- ja öljykustannukset olivat suhteellisen korkealla vuonna 2011. Näistä tekijöistä johtuen jouduimme korottamaan hintoja.

Kaiken kaikkiaan Kemiran Paper-segmentti onnistui hyödyntämään hyvin vahvuuksiaan vuonna 2011. Olemme yksi harvoista yhtiöistä, jotka panostavat vahvasti massa- ja paperiteollisuusasiakkaiden palvelemiseen. Olemme onnistuneet kehittämään liiketoimintaamme edelleen, vaikka kokonaismarkkinat Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa eivät olekaan yltäneet entiselle korkealle tasolle.

Tarjonnan kehittäminen

Olemme monipuolistaneet ja kehittäneet tarjontaamme merkittävästi esimerkiksi pehmapapereiden tuotantoon. Aloitimme näiden uusien tuotteiden ja konseptien kaupallistamisen Pohjois-Amerikassa, missä lanseerasimme kokonaissovellusmallimme avainasiakkaidemme tehtaiden yhteyteen. Vastaava kaupallistaminen on käynnistetty Euroopassa, ja jatkossa tavoitteena on laajentaa liiketoimintamalliamme Aasian ja Tyynenmeren alueelle sekä Etelä-Amerikkaan.

Asiakassegmentoinnin ohella olemme kehittäneet tuotelinjojamme eri maantieteellisille alueille. Hyödyntämällä alueellisesti vahvoja tuotelinjaratkaisujamme ja siirtämällä tuote-, tuotanto- ja sovellusosaamista muille markkina-alueille olemme pystyneet menestyksekkäästi luomaan uutta myyntiä. Tätä käytäntöä sovellamme kaikissa maanosissa, emme ainoastaan kehittyvillä markkinoilla.

Vuonna 2011 päätimme kohdentaa kasvutavoitteemme kullekin markkina-alueelle erityisesti tiettyihin sovelluksiin. Esimerkiksi Etelä-Amerikassa valitsimme yhdeksi kehittämisalueeksi massan valmistuksessa käytettävät vaahdonestokemikaalit. Tämän toimintatavan mukaisesti pystymme myös priorisoimaan tarvittavat myynti- ja tekniset tukitoimet, kun vahvistamme asteittain tarjontaamme eri alueilla.

Lopuksi sopeutimme tuotantoamme strategiaamme tietyin yritysmyyntiin. Luovuimme muun muassa kanadalaisesta vetyperoksiditehtaasta Maitlandissa ja kalsiumsulfaattipigmenttitehtaasta Siilinjärvellä. Jatkamme vetyperoksidin tuotannon ja siihen liittyvien vahvuuksiemme kehittämistä sekä Euroopassa että Etelä-Amerikassa.

Kehittyviin markkinoihin investoiminen

Aasian ja Tyynenmeren alueella paperiteollisuuden investoinnit uuteen kapasiteettiin ovat olleet valtavia. Alan asiantuntijoiden mukaan taloustaantuma ei vaikuta yhtä merkittävästi Kiinaan kuin muiden markkina-alueiden talouksiin. Näin taantuma ei heijastu myöskään yhtä voimakkaasti Kiinan paperimarkkinoihin. Tavaravienti Kiinasta ulospäin saattaa kuitenkin heiketä. Koska pakkausmateriaaleja käytetään suuressa määrin nimenomaan ulkomaille lähtevän tavarankapakaamisen, talouden epävakaus muualla voi vaikuttaa etenkin Kiinan kartonkiteollisuuteen.

Kykymme palvella Kiinan ja Aasian paperi- ja kartonkimarkkinoita vahvistuu merkittävästi investoituaamme Nanjingin kemikaalitehtaan rakentamiseen. Voimme valmistaa Nanjingissa paikallisesti yhä laajempaa valikoimaa teollisuuden prosessikemikaaleja. Tuotantolaitoksen rakennustöiden aloitusjuhllisuuksia vietettiin viime syksynä, ja tuotannon on määrä käynnistyä vuoden 2012 aikana.

On huomioitava, että vaikka tavoitteenamme on jatkaa myynnin kehittämistä Aasiassa ja Etelä-Amerikassa, meillä on potentiaalia kasvattaa liiketoimintaamme kehittyneillä markkinoilla Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Kilpailijoidemme fuusioituessa ja tehdessä yritysostoja, he näyttävät keskittyvän ja sitoutuvan entistä vähemmän massa- ja paperiteollisuuden palvelemiseen. Tässä avautuu merkittävä mahdollisuus Kemiralle.

Paperi ja kestävä kehitys

Massan- ja paperinvalmistus on runsaasti vettä kuluttava teollisuudenala. Tarjontamme ytimenä ovat tuotteet ja sovellukset, jotka parantavat niin raaka-aine- ja energiatehokkuutta kuin kestävä kehityksen mukaisia ratkaisujakin asiakkaidemme paperikoneiden määrässä päässä, massan valmistusprosesseissa ja veden laadun ja määrän hallinnassa.

Puukuitu, joka on uusiutuva, kestävä ja kierrätettävä raaka-ainehyödyke, on erinomainen liiketoiminnan perusta ja mahdollistaja. Tämä on aspekti, jota on korostettu liian vähän jopa paperituottajien piirissä. Kovin harvoja ovat ne teollisuuden alat, joilla olisi 'kestävämpi' raaka-aine kuin puu, paperiteollisuuden perusta. Valistamalla päätöksentekijöitä ja suurta yleisöä tästä tosiasiaa uskomme, että paperiteollisuudella on hyvät menestymismahdollisuudet.

Tällä hetkellä voimme sanoa, että sähköiset tiedotusvälineet ovat haaste paperiteollisuudelle, ja että tulevaisuus riippuu loppujen lopuksi kuluttajien päätöksistä. Toisaalta verkkokaupan kasvu vaikuttaa myönteisesti pakkausteollisuuteen. Vaikutukset eivät siis ole lainkaan yksioikoisia.

Tavoitteet tulevaisuudessa

Päätavoitteenamme vuodelle 2012 on parantaa edelleen kannattavuuttamme. Vuodesta 2008 vuoden 2011 loppuun asti olemme asemoineet itseämme uudelleen markkinoilla ja selkeyttäneet sovellusportfoliotamme. Tämä uudistusprosessi on käsittänyt myös liiketoimintamme uudelleenjärjestelyjä ja luopumisia tietyistä yksiköistämme. Nyt tämä vaihe on saatu päätökseen ja Paper-segmentti näkee edessään kasvua painottaen samalla liiketoiminnan kannattavuutta. Aiomme myös vahvistaa edelleen laajaa tuote- ja sovellusosaamistamme massan valmistuksen ja paperinkoneen määrän päässä prosesseissa.

Case: Uuden väripaletin kehittäminen Boisen kanssa

Kemiran ja Boise Inc:n välinen yhteistyökumppanuus antaa Boisen asiakkaalle mahdollisuuden kehittää tuotteilleen uusia sävyjä aikaisempaa nopeammin.

Kemira järjesti vuoden 2011 alussa yhdessä amerikkalaisen sellu- ja paperiyhtiö Boise Inc:n ja tämän asiakkaan kanssa värikoulun. Boise Inc. on monikansallinen monialayritys, joka valmistaa muun muassa paperituotteita kuluttajamarkkinoille. Viikon aikana Kemira, Boise ja tämän asiakas kävivät läpi tuotekehitysprosessin, joka normaalisti kestää paljon kauemmin.

"Viikon alkupuolella keskustelimme väriaineista ja sovelluksista", kertoo Kemiran Damian Bjerketvedt. "Viikon loppupuolella kehitimme yhdessä uuden väripaletin Boisen asiakkaan tietyille paperituotteille. Yleensä tämä prosessi kestää useita kuukausia. Me teimme kaiken kahdessa päivässä", Bjerketvedt kertoo.

Yhteistyössä innovatiivisiin tuloksiin

Prosessin aikana Boisen tuotekehitys- ja markkinointitiimit tekivät yhteistyötä Boisen asiakkaan päätöksentekijöiden ja tuotantohenkilöstön kanssa. Yhdessä nämä kolme yhtiötä kehittivät uusia värisävyjä ja värireseptejä Boisen asiakkaan paperituotteille asiakkaan markkinointiryhmän ohjeiden mukaisesti.

Yhteistyöprojektin tuloksena saavutettiin monia etuja, kuten tuotekehityssajan lyheneminen. Boisen asiakas kertoi projektin jälkeen, että yhteistyö Boisen ja Kemiran kanssa on toiminut uuden tuotekehitystandardin perustana. Kumppanuus Kemiran ja Boise Inc:n kanssa mahdollistaa nyt uusien sävyjen kehittämisen paperituotteille aikaisempaa nopeammin.

Case: Caraustar Carotell Paperboard – ei tippaakaan hukkaan

Caraustarin kierrätyspahvin tuotantolaitos on Yhdysvaltain suurimpia. Se valmistaa kokonaan kierrätysmateriaaleista monenlaisia pahvituotteita teollisuuskäyttöön ja kuluttajapakkauksiin.

Yhdysvaltain Etelä-Carolinassa toimiva Caraustar Carotell Paperboard on ylpeä sataprosenttisesti suljetusta vesijärjestelmästänsä. Osoituksena toiminnastaan veden säästämiseksi ja ympäristön suojelemiseksi Kemiran asiakasyritys pääsi finaaliin vuoden 2011 vesitehokkuuteen liittyvässä PPI Awards -kilpailussa.

Caraustarin kierrätyskartongin tuotantolaitos on Yhdysvaltain suurimpia. Se valmistaa kierrätysmateriaaleista monenlaisia kartonkituotteita teollisuuskäyttöön ja kuluttajapakkauksiin.

”Työntekijämme ymmärtävät suljetun järjestelmän tärkeyden ja hoitavat sen erinomaisesti”, kertoo Caraustarin tekninen johtaja Vince Fields. ”Kilpailemme vesitehokkuudessa maailmanluokan yritysten kanssa. Pystymme pienentämään tuotantolaitoksemme ympäristövaikutustavielä merkittävästi enemmän.”

Ratkaiseva tekijä on vesitehokkuus

”Paperiyhtiönä olemme riippuvaisia vedestä”, Fields jatkaa. ”Vesitehokkuus vaikuttaa suoraan taloudelliseen tulokseemme, koska jäteveden käsittelykustannuksia ei ole ja veden kokonaiskulutus laskee. Lisäksi asiakkaamme ja yhteisömme tietävät, että olemme yhteiskunnallisen ja ympäristövastuun kantava yritys. Aloimme parantaa vesitehokkuutta 1990-luvun puolivälissä pienentääksemme vesijalanjälkeämme. Suljetun järjestelmän ansiosta emme tuota jätevettä.”

”Tällä hetkellä olemme asentamassa höyrykattiloihimme höyrykeruujärjestelmää, joka mahdollistaa höyryn tiivistämisen takaisin syöttövedeksi. Tämän lisäksi investoimme puhdistusjärjestelmään, joka mahdollistaa prosessiveden käytön puhtaan veden sijaan. Tulevaisuudessa suljetun järjestelmän bakteerikanta, hiutalointi ja negatiivinen sähkövaraus epäilemättä kasvavat, mikä laskee paperintuotantokemikaalien tehoa ja lisää kemikaalikustannuksia 20–30 %. Järjestelmän tehokas, jokapäiväinen kunnossapito pitää kustannukset hallinnassa”, Fields sanoo.

Municipal & Industrial

Tarjoamme vedenkäsittelykemikaaleja sekä kunnalliseen että teolliseen vedenpuhdistukseen.

Vahvuuksiamme ovat korkeatasoinen sovellusosaaminen sekä laaja valikoima vedenkäsittelykemikaaleja, joita toimitamme luotettavasti asiakkaillemme.

Asiakkaat: Yhdyskunnat ja teollisuus

Markkina-alue: Maailmanlaajuinen

Tuotteet ja palvelut: Vedenpuhdistus- ja käsittely sekä lietteenkäsittely

AVAINLUVUT

Milj. e

	2011	2010
Liikevaihto	664,7	643,6
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	46,9	59,0
Liikevoitto	43,7	55,8
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,1	9,2
Liikevoitto, %	6,6	8,7
Investoinnit ilman yritysostoja	28,8	22,5
Rahavirta investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	41,9	25,6

Municipal & Industrial -katsaus

Vuonna 2011 vahvistimme asemaamme Länsi- ja Etelä-Euroopassa sekä Intiassa useiden investointiprojektien avulla.

Municipal & Industrial -segmentti on olennainen osa Kemiran strategiaa. Aiomme jatkaa strategian toteuttamista uusien tuoteinnovaatioiden ja markkinalanseerauksien kautta sekä keskittymällä kustannuskilpailukykyyn. ”Tehtävänäni on tukea ja edesauttaa, tehdä nopeita päätöksiä ja antaa organisaation keskittyä tulosten saavuttamiseen”, sanoo Hannu Virolainen, joka nimitettiin Municipal & Industrial -segmentin johtajaksi 1. marraskuuta alkaen.

Vuoden 2011 tärkeimpiä edistysaskeleita

Vuonna 2011 Kemira aloitti aktiivisen työskentelyn vesitutkimuksen huippuosaamiskeskus SWEETin tulosten kaupallistamiseksi. Suolanpoisto- ja membraanikemian tuotevalikoima hyötyi SWEETin tuomasta kehityksestä, mikä johti myös desinfiointiaineiden koekäyttöihin vuonna 2011.

Aloitimme EMEA-alueella (Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka) ja Intiassa investointiprojektin, jonka tarkoituksena on varmistaa paikkamme paikallisilla saostusainemarkkinoilla. Asemamme Länsi- ja Etelä-Euroopassa vahvistui erityisesti, kun aloitimme kahden uuden saostusainetehtaan rakennustyöt Bayerin toimipaikoissa Saksassa ja Espanjassa. Lisäksi EMEA-alueen tuotantolaitoksissa otettiin käyttöön uusi tuotantoteknologia, jolla valmistetaan tehokkaita alumiinisaostusaineita juomavesi- ja teollisuussovelluksiin.

Toinen tärkeä saavutus oli polymeerituoteryhmämme markkinanäkyvyyden paraneminen erityisesti EMEA-alueella, missä markkinaosuutemme kasvoi huomattavasti. SWEET kattaa uudet polymeerit, joiden biohajoavuutta on parannettu, sekä jo olemassa olevien tuotteiden jatkokehityksen, jonka avulla ne erottuvat ominaisuuksiltaan osana valittuja sovelluksia.

Vuonna 2011 aloitimme Municipal & Industrial -segmentissä avainasiakkaiden hallintaohjelman. Olemme määrittäneet useita maailmanlaajuisesti toimivia yrityksiä, nimittäneet avainasiakaspäälliköt valvomaan yhteistyötämme näiden yritysten kanssa sekä syventäneet suhteitamme näiden suurimpien asiakkaidemme kanssa.

Yksi muutos vuonna 2011 oli lahtelaisen suunnitteluyritys Galvatekin myyminen.

Erottautuminen kehittyvillä markkinoilla

Näemme sovellusliiketoimintamallimme tärkeänä keinona erottautua kehittyvillä markkinoilla. Pohjois-Amerikasta ja Euroopasta keräämäämme tietoa hyödyntämällä voimme muokata kasvua näillä yhä tärkeämmillä alueilla. Etelä-Amerikassa menestyksekkäimpiä sovelluksia ovat muun muassa viemäröintijärjestelmien hajun- ja korroosiontorjunta sekä järvien kunnostus. Aasian ja Tyynenmeren alueella membraanisovellukset sekä höyrykattila- ja vedenjäähdytystuotteet ovat hyvin tärkeitä.

Tällä hetkellä kasvamme orgaanisesti, varsinkin Aasian ja Tyynenmeren alueella. Tulevina vuosina jatkamme lokalisoidun tarjonnan kehittämistä kehittyvillä markkinoilla. Tämä toteutetaan lyhyellä aikavälillä täydentämällä Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta tuotavaa tuotevalikoimaa luotettavien paikallisten toimittajakumppaniemme tuotteilla. Tämän lisäksi investoimme valikoituihin paikallisiin tuotantoprojekteihin, kuten Intiassa ja Kiinassa vuonna 2012 alkaviin hankkeisiimme.

Yritysvastuu osana liiketoimintaamme

Municipal & Industrial -segmentti käsittelee jatkuvasti asiakkaiden liiketoimintojen yritysvastuuseen liittyviä ongelmia ja huolia. Kiinnitämme suurta huomiota sekä energia- ja vesitehokkuuteen että ympäristöasioihin niin omissa kuin asiakkaidemmekin toiminnoissa. Tämä on erityisen tärkeää toimialalla, jossa entistä tiukempi sääntely edellyttää tehokkaampia ja vähemmän saastuttavia sovelluksia. Vedenkäsittely on asiakkaidemme suurin haaste, ja siinä me voimme auttaa.

Tuleva vuosi

Vuonna 2012 panostamme huomattavasti SWEET-projektimme kaupallistamiseen ja saostusainetoimitustemme kilpailukyyn parantamiseen, jotta säilytämme markkinajohtajan asemamme Pohjois-Amerikassa sekä EMEA-alueella.

Laajennamme näin tuotevalikoimaamme tärkeimmillä alueilla ja parannamme perustuoteryhmämme kilpailukykyä, minkä lisäksi aiomme käynnistää kehitysprojekteja polymeerituoteryhmässämme erottautuaksemme entistä paremmin markkinoilla. Asiakkaiden tarpeiden syvällisen tuntemuksen pohjalta aiomme lanseerata uusia, asiakkaiden tulevaisuuden tarpeisiin vastaavia innovaatioita. Toiminnot ylittävä tiimityö on menestyksen kannalta ensisijaisen tärkeää.

Sitoudumme kehittämään pitkän aikavälin kannattavaa kasvua Aasian ja Tyynenmeren alueella. Mielestämme tämä on ratkaisevan tärkeää toimintaa Kemiran pyrkiessä eteenpäin. Olemme jatkossakin sitoutuneita kehittämään myyntitiimiämme ja sovellusosaamistamme sekä järjestämään intensiivistä koulutusta myyntiorganisaatiossamme.

Case: Menestyksekkäs yhteistyö Bayerin ja NLMK:n kanssa

Tekemällä yhteistyötä kolme liiketoiminnan tavoitteiltaan erilaista yhtiötä voivat tarjota parempaa palvelua ja pienentää vaikutuksiaan ympäristöön.

Kemira on vuodesta 2001 käsitellyt NLMK Steelin, maailman johtavan teräsyhtiön ja Pohjois-Amerikan markkinajohtajan, valmistamaa ferrokloridia (FeCl_2). Vuoden 2010 lopussa yhteistyö sai lisäarvoa, kun Kemira toi mukaan uuden kumppanin, Bayerin, joka toimittaa yhtiölle 14 000 tonnia hydrokloridihappoa (HCl).

Kemira ja Bayer ovat tehneet yhteistyötä 1990-luvulta saakka. Bayerin ja Kemiran välinen yhteistyö on kehittynyt yhteistyöprojekteissa, joissa Bayer tarjoaa hydrokloridihappoa ja Kemira ferrokloridin käsittelypalvelua terästeollisuudelle.

NLMK Steelin tuotannossa syntyy teräksen peittauksen sivutuotteena ferrokloridia, jota Kemira käyttää raaka-aineena saostusaineiden valmistuksessa. Saostusaineet ovat yksi Kemiran tärkeimmistä tuoteryhmistä ja niitä käytetään laajasti erilaisissa vedenkäsittelysovelluksissa ympäri maailmaa.

Uudet logistiikkaratkaisut tuovat molemminpuolisia etuja

Vuonna 2011 Kemira alkoi laajan logistiikkaverkostonsa myötä hoitaa kaikki hydrokloridihapon rekkarahdit Bayerilta NLMK:lle. Samalla rekalla haetaan myös ferrokloridikuorma, joka toimitetaan asiakkaalle tai yhteen Kemiran terminaaleista.

Tällä käytännön muutoksella oli terästehtaaseen kaksi merkittävää vaikutusta. Ensinnäkin kolmen yhtiön rekkaliikenne (hydrokloridihapon toimitus / ferrokloridin haku) laski yli 30 %. Toiseksi NLMK:lla on nyt vain yksi yhteyspiste, mikä parantaa sen asiakaspalvelun laatua. Uusi käytäntö on myös ympäröivän yhteisön eduksi, sillä rekkaliikenne teillä, liikenneneruuhkat sekä saastuttavat hiilidioksidi- ja hiukkaspäästöt vähenevät.

Yhteistyön tiivistäminen

Kemiran, Bayerin ja NLMK:n yhteistyö on tiivistynyt entisestään nyt, kun Kemira huolehtii NLMK:n säiliöiden tasoista sekä suunnittelee hydrokloridihappotoimitukset ja ferrokloridinoudot. Palvelu auttaa NLMK:n lisäksi myös Bayeria, joka voi nyt hoitaa hydrokloridihappoasiakastiliään pienemmillä resursseilla.

Yhteistyön tuloksena Kemiran logistiikkakustannukset ovat laskeneet, sillä yhtiö saa maksun hapon kuljettamisesta terästehtaalle. Mikä tärkeintä, Kemira voi nyt optimoida rahdit, alentaa kustannuksia ja tarjota samalla parempaa asiakaspalvelua. Tekemällä yhteistyötä nämä kolme liiketoimintatavoitteiltaan erilaista yhtiötä voivat tarjota parempaa palvelua ja pienentää ympäristövaikutusta niin, että kaikki osapuolet hyötyvät.

Case: Hiekan ja soran huuhtelua Panamassa

Kemiran vesiosaaminen auttoi tunnistamaan oikean ratkaisun hiekan ja soran huuhtelemiseksi Panaman kanavan laajennusprojektissa, jossa kanavan kapasiteetti kaksinkertaistetaan.

Panaman kansalaisten enemmistö hyväksyi vuonna 2006 päätöksen kaksinkertaistaa Panaman kanavan kapasiteetti, ja laajennusprojekti alkoi vuonna 2007. Projektissa levennetään kanaalin tiettyjä osia. Laajennustöiden jälkeen entistä suuremmat laivat voivat kulkea Atlantin valtameren ja Tyynenmeren yhdistävän kanaalin läpi.

Projekti pienentää Panaman vesijalanjälkeä, sillä läpi kulkevan laivan vedenkulutus saadaan laskemaan 94 miljoonasta litrasta 57 miljoonaan litraan, kun laivat kiinnitetään lukkoihin ja laitteeseen, joka nostaa ja laskee laivoja niiden kulkiessa kanavan eritasoisten vesiosuuksien välillä. Laajennusprojekti kiinnitti Kemiran huomion, ja yhteistyö alkoi vuonna 2011. Kemiralle suurin syy osallistua projektiin oli mahdollisuus jakaa sovellusosaamistaan kanavan veden puhdistamisessa tarpeiden mukaan.

Kemiran ratkaisu hiekan ja soran huuhteluun

Projektissa käytetty hiekka ja sora saatiin kanavan kaivausten aikana kerätyistä kivistä. Kivet huuhdellaan vedellä, jottei niiden murskaamisen aikana syntyisi pölyä. Kemiran osaamisen ansiosta huuhtelun aikana tunnistettiin parhaat, vaatimuksia vastaavat tuotteet, joilla voidaan optimoida puhdistaminen ja varmistaa veden ensiluokkainen uudelleenkäyttö. Optimaalisen ratkaisun ja asiakkaalle selkeästi lisäarvoa tuottavan sovelluksen tarjoamiseksi Kemira kehitti asiakkaalleen räätälöidyn tuotteen.

Oil & Mining

Tarjoamme innovatiivisia kemiallisia erotus- ja prosessiratkaisuja öljy- ja kaivosteollisuudelle, jossa vesi on keskeinen tekijä. Hyödyntämällä osaamistamme asiakkaat voivat parantaa tehokkuuttaan ja tuottavuuttaan.

Asiakkaat: Öljy- ja kaivosteollisuus

Markkina-alue: Maailmanlaajuinen

Tuotteet: Öljy- ja kaivosteollisuuden tuotteet sekä räätälöity valmistus

AVAINLUVUT

Milj. e

	2011	2010
Liikevaihto	335,7	297,5
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	36,2	28,6
Liikevoitto	34,9	31,9
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	10,8	9,6
Liikevoitto, %	10,4	10,7
Investoinnit ilman yritysostoja	9,6	6,8
Rahavirta investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	28,7	30,9

Oil & Mining -katsaus

Oil & Mining -liiketoiminta aloitettiin vuonna 2009. Vuoden 2011 aikana edistymme asiakaskesteiden innovaatioiden kehittämisessä ja siirryimme tuotemyynnistä sovellusmyyntiin.

Segmentin yleiskatsaus

Asiakaskesten innovaation edistäminen ja tuotemyynnistä sovellusten myyntiin siirtyminen ovat selvästi osoittautuneet toimiviksi ratkaisuksi, koska saavutimme 13 % korkeamman liikevaihdon ja huomattavasti paremman kannattavuuden vuoteen 2010 verrattuna. Olemme vahvistaneet ja kasvattaneet asemaamme niin kehittyneillä kuin kehittyvilläkin markkinoilla.

Toimialaamme tänä päivänä vaikuttavia trendejä ovat kasvava huoli ympäristöstä, veden puute sekä energian, metallien ja mineraalien vahva yleinen kysyntä. Nämä tekijät lisäävät tarvetta ratkaisuille, joilla puhdistetaan vettä, tehostetaan sen käyttöä ja kierrätetään sitä ottaen ympäristönäkökulmat huomioon.

Monet asiakkaamme kohtaavat veden laatuun liittyviä ongelmia, erityisesti veden kierrätyksen tarpeen lisääntyessä. Tuoteportfoliomme on suunniteltu vastaamaan tähän kasvavaan haasteeseen. Esimerkiksi KemGuard® -saostumanestokemikaaleja käytetään saostumisen ehkäisyyn ja AMA®-biosidit ovat osoittautuneet tehokkaiksi vesijärjestelmissä olevien mikrobien hallinnassa. Polymeeriteknologiaamme käytetään erottamaan malmi vedestä sekä vesimurskaussovelluksissa liuskekaasuesiintymien hyödyntämisessä.

Asiakaskesteinen innovaatio

Olemme panostaneet paljon sovellustiimeihimme, koska keskitymme innovaatioihin ja niiden hyödyntämiseen liiketoiminnassamme. Tiimeillä on ratkaiseva rooli asiakasprosessien ymmärtämisessä ja asiakkaiden ainutlaatuisten haasteiden liittämässä innovaatio-ohjelmiimme. Kemira asettaa vuosittain innovaatiotavoitteet. Vuodesta 2009 lähtien olemme ylittäneet tavoitteet, mikä osoittaa asiakaskesteisyyden tuottavan todellista arvoa sekä asiakkaalle että Kemiralle. Vesitutkimuksen huippuosaamiskeskus SWEET ja T&K-toiminta antavat meille mahdollisuuden kehittää uusia kemiallisia teknologioita asiakkaiden ja markkinoiden tarpeiden pohjalta.

Kehittyvät markkinat

Kohdistamme ponnistelumme tarkkaan valituilla kehittyvillä markkinoilla tiettyihin vesisovelluksiin ja nopean kasvupotentiaalin kohteisiin. Käytännössä investoimme myynti- ja sovellusresursseihin kyseisten markkinoiden avainalueilla.

Innovaatioiden kannalta on tärkeää, että asiakkaalla on suora yhteys T&K-toimintaan. Tämän vuoksi olemme avanneet São Pauloon tutkimuskeskuksen, joka palvelee Etelä-Amerikan nopeasti kasvavaa öljy-, mineraali- ja metallituotantoa. Vuonna 2012 avasimme tuotantolaitoksen Nanjingissä ja lisäämme resurssejamme Shanghaissa edistääksemme kasvua Kiinassa.

Kestävään kehitykseen panostaminen

Luonnonvarojen kestäväällä käytöllä on yhä tärkeämpi rooli liiketoiminnassamme. Me Kemirassa näemme roolimme kestävä kehityksen yhtiönä kahdella tapaa.

Ensinnäkin pyrimme omassa tuotannossamme löytämään uusia biopohjaisia raaka-aineita tinkimättä tuotteidemme korkeasta laadusta.

Toiseksi öljy- ja kaivosteollisuudet tarvitsevat paljon vettä, joten entistä tehokkaampien vesisovellusten tarve kasvaa räjähdysmäisesti. Pyrimme kehittämään sellaisia tuotteita ja sovelluksia, joilla voidaan vastata ympäristöhuoliin, ja toimittamaan asiakkaille ratkaisuja, joita ne tarvitsevat menestyäkseen yhä kovemman ympäristönsuojelu- ja sääntelypaineen alla.

Vuosi 2012 ja seuraavat vuodet

Yllämainitut maailmanlaajuiset trendit ohjaavat edelleen tutkimus- ja tuotekehitystoimintaamme.

Strategiamme pysyy samana ja kehitämme osaamistamme ja kokemustamme joka vuosi, mikä auttaa meitä ja asiakkaitamme menestymään. Vuonna 2012 tärkeitä keskittymisalueita ovat epätavallisten öljy- ja kaasulähteiden vesisovellukset, malmin heikko laatu sekä epäpuhtauksien poisto jätevesistä.

Toteutamme edelleen sovelluspohjaista toimintamalliamme, johon sisällytämme täydentäviä teknologioita, minkä lisäksi jatkamme yrityksemme osaamisen vahvistamista. Taitojen ja osaamisen laajentaminen rekrytoinnin ja kaikille työntekijöille suunnattujen kattavien koulutusohjelmien kautta on ratkaisevan tärkeää jatkuvan menestymisen kannalta.

Case: Fosforin vähentäminen jätevedessä

Kemira on maailman suurin epäorgaanisten saostuskemikaalien valmistaja.

Epäorgaanisten saostuskemikaalien avulla voidaan muun muassa huomattavasti vähentää liukenevan fosforin määrää jätevedessä.

Kun korkealaatuiset malmivarat on kulutettu loppuun, jotkin fosfaattikaivokset pyrkivät puhdistamaan malmia kaksoisvaahdotusprosessin avulla. Ensimmäisen vaahdotuksen jälkeen hiutalejäänteet on poistettava malmista, etteivät ne aiheuta ongelmia toisen vaahdotuksen aikana.

Niin sanotussa happopesuvaiheessa malmin pinta puhdistetaan ja valmistellaan toiseen vaahdotukseen, minkä aikana jäteveteen voi päästä huomattavia määriä liukenevaa fosforia. Koska sekä päivittäisestä maksimikuormasta että numeerisista ravinnepiteereistä on olemassa säädökset, eräs malmintuottaja otti Kemiraan yhteyttä ja pyysi tarjousta kustannustehokkaasta menetelmästä jäteveteen pääsevän fosforin vähentämiseksi.

Syvällisiin tutkimuksiin perustuvia ratkaisuja

Kemira teki tutkimuksen, jossa se testasi epäorgaanisten saostuskemikaalien kykyä poistaa liukenevaa fosforia asiakkaan happopesujätevesinäytteestä. Kemiran tuotteita voidaan käyttää pH-arvon säätämisestä ja yksinkertaisesta puhdistuksesta aina monimutkaisempiin mekanismeihin, kuten raskasmetallien poistamiseen vedestä.

Kaikki Kemiran tutkitut saostuskemikaalit pystyivät testien mukaan vähentämään merkittävästi liukenevan fosforin määrää jätevedessä. Rauta- ja alumiinipohjaiset tuotteet toimivat samalla tavalla. Testin ansiosta malminvalmistaja sai tarvitsemansa ratkaisun, joka pystyyään toimittamaan yhdestä Kemiran tuotantolaitoksesta alle tunnin matkan päästä.

Case: Lisää vesitehokkuutta öljyhiekan käsittelyyn

Kemira pyrkii yhteistyössä toimialan johtavien asiantuntijoiden kanssa ratkaisemaan vedenhallintahaasteen, joka liittyy öljyn erottamiseen öljyhiekasta.

Kemira, Outotec ja Suncor tekevät yhteistyötä kanadalaisen Albertan yliopiston kanssa löytääkseen tapoja vähentää öljyhiekan uuttamisessa tarvittavan veden määrää. Kumppanuuden myötä yliopistolle on perustettu teollisuustutkimuksen professorin virka, jonka tarkoituksena on tutkia veden laadunhallintaa öljyhiekan käsittelyssä.

Öljyhiekka on pääasiassa hiekan, saven, veden ja bitumiksi kutsutun raakaöljyn sekoitus. Öljyhiekkaa löytyy kaikkialta maailmasta, mutta Kanadassa ja Venezuelassa ainesta on eniten.

”Kumppanuudessa käytetään Kemiran globaalia vesikemian ja vedenhallinnan osaamista, Suncorin öljyhiekankäsittelytoiminnan osaamista sekä Outotecin maailmanlaajuisesta kokemuksesta prosessilaitteiden valmistuksesta. Yhdistämme kaikki nämä elementit yliopiston maailmanluokan osaamiseen vedenkäsittelyyn liittyvistä perusongelmista”, sanoo Albertan yliopiston konetekniikan professori Subir Bhattacharjee, joka toimii myös ohjelman puheenjohtajana.

Haasteena vedenkäsittely

Osana Albertassa tehtävää työtä Kemira avaa yliopistolle T&K-projektilaboratorion vuoden 2012 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. ”Työntekijämme työskentelevät laboratoriossa saadakseen kaiken irti tämän ympäristön tarjoamasta osaamisesta”, kertoo Kemiran T&K- ja teknologiapäällikkö Mohan Nair.

”Kumppanuus Albertan yliopiston kanssa on Kemiralle strategisesti tärkeää. Koko tiimillä on mielestämme tarvittava osaaminen kemian kehittämiseksi ja eteenpäin viemiseksi”, Nair sanoo lopuksi.

ChemSolutions

ChemSolutions valmistaa kemikaaleja ja asiakaskohtaisia sovelluksia muun muassa ruoka-, rehu-, lääke- ja kemikaaliteollisuuteen.

ChemSolutions-katsaus

Asiakastoimialojemme vakautuminen ja raaka-aineiden kallistuminen vaikuttivat liiketoimintaamme vuonna 2011.

ChemSolutions-segmentissä vuoden 2011 toimintoihin vaikutti kaksi merkittävää tekijää: asiakastoimialojemme asteittainen vakautuminen ja kohoavat raaka-ainehinnat.

Useimmilla asiakastoimialoillamme toiminta elpyi. Monilla toimialoilla toiminta vakautui ja joillakin aloilla liikevaihto jopa kasvoi merkittävästi. Esimerkiksi rehuteollisuudessa kysyntä parani. Näkyvissä oli myös heikentymistä, esimerkiksi nahka-alalla. Myös kiitoratojen sulatusalan ensimmäinen vuosineljännes oli sääolosuhteiden vuoksi pettymys, toisin kuin vuonna 2010.

Raaka-ainekustannukset vaihtelivat merkittävästi vuonna 2011, mikä aiheutti vuoden alussa haasteita. Liikevoittoprosenttien vakauttamiseksi meidän oli korotettava hintoja, mikä viimein johti elpymiseen vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä, hieman odotettua myöhemmin. Myös elintarviketeollisuudessa raaka-ainekustannukset heikensivät maantieteellistä kilpailuasemaamme tuotannon kilpailukyvyyn siirtyessä EU:sta Yhdysvaltoihin.

Liiketoimintojemme kehitys

Segmentissä tapahtui mielenkiintoista kehitystä vuoden 2011 aikana. Jatkoimme lihansäilöntäaine Provianin kehittämistä ja onnistuimme lanseeraamaan sen maailmanlaajuisesti. Esittelimme menestyksekkäästi leivänsäilöntään tarkoitetun pölyttömän kalsiumpropionaatin ja kehitimme useita, kestävästi liiketoiminnan edistämiseen tähtääviä ratkaisuja nahka- ja tekstiiliteollisuudelle.

Lisäksi kasvatimme markkinaosuuttamme aikaisemminkin hyvään tulokseen yltäneillä alueilla. Esimerkiksi lääketeollisuudessa jatkoimme laatuun panostamista ja lääkkeiden aktiivisten ainesosien myynti oli hyvä. Korkeampi liikevaihto johtui pikemminkin hienosäädetyistä asiakastarjonnasta kuin uusista tuotelanseerauksista.

Väestönkasvun ja kaupunkien elintason kohoamisen myötä jatkoimme keskittymistä rehun lisäaineisiin, joiden avulla asiakkaamme selviävät lihankysynnän räjähdysmäisestä kasvusta, sekä diabeteslääkkeeseen, joka auttaa taistelussa yhtä kaupungistumisen vähiten toivottua seurausta vastaan. Kasvu oli vahvinta Aasian ja Tyynenmeren alueella, jossa odotamme kasvua myös lähitulevaisuudessa.

Yritysvastuu ChemSolutionsissa

Yritysvastuuseen liittyvissä toimissamme keskitytään asiakkaidemme ja heidän asiakkaidensa prosessien tutkimiseen, jotta koko arvoketju olisi kestävämpi.

Omissa toiminnoissamme tärkein yritysvastuuseen liittyvä asia on öljypohjaisten prosessien korvaaminen vastaavilla ympäristöystävällisillä prosesseilla. Tämä on yksi tutkimus- ja tuotekehitysohjelmamme SWEETin pääasiallisista tavoitteista. Leivänsäilöntäaineissamme käytetyn propionihapon biosynteesi on yksi tällainen esimerkki, ja näkemystemme mukaan seuraavan vuosikymmenen edelläkävijäratkaisu.

Meillä on käynnissä useita hankkeita, joissa otetaan huomioon asiakkaiden ympäristöjalanjälki. Suunnittelemme esimerkiksi kromin korvaamista nahkateollisuudessa, missä sitä käytetään tällä hetkellä laajasti merkittävistä terveys- ja ympäristöriskeistä huolimatta.

Katse tulevaisuuteen

Vuonna 2012 aiomme lanseerata useita uusia tuotteita niin lääke- kuin elintarvike- ja rehuteollisuudessakin. Niiden avulla pystymme vastaamaan tehokkaammin asiakkaidemme tarpeisiin. Odotamme useimpien markkinoiden vakautuvan lähikuukausina emmekä odota merkittävää taantumaa, sillä markkinamme eivät tällä hetkellä altistu taloushuolten kohteena oleville tekijöille. Nahka- ja tekstiiliteollisuus sekä muutamat muut teollisuusmarkkinat voivat kuitenkin olla jonkinlainen kysymysmerkki, ja kiitoratojen sulatusliiketoimintaamme vaikuttavat luonnollisesti meistä riippumattomat tekijät.

Case: Uudet orgaaniset hapot parantavat eläinten juomaveden laatua

Kemira on lanseerannut uusia orgaanisten happojen yhdistelmiä kotieläinten juomavesisovelluksille.

Maaailman johtavana orgaanisten happojen ja niiden suolojen valmistajana Kemira tarjoaa korkealaatuisen valikoiman orgaanisiin happoihin perustuvia tuotteita. Kemiralla on mittava kokemus rehun säilönnästä ja rehuhapoista, ja se on yksi rehumarkkinoiden tärkeimmistä orgaanisiin happoihin perustuvien tuotteiden toimittajista.

Vuonna 2011 Kemira lanseerasi uusia orgaanisten happojen yhdistelmiä eläinten juomavesisovelluksiin. Suuri italialainen siipikarjankasvattaja testasi Kemiran ohjelmaa onnistuneesti, ja nyt ohjelma on leviämässä ympäri Italiaa.

Hapottaminen voi parantaa kotieläinten tuotosta

Hapottamalla voidaan parantaa juomaveden laatua ja samalla ennaltaehkäistä tehokkaasti patogeenisiä bakteereja, kuten salmonellaa, E. coli -bakteeria ja kampylobakteeria.

Juomaveden kautta eläimille voidaan annostella ravinteiden ja lääkkeiden lisäksi orgaanisia happoja, joilla on suolistossa mikrobeja tuhoava vaikutus. Laadultaan parempi juomavesi parantaa eläinten terveyttä, vähentää antibioottien tarvetta sekä parantaa karjan tuottavuutta.

Orgaanisten happojen etuna on se, että ne metaboloituvat juomavedessä eikä niistä jää lihaan jätteitä, toisin kuin antibiooteista. Orgaanisia happoja voidaan siten käyttää vielä teurastusta edeltävänä päivänä. Annostelu on kuitenkin äärimmäisen tärkeää, koska juomaveden hapottaminen voi laskea vedenottokykyä. Tämä vaikuttaa myös syöntiin ja kasvuun. On siis tärkeää, että Kemira tekee tiivistä yhteistyötä kotieläintuottajien kanssa sovellusten arvioimiseksi ja niiden kehityksen seuraamiseksi.

Case: Maidontuotannon parantaminen

Kemira osallistui maidontuotannon parantamiseen tähtäävään TilaArtturi-yhteistyöhankkeeseen uudella AIV Nova -tuotteellaan.

Kemira oli mukana TilaArtturi-hankkeessa, jonka tavoitteena oli parantaa nurmirehun käyttöä lehmien ruokinnassa sekä alentaa säilörehusta aiheutuvia tuotantokustannuksia. Kemiran lisäksi hankkeessa olivat mukana Valio, Yara, Pohjolan Maito, Milka, ProAgria sekä maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT. Kemira osallistui hankkeeseen aktiivisesti AIV-rehuratkaisujensa kanssa.

Hanke toteutettiin Pohjamaalla vuosina 2007–2010. Tuotanto kasvaa kyseisellä alueella voimakkaasti, mutta siellä on havaittu myös rehun laatuun liittyviä ongelmia. Kolmentoista tilan yksityiskohtaisessa tutkimuksessa, jossa otettiin huomioon muun muassa satotasot ja sadonkorjuukonekustannukset, keskityttiin rehun laatuun sekä säilöntäaineiden ja ravinteiden käyttöön. Hanke oli onnistunut ja antoi osallistujille paljon arvokasta tietoa, josta hyötyvät myös muut maitotilalliset.

Hankkeen aikana Kemira lanseerasi uuden tuotteen nimeltä Kemira AIV Nova, joka on edellisiä AIV-tuotteita käyttäjä- ja koneystävällisempi. Kaksi TilaArtturi-hankkeeseen osallistunutta maitotilallista olivat uuden tuotteen ensimmäisten käyttäjien joukossa ja osallistuivat myös sen markkinointikampanjaan. Samaan aikaan Kemira uudisti ChemSolutionsin markkinointistrategian ja alkoi ottaa mainontaan mukaan tyytyväisten asiakkaiden kommentteja.

Kemiralle yritysvastuu tarkoittaa sekä oman toiminnan edelleen kehittämistä, että asiakkaidemme auttamista resurssitehokkuuden parantamisessa. Tavoitteena on ympäristö- ja yhteiskuntavaikutusten minimoiminen.

Strateginen yritysvastuu

Kemiralle yritysvastuu tarkoittaa sekä oman toiminnan edelleen kehittämistä, jonka tavoitteena on ympäristö- ja yhteiskuntavaikutusten minimoiminen, että asiakkaidemme auttamista resurssitehokkuuden parantamisessa.

Kemiralla on ollut käytössä ympäristö-, terveys-, turvallisuus- ja laatuasioiden (EHSQ) hallintaohjelmat johdonmukaisesti yli 20 vuoden ajan, muun muassa ympäristönsuojeluperiaatteet vuodesta 1986 ja ympäristöpolitiikka vuodesta 1988. Vuonna 2011 Kemira aloitti yritys vastuun lähestymistavan kehittämisen ottaen mukaan kaikki kestävä kehityksen ulottuvuudet. Tavoitteena on järjestelmällisesti kehittää Kemiran yritys vastuun hallintaprosesseja, mikä osaltaan toteuttaa selkeästi vesistrategiaamme ja visiotamme olla johtava vesikemian yhtiö. Tätä työtä Kemiralla ohjaavat [liiketapaperiaatteet](#) ja EHSQ-politiikka.

Kemira on omaksunut strategisen lähestymistavan yritys vastuuseen, ja yritys vastuus on osa globaalia Strategia ja Markkinointi -toimintoa. Kemiran Strategic Management Board (SMB) vastaa Kemiran yritys vastuun toimien ohjauksesta. Vuodesta 2012 alkaen SMB käsittelee näitä asioita kahdesti vuodessa ja seuraa toiminnan edistymistä. Vuonna 2011 nimetty Kemiran yritys vastuujohtaja vie eteenpäin yritys vastuuseen liittyvää työtä ja tarjoaa tarvittavat työkalut sen toteutukseen. Segmenttien ja tukitoimintojen johtajat vastaavat yritys vastuusta omilla toiminta-alueillaan. Viime kädessä vastuu yritys vastuun toteuttamisesta on kuitenkin Kemiran jokaisella liiketoiminnolla, toimipaikalla ja työntekijällä.

Yritys vastuun hallintaprosessi

Vuonna 2011 Kemira alkoi työstää yritys vastuuhjelmaa vahvistaakseen sitoutumistaan ja hallitakseen yritys vastuuta järjestelmällisesti. Vuonna 2012 perustettava konserninlaajuinen yritys vastuutiimi vastaa Kemiran yritys vastuustrategian täytäntöönpanosta ja yritys vastuuhjelman hallinnasta. Tiimissä on edustajia eri toiminnoista ja yksiköistä, ja se kokoontuu vähintään kuusi kertaa vuodessa. Tiimi raportoi Strategic Management Boardille.

Integroidut hallintajärjestelmät ovat tärkeä työkalu yritys vastuuhjelman avainkomponenttien hallitsemisessa jokapäiväisessä työssä. Suurimmalla osalla Kemiran tuotantolaitoksia on sertifioitunut ISO 19000-, ISO 14000- sekä OHSAS 18001 -standardien mukaiset hallintajärjestelmät, ja tuotantolaitosten sertifiointia jatketaan vuonna 2012 ja sen jälkeen.

→ [Lue lisää Kemiran yritys vastuun eri osa-alueiden hallinnasta.](#)

Niistä maista, joissa Kemiralla on toimintaa, tuotannon ja EHSQ:n kannalta tärkeimmät maat ovat Suomi, Yhdysvallat, Brasilia, Ruotsi, Alankomaat, Espanja, Iso-Britannia, Puola, Saksa, Uruguay ja Itävalta. Intian ja Kiinan merkitys Kemiralle kasvaa lähivuosina.

AVOIMUUS

Kemira on raportoinut ympäristövaikutuksistaan ja niiden vähentämiseksi tähtäävistä toimenpiteistä jo 1990-luvun alusta lähtien. Koska yritysvastuu on olennainen osa Kemiran strategiaa sekä avoimuuden lisäämiseksi Kemiran sidosryhmiä kohtaan, vuoden 2011 raportissa käsitellään laajemmin myös sosiaalisen ja taloudellisen vastuun asioita.

Osana prosessia Kemira teki olennaisuusanalyysin, jossa määriteltiin ne yritys vastuun osa-alueet, joihin Kemira keskittyy yritys vastuuhjelmassaan. Kemira otti keskusteluun mukaan myös ulkoiset sidosryhmät tunnistaakseen niille tärkeimpiä yritys vastuun aihealueita. Helpottaakseen vuoropuhelua sidosryhmien kanssa Kemira perusti yritys vastuun viestintätiimin, joka vastaa yritys vastuuta koskevasta sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä.

→ [Lue lisää Kemiran strategiasta.](#)

→ [Lue lisää Kemiran olennaisuusmatriisista.](#)

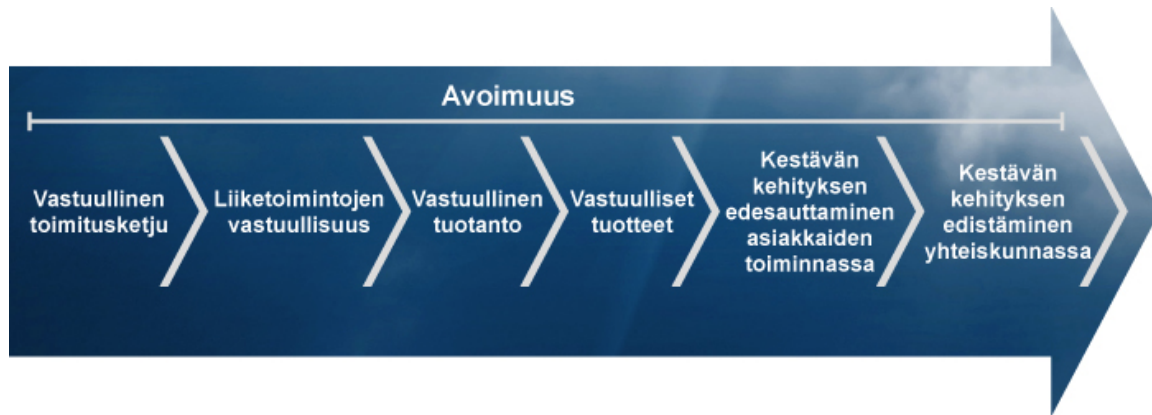
Kohti integroitua lähestymistapaa

Vuonna 2012 Kemira keskittyy kehittämään edelleen yritys vastuun hallintaprosessiaan ja täydentämään yritys vastuuhjelmaansa, jossa käsitellään myös yrityksen toimintoja, kuten toimitusketjun hallintaa, tutkimusta ja tuotekehitystä sekä myyntiä. Olemassa olevat EHSQ- ja henkilöstöhallintaprosessit sekä hallintaohjelmat ja Responsible Care -ohjelma integroidaan soveltuvin osin yritys vastuuhjelmaan. Mukaan otetaan myös uusia kehittämisalueita, joita on tunnistettu vuonna 2011 tehdyssä olennaisuusanalyysissä.

Toinen tavoite vuodelle 2012 on tunnistaa yrityksen tärkeimmät, yritys vastuuseen liittyvät suorituskykyindikaattorit. Tämä on tarkoitus toteuttaa vuoden 2012 ensimmäisellä vuosipuoliskolla lähtien liikkeelle olennaisuusanalyysin tuloksista. Tärkeimpiä suorituskykyindikaattoreita työtetään tämän jälkeen johtotasolla.

Yritysvastuun viitekehys

Kemiralle yritysvastuu tarkoittaa sekä oman toiminnan edelleen kehittämistä, tavoitteena ympäristö- ja yhteiskuntavaikutusten minimoiminen, että asiakkaidemme auttamista resurssitehokkuuden parantamisessa.

Vuorovaikutus tärkeimpien sidosryhmien kanssa

Kemiran tärkeimpiä sidosryhmiä ovat asiakkaat, osakkeenomistajat ja työntekijät.

Kemira on määrittänyt yritysvastuun näkökulmasta kolme tärkeintä sidosryhmää: asiakkaat, osakkeenomistajat ja työntekijät. Kemiran muita sidosryhmiä ovat muun muassa viranomaiset, kansalaisjärjestöt, tavarantoimittajat ja alihankkijat, tiedotusvälineet sekä liikekumppanit.

Aktiivinen vuoropuhelu sidosryhmien kanssa antaa Kemiralle mahdollisuuden käsitellä tärkeimpiä yritysvastuuseen liittyviä asioita ja tunnistaa liiketoimintaansa liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita. Vuoden 2012 aikana tulee tärkeimpien sidosryhmäsuhteiden lisäksi kehittää toimintatapoja muiden sidosryhmien kanssa toimimiseksi ja heidän sitouttamisekseen yhtiön toimintaan.

Tärkeimmät sidosryhmät	Vuorovaikutus
Asiakkaat	Päivittäiset toimet ja kanssakäyminen ovat Kemiran tärkeimmät keinot sitouttaa asiakkaansa yhtiön toimintaan. Kemira kerää asiakaspalautetta epävirallisesti päivittäisen kanssakäymisen kautta, ja asiakkaat voivat antaa palautetta päivittäisistä asioista tilausten käsittelyyn, missä palaute rekisteröidään toiminnan kehittämistä tukevaan tietojärjestelmään. Kemira kerää palautetta myös asiakkaitaan haastattelemalla, heidän kanssaan keskustelemalla ja säännöllisten asiakaskyselyjen kautta. Vuoden 2011 kyselyyn osallistui 789 asiakasta, joilta saimme arvokasta palautetta Kemiran toiminnasta.
Osakkeenomistajat	Kemira antaa pääomamarkkinoille avointa ja luotettavaa tietoa Kemirasta ja sen toimintaympäristöstä, jotta markkinoilla toimivat voivat muodostaa perustellun käsityksen Kemirasta sijoituskohteena. Kemiralla on järjestelmällinen lähestymistapa vuorovaikutukseen osakkeenomistajien kanssa, ja konsernin ylin johto osallistuu siihen aktiivisesti ja tapaa säännöllisesti pääomamarkkinoiden edustajia kaikilla tärkeimmillä markkinoilla. Yhteydenpitokanavia ovat muun muassa varsinainen yhtiökokous, road show -tilaisuudet ja kahdenkeskiset tapaamiset. Kemiran johto tapasi vuoden 2011 aikana myös useita satoja salkunhoitajia ja muita pääomamarkkinoiden edustajia yli 200 tapaamisessa noin 20 eri maassa.
Työntekijät	Kemirassa on alueelliseen ja kansalliseen lainsäädäntöön perustuvia työntekijäkomiteoita. Kemiran liiketoimintaan ja työntekijöihin liittyvistä asioista keskustellaan sekä eurooppalaisen yritysneuvoston (EWC) vuosikokouksessa, Kemira European Forumissa (KEF) että maakohtaisissa työntekijöiden edustajien kokouksissa. Lisäksi monissa Kemiran toimipaikoissa järjestetään epävirallisempia työntekijöiden kokoontumisia, joissa tiedotetaan ja keskustellaan ajankohtaisista asioista, kuten strategian jalkauttamisesta tai yhtiön taloudellisesta tuloksesta.

Tärkeimmät sidosryhmät	Vuorovaikutus
	Kemira järjestää vuosittain henkilöstökyselyn mitatakseen omaa arvoperusteista yrityskulttuuriaan ja henkilöstön sitoutumista sekä tunnistaakseen, mikä motivoi Kemiran työntekijöitä menestymään. Tulosten perusteella laaditaan ja otetaan käyttöön suunnitelma toiminnan parantamiseksi. Noin puolet Kemiran työntekijöistä käy kaksi kertaa vuodessa kehityskeskustelun, jossa keskitytään tavoitteiden asettamiseen, suorituksen arvioimiseen ja taitojen kehittämiseen.

Joulukuussa 2011 Kemira teetti sidosryhmilleen kyselyn osana yritysvastuun olennaisuusanalyysiä.

→ [Lue lisää Kemiran olennaisuusanalyysistä.](#)

Tärkeä osa Kemiran sidosryhmäviestintää on kansainvälinen Waterlink-lehti. Julkaisu voitti hopeaa vuoden 2011 Pearl Awards -kilpailun Most Improved Publication -sarjassa. Kilpailun järjestää Custom Content Council, joka on Pohjois-Amerikan johtava media-alan ammattilaisorganisaatio.

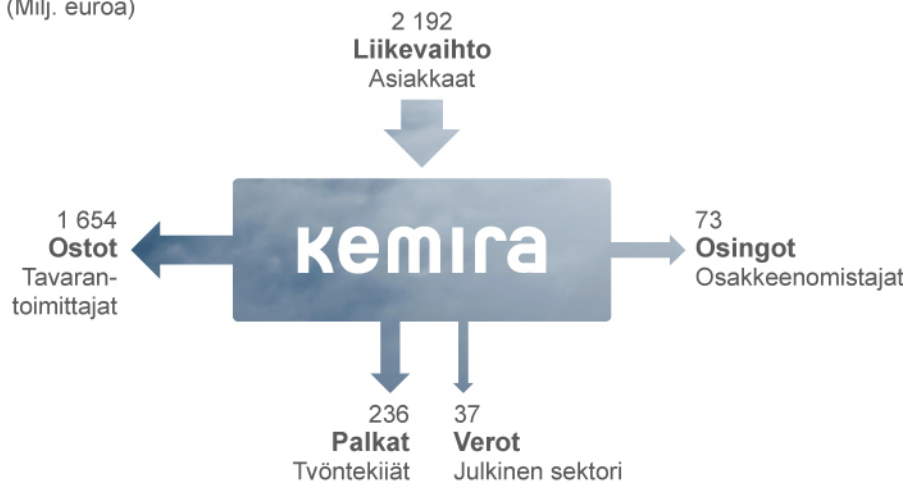
Taloudellinen vastuu

Kemira luo sidosryhmilleen arvoa säilyttämällä asemansa taloudellisesti vakaana ja vastuullisena yhtiönä.

Kemiran strategia ja sen toteuttaminen vaikuttavat moniin sidosryhmiin. Varmistamalla menestyvän liiketoiminnan luomme sidosryhmillemme arvoa. Osakkeenomistajat saavat sijoitetulle pääomalleen tuottoa osakekurssin myönteisen kehityksen ja osinkojen kautta, tavarantoimittajat saavat lisää tilauksia, asiakkaidemme tuottavuus paranee ja työntekijämme saavat reilun korvauksen. Tämä on Kemiran taloudellisen vastuun perusta.

Arvon muodostus sidosryhmille vuonna 2011

(Milj. euroa)

Liiketoimintojemme selkärangan muodostavat periaatteet ja käytännöt, jotka ohjaavat liiketoimintamme eettisyyden varmistamista. Toiminnallamme on myös epäsuora taloudellinen vaikutus sidosryhmiimme. Varmistamalla toimintansa taloudellisen vakauden Kemira voi vaikuttaa maailmanlaajuisesti siihen, kuinka asiakkaat käsittelevät ja kierrättävät vettä. Syvälinen ymmärryksemme teollisuusprosesseista yhdessä vesikemian tuotteidemme ja ratkaisujemme kanssa antavat asiakkaillemme mahdollisuuden parantaa vesi-, energia- ja raaka-ainetehokkuuttaan. Vesiosaamisemme ja ratkaisutarjontamme auttavat säästämään vesiresursseja ja parantamaan niiden saatavuutta.

→ [Lue lisää Kemiran sidosryhmäsuhteista.](#)

→ [Lue lisää Kemiran yritys vastuusta.](#)

Vakaa taloudellinen kehitys

Taloudellisen vastuun perusta on taloudellisesti vakaa yhtiö, jolla on vahva tase ja positiivinen rahavirta. Vahva tase tuo joustavuutta Kemiran strategian toteutukseen ja mahdollistaa erilaisia vaihtoehtoja kasvulle – sekä orgaanisesti että yritysostojen kautta.

Hallituksen vuonna 2008 asettamat ja syyskuussa 2010 tarkistamat taloudelliset tavoitteet ohjaavat Kemiran taloudellista toimintaa.

Kemiran taloudelliset tavoitteet ovat samat, jotka ilmoitimme Pääomamarkkinapäivillä syyskuussa 2010.

Yhtiön keskipitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet ovat:

- liikevaihdon kasvu kehittyneillä markkinoilla 3 % ja kehittyvillä markkinoilla >7 % vuodessa
- liikevoitto prosenttina liikevaihdosta >10 %
- rahavirta investointien ja osinkojen jälkeen positiivinen
- velkaantumistaso <60 %.

→ [Lue lisää strategiasta ja läsnäolosta eri markkinoilla.](#)

→ [Lue lisää taloudellisista tavoitteista ja tuloksesta.](#)

KEMIRAN TALOUDELLINEN VAIKUTUS

Milj. e

	2011	2010
Tulot asiakkailta	2 192,0	2 222,6
Asiakkailta saadut tulot tuotteista ja palveluista sekä rahoitustulot		
Ostot	-1 654,0	-1 713,1
Suoritukset tavarain ja palveluiden toimittajille		
Korvaukset henkilöstölle	-299,3	-313,4
Palkat ja henkilöstösivukulut		
Korvaukset sijoittajille	-101,4	-85,4
Korot, rahoituskulut ja osingot		
Verot	-37,4	-22,9
Ylläpito- ja parannusinvestoinnit	-184,3	-61,7
Alijäämä/ylijäämä	-84,4	26,1
Omaisuuksien myyntitulot	138,7	142,7
Laajennusinvestoinnit ja yritysostot	-16,9	-45,4
Pääoman takaisinmaksut	66,9	-314,0
Rahoittajille maksetut lainanlyhennykset (-) ja uudet lainat (+)		
Määräysvallattoman omistuosuuden hankinta	-13,2	0,0
Kassamuutos	91,1	-190,6

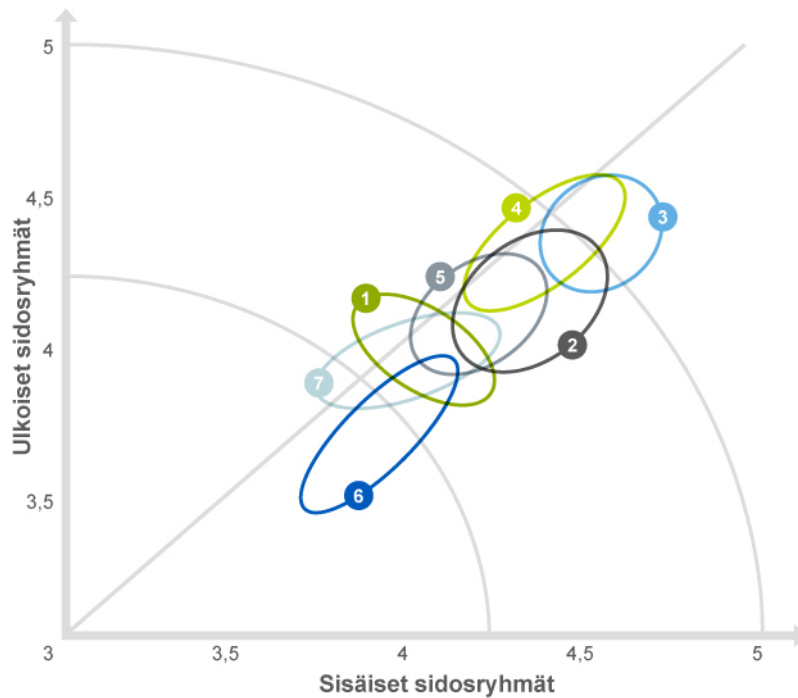
VEROT ALUEITTAIN

	%
Pohjois-Amerikka	60
Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	34
Etelä-Amerikka	5
Aasian ja Tyynenmeren alue	2

Olennaisuusmatriisi

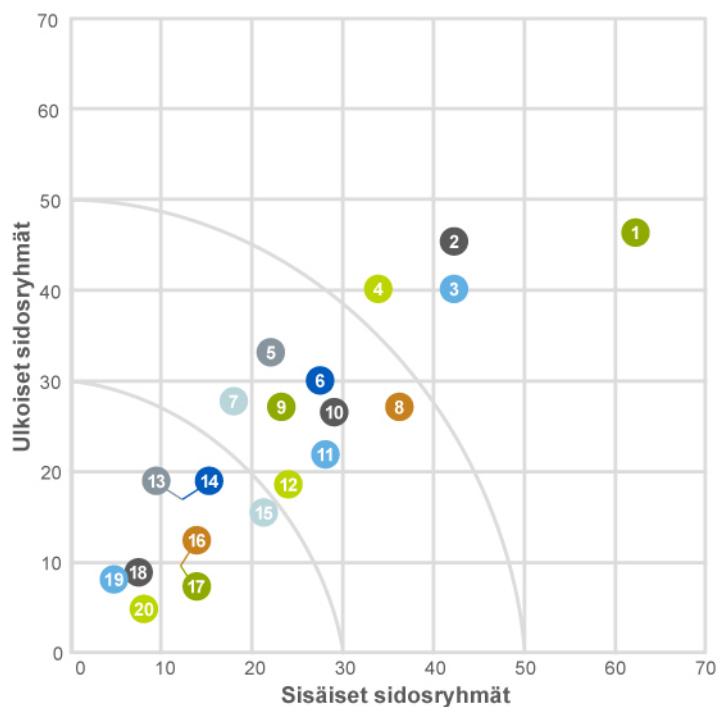
Tunnistaakseen sisäisille ja ulkoisille sidosryhmilleen tärkeät yritys vastuuseen liittyvät asiat, Kemira teki vuonna 2011 ensimmäistä kertaa olennaisuusanalyysin.

Kemiran olennaisuusmatriisin pääteemat

- 1 Vastuullinen toimitusketju (esim. toimittajien valinnan kriteerit ja raaka-ainetehokkuus)
- 2 Liiketoimintojen vastuullisuus (esim. työntekijöiden hyvinvointi sekä terveys ja hyvä hallinnointitapa)
- 3 Vastuullinen tuotanto (esim. tuotannon ympäristö- ja turvallisuusvaikutusten minimointi sekä työturvallisuus ja hyvät työolot)
- 4 Vastuulliset tuotteet (esim. tuotteiden turvallinen käyttö sekä investoiminen kestävän kehityksen innovaatioihin)
- 5 Asiakkaiden vastuullisuuden edesauttaminen (esim. tuotteiden ja sovellusten kehittäminen asiakkaiden kestävän toiminnan edistämiseksi ja vesitehokkuuden parantamiseksi)
- 6 Vastuullisuuden edistäminen yhteiskunnassa (esim. sitoutuminen kestävän kehityksen aloitteisiin, kuten Responsible Care ja World Business Council for Sustainable Development (WBCSD), sekä veden saatavuuden edistäminen yhteiskunnassa)
- 7 Avoimuuden varmistaminen (esim. ylimmän johdon sitoutuminen sekä aktiivinen vuoropuhelu ja yhteistyö sidosryhmien kanssa)

Kemiran olennaisuusmatriisin tärkeimmät aiheet

1 Työntekijöiden hyvinvointi ja terveys	12 Kemiran liiketapaperiaatteiden noudattaminen kaikkialla konsernissa
2 Kestävät raaka-ainevalinnat	13 Tuotannon kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
3 Ylimmän johdon sitoutuminen vastuulliseen toimintaan	14 Logistiikan ympäristövaikutusten minimointi
4 Tuotteiden ympäristövaikutusten minimointi niiden koko elinkaaren aikana	15 Asianmukaiset tuoterekisteröinnit, luvat, dokumentaatio ja merkinnät
5 Hyvä hallinnointitapa	16 Yritysvastuutavoitteiden määrittäminen ja toiminnan arviointi
6 Tuotannon vesitehokkuus	17 Aktiivinen vuoropuhelu ja yhteistyö sidosryhmien kanssa
7 Hiilivapaat ja uusiutuvat energianlähteet	18 Yritysvastuuseen liittyvien riskien hallinta
8 Tuotannon jätteiden minimointi ja käsittely	19 Ulkoinen yritysvastuuraportointi ja säännöllinen tiedottaminen
9 Vastuulliset tuotteet ja investoiminen vastuullisiin ratkaisuihin	20 Yritysvastuuorganisaatio ja nimetyt vastuuhenkilöt
10 Tuotteiden ja sovellusten kehittämisen asiakkaiden vastuullisuuden edistämiseksi	
11 Vastuullinen hankintapolitiikka	

Olennaisuusanalyysi määrittää tärkeimmät yritysvastuasiat

Kemiran olennaisuusanalyysin tavoitteena oli tunnistaa ne olennaiset asiat, jotka vaikuttavat yhtiön yritysvastuun toteuttamiseen. Analyysin tuloksia käytetään pohjana Kemiran kannalta tärkeimpien yritysvastuuasioiden määrittämisessä.

Kemiran yritysvastuuohjelman ensisijaiset painopisteet ja tavoitteet on tarkoitus määritellä vuoden 2012 aikana vuonna 2011 tehdyn olennaisuusanalyysin tulosten pohjalta.

Analyysimenetelmä

Olennaisuutta arvioidaan tunnistamalla yhtiön liiketoiminnan kannalta oleelliset yritysvastuun näkökohdat. Kemiran vuonna 2011 tekemä olennaisuusanalyysi sisälsi kyselylomakkeen, jossa sidosryhmiä pyydettiin arvioimaan ja priorisoimaan asioita, jotka oli sisäisesti määritelty Kemiralle tärkeiksi. Kyselylomakkeen vastausaika oli kaksi viikkoa. Siihen vastasi 232 sidosryhmien jäsentä, joista 98 oli työntekijöitä ja osakkeenomistajia ja 134 ulkoisten sidosryhmien jäsentä. Ulkoisia sidosryhmiä ovat asiakkaat, alihankkijat ja liikekumppanit, korkeakouluopiskelijat, konsultit, sijoittajat, tiedeyhteisö sekä teollisuuden etujärjestöt.

Yritysvastuuseen liittyvät riskit ja mahdollisuudet

Resursseihin, prosesseihin ja tuotteisiin liittyviin riskeihin kiinnitetään Kemiran yritysvastuutoiminnassa paljon huomiota.

Kemira näkee kestävässä kehityksessä liiketoiminnan kasvumahdollisuuksia. Kemira voi innovatiivisten tuotteiden avulla auttaa asiakkaitaan käyttämään resurssejaan kestävämmän, minkä merkitys kasvaa tulevaisuuden liiketoiminnassa.

Tulevina vuosikymmeninä veden kysynnän ja tarjonnan välisen kuilun odotetaan kasvavan jopa 40 prosenttiin. Vuoteen 2050 mennessä 10 miljardia ihmistä tarvitsee puhdasta vettä, energiaa ja ruokaa. Kaikki tämä lisää vedenkäsittelyn tarvetta, mikä luo kysyntää Kemiran vesikemian sovelluksille ja vesiosaamiselle. Vesialan kokonaismarkkinoiden arvoksi arvioidaan noin 500 miljardia euroa.

Laajan asiakaspohjan, arvokkaan vesikemian sovellustarjoaman ja kilpailukykyisten tuotteiden ansiosta olemme vakuuttuneita siitä, että Kemiralla on hyvät mahdollisuudet hyödyntää näitä mahdollisuuksia. Kemira yrittää kuroa umpeen veden kysynnän ja tarjonnan välistä kuilua jäteveden uudelleenkäytön, suolanpoiston ja sadeveden keräämisen avulla.

Tällä hetkellä työstämme vesitutkimuksen SWEET-ohjelmassa uusia vedenhallinnan tehostamiskeinoja. Tämän lähestymistavan avulla voimme muuntaa veteen liittyvät haasteet kilpailueduksi.

→ [Lue lisää SWEET-ohjelmasta.](#)

Yritysvastuuseen liittyvät tärkeimmät riskit

Maa-ilmastonlaajuiset trendit tarjoavat Kemiralle monia liiketoimintamahdollisuuksia, mutta ne saattavat myös muuttua riskeiksi. Kemira määrittelee riskin tapahtumaksi tai olosuhteeksi, joka toteutuessaan voi vaikuttaa mahdollisuuteemme saavuttaa strategiset ja operatiiviset tavoitteemme kestäväällä ja eettisellä tavalla. Kemiralla on integroitu lähestymistapa riskienhallintaan. Se tarkoittaa sitä, että yritysvastuuriskit on sisällytetty Kemiran konserninlaajuiseen riskienarviointiohjelmaan. Kemira on määrittänyt seuraavat kestävässä kehityksessä liittyvät riskit, jotka toteutuessaan voivat merkittävästi vaikuttaa Kemiran liiketoimintaan:

RAAKA-AINERISKIT

Raaka-aineiden ja energian kulutus on kasvanut koko maailmassa. Korkea kysyntä on johtanut raaka-aineiden puutteeseen ja korkeampiin hintoihin. On todennäköistä, että tämä kehityssuunta vain vahvistuu tulevaisuudessa.

Kemira käyttää raaka-aineina myös tuotantoprosessien sivutuotteita. Saostusaineiden valmistamiseen tarvittavien laadukkaiden sivutuotteiden puute voi merkittävästi vaikuttaa Municipal & Industrial -segmentin taloudelliseen tulokseen.

PROSESSI- JA TUOTETURVALLISUUS

Kemian alan yhtiönä meidän on kiinnitettävä erityistä huomiota turvallisuuden korkeaan tasoon omissa tuotantolaitoksissamme. Tässä epäonnistuminen voi johtaa vakaviin onnettomuuksiin, jotka saattavat vaikuttaa työntekijöihimme, ympäröiviin yhteisöihin ja ympäristöön.

→ [Lue lisää toiminnan turvallisuuden varmistamisesta.](#)

Tuotteiden turvallinen käyttö on Kemiralle ensisijaisen tärkeää, sillä kemikaalien väärinkäyttö voi johtaa vakaviin tilanteisiin. Käytämme tuotteissamme asianmukaisia rekisteröintejä, luokituksia, dokumentointia ja merkintöjä, jotta takaamme avoimuuden asiakkaisiin päin. Näin minimoimme tuoteturvallisuuteen liittyvien riskien toteutumisen todennäköisyyden. Koska kemikaalien tuotanto ja myynti on vahvasti säänneltyä, tuoteturvallisuuteen liittyvä riski liittyy lain noudattamiseen.

TUOTEINNOVAATIOT

Kemira pitää tuoteinnovaatioita yhtenä suurimpana kestäväen kehityksen tarjoamana mahdollisuutena. Jos emme pysty lanseeraamaan uusia tuotteita, emme pysty hyödyntämään tätä mahdollisuutta taloudellisesti. Esimerkiksi SWEET-ohjelman projektiportfolio keskittyy uusiin vedenkäsittelyteknologioihin ja -tuotteisiin.

MAINEESEEN LIITTYVÄT RISKIT

Jos emme toimi eettisesti ja ympäristön kannalta kestävästi, voimme menettää maineemme ja saada kielteistä huomiota Kemiran sidosryhmiltä. Tämän vuoksi omien toimintojemme vastuullisuuden hallinta on meille ensisijaisen tärkeää.

Riskien arviointi ja hallinta selkeiden kriteerien avulla

Riskienhallinta alkaa jokaisen riskin mahdollisen toteutumisen seurausten arvioinnilla. Samaa lähestymistapaa käytetään sekä konsernitasolla että segmenteissä ja eri maantieteellisillä alueilla.

Riskienarviointi perustuu siihen, kuinka riskit voisivat vaikuttaa Kemiran prosesseihin, turvallisuuteen, maineeseen ja taloudelliseen tilanteeseen. Tulosten pohjalta jokainen segmentti määrittää viisi tärkeintä riskiä ja arvioi niiden taloudelliset vaikutukset vuositasolla. Kutakin riskiä hallinnoimaan nimitetään vastuuhenkilö. Riskienhallintaprosessin tärkeimmät vaiheet on määritetty Kemiran riskienhallintapolitiikassa.

Vastuullinen liiketoimintatapa ja vaatimustenmukaisuus

Kemiran tapa harjoittaa liiketoimintaansa perustuu liiketapaperiaatteisiin.

Toimimme eettisesti noudattaen kaikkia voimassa olevia lakeja ja määräyksiä.

Liiketoimintatapamme perustuu liiketapaperiaatteisiin

Kemira on sitoutunut kaikilla organisaatiotasollaan harjoittamaan liiketoimintaa eettisesti noudattaen kaikkia voimassa olevia lakeja.

Kemiran liiketapaperiaatteet ovat yhdenmukaisia OECD:n monikansallisille yrityksille laatimien toimintaohjeiden kanssa. Jokainen työntekijä on vastuussa liiketapaperiaatteiden noudattamisesta. Kukin segmentti ja johto kaikilla tasoilla vastaavat periaatteiden tiedottamisesta ja niiden noudattamisen valvomisesta alastaan keskuudessa. Kemiran uudet työntekijät tutustuvat liiketapaperiaatteisiin olennaisena osana Kemiran perehdyttämispakettia. Työntekijät perehdytetään ja koulutetaan osana työtehtäviään, jotta he onnistuvat työssään mahdollisimman hyvin. Työntekijän palkannut esimies vastaa perehdyttämisen loppuunsaattamisesta.

Liiketapaperiaatteiden noudattamatta jättämisestä on raportoitava Kemira-konsernin sisäiseen tarkastukseen. Konsernin sisäinen tarkastus on osa Kemira Oyj:n hallintoa ja tarjoaa konsernin johdolle riippumatonta tietoa toimintojen arviointia varten. Sisäisen tarkastuksen edustaja raportoi hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Työntekijöiden on aina voitava vapaasti keskustella liiketapaperiaatteisiin liittyvistä asioista linjaesimiehensä kanssa. He voivat myös ottaa yhteyttä lakiasiainyksikköön, jos heillä on kysyttävää paikallisiin vaatimuksiin vastaamisesta tai mahdollisesta ristiriidasta Kemiran periaatteiden ja olemassa tai tulossa olevan lainsäädännön välillä.

Liiketapaperiaatteet sisältävät myös korruptiota koskevat ohjeet. Kemira ei hyväksy minkäänlaista korruptiota, ei osallistu lahjontaan eikä ota vastaan mitään, mikä voidaan tulkita lahjukseksi.

Tarkastuksilla taataan lakien ja määräysten vaatimustenmukaisuus

Kemira-konserni ja yhteisyritykset tarkastetaan sisäisesti, jos yhteisyrityssopimukset sen mahdollistavat.

Riskien arviointiprosessia käytetään pohjana tarkastustyön suunnittelussa ja hallituksen tarkastusvaliokunnan hyväksymän vuositarkastussuunnitelman laadinnassa. Tarkastustyössä etusijalla ovat korkean riskin toiminnot.

Jokaisesta tarkastuksesta laaditaan kirjallinen raportti. Tarkastuksen tuloksista ja suosituksista ilmoitetaan korjaavista toimista vastaaville henkilöille ja tilintarkastajille. Tarkastusraportista lähetetään yhteenvedo hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja tarvittaville strategisen johtoryhmän jäsenille. Tarkastetuista toiminnoista vastaava johto toimittaa konsernin sisäiselle tarkastukselle seurantaraportin kuuden (6) kuukauden kuluessa tarkastuksesta. Seurantaraportissa kerrotaan, mihin tarkastuksen tulosten ja suositusten mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty. Sisäinen tarkastus raportoi hallituksen tarkastusvaliokunnalle seurantaraportin toimittamisesta ja toteutetuista toimenpiteistä.

Sisäisten tarkastusjärjestelmien riittävyyttä ja sitoutumista Kemiran liiketapaperiaatteisiin Kemiran konserniyhtiöissä ja yksiköissä arvioidaan vuosittain globaalissa sisäisen tarkastuksen kyselyssä (Global Internal Control Survey). Kysely lähetetään Kemiran konserniyhtiöiden toimitusjohtajille ja talousjohtajille. Vuonna 2011 kysely lähetettiin 108 työntekijälle.

Kemira-konsernin tarkastuksen sekä konsernin sisäisen tarkastuksen toteuttaman globaalin kyselyn tulokset osoittavat, ettei Kemira-konsernissa ilmennyt korruptiotapauksia vuonna 2011.

Kilpailua rajoittavan toiminnan torjuminen koulutuksella

Kilpailulainsäädäntö kieltää kilpailua rajoittavan toiminnan markkinoilla ja vaalii vapaata ja avointa kilpailua eri toimijoiden välillä. Kemira on sitoutunut noudattamaan kilpailulainsäädäntöä kaikilla konsernitaseilla eikä hyväksy minkäänlaisia kilpailulakien rikkomuksia. Kemira-konsernin jokainen työntekijä on velvollinen noudattamaan kilpailulakeja ja -sääntöjä. Tämä vaatimus on kirjattu myös liiketapaperiaatteisiimme.

Kemira on määrittänyt yhteiset globaalit säännöt ja ohjeet kilpailulainsäädännön noudattamiseksi Kemira-konsernissa. Kemiran hallitus on hyväksynyt ohjeistuksen, josta on järjestetty kattavaa ja jatkuvaa koulutusta avaintyöntekijöille. Kemiran ylin johto sekä suurin osa myynnin, markkinoinnin, oston, hankinnan ja vastaavien toimintojen työntekijöistä osallistuvat pakolliseen koulutukseen kilpailulainsäädännöstä ja kilpailua rajoittavan toiminnan torjunnasta. Koulutuksen järjestää lakiasiainyksikkö hallituksen valtuutuksella. Vaatimustenmukaisuuskoulutus järjestetään säännöllisesti avaintyöntekijöille. Vuonna 2011 koulutettiin 895 henkilöä (2010: 408).

Vuonna 2011 Kemira ei ollut osallisena käynnissä olevissa tai päättyneissä oikeustoimenpiteissä koskien kansallisia tai kansainvälisiä lakeja, joilla säädellään kilpailua rajoittavaa toimintaa, kartelleja tai monopoleja. Kemira on parhaillaan vastaajana joissakin oikeuskäsittelyissä, joissa haetaan korvauksia kilpailulainsäädännön vastaisesta toiminnasta. Näistä oikeuskäsittelyistä kerrotaan Kemiran vuosikertomuksen tilinpäätösosassa kohdassa [Oikeudenkäynnit](#).

Sitoutuminen ulkopuolisiin aloitteisiin

Kemiran liiketapaperiaateissa kielletään poliittinen sitoutuminen, eikä Kemiran omaisuutta saa käyttää minkäänlaiseen poliittiseen toimintaan tai puolue-toimintaan. Kemira osallistuu julkiseen poliittiseen kehitykseen olemalla mukana sille tärkeissä kauppaj- ja elinkeinoelämän järjestöissä, kuten Euroopan kemianteollisuuden neuvostossa (CEFIC) ja maailman kestävä kehityksen yritysneuvostossa (WBCSD). Kemira on erityisen aktiivinen vesialan eurooppalaisessa innovaatiokumppanuudessa (EIP), joka on CEFICin SusChem-teknologiaohjelman alainen projekti.

→ [Lue lisää Kemiran sitoutumisesta ulkopuolisiin aloitteisiin.](#)

Turvallisuustoimet

Konsernin turvallisuudella tarkoitetaan Kemiran kaikkien turvallisuusasioiden hallintaa. Konsernin turvallisuus on turvallisuusjohtajan vastuulla oleva konsernitoiminto. Käytännön työ muodostuu ennaltaehkäisevistä toiminnoista, joilla suojellaan Kemiran henkilöstöä, omaisuutta, ympäristöä ja mainetta tapaturmilta, vahingoilta ja rikolliselta toiminnalta. Konsernin turvallisuus on siis luonnollinen osa yhtiön riskienhallintaprosessia.

Ulkopuoliset aloitteet

Kemira on sitoutunut moniin konsernin ulkopuolisiin aloitteisiin ja on aktiivisesti mukana lukuisissa järjestöissä ja organisaatioissa. Kemira osallistuu aktiivisesti kansainvälisiin kestävän kehityksen hankkeisiin pääasiassa teollisuusjärjestöjen kautta ja olemalla mukana proaktiivisissa elinkeinoelämän järjestöissä.

Responsible Care

Kemianteollisuuden kansainvälisen järjestön ICCA:n Responsible Care -ohjelma (Vastuu huomisesta) on kemianteollisuuden maailmanlaajuinen vapaaehtoinen aloite, jossa mukana olevat yritykset tekevät jatkuvaa yhteistyötä terveys-, turvallisuus- ja ympäristötoimintansa parantamiseksi. Kemira Oyj on sitoutunut Responsible Care -ohjelmaan. Tuotantolaitoksemme raportoivat lukuisia ympäristö- ja turvallisuustietoja kansallisille kemianteollisuuden järjestöille. Kemira sitoutui Responsible Care -ohjelmaan vuonna 1992.

OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille

Kemiran liiketapaperiaatteet ovat yhdenmukaisia OECD:n monikansallisille yrityksille laatimien toimintaohjeiden kanssa, joissa on otettu huomioon yhteiskuntaan, ympäristöön ja turvallisuuteen liittyviä näkökohtia.

World Business Council for Sustainable Development (WBCSD)

WBCSD tarjoaa yrityksille foorumin kestävästä kehityksestä oppimiseen sekä tiedon, kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtoon. Kemira on mukana yhteistyössä noin 200 yrityksen kanssa, jotka tulevat 35 eri maasta. Neuvosto käsittelee yksinomaan liike-elämää ja kestävästä kehityksestä koskevia asioita. Kemira tukee foorumia tarjoamalla omaa vesihallintaosaamistaan.

Cleantech Finland

Cleantech Finland -ohjelma yhdistää Suomen suurimmat cleantech-yritykset ja -asiantuntijat. Kemira liittyi Cleantech Finland -ohjelmaan tehdäkseen tunnetuksi vesiratkaisujaan niin kunnallisen vedenkäsittelyn kuin erilaisten teollisuusprosessienkin alalla.

Kemianteollisuus ry

Kemianteollisuus ry edustaa kemianteollisuuden yrityksiä ja huolehtii liiketoiminta- ja teollisuusasioista sekä työmarkkinapolitiikasta. Kemiran toimitusjohtaja Harri Kerminen nimitettiin yhdistyksen hallituksen puheenjohtajaksi kaksivuotiskaudelle vuoden 2011 alusta alkaen. Kemiran edustajilla on hallussaan myös ympäristö- ja turvallisuusvaliokunnan sekä energiavaliokunnan puheenjohtajuudet.

Euroopan kemianteollisuuden järjestö (CEFIC)

CEFIC on Euroopan suurin kemianteollisuuden järjestö. Kemiran toimitusjohtaja Harri Kerminen on ollut järjestön hallituksen jäsen vuodesta 2008. Kemira on erityisen aktiivinen vesialan eurooppalaisessa innovaatiokumppanuudessa (EIP), joka on CEFICin kestävän kemianteknologiaohjelman (SusChem) alainen projekti.

Baltic Sea Action Group (BSAG)

Kemira on aktiivisesti mukana BSAG:n Itämeri-sitoumuksessa. Itämeri-sitoumuksen aloitti puolueeton järjestö BSAG, joka perustettiin maaliskuussa 2008 Itämeren pelastamiseksi. Kemiran liiketoiminnalla on suora vaikutus Itämeren jätevesikuormituksen vähentämiseen.

→ [Lue lisää Kemiran toimista Itämeren hyväksi.](#)

Plan

Plan on kansainvälinen humanitaarinen kehitysyhteistyöjärjestö, joka pyrkii parantamaan pysyvästi kehitysmaiden lasten elämänlaatua. Kemira ja Plan tekevät yhteistyötä ja pyrkivät turvaamaan lasten oikeudet veteen, terveyteen ja kehitykseen erityisprojekteissa Etiopiassa, Boliviassa ja Intiassa.

Millennium Prize

Kemira on yksi Suomen Millennium-teknologiapalkinnon pääkumppaneista. Joka toinen vuosi myönnettävän palkinnon arvo on 1 000 000 euroa. Kemiran tavoitteena on edistää suomalaista kemian alan tietotaitoa.

Kemianluokka Gadolin

Kemira tukee Kemianluokka Gadolinia, joka toimii osana Kemian opetuksen keskus Kemmaa Helsingin yliopiston kemian laitoksella. Gadolinin toiminta tukee kemian opiskelua ja opetusta tiedottamalla alan koulutuksesta ja tutkimuksesta sekä alasta yleensä. Kemianluokka on perustettu tukemaan kemian alan tuntemusta ja edistämään alan myönteistä mielikuvaa.

Energia- ja ympäristöklusteri (CLEEN Oy) ja Metsäklusteri Oy

Suomeen perustetut strategiset huipputaamien keskittymät (SHOK) ovat julkisen ja yksityisen sektorin välisiä kumppanuuksia, joiden tavoitteena on nopeuttaa innovaatioprosesseja. CLEEN perustettiin SHOK:n sisälle edistämään energia- ja ympäristöalan tutkimusta. Kemira on yksi CLEENin osakkeenomistajista ja on mukana vaikuttamassa CLEENin strategisten tutkimusalojen valintaprosesseissa. Kemira vaikuttaa myös metsäalan strategisessa Metsäklusteri Oy:ssä, joka on yksi Suomen kuudesta SHOK-keskuksesta.

Suomen Vesifoorumi ry (FWF)

Suomen vesifoorumi on Suomen yksityisen ja julkisen vesisektorin verkosto, jonka tavoitteena on vahvistaa vesiosaamista ja löytää ratkaisuja maailmanlaajuisiin vesihaasteisiin. Kemira osallistuu foorumiin yhdessä kaupallisten yritysten, valtionlaitosten, kansalaisjärjestöjen, tieteellisten laitosten ja vesialan järjestöjen kanssa ja pitää tällä hetkellä hallussaan hallituksen varapuheenjohtajan paikkaa.

Kemira on mukana myös seuraavissa organisaatioissa:

- Teknologian tutkimuskeskus VTT
- Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus Tekes
- East Office of Finnish industries. Harri Kerminen on ollut hallituksen jäsen vuodesta 2009.
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton (TT) -säätiö. Harri Kerminen on ollut hallituksen jäsen vuodesta 2011.
- Teknologiateollisuus ry
- Helsingin seudun kauppakamari

Henkilöstömme

Henkilöstötoiminnon vastuulla on varmistaa, että Kemiralla on oikeanlaista osaamista ja riittävät resurssit strategiansa toteuttamiseen.

Ihmiset tekevät Kemiran. Ammattitaitoinen henkilöstö on ensisijaisen tärkeä yhtiön strategian toteuttamiseksi, ja siksi ihmiset sekä organisaatorakenteet on integroitu osaksi liiketoimintastrategiaamme. Jokaisella esimiehellä on vastuu Kemiran strategian jokapäiväisestä toteuttamisesta, minkä vuoksi kiinnitämme erityistä huomiota työntekijöiden ja esimiesten johtajuustaitojen kehittämiseen.

Kemiran henkilöstötoiminnon tarkoituksena on tarjota esimiehille työkaluja tiimien menestyksekkääseen johtamiseen ja kehittämiseen. Alueiden ja segmenttien henkilöstötiimit tukevat esimiehiä henkilöstöprosessien toteuttamisessa ja analysoivat omien yksiköidensä pitkän aikavälin kehitystarpeita. Henkilöstöjohtajan, joka on myös strategisen johtoryhmän jäsen, tehtävänä on johtaa keskitetysti henkilöstöprosessien ja osaamisen sekä palkitsemisjärjestelmien kehittämistä.

Kemiran henkilöstötyötä ohjaavat konsernin [liiketapaperiaatteet](#) ja arvot:

- Sitoudumme asiakkaiden menestykseen.
- Välitämme ihmisistä ja ympäristöstä.
- Edistämme toiminnan kehittämistä ja uuden luomista.
- Menestymme yhdessä.

→ [Lue lisää arvoistamme.](#)

Kemiran liiketapaperiaatteiden mukaisesti kunnioitamme ja noudatamme kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia, kuten YK:n ihmisoikeusjulistusta ja ILO:n työelämän perusoikeuksia. Tarjoamme tasavertaisia mahdollisuuksia ja kohtelemme kaikkia työntekijöitä oikeudenmukaisesti, emmekä käytä pakko- tai lapsityövoimaa. Kunnioitamme kaikkien työntekijöiden järjestäytymis- ja yhdistymisoikeutta.

Henkilöstön edustus

Kemira kunnioittaa työntekijöidensä yhdistymisvapautta ja oikeutta työehtosopimusneuvotteluihin. Toimintatapoja ohjaavat yhteiset sopimukset ja johtosäännöt vaihtelevat Kemiran toimintamaittain paikallisten lainsäädäntöjen ja palkkaneuvottelusopimusten mukaan.

Kemirassa kokoontuu alue-, maa- ja yksikötason työntekijöiden edustajien kokouksia paikallisen ja alueellisen lainsäädännön mukaan. Kemiran liiketoimintaan ja työntekijöihin liittyvistä asioista keskustellaan sekä eurooppalaisen yritysneuvoston (European Work Council, EWC) vuosikokouksessa että maakohtaisissa työntekijöiden edustajien kokouksissa.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Arvomme muodostavat kaiken toimintamme perustan. Vuonna 2010 julkaistut uudistetut arvot on sisällytetty kaikkiin henkilöstöprosesseihin rekrytointiprosessista aina johtajuuden kehittämisohjelmiin. Tavoitteenamme on kehittää edelleen organisaatiomme arvopohjaista kulttuuria.

Jatkuva kehittyminen tärkeää

Kemira pyrkii jatkuvasti kehittämään organisaatiotaan ja sen työskentelytapoja. Pyrimme tarjoamaan työntekijöillemme tasavertaisia kehittymismahdollisuuksia erilaisten oppimismenetelmien kautta. Uskomme, että ihminen oppii parhaiten tekemällä, minkä vuoksi painotamme työssä oppimisen ja tehtäväkierron tärkeyttä. Johtamistaitojen kehittäminen, henkilöstökyselyt organisaation ja kulttuurin kehityksestä sekä henkilökohtaiset tavoite- ja kehityskeskustelut ovat myös tärkeitä kehittämistyökaluja. Näiden lisäksi erilaiset koulutustilaisuudet täydentävät kehittymismahdollisuuksia.

Kemiran uusi strategia edellyttää vahvaa johtamista kaikilla tasoilla. Johtajuusohjelmamme perustuvat valmentavalle otteelle. Tarjoamme esimiesten tueksi yrityksen sisäisiä valmentajia sekä erillisiä valmennukseen perustuvia kehittämisohjelmia. Ensimmäisen tason esimiesten johtamistaitojen vahvistamiseksi olemme kehittäneet ja ottaneet käyttöön maailmanlaajuisen johtajuuden kehittämisohjelman nimeltä BRIDGE. Vuonna 2011 ohjelman suoritti 269 esimiestä 14 maassa. Tarjoamme esimiehillemme myös mahdollisuuden saada palautetta johtamistaidoistaan 360-asteisen palauteprosessin kautta. Vuonna 2011 prosessiin osallistui 180 esimiestä.

Analysoimme henkilöstöämme osaamista ja taitoja voidaksemme taata, että työntekijöillämme on strategian toteuttamisessa tarvittava osaaminen. Vuonna 2011 käynnistimme intensiivisiä henkilöstön kehittämisohjelmia eri puolilla organisaatiota sen jälkeen, kun olimme analysoineet yli 150:n myyntiammatillaisen osaamisen. Keskityimme erityisesti myynti- ja sovellusosaamisen kehittämiseen, sillä ne ovat Kemiran strategian kannalta erityisen tärkeitä.

Yksi tärkeimmistä toimistamme vuonna 2011 oli Water School -ohjelman kehittäminen. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa vesisovellusosaamista ja lisätä ymmärrystä Kemiran vesistrategiasta ja sitä tukevista työskentelytavoista. Ohjelma käynnistettiin Aasian ja Tyynenmeren alueella ja Etelä-Amerikassa, ja siihen osallistui yli 100 henkilöä. Tämän lisäksi sisäiset asiantuntijamme järjestävät säännöllisesti tuote- ja sovelluskoulutusta sekä kaupallista koulutusta.

→ [Lue lisää Water School -ohjelmasta.](#)

Työtyytyväisyyden parantaminen

Työntekijöiden sitoutumisen ja tyytyväisyyden parantamiseksi teemme Voices@Kemira-henkilöstötutkimuksen kerran vuodessa, lyhyitä Pulse-kyselyjä pari kertaa vuodessa sekä tavoite- ja kehityskeskusteluja.

HENKILÖSTÖTUTKIMUS

Kemira on tehnyt henkilöstötutkimuksia vuodesta 2004. Vuonna 2011 Kemira analysoi työntekijöiden sitoutumista toisen kerran. Tutkimukseen osallistui 4 119 työntekijää (2010: 4 206), ja osallistumisaste oli 84 % (2010: 87). Sitoutumisindeksi mittaa sitä, kuinka motivoituneita työntekijät ovat panostamaan organisaation menestykseen ja kuinka valmiita he ovat näkemään vaivaa organisaation tavoitteiden kannalta tärkeiden tehtävien suorittamiseksi.

Vuoden 2011 tulokset osoittavat, että Kemira on oikealla tiellä työntekijöiden sitouttamisen, arvopohjaisen yrityskulttuurin ja työskentelytapojen kehittämisessä. Parannusta edellisvuodesta oli nähtävissä lähes kaikilla mitatuilla osa-alueilla. Kyselyn 52 kohdasta 41 prosentin (2010: 79) pisteet paranivat ja 6 % (2010: 12) pysyi samalla tasolla kuin edellisvuonna. Kemiran työntekijöiden sitoutumisindeksi on parantunut vuodesta 2010 ja ylittänyt asettamamme tavoitearvon, ja kaikki sen osa-alueet kehittyvät oikeaan suuntaan. Tulos on erittäin positiivinen, ja voimme olla siitä ylpeitä varsinkin, kun yleinen trendi on päinvastainen.

Vuoden 2010 tutkimuksen pohjalta aloitetut konserninlaajuiset toimet ovat tuottaneet tulosta. Vuoden 2011 tulokset osoittavat kehitystä kaikilla vuoden 2010 tutkimuksen kehittämisalueilla: palkitsemisen oikeudenmukaisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet, strategiasta tiedottaminen sekä arvoihin, erityisesti "Menestymme yhdessä" -arvoon, keskittyminen. Tulokset osoittavat myös, että Kemira on edelleen vahva osa-alueilla, jotka ovat perinteisesti olleet vahvuuksiamme. Työntekijämme pitävät työtään haastavana ja mielenkiintoisena ja ovat tyytyväisiä esimiestensä työhön. Meidän on jatkettava hyvää työtä sekä vahvuuksiemme tukemista ja kehittämistä edelleen.

TAVOITE- JA KEHITYSKESKUSTELUT

Henkilökohtaiset tavoite- ja kehityskeskustelut ovat yksi tärkeimmistä henkilöstöprosesseistamme. Me Kemirassa näemme ne keinona muuntaa strategia henkilökohtaisiksi tavoitteiksi ja toimenpiteiksi. Globaali tavoite- ja kehityskeskusteluprosessimme kattaa noin puolet Kemiran työntekijöistä, joista noin 80 % osallistui kehityskeskusteluun vuonna 2011. Kaikista kehityskeskusteluun osallistuneista 64 % oli miehiä ja 36 % naisia.

Tuotantolaitosten esimiehiä kannustetaan järjestämään vuosittain työntekijöidensä keskuudessa kehityskeskustelukierros paikallisten käytäntöjen mukaisesti. Voices@Kemira-tutkimuksen mukaan 80 % Kemiran työntekijöistä kävi kehityskeskustelun vuonna 2011.

Tavoite- ja kehityskeskustelut järjestetään kahdesti vuodessa, ja ne ovat niin työntekijöille kuin esimiehillekin hyvä mahdollisuus asettaa tavoitteita ja keskustella ja sopia arvojen mukaisesta toiminnasta. Ensimmäisen keskustelun tarkoituksena on arvioida suoritusta aikaisempien tavoitteiden valossa sekä asettaa tavoitteita tulevalle vuodelle. Toisessa keskustelussa arvioidaan tavoitteiden saavuttamista sekä keskipitkän että pitkän aikavälin kehittämistarpeita ammatilliseen osaamiseen ja arvoon perustuvan toiminnan perusteella. Samalla keskustellaan myös pitkän aikavälin uratoiveista sekä yleisestä hyvinvoinnista ja työturvallisuudesta.

Yksi pitkän aikavälin tavoitteistamme on varmistaa, että jokainen työntekijä osallistuu tavoite- ja kehityskeskusteluun. Työntekijöiden osaamisen ja taitojen kehittäminen on liiketoimintamme kannalta erityisen tärkeää, joten on strategisesti tärkeää seurata ja kehittää tilannetta. Henkilöstötutkimuksen mukaan työntekijät, jotka ovat käyneet kehityskeskustelun, ovat sitoutuneempia kuin muut työntekijät.

Kehittämismahdollisuudet

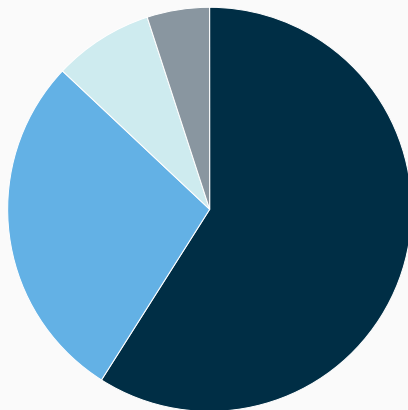
Kemira määrittää vuosittain henkilöstötutkimuksen pohjalta tärkeimmät konserninlaajuiset kehittämisalueet ja laatii niille kehittämissuunnitelmat. Vuoden 2011 tulosten perusteella meidän on panostettava edelleen Kemiran eri yksiköiden välisen viestinnän vahvistamiseen parantaaksemme Kemiran strategian tuntemusta ja sisäistämistä kaikilla tasoilla. Vaikka olemmekin vahvoja asiakassuuntautuneisuudessa, työntekijöiden keskuudessa vallitsevaa käsitystä tällä alueella on edelleen parannettava. Parannettavaa on myös palkitsemisen alueella, sillä työntekijät eivät aina koe tulleen kohdelluksi tasavertaisesti.

Henkilöstöluvut

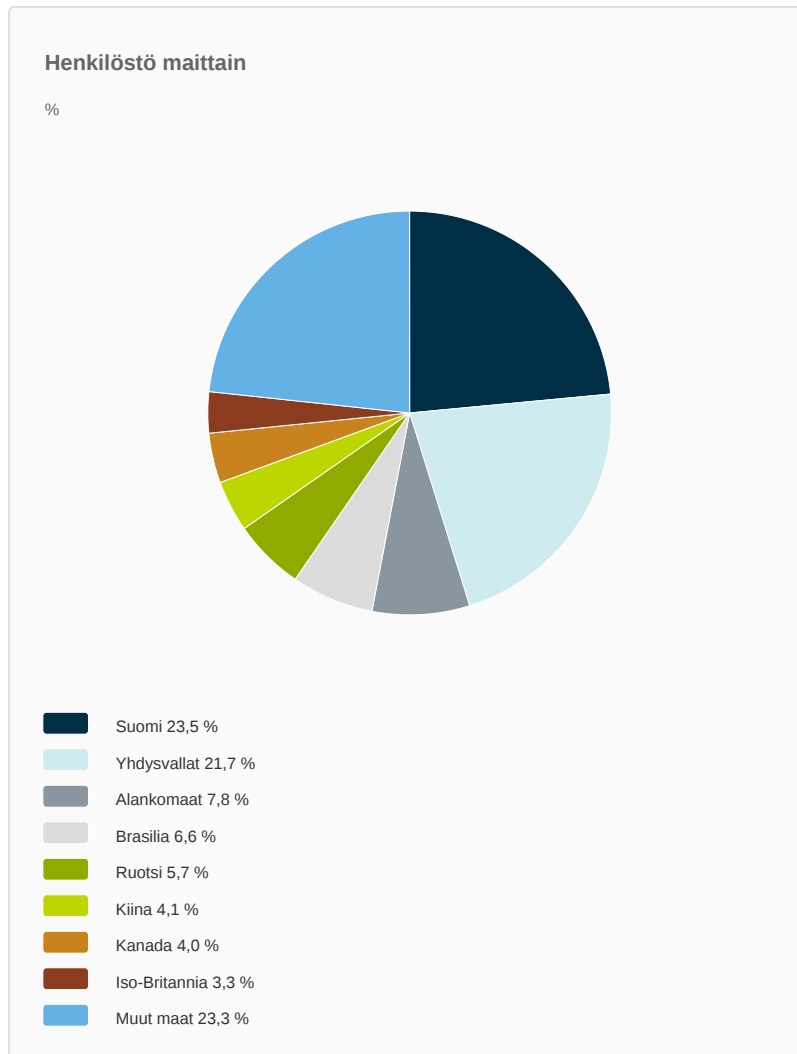
Vuoden 2011 lopussa Kemiralla oli 5 006 työntekijää (2010: 4 935). Vuonna 2011 työntekijöistä 98 % työskenteli kokoaikaisesti ja 2 % osa-aikaisella työsuhteella. Kaikista työntekijöistä 92 prosentilla oli vakinainen ja 8 prosentilla määräaikainen työsuhteus.

Henkilöstö alueittain

%

- Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka 59 %
- Pohjois-Amerikka 28 %
- Etelä-Amerikka 8 %
- Aasian ja Tyynenmeren alue 5 %

Henkilöstön vaihtuvuus ja rekrytointi

Henkilöstömme vaihtuvuus vuonna 2011 oli 7,8 %. Vaihtuvuus oli suurinta Aasian ja Tyynenmeren alueella (11,5 %) ja vähäisintä Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan alueella (5,8 %).

Vuonna 2011 Kemiraan palkattiin 373 uutta työntekijää. Henkilöstömme ikärakenteen tasaamiseksi ja ikääntymisen estämiseksi alle 40-vuotiaiden työntekijöiden osuus uusista työntekijöistä oli 68 %.

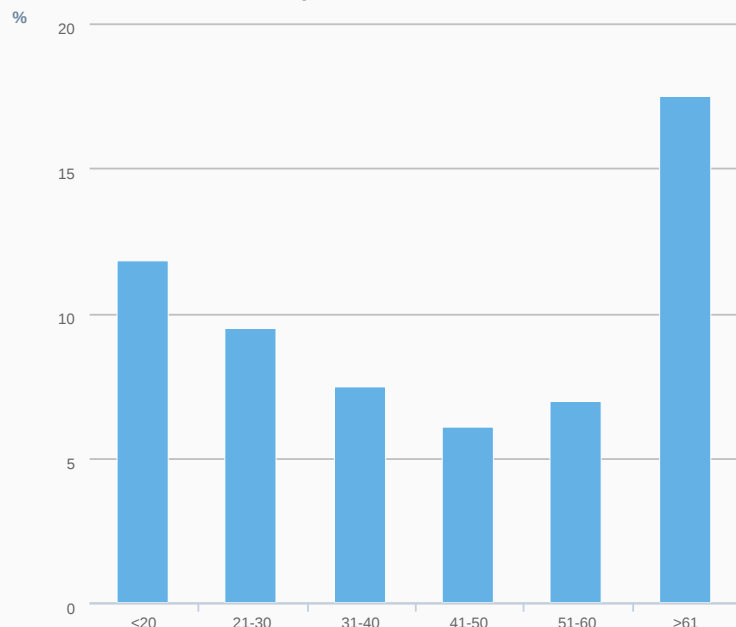
HENKILÖSTÖN VAIHTUVUUS SUKUPUOLEN PERUSTEELLA

%

	Miehiä	Naisia
Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	6,6	3,7
Pohjois-Amerikka	12,1	3,6
Etelä-Amerikka	10,0	16,2
Aasian ja Tyynenmeren alue	9,9	16,7

Henkilöstön vaihtuvuus ikäryhmittäin

%

UUDET REKRYTOINNIT SUKUPUOLEN MUKAAN

	Työntekijöiden lukumäärä	%
Miehiä	249	66,8
Naisia	124	33,2
Yhteensä	373	100,0

UUDET REKRYTOINNIT ALUEITTAIN

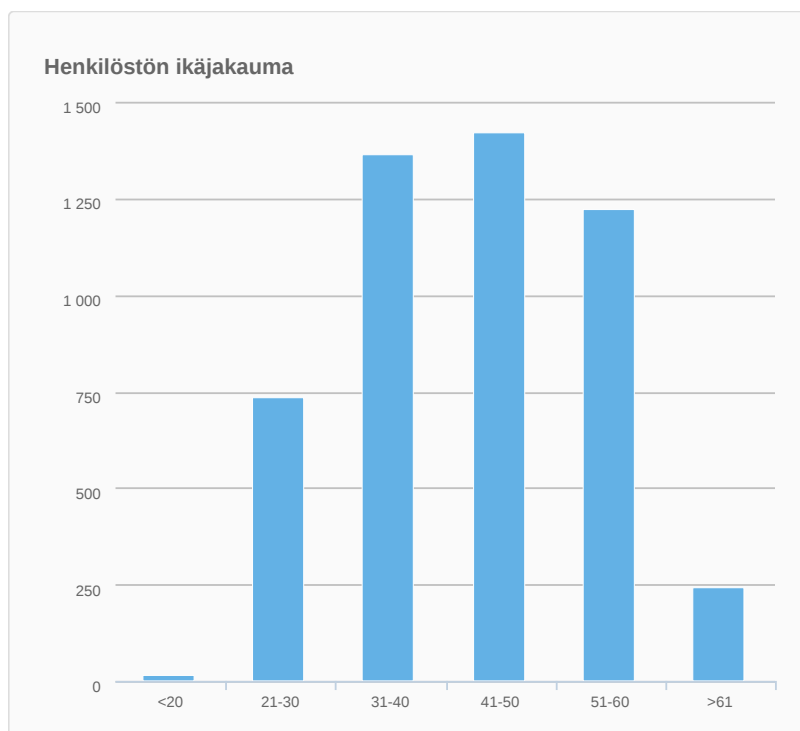
	Työntekijöiden lukumäärä	%
Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	162	43,4
Pohjois-Amerikka	149	39,9
Etelä-Amerikka	45	12,1
Aasian ja Tyynenmeren alue	17	4,6
Yhteensä	373	100,0

UUDET REKRYTOINNIT IKÄRYHMITÄIN

	Työntekijöiden lukumäärä	%
<20	4	1,1
21-30	105	28,2
31-40	146	39,0
41-50	76	20,4
51-60	39	10,5
>61	3	0,8
Yhteensä	373	100,0

Henkilöstön monimuotoisuus

Vuonna 2011 henkilöstöstämme 29 % oli yli 51-vuotiaita. Henkilöstöstä 25 % oli naisia, mikä on 1 % enemmän kuin vuonna 2010. Määräaikaisessa työsuhteessa olevien työntekijöiden sukupuolijakauma on lähes samanlainen kuin vakituisten työntekijöiden. Yhtiön hallituksessa oli 3 naista (43 %), eli luku on sama kuin vuonna 2010. Yhtiön johtoryhmissä oli 2 naista (18 %) eli yksi vähemmän kuin vuonna 2010.

HENKILÖSTÖ LUKUINA

	2011	2010	2009	2008	2007
Henkilöstö vuoden lopussa	5 006	4 935	8 493	9 954	10 008
Naiset/miehet, %	25/75	24/76	32/68	29/71	29/71
Naiset/miehet johtoryhmissä	3/8	3/12	2/12	2/13	0/14
Naiset/miehet hallituksessa	3/4	3/4	2/5	2/5	3/4

SUKUPUOLIJAKAUMA ALUEITTAIN

%

	Naisia	Miehiä	Yhteensä
Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	17	42	59
Pohjois-Amerikka	6	22	28
Etelä-Amerikka	1	7	8
Aasian ja Tyynenmeren alue	1	4	5
Yhteensä	25	75	100

Uratarina: Tuotannosta henkilöstötyön pariin

Tony Alexander on työskennellyt Kemiran työsuhdepäällikkönä Pohjois-Amerikassa vuodesta 2006, mutta on ollut yhtiössä jo yli 30 vuotta. Työuransa hän aloitti tuotannon tehtävissä.

Tony Alexander on työskennellyt Kemiran työsuhdepäällikkönä vuodesta 2006. "Olen työskennellyt viimeiset viisi vuotta henkilöstöhallinnossa, mutta olen ollut yhtiössä jo yli 30 vuotta", Tony kertoo. "Urani alkoi 34 vuotta sitten operaattorina. Muutaman vuoden päästä sain ensimmäisenä ylennyksen vuoropäälliköksi ja sitten prosessikoordinaattoriksi ja siitä edelleen tuotantopäälliköksi. Vuonna 2000 siirryin prosessinparannustehtäviin. Vuotta myöhemmin urani johti useamman toimipaikan turvallisuuspäälliköksi."

Vuonna 2006 Tony ylennettiin työsuhdepäälliköksi. "Innostuin henkilöstötyöstä työskennellessäni turvallisuuspäällikkönä. Kehityskeskustelussa kerroin esimiehelleni olevani kiinnostunut työskentelemään henkilöstöhallinnossa", Tony kertoo. "Kolme vuotta myöhemmin esimieheni kysyi, olisinko vielä kiinnostunut työskentelemään henkilöstöasioiden parissa. Niin aloin tehdä työtä, johon tunnen olevani tarkoitettu", Tony jatkaa.

Kemira kannustaa työntekijöidensä oppimista tarjoamalla mahdollisuuksia työkiertoon, työssäoppisen paikkoja sekä järjestämällä koulutuksia. "Koko urani ajan minulle on tarjottu kasvumahdollisuuksia", sanoo Tony. "Kemira on myös kannustanut minua kehittämään taitojani antamalla minulle mahdollisuuden työskennellä erilaisissa tiimeissä ja projekteissa. Jos en kehitä itseäni, minusta tuntuu, että kuljen taaksepäin."

Sanonta, jonka mukaan ihmiset eivät välitä kuinka paljon tiedät, ennen kuin he tietävät kuinka paljon välität, on Tonylle erittäin tärkeä henkilöstöammattilaisena. ”Henkilöstötyöllä on oltava kasvot, ja sen on oltava fyysisesti läsnä eikä piiloutua lomakkeiden tai nettisivujen taakse”, Tony pohtii. ”Henkilöstötyötä tekemällä voin toimia kaikilla organisaatiotasoilla ja minulla on mahdollisuus vaikuttaa asioihin. Tiedän, että Kemira todella välittää työntekijöistään, ja teen parhaani saadakseni työntekijät tuntemaan itsensä arvokkaiksi ja arvostetuiksi”, Tony sanoo lopuksi.

Prosessiturvallisuus

Kemira huolehtii järjestelmällisesti prosessiensa turvallisuudesta parantamalla olemassa olevien tuotantolaitosten tilannetta ja arvioimalla uusien investointien riskejä.

Kemian alan yhtiölle prosessiturvallisuuden varmistaminen on äärimmäisen tärkeää. Teemme jatkuvasti töitä työntekijöihin, ympäristöön ja ympäröiviin yhteisöihin vaikuttavien onnettomuuksien riskin hallitsemiseksi ja pienentämiseksi.

Prosessiturvallisuuden järjestelmällinen hallinta

Kemiralla on käytössä hallintajärjestelmiä, joilla varmistetaan tuotantolaitosten prosessiturvallisuus. Kaikkein tärkeintä on prosessiriskien analysointi, jotta onnettomuuden todennäköisyys saadaan pidettyä alhaisena ja seuraukset minimoidaan.

EHSQ-hallintajärjestelmien (Environment, Health, Safety and Quality) kulmakivenä Kemiralla ovat tuotantolaitoskohtaiset käytännön ohjeet ja standardit. Tuotantohenkilöstölle järjestetään säännöllisesti turvallisuuskoulutusta. Monenlaisten sisäisten tarkastusten avulla varmistetaan, että Kemiran tuotantolaitokset ovat sekä sisäisten että ulkoisten standardien mukaisia, ja että niiden toimintoja ja turvallisuutta parannetaan sekä ympäristövaikutuksia vähennetään.

Vuonna 2010 ja osittain vuonna 2011 kaikki Kemiran tuotantolaitokset tarkastettiin konsernin EHSQ-standardin mukaisesti. Auditointien havainnot raportoidaan konserninlaajuisen tietojärjestelmän avulla. Sen avulla havainnot voidaan raportoida eri puolille organisaatiota ja varmistetaan korjaavien toimenpiteiden toteutuminen. Järjestelmä seuraa myös Kemiran EHSQ-avaintunnuslukuja.

Kemira tekee kolmen vuoden välein erityisiä prosessiturvallisuustarkastuksia niissä tuotantolaitoksissa, joissa riskit ovat suurimmat. Nykyinen tarkastuskierros alkoi vuonna 2009, ja seuraava aloitetaan vuonna 2012. Kemikaalivuotojen ja ympäristövahinkojen ehkäiseminen on tärkeää, jotta työntekijöidemme ja ympäristön turvallisuus voidaan varmistaa. Kemiralla on osana turvallisuusjärjestelmäänsä kaikissa tuotantolaitoksissa vuotojenhallintasuunnitelma. Pienetkin vuodot raportoidaan välittömästi.

Onnettomuudet vuonna 2011

Vuonna 2011 Kemiran tuotantolaitoksissa ei sattunut vakavia työtapaturmia tai kuolemantapauksia. Seuraavat tapaukset aiheuttivat kuitenkin huolta paikallisesti, vaikkeivät ne vaikuttaneet merkittävästi työntekijöiden terveyteen tai ympäristöön.

Helmikuussa Kuusankoskella sattui pienehkö klooridioksidivuoto. Kukaan ei loukkaantunut, ja vuoto saatiin tyrehtytettyä nopeasti. Tapauksen jälkeen on ryhdytty useisiin toimenpiteisiin vastaavien onnettomuuksien ehkäisemiseksi tulevaisuudessa.

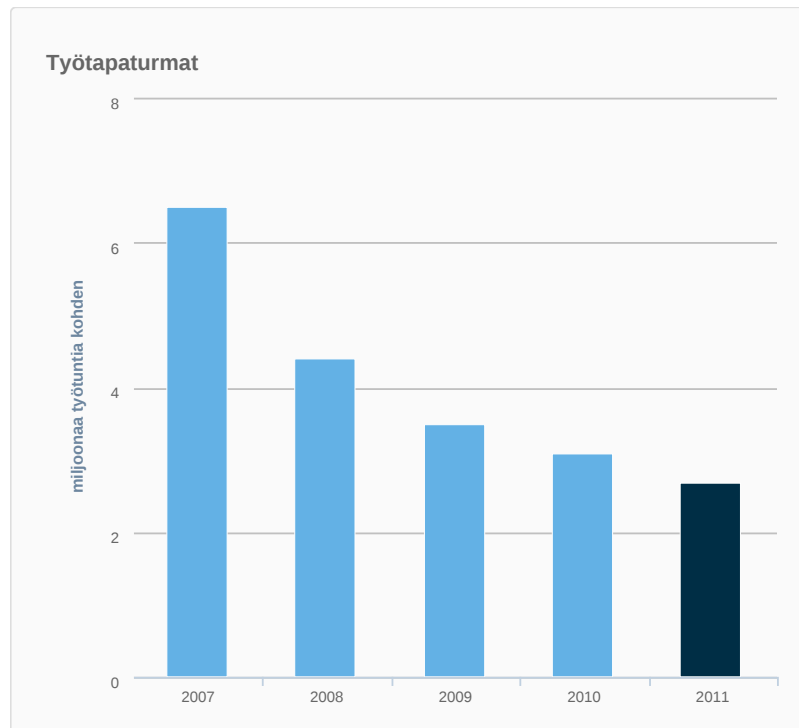
Marraskuussa Oulussa pääsi hetkellisesti vuotamaan vetyä ja hiilimonoksidia kaasutusreaktorin suuttimen vian vuoksi. Tästä syttyi pieni tulipalo, mutta tehtaan automaattinen alasajo tapahtui turvallisesti. Tapaturman tekniset tutkimukset ovat vielä kesken.

Marraskuussa Vaasassa seitsemän tonnia vaaratonta polymeerinestettä pääsi vuotamaan piha-alueelle lastauksen aikana. Osa nesteestä kulkeutui läheiseen järveen, mutta se ei vahingoittanut järven elinympäristöä.

IT-uudistuksia prosessien riskienarvioinnin parantamiseksi

Vuonna 2011 Kemira aloitti uuden prosessiriskien hallintaohjelmiston käyttöönoton. Ohjelmisto helpottaa riskien tunnistamista ja arviointia.

Uusi ohjelmisto otettiin vuonna 2011 käyttöön useissa tuotantolaitoksissa Euroopassa, Kiinassa ja Pohjois-Amerikassa. Ohjelmisto on tarkoitettu ottaa käyttöön koko konsernissa. Lisäksi käyttöön otetaan järjestelmällisempi hallintaprosessi osana turvallisuutta edistävää tietojärjestelmää. Kemira aikoo myös parantaa tapaturmien tutkintaa sekä prosessiturvallisuuden avaintunnuslukuja.

Tuoteturvallisuus

Varmistaakseen tuotteidensa vastaavan vaatimuksia Kemira keskittyy REACH- ja CLP-asetusten täytäntöönpanoon Euroopassa ja GHS-asetuksen täytäntöönpanoon Kiinassa.

Kemiralle on tärkeää varmistaa, että asiakkaat voivat käyttää tuotteita turvallisesti, että tuotteet on asianmukaisesti rekisteröity ja merkitty, ja että asiakkaalle tarjotaan asianmukainen, tuotteisiin liittyvä dokumentaatio. Asetukset muuttuvat nopeasti eri puolilla maailmaa, mikä edellyttää kohdemarkkinoiden jatkuvaa tarkkailua. Tuoteturvallisuus on keskitetty, globaali toiminto, joka palvelee kaikkia Kemiran liiketoimintasegmenttejä.

Vuonna 2011 Kemira keskittyi täyttämään REACH-asetuksen (Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals) ja CLP-asetuksen (Classification, Labeling and Packaging of Substances and Mixtures) vaatimukset ja määräykset Euroopassa. Vuonna 2011 Kemira pani myös täytäntöön GHS-asetukset (Globally Harmonized System of Classification and Labeling of Chemicals) Kiinassa.

→ [Lue lisää REACH-asetuksesta.](#)

Kemiran T&K-toiminnan osana tuoteturvallisuus on mukana niin uusien tuotteiden kehittämisessä kuin lanseerauksessakin. Tuoteturvallisuustoiminto ohjaa kehittämistiimejä lakisääteisten vaatimusten määrittämisessä ja vaadittavien kemikaalirekisteröintien valmistelussa. Tuoteturvallisuus myös ylläpitää ja päivittää rekisteröintejä tuotteiden koko elinkaaren ajan.

→ [Lue lisää Kemiran T&K-toiminnasta.](#)

Tuotemerkinnät ja käyttöturvallisuustiedotteet

On äärimmäisen tärkeää, että Kemira antaa tietoa virallisesti vaarallisiksi luokitelluista tuotteistaan. Tuotemerkinnät ja käyttöturvallisuustiedotteet ovat Kemiran pääasiallinen tapa antaa käyttäjille tietoa kemikaalien vaaroista ja asianmukaisesta käsittelystä.

Lisäksi Kemira julkaisee vapaaehtoisesti käyttöturvallisuustiedotteet ei-vaarallisiksi luokitelluista tuotteistaan. Kaikki tuotemerkinnät on linkitetty vastaavaan turvallisuustiedotteeseen. Vaarallisiksi luokitelluissa tuotteissa on lain mukaan oltava varoitusmerkinnät. Asetus koskee kaikkia markkinoilla olevia kemikaaleja.

Vuonna 2011 Kemira rekisteröi 118 tuote-etiketteihin liittyvää valitusta, jotka liittyivät esimerkiksi etiketin puuttumiseen tai virheellisyys. Lisäksi vastaanotettiin 137 tuotedokumentaatioon liittyvää valitusta. Näitä aiheuttivat esimerkiksi toimituksesta puuttuva analyysisertifikaatti (Certificate of Analysis, COA) tai väärä tuotenimi tuoteturvallisuustiedotteessa. Etiketöintiin tai tuotedokumentaatioon liittyvistä virheistä ei aiheutunut sakkoja, muita rangaistuksia tai varoituksia.

Kemira kehittää parhaillaan valitustenhallintajärjestelmäänsä valitusten rekisteröinnin ja käsittelyn johdonmukaistamiseksi. Valitusten hallintaa kehitetään muun muassa tietojen hallintaa parantamalla sekä järjestämällä koulutusta oikeista toimintatavoista valitusten syöttämisessä järjestelmään.

Vuonna 2010 Kemira sitoutui täyttämään kaikki CLP-vaatimukset EU:ssa myytävien yksittäisten aineiden osalta. Vuonna 2011 Kemira alkoi valmistella seuraavaa vaihetta, joka pitää sisällään kaikkien EU:ssa seoksina myytävien kemikaalien uudelleenluokituksen ja -merkinnän.

Paljon työtä on vielä edessä, jotta tavoite saavutetaan vuoden 2012 aikana. Uudelleenluokituksen ja merkinnän määräaika on EU:ssa CLP-asetuksen mukaisesti kesäkuu 2015. Muilla alueilla valmistaudutaan täyttämään vastaavan GHS-asetuksen vaatimukset paikallisen aikataulun mukaisesti.

Tuotehyväksyntää edeltävä turvallisuusarviointi

Tuotekehityksen onnistumisasteen parantamiseksi otettiin vuonna 2011 käyttöön uusien tuotteiden kehittämisprosessi (New Product Development, NPD) koko Kemirassa.

Kaikkien projektien on lähtökohtaisesti oltava korkealaatuisia ja liiketoiminnan kannalta oleellisia, ja niiden tekniset, kaupalliset ja turvallisuusriskit on arvioitava. NPD-prosessin jokaisessa Stage-Gate-vaiheessa suoritetaan pakolliset arvioinnit, joiden perusteella päätetään, jatketaanko tuotteen kehittämistä vai ei. Tuoteturvallisuuden määräystenmukaisuus on tarkistettava, ennen kuin tehdään suuria päätöksiä projektissa etenemisestä. Tällä tavalla pyrimme varmistamaan, että lakisääteiset vaatimukset tunnistetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Pyrimme myös löytämään turvallisempia ja kestävämpiä vaihtoehtoja voidaksemme valita parhaan mahdollisen lähestymistavan. Valvomme tarkkaan, mitkä lakisääteiset rekisteröinnit ja käyttöturvallisuustiedotteet on toteutettu ja mitä vielä tarvitaan.

Edistynyt tietotekniikka parantaa tuoteturvallisuuden hallintaa

REACH-vaatimustenmukaisuus on edellyttänyt Kemiran niiden tietojärjestelmien merkittävää kehittämistä, joiden avulla voidaan seurata yksittäisten aineiden määriä. Tietojärjestelmien avulla varmistetaan, että tiedot käytetyistä kemikaaleista ovat saatavilla ja että niitä käytetään säännöllisesti. Käytössä on lisäksi erilaisia ohjelmistosovelluksia tiettyjä rekisteröintitoimenpiteitä ja rekisteröintitietojen hallintaa varten.

Asetukset muuttuvat, joten tuoteturvallisuustuntemusta on jatkuvasti parannettava niin konsernin sisällä kuin ulkopuolellakin. Kaikki uudet tuotteet arvioidaan tarkkaan, ennen kuin ne lisätään Kemiran ERP-järjestelmään. Järjestelmä lähettää automaattisesti asiaankuuluvat tiedot asiakkaille tilauksen yhteydessä tai kun käyttöturvallisuustiedotteeseen tehdään päivitys.

Alustavan tuoteturvallisuusarvioinnin aikana esille tulleista puutteista ja kysymyksistä keskustellaan vastaavan projektipäällikön kanssa tuotteen lakisääteisen vaatimustenmukaisuuden selvittämiseksi. Vuonna 2012 on suunniteltu otettavaksi käyttöön uusi workflow-tyyppinen järjestelmä tämän sisäisen prosessin tehostamiseksi.

Koulutus ja tiedonvaihto

Kemiran tuoteturvallisuustoiminto vastaa dokumentaation, rekisteröintien ja raporttien toimittamisesta viranomaisille. Henkilökunnalle ja kumppaneille järjestetään säännöllisesti lainsäädännön tärkeimpiä uudistuksia ja vaatimuksia koskevaa sisäistä koulutusta.

Tuoteturvallisuustoiminto järjestää Kemiran koko tuoteturvallisuusorganisaatiolle vuosittain tiimitapaamisen, johon sisältyy koulutusta. Lisäksi useat työntekijät ovat mukana teollisuuden etujärjestöissä ja niiden työryhmissä, kuten Euroopan kemianteollisuuden neuvostossa (CEFIC), sekä kansallisten teollisuuden etujärjestöjen tuoteturvallisuusmääräyksiä käsittelevissä työryhmissä. Osallistumme myös aktiivisesti uusien asetusehdotusten kuulemisprosesseihin eri teollisuusjärjestöjen kautta.

Tulevaisuuden tavoitteet

Kemira ei rekisteröinyt uusia REACH-asetuksen alaisia aineita vuonna 2011. Olemme valmistautumassa vaiheittaisten rekisteröintien seuraavaan määräaikaan, joka on kesäkuu 2013. EU:ssa REACH-asetuksen kolmas määräaika on vuonna 2018. Tämän lisäksi on muita Aasian ja Tyynenmeren aluetta ja Etelä-Amerikkaa koskevia asetuksia, jotka edellyttävät Kemiran huomiota tulevaisuudessa.

Pidemmällä aikavälillä meidän on kehitettävä entistä parempia tapoja hallita lakisääteisiä tietoja maailmanlaajuisesti. Esimerkiksi luokitus- ja merkintävaatimukset vaihtelevat maasta toiseen, koska GHS-asetusta on sovellettu eri maissa melko eri tavoin. Vaikka lainsäädäntökehystä on yhdenmukaistettu, yksityiskohtainen soveltaminen vaihtelee eri alueilla. Jokainen maa voi valita kehyksestä itselleen tärkeimmät rakennuspalikat, joten moninaisten tietojen hallinnassa tarvitaan parhaita käytäntöjä.

Responsible Care – yhdessä turvallisuuden ja ympäristön puolesta

Kemira on sitoutunut Responsible Care -ohjelmaan, joka on kemianteollisuuden maailmanlaajuinen vapaaehtoinen aloite kemikaalien turvallisen käytön ja käsittelyn puolesta.

Kemianteollisuuden kansainvälisen järjestön ICCA:n Responsible Care -ohjelma (Vastuu huomisesta) on alan maailmanlaajuinen vapaaehtoinen aloite, jossa mukana olevat yritykset tekevät jatkuvaa yhteistyötä terveyteen, turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvän toimintansa parantamiseksi.

Responsible Care sitouttaa yritykset, kansalliset kemianteollisuuden järjestöt ja niiden kumppanit:

- parantamaan jatkuvasti ympäristö-, terveys- ja turvallisuustietämystään sekä teknologioidensa, prosessiensa ja tuotteidensa suorituskykyä koko niiden elinkaaren ajan ihmisille ja ympäristölle aiheutuvien haitallisten vaikutusten estämiseksi
- käyttämään resursseja tehokkaasti ja minimoimaan jätteet
- kertomaan avoimesti toiminnastaan, saavutuksistaan ja puutteistaan
- huomioimaan työntekijöidensä huolet ja odotukset kuuntelemalla, sitouttamalla ja tekemällä yhteistyötä heidän kanssaan
- täyttämään tai ylittämään hallitusten ja järjestöjen voimassa olevat määräykset ja standardit sekä kehittämään niitä yhteistyössä näiden kanssa
- auttamaan ja neuvomaan kemikaalien vastuullisessa käsittelyssä kaikkia, jotka käsittelevät tai käyttävät kemikaaleja tuoteketjun aikana.

Vuonna 2006 lanseerattu maailmanlaajuinen Responsible Care -peruskirja laajentaa jatkuvan parantamisen prosessin kemikaalien valmistuksesta muihinkin toimintoihin, erityisesti niihin, jotka liittyvät tuotteiden turvalliseen käyttöön ja käsittelyyn arvoketjussa.

Kemira sitoutui Responsible Care -ohjelmaan vuonna 1992. Kemira on allekirjoittanut maailmanlaajuisen Responsible Care -peruskirjan ja sitoutunut Responsible Care -ohjelmaan Euroopan kemianteollisuuden neuvoston (CEFIC) jäsenenä. Tuotantolaitoksemme raportoivat lukuisia ympäristö- ja turvallisuustietoja kansallisille kemianteollisuuden järjestöille.

REACH – kemikaalien turvallisen käytön perusta

REACH tarjoaa järjestelmällisen ja selkeän tavan kemikaalien käytön riskien arvioimiseen ja sopivien riskienhallintatoimien määrittämiseen.

REACH (Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals) on Euroopan unionin asetus kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä, rajoituksista ja turvallisesta käytöstä. Kyse on yhdestä maailman suurimmasta kemikaalien sääntelyprosessista, joka tarjoaa järjestelmällisen tavan arvioida kemikaalien käsittelyn riskit ja määrittää sopivat riskienhallintatoimet.

REACH on hyvä perusta kemikaalien turvalliselle käytölle, koska siinä yritysten edellytetään kehittävän kattavan tietopaketin tuotteistaan. REACH-asetuksen yleistavoitteena on edistää kemikaalien turvallista käyttöä ja minimoida niiden vaikutus ihmisten terveydelle ja ympäristölle.

Vuonna 2011 Kemira kehitti edelleen REACH-rekisteröinnin hallintaprosesseja. REACH-rekisteröintiprojektin myötä kerätyt tiedot ovat nyt käytettävissä myös EU:n ulkopuolisilla alueilla, kun niillä määritellään sopivia riskienhallintatoimia kemikaalien turvallisen käytön varmistamiseksi.

Seuraavan rekisteröintivaiheen valmistelut etenevät nopeammin vuonna 2012, koska seuraavan vaiheen määräaika umpeutuu kesäkuussa 2013. Vuoden 2011 jälkeen kehitetään edelleen parhaita käytäntöjä, joilla toimitusketjulle viestitään aineiden rekisteröidyistä käytöistä.

Toimitusketjun hallinta

Kemira keskittyy tavarantoimittajien kanssa ylläpidettävien suhteiden kehittämiseen, koska yhteistyö toimittajien kanssa on mielestämme äärimmäisen tärkeää. Vahvat suhteet toimittajiin edistävät merkittävästi liiketoimintaamme. Toimittajasuhteiden hallinta pitää sisällään suorituskyvyn mittaamisen ja kehittämisen, riskienhallinnan sekä toimittajille asetetut vähimmäisvaatimukset.

Kemira on sitoutunut harjoittamaan liiketoimintaa eettisesti koko konsernissa, ja edellytämme myös toimittajiemme ja liikeyhteistyökumppaneidemme toimivan samalla tavalla. Kemiran [liiketapaperiaatteet](#) muodostavat liiketoimintatapamme perustan, ja odotamme kaikkien toimittajiemme sitoutuvan niiden noudattamiseen.

Lakien ja määräysten noudattaminen toimittajien keskuudessa

Kaikkien Kemiran tavarantoimittajien on noudatettava tuotteidemme valmistusta, myyntiä, käsittelyä, varastointia ja kuljetusta koskevia lakeja ja määräyksiä. Kemiran tavarantoimittajien on noudatettava myös kaikkia muita sovellettavia lakeja, määräyksiä ja kansainvälisiä sopimuksia – mukaan lukien mutta niihin rajoittumatta – jotka koskevat ympäristöasioita, ihmisoikeuksia, yritysvastuuta ja lapsityövoiman torjuntaa.

Kaikki edellä mainitut vaatimukset on kirjattu Kemiran tavarantoimittajiensa kanssa tekemiin sopimuksiin. Kaikki merkittävät tavarantoimittajat, joiden osuus on yli 40 % hankintojemme kokonaismäärästä vuodessa, ovat allekirjoittaneet sopimuksen, jossa ne sitoutuvat ihmisoikeuksien valvontaan, työntekijöiden oikeudenmukaiseen ja tasavertaiseen kohteluun ja erityisesti olemaan käyttämättä missään toiminnassaan lapsityövoimaa. Uusien toimittajien kohdalla tutkitaan vähimmäisvaatimustenmukaisuus, jolloin tarkastamme muun muassa, että toimittajat noudattavat sovellettavaa lainsäädäntöä ja Kemiran liiketapaperiaatteita. Vuonna 2011 merkittävien tavarantoimittajien tai liikeyhteistyökumppanien sopimuksia ei lopetettu eikä tehty niihin kohdistuvia muita toimenpiteitä ihmisoikeuskysymyksiin liittyvien syiden takia.

Jätteiden kierrätys ja uudelleenkäyttö raaka-aineina

Kemira käyttää tuotannossaan raaka-aineina lukuisia materiaaleja, jotka luokitellaan jätteeksi tai kierrätysmateriaaliksi. Vuonna 2011 ostimme raaka-aineita 3,65 miljoonaa tonnia, joista 815 000 tonnia (22 % kokonaishankinnoista) luokiteltiin kierrätysmateriaaliksi.

Kemira pyrkii kierrättämään mahdollisimman suuren osan pakkausmateriaaleistaan. Vuonna 2011 hankituista pakkausmateriaaleista 13 % oli tehty kierrätysmateriaaleista. Jos pakkauksissa on käytetty muovivaikkeitä tai muita vastaavia materiaaleja, Kemira pyrkii ottamaan talteen materiaalit ja siten minimoimaan ensiömateriaalien käytön.

Asiakaspalaute ja markkinointiviestinnän käytännöt

Kemiran vahvuuksia ovat laaja sovellusosaaminen, tuotteiden laatu ja toimivuus, sitoumusten täyttäminen sekä yhteistyön ja tilaamisen helppous.

Kemira kerää asiakaspalautetta epävirallisesti jokapäiväisen kanssakäymisen aikana, asiakkaita haastatteleamalla ja heidän kanssaan keskustelemalla sekä säännöllisten asiakaskyselyjen kautta. Kyselytutkimukset toteuttaa markkinatutkimusyriitys TNS Gallup. Kyselytutkimuksissa noudatetaan TNS TRI*M -menetelmää, jossa mitataan muun muassa asiakastytyväisyyttä (TRI*M-indeksi) ja suullista palautetta (TRI*M-typologia) sekä analysoidaan tärkeimmät ostopäätökseen vaikuttavat tekijät ja prioriteetit (TRI*M-ristikot) ja kilpailukyvyn vahvuudet ja heikkoudet (TRI*M-kilpailukykyanalyysi). Kyselyt tehdään sekä internetin kautta että tietokoneavusteisten haastattelujen avulla.

Vuoden 2011 kyselyyn osallistui 789 asiakasta, ja siitä saatiin arvokasta palautetta Kemiran toiminnasta. Kyselytutkimus kattoi 56 maata ja 16 kielialuetta. Vastaajien mukaan Kemiran suurimpia vahvuuksia ovat tuotteiden laatu ja toimivuus, sitoumusten täyttäminen, laaja sovellusosaaminen sekä yhteistyön ja tilaamisen helppous.

Kemiralla on tällä hetkellä kaksi markkinointiviestinnän ohjeistusta: brändiohjeistus visuaalisine suuntaviivoineen ja sponsorointiohjeistus. Molemmat käytännöt tarkistetaan säännöllisesti, ja ne kuuluvat Kemiran brändijohtajan vastuualueeseen.

Vuonna 2011 Kemiran markkinointiviestinnässä ei ilmennyt yhtään tapausta, jossa olisimme toimineet lainsäädännön, määräysten tai käytäntöjemme vastaisesti.

Yhteiskunnallinen osallistuminen

Kemira kantaa vastuun omasta toiminnastaan ja sen vaikutuksista ympäröiviin yhteisöihin sekä osallistuu monenlaiseen vapaaehtoistyöhön.

Kemira pyrkii säilyttämään hyvät suhteet yhteisöihin, joissa se toimii. Vuonna 2011 suoritimme useita ennaltaehkäiseviä ja korjaavia toimenpiteitä sellaisten toimintojen osalta, joilla voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia paikallisiin yhteisöihin. Kerromme avoimesti kemian alan merkityksestä sekä kemikaalien käytön riskeistä ja turvallisesta käytöstä yhteistyössä muun muassa paikallisten koulujen, korkeakoulujen ja urheiluseurojen kanssa.

→ [Lue lisää Kemiran osallistumisesta kansainväliseen kemian vuoteen 2011.](#)

Pitkäaikaiset suhteet paikallisiin yhteisöihin

Syksyllä 2011 tyhjä rikkidioksidivaunu suistui raiteilta ratapihalla Etelä-Helsingborgissa Ruotsissa. Tapaus herätti kielteistä huomiota paikallisissa tiedotusvälineissä, jotka kuvailivat tapausta yhteisöön kohdistuneeksi riskiksi. Kemira hyödynsi lukuisia viestintäkanavia välttääkseen vastaavien tapausten aiheuttaman tarpeettoman kielteisen huomion ja parantaakseen kemianteollisuuden imagoa sekä lisätäkseen toimintansa avoimuutta.

Vuonna 2011 Kemira kävi ruotsalaisissa kouluissa pitämässä esitelmiä kemian alasta ja perusti keskusteluryhmän, jonka kautta paikalliset asukkaat voivat tutustua Kemiran tuotantolaitosten jokapäiväisiin toimintoihin ja turvatoimiin. Maaliskuussa 2011 Kemira järjesti tehdaskierroksen 20 paikallispoliitikolle. Syyskuussa 2011 yhtiö järjesti yhdessä muiden paikallisessa teollisuuspuistossa toimivien yritysten kanssa Avoimet ovet -tapahtuman, johon osallistui lähes 1 000 vierailijaa, mikä oli hyvä tulos ja herätti myönteistä huomiota.

Kemira on viestinyt aktiivisesti Vaasan ja Äetsän tehtailla useiden paikallisten sidosryhmien, kuten pelastuspalvelun, ympäristölautakuntien ja kunnanvaltuustojen, turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES), kauppakamarin sekä elinkeinoelämän keskusliiton (EK) kanssa. Kemira on myös järjestänyt koulutusohjelmia koulujen ja instituuttien kanssa, kemian teemavuoden tapahtumia sekä parin vuoden välein avoimien ovien tapahtumia.

Esimerkiksi Tielin tuotantolaitos Alankomaissa on luonut pitkäaikaiset suhteet paikallisyhteisönsä. Kemira tukee paikallisia urheiluseuroja ja tekee yhteistyötä Deltalingsin yliopiston kanssa jakamalla parhaita käytäntöjään tehdasturvallisuudesta. Vuonna 2011 Kemiran Avoimet ovet -tapahtuma houkutteli 400 vierailijaa Tielin tehtaalle, ja samana vuonna toteutettiin myös kaksi turvallisuuteen ja energiansäästöihin liittyvää kouluprojektia. Vuoden 2011 lopussa Kemira osallistui maailmanlaajuiseen C3-kemiankoulutusprojektiin. Kemira tarjosi vuonna 2011 myös 13 harjoittelupaikkaa, jotka olivat osa harjoittelijoiden koulutusohjelmaa ja joiden tarkoituksena oli tarjota heille kokemusta kemikaalituotannosta. Uuden paikoitusalueen ja lastausalueen rakentaminen Tielin tehtaalle mahdollisti ammoniakisäiliön poistamisen, mikä pienensi Tielin kaupunkiin kohdistuvaa turvallisuusriskiä.

→ [Lue lisää turvallisuuden parantamisesta Tielissä.](#)

Ympäristövaikutus, turvallisuus ja vaatimustenmukaisuus

Kemianteollisuus aiheuttaa lähtökohtaisesti jonkinlaisen riskin ympäristölle ja ympäröiville yhteisöille. Kemira arvioi kaikkien tuotantolaitostensa ympäristövaikutuksia ja valvoo päästöjään paikallisten standardien mukaisesti seuratakseen ympäristöön liittyvää suorituskyykyään sekä vaikutustaan ympäröiviin yhteisöihin. Jotkut Kemiran tuotantolaitoksista sijaitsevat lähellä asuinalueita, joten häiriöt toiminnassa voisivat vaikuttaa kielteisesti niin ihmisten terveyteen kuin ympäristöönkin.

Vuoden 2011 lopussa Kemiran toimipaikoille tehtiin kolmitasoinen riskiluokittelu osana vuosia 2012–2014 koskevaa maailmanlaajuista laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjohtamisjärjestelmien varmennuspalveluja koskevaa sopimusta. Riskiluokittelu perustuu toimipaikkojen tuotantomääriin ja toimintojen monimuotoisuuteen. Noin 30 % tuotantolaitoksista luokiteltiin kuuluviksi kahteen korkeampaan riskiluokkaan. Korkeampi riskiluokitus tarkoittaa enemmän ulkopuolisia tarkastuksia sekä yksityiskohtaisempia sisäisiä prosessi- ja turvallisuustarkastuksia toimipaikoille.

Lisäksi jokainen Kemiran tuotantotoimipaikka pyrkii järjestelmällisesti minimoimaan riskit ja varmistamaan paikallisyhteisöjen turvallisuuden asianmukaisilla turvallisuussuunnitelmilla tiiviissä yhteistyössä paikallisten ympäristöviranomaisten kanssa. Pyrimme edistämään kemikaalien turvallista käyttöä myös yhteistyössä paikallisten kemikaalivirastojen kanssa.

Kemiran Uruguayn tehdas sijaitsee noin viiden kilometrin päässä lähimmästä kaupungista. Tehtaalla on muutamia lähinaapureita, joihin esimerkiksi klooridioksidisäiliön sortuminen vaikuttaisi, joskin se on epätodennäköistä. Kemira päivittää tehtaan ympäristövaikutusten arvioinnin kerran vuodessa ja valvoo päästöjä paikallisten standardien mukaisesti.

Kemiran sisäinen ympäristö-, terveys- ja turvallisuuskomitea (EHSQ) muodostuu eri alueiden työntekijöistä ja järjestää säännöllisesti turvallisuus- ja koordinoitkokouksia Kemiran EHSQ-toiminnon, paikallisten ammattiliittojen turvallisuusvastaavien sekä suurimman asiakkaan ja muiden sellutehtaalla työskentelevien alihankkijoiden kanssa. Kemiran Uruguayn tehdas sijaitsee asiakkaan tehdasalueella, minkä vuoksi tiivis yhteistyö on äärimmäisen tärkeää. Lisäksi Kemira järjestää säännöllisiä tapaamisia Uruguayn kemianteollisuusliiton kanssa, edistää kemian alaa paikallisissa kouluissa sekä tukee paikallista koripallojoukkuetta ja muita paikallisia urheilijoita.

→ [Lue lisää prosessiturvallisuudesta.](#)

Vaikutus ympäristöön

Kemira on sitoutunut ennaltaehkäisemään ja minimoimaan toimintansa vaikutukset ympäristöön, henkilöihin ja omaisuuteen sekä käyttämään luonnonvaroja tehokkaasti.

Kemira tarjoaa ratkaisuja veden puhdistukseen sekä veden ja raaka-aineiden käytön tehostamiseen. Ympäristön näkökulmasta asiakkaidemme auttaminen on paras tapa edistää kestävästä kehityksestä.

Asiakkaidemme auttamisen ohella on tärkeää kehittää Kemiran omaa toimintaa. Viime vuosikymmenen aikana olemme onnistuneet pienentämään ympäristövaikutustamme alentamalla tuotannon päästöjä 60 %. Tämä on osittain liiketoiminnassamme ja konsernirakenteessa tehtyjen muutosten ansiota.

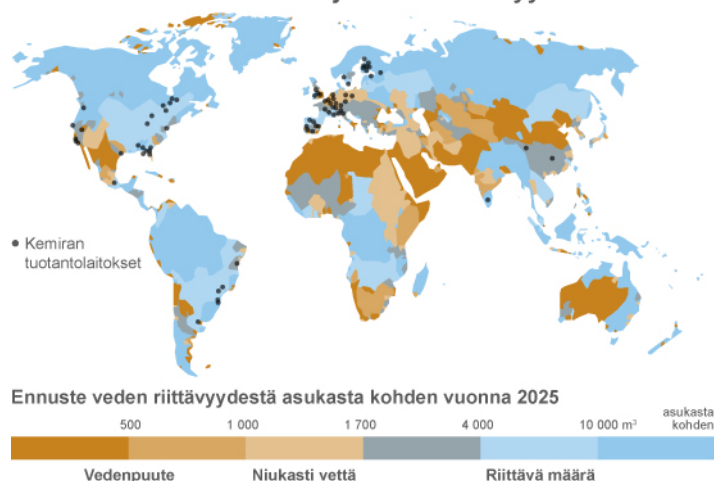
Kemiran tapa tehdä liiketoimintaa perustuu sen [liiketapaperiaatteisiin](#), jotka ovat yhdenmukaisia OECD:n monikansallisille yrityksille laatimien toimintaohjeiden kanssa.

Tehokas vedenkäyttö

Asiakastoimialoihimme verrattuna Kemiran tuotannossa ei kulu paljon vettä. Kemiran vedentarve vaikuttaa vain jonkin verran paikalliseen veden saatavuuteen, sillä yhtiöllä ei ole paljon toimintaa erityisen kuivilla, vedenpuutteesta kärsivillä alueilla.

Kemiran tuotantolaitoksissa vettä käytetään pääasiassa jäähdytykseen ja prosessivedeksi, ja monissa tapauksissa sekä raaka-aineet että lopputuotteet sisältävät vettä. Prosessi- ja sadevettä käytetään tehokkaasti monissa tuotantolaitoksissamme, joten jäteveden käsittely paikan päällä on harvoin tarpeen.

Kemiran tuotantolaitokset ja veden riittävyys

Lähde: Revenaa et al 2000, from Pilot Analysis of Global Ecosystems: Freshwater systems. UNEP/Vital Water Graphics

Uudet resurssitehokkaat vesikemikaalitehtaat Saksaan ja Espanjaan

Kemira pyrkii alentamaan vedenkulutusta ja käyttämään kierrätettyjä raaka-aineita saostusaineiden valmistuksessa. Tämä auttaa vähentämään ympäristövaikutusta ja kustannuksia.

Vuonna 2011 Kemira aloitti kaksi mittavaa resurssitehokkuuden parannushanketta. Parhaillaan rakennetaan kahta uutta tuotantolaitosta, joissa käytetään pääraaka-aineina sivutuotteena syntyviä happoja. Nämä Saksan Dormagenin ja Espanjan Tarragonan vesikemikaalitehtaat käyttävät sataprosenttisesti kierrätettyjä happoja, joita saadaan tehtaiden lähellä toimivilta teollisuuskumppaneilta. Uudet yksiköt korvaavat useita vanhoja ja pieniä tehtaita. Investointien odotetaan tuovan ympäristöä ja turvallisuutta koskevia parannuksia. Molemmat hankkeet on tarkoitus saada päätökseen vuonna 2012.

Energiätehokkuus kannattaa

Kemiran energiatehokkuusohjelma on auttanut löytämään monia uusia tapoja säästää energiaa ja tuotantokustannuksia ja siten edistää kestävästä kehityksestä. Konsernitasolla on asetettu numeeriset energiatehokkuuden parantamistavoitteet.

→ [Lue lisää Kemiran E3-energiätehokkuusohjelmasta.](#)

Kemiran hiilivapaan energian käyttö on oleellista erityisesti Suomessa, missä sen sähkönkulutus on suurempaa kuin muissa maissa (47 % Kemiran kokonaiskulutuksesta). Kemira on ryhtynyt toimenpiteisiin myös epäsuoran energiankulutuksensa vähentämiseksi. Kemira suosii sähköisiä viestintävälineitä. Lisäksi konsernissa pyritään minimoimaan matkustaminen matkustusohjeistuksen mukaan sekä painotetaan energiatehokkuutta kunnossapito- ja korjaushankinnoissa hankintaohjeistuksen (Maintenance, Repair and Operations, MRO) mukaan.

Uusiutuvia raaka-aineita käytetään yhä enemmän

Vuonna 2011 Kemira osti Teesportin tehtaan osaksi öljy- ja kaivosliiketoimintaansa. Tehdas sijaitsee Middlesbrough'ssa Isossa-Britanniassa, ja sen pääraaka-aineena käytetään mäntyöljyä, joka on yksi tärkeimmistä Kemiran käyttämistä uusiutuvista raaka-aineista. Mäntyöljyä valmistuu sellutehtaissa sivutuotteena ja Kemira käyttää sitä öljy- ja paperikemikaalien valmistuksessa. Kemiran Euroopan tehtaista kaksi ottaa talteen raakaa mäntyöljyä ja yksi tehdas jalostaa sitä eri käyttötarkoituksiin.

Raaka-aineiden valmistus ja kuljetukset vaikuttavat epäsuorasti ympäristöön

Kemiran alihankkijoiden ja logistiikkapalvelukumppaneiden tuotannon sekä kuljetuksen ympäristövaikutukset ovat yhä merkittävämpiä. Logistiikkaa optimoimalla vaikutusta voidaan pienentää. Kemiralla on edelleen mahdollisuuksia pienentää vaikutusta optimoimalla tuotteidensa kuljetuksia. Pyrimme esimerkiksi lähettämään tien päälle vain täydessä lastissa olevia rekkoja. Myös kuljetusten kilpailutus pakottaa logistiikkapalvelukumppanit usein paluukuormajärjestelyihin.

Vuonna 2011 Kemiran kuljetusten hiilidioksidipäästöiksi laskettiin 26 kg CO₂ / kuljetettu tuotetonni. Laskelma perustuu Kemiran ERP-järjestelmästä saatuihin kuljetustonneihin, arvioituun keskimääräiseen kuljetusmatkaan per kuljetustapa ja CEFICin ohjeistukseen rahtikuljetusten hiilidioksidipäästöjen mittauksesta ja hallinnasta.

1.1.2012 alkaen kaikissa logistiikkapalvelukumppaniemme kanssa tehdyissä sopimuksissa on pykälä, jossa edellytetään Euro 4 -standardin mukaisen kaluston käyttöä. Tavoitteenamme on kiristää vaatimuksia Euro 5 -standardiin 1.1.2015 alkaen.

Kemiran ohjeistukset ja toimintatavat edellyttävät videokokousten ja tietotekniikan käyttöä tarpeettomien liikematkojen välttämiseksi. Kemira valvoo liikematoista aiheutuneita hiilidioksidipäästöjä. Vuoden 2011 luku kattaa kuitenkin alle 50 % Kemiran kaikista liikematoista. Siksi laajaa katsausta kokonaispäästöistä ei vielä ole käytettävissä. Lisäksi Kemiran Suomessa voimassa oleva työsuhteautoihin liittyvä ohjeistus sallii vain tiettyjen valmistajien vähäpäästöisten autojen liisauksen.

Luonnon monimuotoisuuden kohdistuvan vaikutuksen pienentäminen

Kemiralla ei ole laajaa toimintaa alueilla, joilla luonnon monimuotoisuus olisi erityisen uhanalainen tai suojelun kohteena. Kemiran tuotantolaitokset sijaitsevat yleensä teollisuuspuistoissa tai alueilla, missä on ollut teollisuustoimintaa jo pitkään.

Kemiran tuotantolaitoksista neljä sijaitsee lähellä suojelualuetta. Esimerkiksi Porin tehdas sijaitsee lähellä Kokemäenjoen suistoa. Kemiran tuotanto ei vaikuta merkittävästi suojelualueisiin.

Kemiran tuotantolaitoksissa on käynnissä saastuneen maaperän kunnostusohjelmia. Kaikissa käynnissä olevissa kunnostusohjelmissa maaperä on pilaantunut kauan aikaa sitten. Vuonna 2011 kunnostusohjelmia oli käynnissä kahdeksassa Kemiran toimipaikassa Suomessa, Ruotsissa, Hollannissa ja Yhdysvalloissa, ja ne etenivät suunnitelmien mukaisesti. Hankkeiden varaukset olivat yhteensä 14,7 miljoonaa euroa. Suurin hanke on käynnissä Porissa, missä suljetaan käytöstä poistettuja läjitysalueita. Järvenpohjan puhdistushanke Vaasassa keskeytettiin vanhojen sotatarvikkeiden aiheuttaman turvallisuusriskin vuoksi.

→ [Lue lisää prosessiturvallisuudesta.](#)

Sertifikaatit ja tulevaisuuden tavoitteet

HALLINTAJÄRJESTELMÄT

Kemiran ympäristö-, turvallisuus- ja laatuavoitteet (Environmental, Health, Safety and Quality, EHSQ) asetetaan konsernitasolla. EHSQ-toimintaa on ollut useimmissa Kemiran Euroopan toimipaikoissa jo yli kymmenen vuoden ajan. Järjestelmien tavoitteena on parantaa oman tuotannon ja toimitusketjujen hallintaa. Viime vuosina yhtiössä on panostettu järjestelmien laajentamiseen maailmanlaajuisesti ja aloitettu alueellisten, usean toimipaikan kattavien järjestelmien rakentaminen. Tätä varten konsernin EHSQ-toiminto tarkastaa ja kouluttaa toimipaikkoja Pohjois- ja Etelä-Amerikassa, Aasian ja Tyynenmeren alueella sekä Euroopassa.

Monissa tapauksissa sertifioituilla toiminnoilla on merkittävä rooli liiketoimintamme tulevaisuuden ja kilpailukyvyyn varmistamisessa. Sertifikaattien hallinnassa sekä ulkoisissa tarkastuksissa ja arvioinneissa Kemira toimii yhteistyössä globaalin kumppanin LRQA:n kanssa.

Kemira määrittää tuotantolaitoskohtaiset ympäristötavoitteet osana hallintajärjestelmiään.

Tuotantolaitostemme ympäristövaikutusten parantamiseksi tehdyt investoinnit perustuvat sisäisiin tarkastuksiin ja standardeihin sekä huolelliseen priorisointiin. Vähimmäisvaatimuksena on ympäristölupien tarkka noudattaminen.

Vuonna 2011 Kemiran tuotantolaitoksista 74 prosentilla oli ISO 9001-, ISO 14001- tai OHSAS 18001-standardien mukaiset sertifikaatit. Kemira sai suunnitelmiensa mukaisesti 22 yksittäistä sertifikaattia vuonna 2011. Vuonna 2012 jatkamme ISO-sertifioitujen, usean toimipaikan kattavien hallintajärjestelmien käyttöönottoa tuotantolaitoksissamme ympäri maailmaa. Sertifikaatit kattavat myös Kemiran toimitusketjun hallinnan ja muut olennaiset toiminnot.

Ympäristö- ja turvallisuusasioiden kehittyminen toimipaikoilla

Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka

Ruotsi

- Helsingborgin vesikemikaalitehtaalla investoitiin vuotojen hallintaan ja pesureihin. Purkutyöt saatiin päätökseen ja useita ympäristötutkimuksia suoritettiin.

Suomi

- Vaasan tuotantolaitoksessa puhdistettiin pilaantunutta maaperää uuden voimalaitoksen alueella, mutta järven kunnostus jouduttiin keskeyttämään vanhojen sotatarvikkeiden aiheuttaman turvallisuusriskin vuoksi. Vaaratonta polymeerinestettä pääsi vahingossa vuotamaan maahan lastauspaikalla.
- Joutsenon tuotantolaitoksessa parannettiin viemäröintijärjestelmiä ja vuotojen hallintaa.
- Kuusankosken tehtaalla investoitiin klooridioksidin varastoinnin turvallisuuteen.
- Äetsän vesikemikaalitehtaalla otettiin käyttöön suljettu vesikierto ja parannettiin suolan varastointialueen eristystä. Energiantuotantoon ja lämmön talteenottoon on suunniteltu merkittäviä energiatehokkuusparannuksia.

Puola

- Ostrolekan tuotantolaitoksessa vähennettiin jätteiden määrää ja veden käyttöä uuden suodatus- ja ohjausjärjestelmän avulla.

Alankomaat

- Europoortin vetyperoksiditehtaalla alennettiin höyrynkulutusta.
- Botlekin tuotantolaitoksessa otettiin käyttöön uusi jäähdytystorni.

Iso-Britannia

- Goolen tehdas paransi energiatehokkuuttaan merkittävästi prosessimuutosten avulla.
- Bradfordin tuotantolaitoksessa asennettiin pesuri akryyliamidisäiliöön.

Romania

- Fundulean tehtaalla otettiin käyttöön uusi pesuri.

Slovenia

- Ljubljanan tehtaalla rikkihapposäiliöiden allastus uusittiin, ja tehtaalla tehtiin suunnitelmia vesikierron sulkemiseksi.

Pohjois-Amerikka

- Mariettan tuotantolaitoksen energiatehokkuutta ja jäteveden käsittelyä parannettiin.
- Columbuksen tehtaalla parannettiin ammoniakkiveden varastoinnin turvallisuutta sekä öljyn erottamista jätevedestä.
- Bushy Parkin tehtaan tulvavesien hallintaa parannettiin alentamalla säiliövuotojen riskiä.
- Spokane tuotantolaitoksessa parannettiin suolahappopesuria ja allastusta.

Etelä-Amerikka

Uruguay

- Fray Bentosin tehtaalla aloitettiin käytetyn alumiinioksidin kierrätys ja parannettiin pesurien tehokkuutta.

Brasilia

- Telemaco Borban tuotantolaitoksessa alennettiin ongelmajätteen määrää parantamalla prosessia ja pesurien tehokkuutta.
- Rio Claron tehtaalle asennettiin uusi puhdistin alumiinisuolojen tuotantoon ja aloitettiin maaperän ja pohjaveden tutkimukset.
- Camacarin tuotantolaitoksessa otettiin käyttöön uusi pesuri- ja suodatusjärjestelmä sekä suljettu vesikierto.
- Lagesin tehtaalla parannettiin pesureita, varastosäiliöitä ja allastuksia.
- Arapotin tehtaan rikkihapon varastoaltaat uudistettiin.

Aasian ja Tyynimeren alue

- Yanzhoun tehtaan prosessiturvallisuutta parannettiin.
- Prosessien turvallisuus selvitettiin osana Nanjingin investointihanketta.

Ympäristödata

KEMIRA-KONSERNIN YMPÄRISTÖTIEDOT

	2007	2008	2009	2010	2011
Päästöt veteen, tonnia					
Jätevesi, milj. m ³ , noin	6,1	6,0	1,4	1,2	2,6 ¹
Ulkopuolinen käsittely, milj. m ³					1,9
Oma käsittely, milj. m ³					0,6
Kemiallinen hapenkulutus (COD) ²	69	53	45	58	28
Typpi (N)	70	48	4	4	3
Fosfori (P)	2	0,4	0,5	0,5	0,7
Kiintoaine, 1 000 tonnia	0,9	0,5	0,05	0,02	0,03
Päästöt ilmaan, tonnia					
Hiukkas	69	63	58	19	23
Rikkidioksidi (SO ₂) ³	1 957	1 801	1 015	168	151
Tyypin oksidit (NO ₂) ⁴	372	323	263	273	240
Hiilidioksidi (CO ₂), 1 000 tonnia	223	205	186	182	163
Haihtuvat orgaaniset yhdisteet (VOC) ⁵	182	177	174	96	81
Haihtuvat epäorgaaniset yhdisteet (VIC) ⁶	144	142	34	64	81
Jätteet⁷, tonnia					
Ongelmajätteet yhteensä ⁸	8 073	9 554	7 109	14 658	14 676
Ulkopuolinen kaatopaikka	2 738	3 269	2 621	9 079	10 037
Ulkopuolinen poltto	3 815	3 709	3 271	2 357	2 340
Oma kaatopaikka	0	0	0	59	0
Muu käsittely	1 521	2 576	1 217	3 164	2 299
Tavanomainen jäte, 1 000 tonnia	639	299	44	26	19

Luonnonvarat

Polttoaineiden energiakäyttö, ktoe	107	89	54	54	56
Polttoaineiden käyttö raaka-aineena, ktoe ⁹	92	83	105	116	121
Ostosähkö, TJ	11 082	10 857	9 718	10 346	10 657
Ostettu lämpö ja höyry, TJ	7 340	6 497	4 327	4 726	4 814
Kokonaisvedenotto, milj. m ³ , noin					188
Jäähdytysvesi, milj. m ³ , noin	219	199	159	163	178
Prosessivesi, milj. m ³ , noin					7,8

Turvallisuus

Työtapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti ¹⁰	6,5	4,4	3,5	3,1	2,7
--	-----	-----	-----	-----	-----

Liiketiedot, milj. e

Konsernin liikevaihto	2 810	2 832	2 500	2 160	2 207
Ympäristöinvestoinnit	30,2	7,2	2,3	2,9	3,6
Ympäristönsuojelun käyttökustannukset	39,1	30,0	14,9	12,8	12,7
Ympäristökustannukset yhteensä, % liikevaihdosta	2,5	1,3	0,7	0,7	0,8

1 Jäteveden luku sisältää vuonna 2011 ensimmäistä kertaa kaikki ulkopuoliseen käsittelyyn johdetut jätevedet.

2 Arvio. Aiheutuu osittain myös epäorgaanisista päästöistä. Vuoden 2011 muutos edellisvuoteen verrattuna johtuu osittain ylliraportoinnista aikaisempina vuosina.

3 Kaikki rikkiyhdisteet rikkidioksidiksi laskettuna.

4 NO ja NO₂ typpidioksidiksi laskettuna.

5 VOC on haihtuvien orgaanisten yhdisteiden summa (perustuen EU direktiiviin 1999/13/EC)

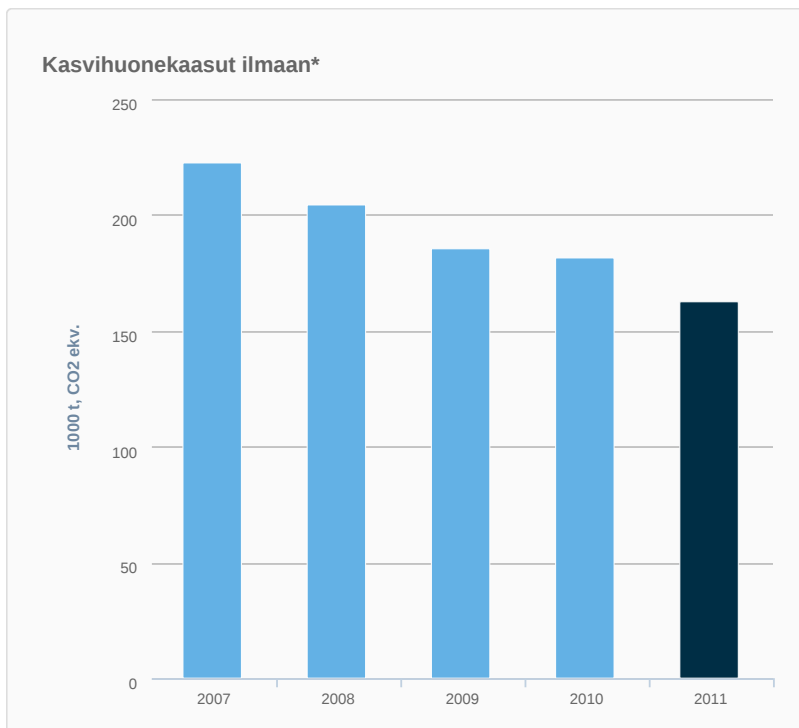
6 Ammoniakin, suolahapon ja kuuden muun tavanomaisen epäorgaanisen yhdisteen summa.

7 Raportoidut luvut eivät tehtaalla poltettua jätettä eikä sellaista jätettä, joka jalostetaan edelleen tuotteiksi omilla tehtailla tai myydään ulkopuoliseen kierrätykseen. Määrät ilmoitettu märkäpainoina.

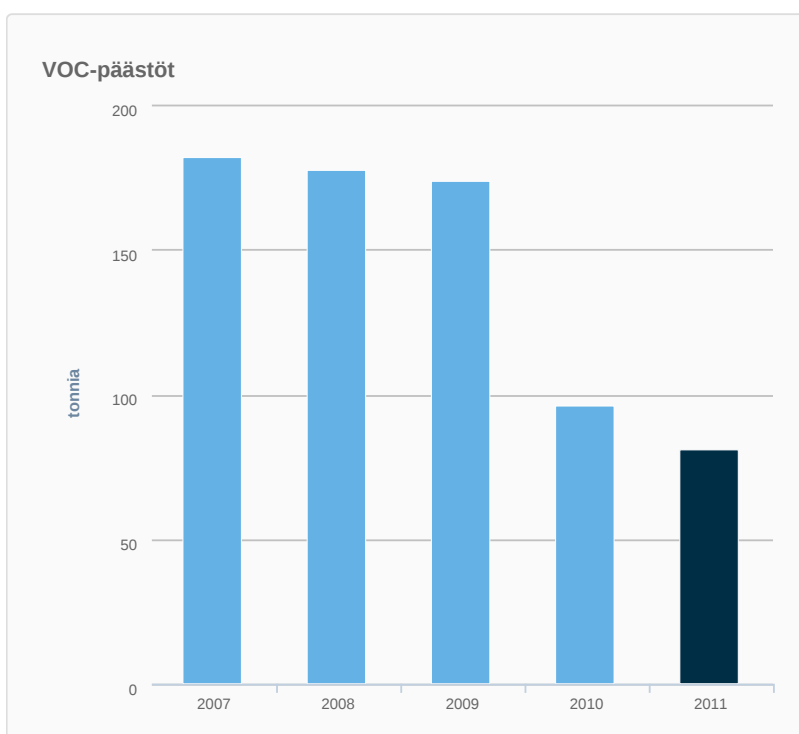
8 Vuosien 2010 ja 2011 lisäys johtuu pääasiassa maaperän kunnostushankkeista toimipaikoilla.

9 2009 muutos johtuu pääasiassa yhden toimipaikan laskennan tarkennuksista.

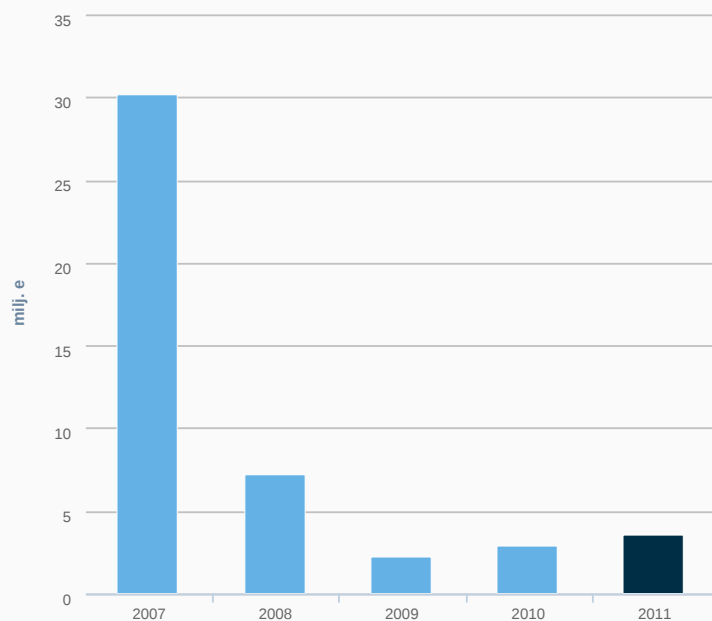
10 Tapaturmat, jotka ovat aiheuttaneet työntekijän vähintään yhden päivän poissaolon (LTA1).

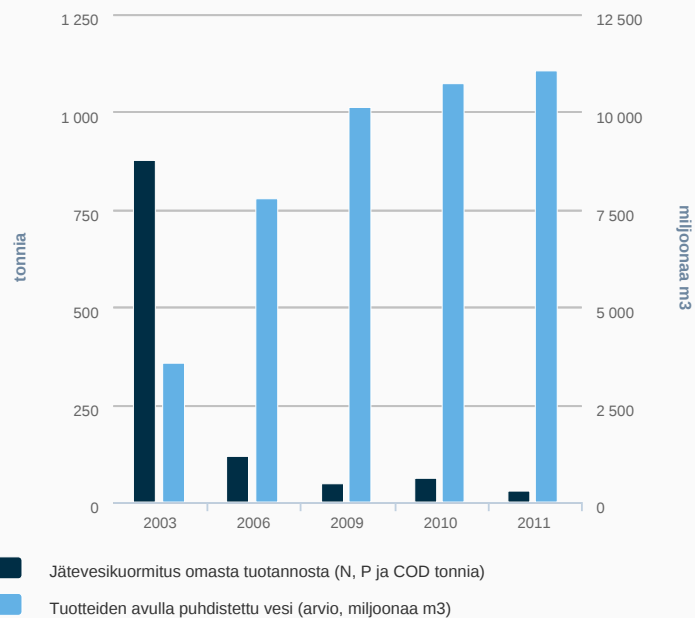
* N2O laskettuna CO2-ekvivalenttina

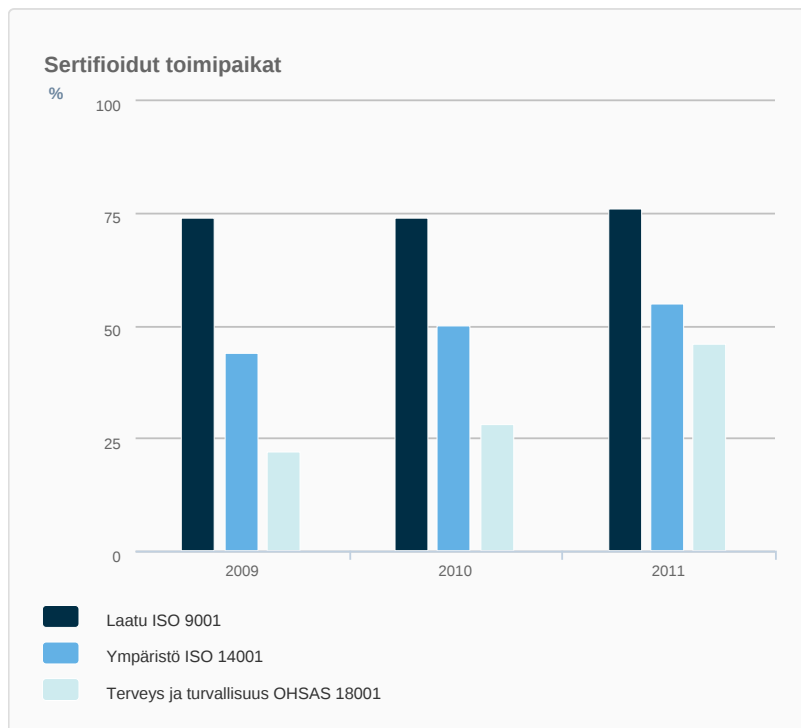

Ympäristöinvestoinnit

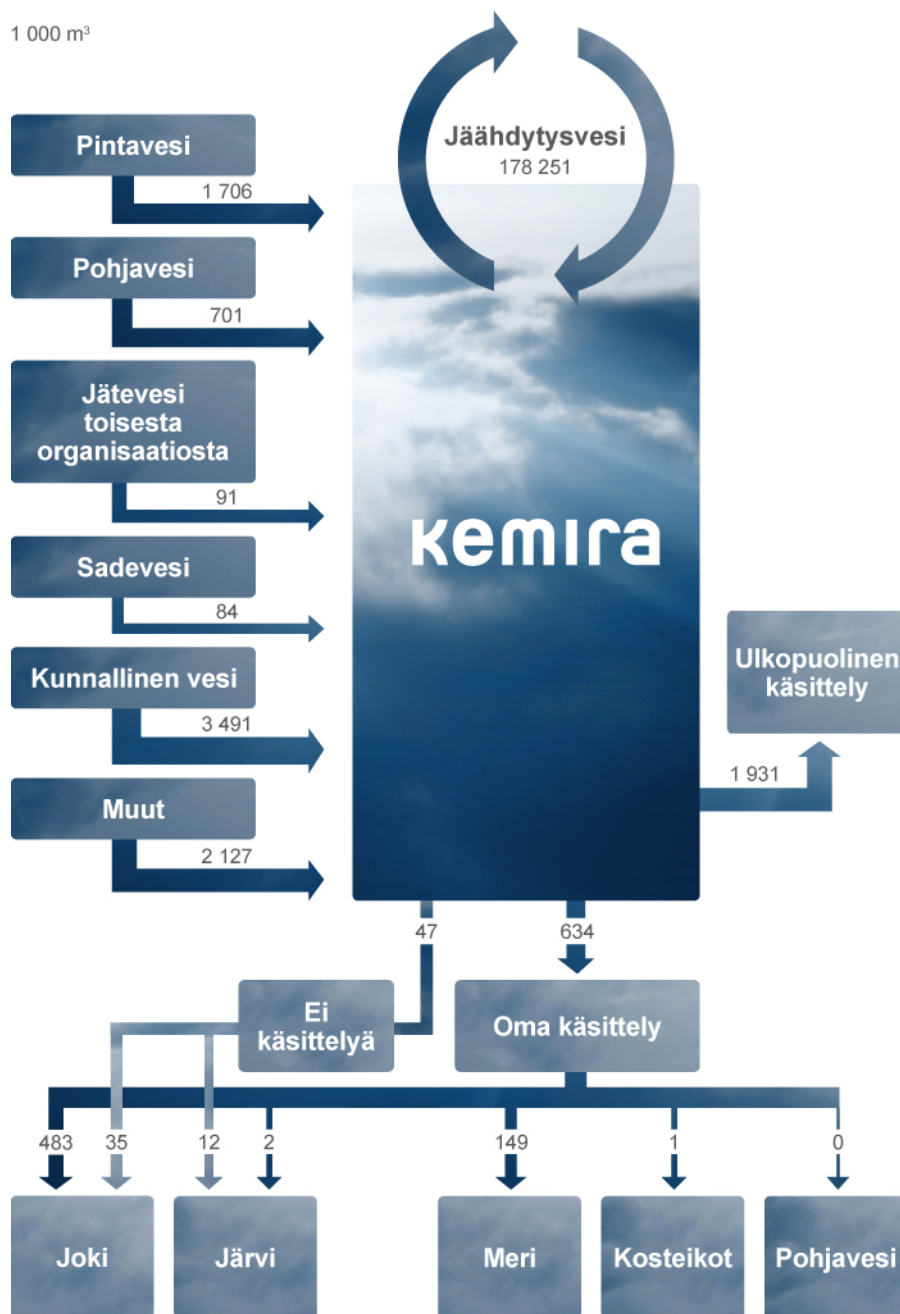

Vesijalanjälki

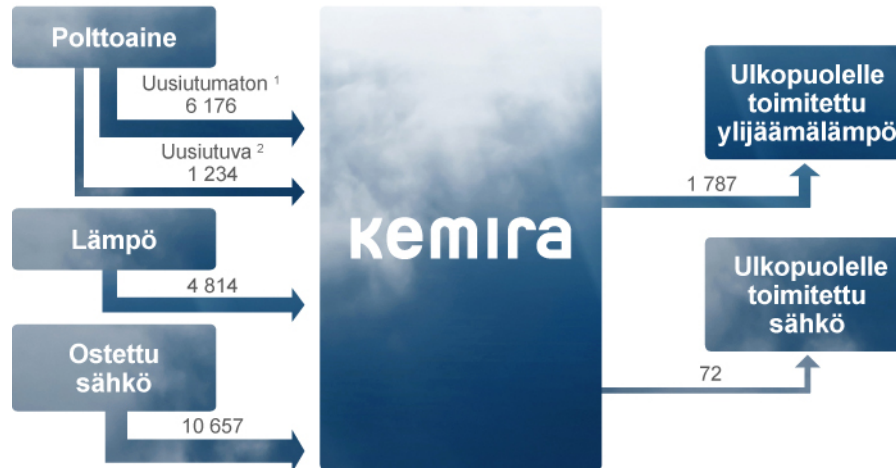
Kemiran vesitase

1 000 m³

Tiedot eivät edusta koko vesitasetta, koska siihen ei sisälly raaka-aineiden mukana tuleva, tuotteiden mukana poistuva eikä haihtuva vesi.

Kemiran energiatase

TJ

1 Suorat uusiutumattomat energialähteet: kivihiili, maakaasu ja raakaöljystä tislattu polttoaine, mukaan lukien bensiini, dieselpolttoaine, nestekaasu, paineistettu maakaasu, butaani, propaani, etaani jne.

2 Suorat uusiutuvat energialähteet: biopolttoaineet, etanoli, vety.

Yhteenveto ympäristötiedoista

Kemiran ympäristöpäästöt ja resurssien käyttö säilyivät edellisen vuoden tasolla.

Turvallisuustason paraneminen jatkui globaalisti, eikä vakavia onnettomuuksia tapahtunut. Ympäristön kunnostushankkeet edistyivät hyvin.

Ympäristökustannukset nousivat hieman.

Kemiran ympäristötilasto on koottu 74 tuotannolliselta toimipaikalta eri puolilta maailmaa. Erillisiä varasto- ja jakelukeskuksia ei käsitellä. Vuonna 2011 uusia raportoivia yksiköitä tuli kaksi. Mukana ovat myös myydyn Kanadan Maitlandin tuotantolaitoksen luvut.

Raportoitu tuotantomäärä kasvoi 3 %. Energiankulutus pysyi käytännössä muuttumattomana.

Kasvihuonekaasujen päästöt alenivat noin 10 % edellisvuodesta ollen enää noin 3 % 2000-luvun alun tilanteesta. Haihtuvien orgaanisten VOC-päästöjen 16 prosentin alenema selittyy pääasiassa Pohjois-Amerikan tärkeimmissä tuotantolaitoksissa tehdyillä tuotantomuutoksilla.

Jätevesipäästöt olivat hiukan edellisvuotta pienemmät, kun taas jäähdytysveden raportoitu käyttö nousi 9 %. Vesimäärien muutokset selittyvät lähinnä yksityiskohtaisemmasta vedenhallinnan raportoinnista, joka aloitettiin vuonna 2011. Esimerkiksi jätevesimääriin sisältyvät ensi kertaa kaikki ulkopuoliseen puhdistukseen johdettavat vedet.

Tavanomaisten jätteiden määrä laski edellisvuodesta noin 30 %. Muutos johtui kertaluonteisista eristä vuonna 2010 ja kierrätyksen lisääntymisestä. Ongelmajättemäärä sen sijaan oli ennallaan.

Ympäristökustannukset

Ympäristökustannukset ovat alentuneet konsernissa tuntuvasti viimeisen viiden vuoden aikana, mutta tämä pitkän aikavälin suuntaus muuttui vuonna 2011. Kustannukset olivat yhteensä 16,3 (15,7) miljoonaa euroa. Käyttökustannukset pysyivät samalla tasolla kuin vuonna 2010, ollen yhteensä 12,7 (12,8) miljoonaa euroa. Ympäristöinvestoinnit olivat 3,6 (2,9) miljoonaa euroa. Nousu johtui pienehköistä parannuksista useilla tehtailla, lähinnä ilmansuojelussa. Merkittäviä ympäristölainsäädännön noudattamiseen liittyviä, viranomaistoimenpiteitä tai suurempia kustannuksia aiheuttavia ongelmia ei ollut vuonna 2011.

Ympäristövaikutusten pienentäminen tutkimuksen ja tuotekehityksen avulla

Uusien tuotteiden kehittämisprosessin (New Product Development, NPD) ja SWEET-ohjelman kautta Kemira voi pienentää niin omaa kuin asiakkaidensakin ympäristövaikutusta.

Kemiran strategiana on keskittyä tarjoamaan entistä kestävämpiä ja energiatehokkaita ratkaisuja runsaasti vettä kuluttaville teollisuudenaloille. Kemira pyrkii pienentämään tuotteidensa ja palvelujensa ympäristövaikutuksia tutkimus- ja tuotekehitysohjelma **SWEET**in kolmen alueen kautta. **Veden uudelleenkäyttö** -ohjelmassa Kemira kehittää tuotteita, joiden tarkoituksena on tehostaa asiakkaiden prosesseja, esimerkkinä veden puhdistuksessa ja suolan poistossa käytettävien kalvojen likaantumisen vähentämisestä syntyvät energiasäästöt. Kemira pyrkii hankkeiden kautta myös kehittämään teknologioita, joilla vedestä poistetaan ympäristölle haitallisia aineita ja edistetään veden uudelleenkäyttöä, mikä puolestaan laskee asiakkaan makean veden kulutusta.

Resurssitehokas biomassan hyödyntäminen -ohjelmassa Kemira tekee työtä bioraaka-aineita käyttävien prosessien parantamiseksi. Myös tässä ohjelmassa yhtenä tavoitteena on alentaa makean veden kulutusta ja tehostaa biopolttoaineiden ja -kemikaalien saantoa biomassasta. **Kestävä vesikemia** -ohjelman tavoitteena on kehittää biologisesti hajoavia tuotteita, joilla on alhainen hiilijalanjälki.

→ [Lue lisää Kemiran T&K-toiminnasta.](#)

SWEET-ohjelman osana kehitetty hiili- ja vesijalanjäljen laskentaprosessi

Hiilijalanjälki kuvaa henkilön, tuotteen tai yrityksen elinkaarensa aikana tuottamien kasvihuonekaasujen, kuten hiilidioksidin (CO₂) ja metaanin (CH₄), kokonaismäärää. Vesijalanjäljellä tarkoitetaan yksityishenkilön tai yhteisön kuluttamien tai yrityksen valmistamien tavaroiden ja palveluiden valmistuksessa vaadittavan makean veden kokonaismäärää. Vesijalanjälki on maantieteellisesti kohdentuva mittari, joka ottaa huomioon vedenkulutuksen volyymin ja veden saastuneisuuden lisäksi myös sijainnin ja paikalliset olosuhteet.

Tuotteidemme hiili- ja vesijalanjäljen laskeminen on SWEET-ohjelman alainen aloite. Sustainability Framework -projekti saatiin onnistuneesti päätökseen lokakuussa 2011 osana SWEET-ohjelmaa. Projektissa keskityttiin hiili- ja vesijalanjälkiin, joista asiakkaat ovat yhä enemmän kiinnostuneita. Yksityiskohtaisemmat tiedot kasvihuonekaasuista ja vedenkulutuksesta auttavat keskittämään toimenpiteet prosessin oikeisiin vaiheisiin. Jalanjälkitietojen saattaminen asiakkaiden ja muiden sidosryhmien saataville on hyvä tapa kertoa Kemiran sitoutumisesta vastuullisuuteen.

Sustainability Framework -projektissa hiili- ja vesijalanjäljen laskentaa pilotoitiin kahdeksalle Kemiran tuotteelle. Lisäksi laadittiin konsernitason prosessi hiilijalanjäljen laskemiseksi ja tietojen tallentamiseksi. Seuraavassa vaiheessa hiilijalanjälkien laskentaa laajennetaan useampiin Kemiran tuotteisiin. Kemiran segmentit ovat laatineet luettelon tuotteista, joiden jalanjäljet lasketaan vuonna 2012.

Hiilijalanjäljestä on kehitteillä kansainvälinen ISO-standardi (ISO 14067), joka julkaistaneen vuonna 2012. Vesijalanjäljen osalta ISO-standardisointityö on vasta alkanut, ja standardin odotetaan valmistuvan vuonna 2014. Kemira antaa oman panoksensa standardisointityöhön kansallisella tasolla osallistumalla Suomen Standardisoimisliitto SFS:n ympäristöasioiden hallintakomitean työhön.

Raportoinnin kattavuus

Koska Kemiran strategia ja kestävä kehitys liittyvät tiiviisti yhteen, ja koska pyrimme lisäämään avoimuutta sidosryhmiämme kohtaan, Kemiran vuoden 2011 yritysraportissa käsitellään yhteiskunnallisia ja taloudellisia asioita entistä laajemmin.

Tämä on Kemiran ensimmäinen Global Reporting Initiative (GRI) -raportointiohjeiden G3.1 mukaisesti laadittu yritysraportti. Kemiran ympäristöraportointi noudattaa lisäksi kirjanpitolautakunnan (KILA) vuonna 2006 ympäristöasioiden kirjaamisesta, laskennasta ja esittämisestä tilinpäätöksessä antamia yleisohjeita. Tilinpäätös on laadittu IFRS-standardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Yritysraportti on tarkoitettu luettavaksi yhdessä Kemira-konsernin vuoden 2011 tilinpäätöksen kanssa.

Vuosikertomus ja yritysraportti sisältävät perustiedot Kemiran taloudellisesta, yhteiskunnallisesta ja ympäristöön liittyvästä toiminnasta 1.1.–31.12.2011, jos ei toisin mainita.

Kemiran hallitus on tarkastanut ja hyväksynyt raportin sisällön helmikuussa 2012.

KPMG on itsenäisesti tarkastanut yritysraportin sisällön GRI-periaatteita vastaan. KPMG on tarkastanut Kemiran raportoinnin GRI G3.1 -ohjeiden mukaisesti ja arvioinut sen vastaavan tasoa B+.

→ [Lue varmennusraportti.](#)

Raportin sisältö

Kemira teki marras- ja joulukuussa 2011 olennaisuusanalyysin, joka sisälsi yritysraporttia koskevan kyselyn sidosryhmille. Olennaisuusanalyysin lopulliset tulokset eivät olleet saatavilla yritysraportin sisällön määrittämisvaiheessa.

Raportin laajuuden ja sisällön määrittämisessä on noudatettu seuraavia periaatteita:

1. Vertailtavuus: ympäristöraportoinnin jatkuvuuden varmistaminen

Tarkoituksena on jatkaa hyvää ympäristö- ja turvallisuusraportointia sekä varmistaa ympäristöraportoinnin johdonmukaisuus (tietojen vertailtavuus). Ympäristöraportointia on muutettu mahdollisimman vähän, jotta tietoja voitaisiin vertailla aikaisempien raporttien tietoihin. Muutamia, GRI-ohjeiden mukaisia muutoksia on tehty, ja muun muassa veteen liittyviä asioita on käsitelty entistä tarkemmin.

2. Strateginen sisältö: keskittyminen veteen

Kemiran strategiana on keskittyä veteen liittyvien prosessien parantamiseen kemian sovellusten kautta, mikä on vaikuttanut yritysraportin sisältöön. Keskitymme veden hallintaan niin asiakkaiden prosesseissa kuin omissa toiminnoissamme.

3. Tärkeys: toimialalle tärkeiden osa-alueiden painottaminen

Kemianteollisuuden luonteen vuoksi Kemira keskittyy raportoinnissaan prosessi- ja tuoteturvallisuuteen. Kerromme esimerkiksi, kuinka varmistamme toimintamme mahdollisimman vähäiset vaikutukset ympäristöön, työntekijöihin ja yhteiskuntaan.

Raportin ja tiedonkeruun kattavuus

Raportoinnissa noudatetaan samoja periaatteita, jotka ohjaavat Kemiran tilinpäätöksen (vuosikertomus ja tilinpäätös) laadintaa. Poikkeamista tai rajoitteista on mainittu vastaavien lukujen kohdalla.

Indikaattoriraportointi ei kata alihankkijoita eikä tavaroiden ja palvelujen toimittajia, jos ei toisin mainita.

Raportointiraja on sama kuin vuosikertomuksen talousraportoinnissa.

Vuonna 2011 ei lopetettu toimintoja eikä liiketoiminnoissa tapahtunut muutoksia, jotka olisivat merkittävästi vaikuttaneet yritysvastuuraportointiin.

Kuvaus raportoinnin laajuudesta ja tiedonkeruumenetelmistä:

Tiedon tyyppi	Raportoinnin laajuus	Tiedonkeruumenetelmä
Talous	Kaikki Kemiran toiminnot (Kemiran konsolidointisääntöjen mukaisesti)	Tiedot kerätään Kemiran ERP-järjestelmästä ja konserniyhtiöistä. Konsolidointi konsernitasolla.
Ympäristö: raaka-aineet, tuotteet ja palvelut, kuljetus	Kaikki Kemiran ERP*-järjestelmän kattamat toiminnot (Kemiran konsolidointisääntöjen mukaisesti)	Tiedot kerätään Kemiran ERP-järjestelmästä.
Ympäristö: energia, vesi, luonnon monimuotoisuus, päästöt, jätevesi ja jätteet, vaatimustenmukaisuus	Kaikki Kemiran tuotantolaitokset (Kemiran konsolidointisääntöjen mukaisesti)	Tiedot kerätään kustakin tuotantolaitoksesta ja konsolidoidaan konsernitasolla.
Yhteiskunta: työolot ja ihmisarvoinen työ	Kaikki Kemiran toiminnot (Kemiran konsolidointisääntöjen mukaisesti)	Tiedot kerätään kultakin alueelta ja kustakin tuotantolaitoksesta ja konsolidoidaan konsernitasolla.
Yhteiskunta: ihmisoikeudet	Kaikki Kemiran toiminnot (Kemiran konsolidointisääntöjen mukaisesti)	Tiedot kerätään Kemiran sopimusarkistosta.
Yhteiskunta: yhteisö	Kaikki Kemiran toiminnot (Kemiran konsolidointisääntöjen mukaisesti)	Tiedot kerätään kultakin alueelta ja Kemiran lakitoiminnon tiedostoista.
Yhteiskunta: tuotevastuu	Kaikki Kemiran ERP*-järjestelmän kattamat toiminnot (Kemiran konsolidointisääntöjen mukaisesti)	Tiedot kerätään Kemiran ERP-järjestelmästä.

* Vuoden 2011 lopussa Kemiran ERP-järjestelmä kattoi 89 % Kemiran koko myynnistä (euroina).

Aikaisemmat raportit

Kemira on raportoinut ympäristötoiminnastaan 1990-luvun alusta lähtien. Raportoinnissa on noudatettu Euroopan kemianteollisuuden järjestön (European Chemical Industry Council, CEFIC) Responsible Care -raportointiohjeita. Edellinen ympäristöraportti julkaistiin huhtikuussa 2011, ja se kattoi Kemiran ympäristötoiminnan vuonna 2010.

Kymmenen uusinta raporttia löytyvät PDF-muodossa [Kemiran kotisivuilta](#).

GRI-indeksi

	Raportoitu
	Osittain raportoitu
*	Keskeinen indikaattori

GRI-indeksi sisältää raportoidut ja osittain raportoidut indikaattorit

GRI:n sisältö	Linkit	Huomiot
Profiili		
1 Strategia ja analyysi		
1.1 Toimistusjohtajan lausunto	Toimistusjohtajan katsaus	
1.2 Keskeisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvaus	Riskit ja mahdollisuudet Lähestymistapamme	
2 Organisaation taustakuvaus		
2.1 Organisaation nimi	Kemira vuonna 2011	
2.2 Tärkeimmät tavaramerkit, tuotteet ja palvelut	Liiketoimintakatsaus	
2.3 Operatiivinen rakenne	Tilinpäätös www.kemira.com	
2.4 Organisaation pääkonttorin sijainti	Kemira vuonna 2011	
2.5 Toimintojen maantieteellinen sijainti	Liiketoimintakatsaus Kemira vuonna 2011 Lähestymistapamme www.kemira.com	
2.6 Omistusrakenne ja yhtiömuoto	Hallinto Osakkeet ja osakkeenomistajat	
2.7 Markkina-alueet	Liiketoimintakatsaus Markkina- ja asiakassegmentit	
2.8 Organisaation toiminnan laajuus	Avainluvut	

2.9	Merkittävimmät muutokset raportointikaudella	Hallituksen toimintakertomus	Ei merkittäviä muutoksia raportointikaudella 2011
2.10	Raportointikaudella saadut palkinnot	Sidosryhmäsuhteet	

3 Raportin kuvaus

3.1	Raportointiajanjakso	Raportoinnin kattavuus
3.2	Edellisen raportin julkistamisajankohta	Raportoinnin kattavuus
3.3	Raportin julkaisutiheys	Raportoinnin kattavuus
3.4	Yhteystiedot	Yhteystiedot
3.5	Raportin sisällön määrittelyprosessi	Raportoinnin kattavuus
3.6	Raportin rajaus	Raportoinnin kattavuus
3.7	Eriyiset rajoitukset raportin laajuudessa tai rajauksessa	Raportoinnin kattavuus
3.8	Raportointiperiaatteet yhteisyritysten, tytäryhtiöiden, vuokrakohteiden ja ulkoistettujen toimintojen raportoinnille	Raportoinnin kattavuus
3.9	Tiedon mittaustekniikat ja laskentaperusteet	Raportoinnin kattavuus
3.10	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	Raportoinnin kattavuus
3.11	Merkittävät muutokset raportin laajuudessa, rajauksissa tai mittausmenetelmissä	Raportoinnin kattavuus
3.12	GRI-sisältövertailu	GRI-indeksi
3.13	Periaatteet ja käytäntö raportin ulkopuoliseen varmennukseen	Varmennusraportti

4 Hallintotapa, sitoumukset ja yhteistyö

4.1	Organisaation hallintorakenne	Hallinto
4.2	Hallituksen puheenjohtajan asema	Hallitus
4.3	Hallituksen jäsenten riippumattomuus	Hallitus
4.4	Osakkeenomistajien ja henkilöstön vaikutusmahdollisuudet hallituksen toimintaan	Yhtiökokous

4.5	Johdon palkitseminen	Palkka- ja palkkioselvitys	Johtoryhmän palkitseminen on yhteydessä taloudelliseen suoritukseen.
4.6	Menettelytavat eturistiriitojen välttämiseksi hallitustyöskentelyssä	Hallinto	
4.7	Arviointiprosessit hallituksen pätevyydelle ja asiantuntemukselle	Nimitystoimikunta	
4.8	Missio, arvot, toimintaperiaatteet ja näiden toimeenpanokäytännöt	Vastuullinen liiketoimintatapa ja vaatimustenmukaisuus Henkilöstömme Strategia	
4.9	Hallituksen käytännöt riskien tunnistamisen ja hallinnan valvomiseksi	Hallituksen valiokunnat	
4.10	Hallituksen toiminnan arviointi	Hallitus	
4.11	Varovaisuusperiaatteen soveltaminen	Riskienhallinta Riskit ja mahdollisuudet	
4.12	Sitoutuminen ulkopuolisiin yhteiskuntavastuun aloitteisiin	Ulkopuoliset aloitteet	
4.13	Jäsenyydet yhdistyksissä ja järjestöissä	Ulkopuoliset aloitteet	
4.14	Organisaation sidosryhmät	Sidosryhmäsuhteet Olennaisuusmatriisi	
4.15	Sidosryhmien tunnistaminen ja valinta	Olennaisuusmatriisi	
4.16	Sidosryhmäyhteistyön käytännöt	Sidosryhmäsuhteet	
4.17	Sidosryhmäyhteistyössä esiin nousseet asiat	Olennaisuusmatriisi	

5 Johtaminen ja tunnusluvut		
Taloudellinen vastuu		
	Taloudellisen vastuun johtaminen	Taloudellinen vastuu
EC1*	Taloudellisen lisäarvon syntyminen ja jakautuminen	Taloudellinen vastuu
EC3*	Organisaation eläkesitoumusten kattavuus	Tilinpäätös
EC4*	Merkittävät valtionavustukset	Tilinpäätös
EC9	Keskeiset epäsuorat taloudelliset vaikutukset	Taloudellinen vastuu
Ympäristövastuu		
	Ympäristöjohtaminen	Vaikutus ympäristöön Lähestymistapamme
EN1*	Materiaalien käyttö	Toimitusketjun hallinta
EN2*	Kierrätysmateriaalien käyttö	Toimitusketjun hallinta
EN3*	Suora energian kulutus	Energiatase
EN4*	Epäsuora energian kulutus	Ympäristödata
EN5	Säästämisestä ja tehokkuusparannuksista syntynyt energiansäästö	Case: Uusi energiatehokkuusohjelma
EN7	Toimenpiteet epäsuoran energiankulutuksen vähentämiseksi	Vaikutus ympäristöön
EN8*	Veden kulutus	Vaikutus ympäristöön
EN9	Vesivarat, joihin vedenotto vaikuttaa merkittävästi	Vesitase
EN11*	Omistettun, vuokratun ja hallitun maan sijainti ja koko suojelluilla alueilla tai niiden läheisyydessä sekä suojeltujen alueiden ulkopuolella olevilla korkean biodiversiteettiarvon alueilla	Vaikutus ympäristöön
EN13	Suojellut tai kunnostetut elinympäristöt	Vaikutus ympäristöön

EN14	Biodiversiteettiin kohdistuvien vaikutusten hallintastrategiat, nykyiset toimenpiteet ja suunnitelmat	Vaikutus ympäristöön
EN16*	Suorat ja epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt	Vaikutus ympäristöön Ympäristödata
EN18	Toimenpiteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi	Vaikutus ympäristöön
EN19*	Otsonikatoa aiheuttavien aineiden päästöt	Ympäristödata
EN20*	NO _x -, SO _x - ja muut merkittävät päästöt ilmaan	Ympäristödata
EN21*	Päästöt vesistöihin	Vesitase Ympäristödata
EN22*	Jätteiden kokonaismäärä	Ympäristödata
EN23*	Merkittävien kemikaali-, öljy- ja polttoainevuotojen määrä ja suuruus	Prosessiturvallisuus
EN26*	Toimenpiteet tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi	Ympäristövaikutusten pienentäminen Tuoteturvallisuus
EN28*	Ympäristömääräysten rikkomisesta aiheutuneiden sakkojen ja sanktioiden määrä	Yhteenveto ympäristötiedoista
EN29	Kuljetuksiin liittyvät merkittävät ympäristövaikutukset	Vaikutus ympäristöön
EN30	Ympäristökustannukset ja -investoinnit	Ympäristödata
Sosiaalinen vastuu		
	Henkilöstöjohtaminen	Henkilöstömme
LA1*	Henkilöstön jakautuminen työsuhteen ja työsuhteen mukaan	Henkilöstöluvut
LA2	Henkilöstön vaihtuvuus	Henkilöstöluvut
LA7*	Tapaturmataajuus, ammattitaudit, menetetyt työpäivät, poissaolot, työhön liittyvät kuolemantapaukset	Prosessiturvallisuus
LA11*	Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat	Henkilöstön kehittäminen

LA12	Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	Henkilöstön kehittäminen
LA13*	Hallintoelinten ja henkilöstöryhmien koostumus	Henkilöstöluvut
Ihmisoikeudet		
	Ihmisoikeuskysymysten johtaminen	Henkilöstömme Vastuullinen liiketoimintatapa ja vaatimustenmukaisuus
HR2*	Alihankkijat ja urakoitsijat, joille on tehty ihmisoikeusarviointi	Toimitusketjun hallinta
Yhteiskunta		
	Yhteiskunnallisten kysymysten johtaminen	Vastuullinen liiketoimintatapa ja vaatimustenmukaisuus
SO1*	Paikallisyhteisöihin kohdistuvien vaikutusten arviointi ja hallintaan liittyvät ohjelmat	Yhteiskunnallinen osallistuminen
SO5*	Organisaation julkiset kannanotot ja poliittinen lobbaus	Vastuullinen liiketoimintatapa ja vaatimustenmukaisuus
SO6	Poliittisille tahoille annetut lahjoitukset	Vastuullinen liiketoimintatapa ja vaatimustenmukaisuus
SO7	Kilpailunvastaiseen toimintaan, kartelleihin ja monopoliaseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet	Vastuullinen liiketoimintatapa ja vaatimustenmukaisuus
SO9	Paikallisyhteisöihin kohdistuvat merkittävät mahdolliset tai toteutuneet kielteiset vaikutukset	Yhteiskunnallinen osallistuminen

SO10	Paikallisyhteisöihin kohdistuvien mahdollisten tai toteutuneiden kielteisten vaikutusten ennaltaehkäisemiseen ja vaikutusten lieventämiseen liittyvät toimenpiteet	Yhteiskunnallinen osallistuminen Case: Alhaisemmat riskit Tielissä ja Goolessa
Tuotevastuu		
	Tuotevastuun johtaminen	Tuoteturvallisuus Asiakaspalaute ja markkinointiviestinnän käytännöt
PR1*	Tuotteiden ja palveluiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arviointi	Tuoteturvallisuus
PR3*	Tuotteisiin ja palveluihin liittyvä pakollinen tuoteinformaatio	Tuoteturvallisuus
PR4	Tuoteinformaatioon ja -merkintöihin liittyvien määräysten rikkomukset	Tuoteturvallisuus
PR5	Asiakastyytyväisyyteen liittyvät käytännöt	Asiakaspalaute ja markkinointiviestinnän käytännöt
PR6*	Markkinointiviestinnän, mainonnan ja sponsoroinnin lainmukaisuuden täyttäminen	Asiakaspalaute ja markkinointiviestinnän käytännöt
PR7	Markkinointiviestintää koskevien lakien ja säännösten sekä vapaaehtoisten periaatteiden rikkomukset	Asiakaspalaute ja markkinointiviestinnän käytännöt

Riippumaton rajoitettu varmennusraportti

Käännös alkuperäisestä englanninkielisestä raportista.

Kemira Oyj:n hallitukselle

Olemme Kemira Oyj:n (myöhemmin Kemira) pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon liittyen Kemiran yritys vastuutietoihin raportointiajanjaksolta 1.1.–31.12.2011. Nämä tiedot on esitetty Kemiran vuoden 2011 verkkovuosikertomuksen osiossa "Yritysvastuu" (jatkossa: yritys vastuutiedot).

Kemiran johto vastaa esitettyjen yritys vastuutietojen laatisesta ja esittämisestä *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines 3.1* -ohjeiston mukaisesti sekä esitetyistä tiedoista, väitteistä ja informaation keräämisestä. Kemiran johto on hyväksynyt esitetyt yritys vastuutiedot.

Meidän velvollisuutenamme on suorittaa rajoitetun varmuuden antava varmennustoimeksianto ja esittää siinä tehdyn työn perusteella johtopäätökset varmennuksen kohteena olevista yritys vastuutiedoista. Olemme toteuttaneet toimeksiannon *The International Auditing and Assurance Standards Board*:in antaman kansainvälisen varmennusstandardin (ISAE 3000) "*Assurance engagements other than audits or review of historical financial information*" mukaisesti. Muun ohessa tämä standardi edellyttää, että toimeksiannon toteuttajalla on tarvittavat tiedot ja taidot sekä ammatillinen osaaminen varmennettavan tiedon ymmärtämiseen ja arvioimiseen, ja että toimeksiannon toteuttaja noudattaa Kansainvälisen tilintarkastajaliiton IFAC:n ammattieettisiä periaatteita riippumattomuuden turvaamiseksi. Varmennusraporttimme on laadittu Kemiran kanssa sovittujen toimeksiantoehtojen mukaisesti. Emme vastaa työstämme, raportista tai johtopäätöksistämme muille tahoille kuin Kemiralle.

Varmennuksemme arviointikriteereinä on *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines 3.1* -ohjeisto.

TOIMEKSIANNON RAJOITUKSET

Varmennusraporttiamme lukiessa tulee ottaa huomioon yritys vastuuseen liittyvien tietojen luonteeseen kuuluvat, tiedon tarkkuutta ja täydellisyyttä koskevat rajoitukset. Yritys vastuutietoja tulee arvioida yhdessä Kemiran antamien tietojen keräämiseen, laskemiseen ja arvioimiseen liittyvien selvitysten kanssa. Varmennusraporttiamme ei ole tarkoitettu käytettäväksi arvioitaessa Kemiran suoriutumista määrittelemiensä yritys vastuuseen liittyvien periaatteiden toteuttamisessa. Kemiran taloudellisen aseman ja toiminnan tuloksen arvioimiseksi tulee tutustua Kemiran tilintarkastettuun tilinpäätökseen 31.12.2011 päättäneeltä tilikaudelta.

TOIMEKSIANNOSSA TEHDYT TOIMENPITEET

Varmennustoimenpiteemme on suunniteltu antamaan rajoitettu varmuus siitä, ovatko varmennustoimeksiannon kohteena olleet tiedot olennaisilta osiltaan *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines 3.1* -ohjeiston mukaisesti esitetty. Rajoitetun varmuuden antava toimeksianto toteutetaan tekemällä tiedusteluja, pääasiassa henkilöille, joiden tehtävänä on laatia esitetyt yritys vastuutiedot, sekä soveltamalla analyyttisiä ja muita asianmukaisia evidenssin hankkimismenetelmiä. Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa yllä mainitut evidenssin hankkimistoimenpiteet ovat vähemmän kattavia kuin kohtuullisen varmuuden antavassa toimeksiannossa, minkä vuoksi siinä annetaan alemman tason varmuus.

Toimeksiannossamme olemme suorittaneet seuraavat toimenpiteet:

- Olemme haastatelleet neljää ylimmän johdon edustajaa, vahvistaaksemme ymmärrystämme Kemiran yritys vastuuseen liittyvien toimien yhteydestä Kemiran liiketoimintastrategiaan ja toimintoihin, sekä yritys vastuulle asetetuista tavoitteista,
- Olemme arvioineet esitettyjen yritys vastuutietojen keräämiseen ja yhdistelemiseen käytettyjä tiedonhallinnan prosesseja, tietojärjestelmiä ja käytännön menettelytapoja, sekä tutkineet niihin liittyviä Kemiran sisäisiä dokumentteja,
- Olemme verranneet esitettyjä yritys vastuutietoja niiden taustalla oleviin toimintaohjeisiin, johtamis- ja raportointijärjestelmiin sekä dokumentointiin,
- Olemme arvioineet esitettyjen yritys vastuutietojen GRI-raportointiperiaatteiden mukaisuutta,
- Olemme käyneet läpi esitetyt, varmennustoimeksiannon kohteena olleet yritys vastuutiedot ja väittämät, ja arvioineet tietojen laatua ja laskentarakojen määrittelyä,
- Olemme arvioineet tietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä käymällä läpi tytäryhtiöiltä saadut alkuperäiset numeeriset tiedot sekä testaamalla otospohjaisesti konsernin tietojärjestelmistä saatuja tietoja;
- Olemme arvioineet tytäryhtiöiden paikallisia raportointiprosesseja otospohjaisesti suorittamalla kaksi toimipaikkakäyntiä, jotka valittiin sekä laadulliset että numeeriset tiedot huomioivan riskianalyysin perusteella.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Tekemämme varmennustyön perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, että varmennustoimeksiannon kohteena olleet tiedot eivät olisi olennaisilta osiltaan *Global Reporting Initiative:n Sustainability Reporting Guidelines 3.1* -ohjeiston mukaisesti esitetty.

Helsinki, 21. helmikuuta 2011

KPMG OY AB

Pekka Pajamo

KHT

Timo Suomela

yritysvastuuasiantuntija

Yhteystiedot

Jos haluat lisätietoja Kemiran yritys vastuusta tai sinulla on kysyttävää tai palautetta yritys vastuuraportista tai sen sisällöstä, voit lähettää sähköpostia osoitteeseen sustainability@kemira.com.

Case: Kemiran ensimmäiset vesijalanjälkilaskelmat

Jotta vesitehokkuutta voidaan mitata ja kuvata sekä omissa että asiakkaiden toiminnoissa, Kemira osallistuu vesijalanjäljen laskennan standardoimiseen.

Kemira on saanut valmiiksi avaintuotteidensa ensimmäiset vesijalanjälkilaskelmat. Samalla on myös tarkasteltu mahdollisuuksia lisätä veden kierrätystä Kemiran omissa prosesseissa. Yksityiskohtaisemmat tiedot vedenkulutuksesta auttavat keskittämään toimenpiteet prosessin oikeisiin vaiheisiin. Näin Kemira voi vähentää omaa jätevesikuormitustaan ja samalla lisätä Kemiran tuotteita hyödyntävää vedenpuhdistusta.

Keskipisteessä elinkaarianalyysi

”Vedenkulutuksen vähentämiseksi tehtävä työ perustuu elinkaarianalyysin periaatteisiin. On tärkeää tarkastella kokonaiskuvaa, koska veden- ja energiankulutus liittyvät läheisesti toisiinsa. Jos prosessi edellyttää paljon jäähdytystä ja puhdistusta, sekä energiaa että vettä kuluu paljon”, sanoo Senior Manager Timo Härmä.

Vesi on strateginen raaka-aine ja olennainen osa elämää. ”Vesi on rajallinen luonnonvara, jota on säästettävä ja suojeltava. Ehtyvien ja saastuvien vesivarojen puhdistaminen on yhä kalliimpaa”, painottaa Härmä.

Laske oma vesijalanjälkesi

Kun tunnemme oman vedenkulutuksemme, voimme kaikki tehdä pieniä valintoja, joiden avulla säästyy huomattavia määriä vettä. Kemiran internetsivulla olevan laskurin avulla voit laskea oman henkilökohtaisen vesijalanjälkesi. Tulos kertoo sinulle, kuinka paljon elämäntapasi kuluttaa yhteisiä vesivarojamme.

→ [Laske oman vesijalanjälkesi.](#)

Case: E3-energiatehokkuusohjelma reippaasti käyntiin

Kemiran E3-energiatehokkuus-ohjelma käsittää energiankulutuksen järjestelmällisen tarkastelun Kemiran kaikissa tuotantolaitoksissa ympäri maailmaa.

Kemira on toteuttanut energiansäästötoimenpiteitä yli kymmenen vuoden ajan. Vuonna 2010 Kemira otti käyttöön E3-energiatehokkuusohjelman (Energy Efficiency Enhancement). Ohjelman kautta energiansäästötoimet ovat entistä järjestelmällisempiä ja tavoitteellisempia.

"E3-ohjelman ensimmäiset tulokset vuonna 2011 olivat erittäin kannustavia", kertoo Kemiran energiaohtaja Elina Engman. "Saavutimme vuoden 2011 loppuun asetetun välitavoittemme energiatehokkuuden parantamisessa. Laskennalliset säästöt ovat tähän mennessä vuositasolla yhteensä 3,7 miljoonaa euroa", Engman jatkaa. Ohjelman avulla Kemira vastaa myös valmisteilla olevan EU-energiatehokkuusdirektiivin vaatimuksiin.

Myönteisiä tuloksia kustannustehokkaasti

Kymmenet Kemiran toimipaikat ovat kirjanneet yhteensä yli 650 mahdollista parannustoimenpidettä, joista tähän mennessä on toteutettu melkein 200. Energiatehokkuutta parantavia investointeja on toteutettu 767 000 eurolla, mutta kaikki parannukset eivät suinkaan vaadi investointeja: 1/3 tunnistetuista toimenpiteistä voidaan toteuttaa ilman investointeja.

Energiankulutusta – ja kustannuksia – voidaan laskea merkittävästi jo pelkästään toimintamenetelmiä muuttamalla ja prosesseja tehostamalla. "Energiaa esimerkiksi säästyy, kun hukkalämpö käytetään esilämmitykseen. Monissa tapauksissa riittää, kun katsomme totuttuja menettelytapoja uudesta näkökulmasta ulkopuolisen silmin", Engman selittää. "Kaiken lisäksi energiatehokkuuden parantaminen vastaa omien tuotantokustannustemme lisäksi yritys vastuun haasteisiin."

Toimipaikoilla paljon osaamista ja potentiaalia

Vajaan kahden vuoden aikana toimipaikkojen energiatehokkuuskatselmuksia on tehty 19:llä kokonaisenergiankulutukseltaan suurimmalla toimipaikalla, joilta löytyy myös suurin tehostamispotentiaali. Ohjelman ensimmäisissä pilottitarkasteluissa tutkittiin energiatehokkuuden parannusmahdollisuuksia useissa tuotantolaitoksissa Suomessa, Yhdysvalloissa ja Uruguayssa. "Ensimmäisessä tuotantolaitoksessa tarkasteluun suhtauduttiin hyvin ja tulokset olivat erinomaisia, koska työntekijät olivat erittäin sitoutuneita ja innostuneita asiasta. Löysimme paljon sekä pieniä että suurempia tapoja tehostaa energiankäyttöä", sanoo Engman. "Ohjelman tulokset ovat olleet erinomaisia. Joissakin tapauksissa energiatehokkuutta voidaan parantaa jopa 20 prosentilla", Engman jatkaa.

Vuoden 2011 viimeisen neljänneksen aikana ei tehty uusien toimipaikkojen tarkastuksia, vaan seurantatarkastuksia, ja toimipaikat tekivät potentiaalisten parannuskohteiden kannattavuuslaskentaa. Tähän mennessä vain 12 % kaikista potentiaalisista toimenpiteistä on todettu kannattamattomiksi tai muuten soveltumattomiksi.

Energiatehokkuden parantaminen saostuskemikaalien valmistuksessa

Monet saostuskemikaalitehtaat ovat sisällyttäneet normaaliin, oman linjaorganisaationsa ohjaamaan kehitysohjelmaan energiatehokkuuden itsearvioinnin. E3-ohjelman kanssa kehitetyn itsearviointimateriaalin avulla toimipaikka tarkastaa omin resurssein yleisimmät energiansäästökohteet.

Esimerkiksi Municipal & Industrial -segmentillä on käynnissä prosessienkehittämisprojekti, johon energiatehokkuus sisältyy. "Kolme toimipaikkaa, Goole, Fredrikstad ja Prerov, onnistuivat vuoden 2011 aikana erityisen hyvin tehostamaan energiankäyttöään lämmön talteenoton avulla", kertoo Tomas Ljungqvist, M&I-segmentin tuotantojohtaja. "Tavoite on, että kaikki 47 saostuskemikaalitehdasta hyödyntävät parhaita käytäntöjä ja tehostavat energiankäyttöään tulevaisuudessa", Ljungqvist sanoo.

Case: Fosforinpoistolla pitkäaikainen positiivinen vaikutus Kirkkojärveen

Rymättylässä sijaitseva Kirkkojärvi kunnostettiin vuonna 2002 laajassa projektissa, jossa vedestä poistettiin fosforia. Uusimpien tutkimusten mukaan järvi on nyt uimakelpoinen.

Jos järven luonnollinen tasapaino on järkkynyt, sen vesi voidaan puhdistaa ja palauttaa luonnontilaan. Järven kunnostamistapoja on monia. Yksi tehokkaimmista menetelmistä on kemiallinen kunnostus.

Rymättylässä sijaitsevan Kirkkojärven tila parani huomattavasti, kun se kunnostettiin vuosina 2002 ja 2005. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) mukaan järvi on vuonna 2011 uimakelpoinen. Järven ekologista tilaa on seurattu 1990-luvun alusta lähtien, ja tila on vakiintunut tyydyttävälle tasolle. Ennen kunnostusta järven tila oli huono.

Kemiallinen käsittely ja roskakalakannan poisto

Kirkkojärvi-komitea sai luvat kemialliseen käsittelyyn vuosina 2002 ja 2005. Luvat edellyttivät kattavan vesianalyysin tekemistä ennen käsittelyä sekä kuolleiden kalojen poistamista ja ympäristövaikutusten seurantaa kahden vuoden ajan käsittelyn jälkeen.

Projektissa veden ja järven pohjan fosfori sidottiin nestemäisen alumiinikloridin avulla kiinteään muotoon. Tavoitteena oli myös biomanipulaatio eli runsaiden roskakalakantojen poistaminen.

Kertyneen fosforin poistaminen

Järvi oli ollut huonossa kunnossa koko 1990-luvun ajan. Joka kesä järven pintaan ilmestyi paksut sinileväkukinnot, ja järven roskakalakanta oli suurempi kuin missään muussa tutkitussa Suomen järvessä. Järvenpohjaan oli kertynyt suuria määriä fosforia.

Käsittelyn ansiosta järven vesi puhdistui kauttaaltaan. Vedenlaatu muuttui hetkessä huonosta erinomaiseksi, ja pysyi hyvänlaatuisena aina talveen 2005 saakka, jolloin sateet toivat järveen suuret määrät ravinteita ja multaa lähipelloilta. Vuonna 2005 järvi käsiteltiin rautasulfaatilla, joka sitoo fosforin järven pohjasedimentistä. Tulokset olivat jälleen myönteiset.

Case: Jätevedenkäsittelyn energiatehokkuuden parantaminen Meksikossa

Sovelluksemme auttavat jätevesilaitoksia laskemaan energiankulutustaan ja tuottamaan enemmän biokaasua korkeammalla energia-arvolla.

Kemira oli lokakuussa 2011 Suomen ympäristökeskus Syken valtuuskunnan mukana Meksikossa, missä allekirjoitettiin maiden hallitusten välinen yhteistyömuistio vesialan yhteistyön aloittamiseksi. Meksikolainen sopimusosapuoli on Meksikon kansallinen vesilaitos CONAGUA, joka on myös Kemiran tärkeä asiakas ja jolle Kemira on toimittanut vuodesta 2006 saostuskemikaaleja Mexico Cityn juomavedenkäsittelyyn.

Jätevedenkäsittelyn hiilidioksidipäästöjen alentaminen sovittiin yhdeksi yhteistyöalueeksi, minkä myötä identifioidaan pilottiprojekti, jonka tavoitteena on yhden kunnallisen jätevedenkäsittelyprosessin energiatehokkuuden optimointi Meksikossa.

Hiilijalanjälkeen ja energiatehokkuuteen keskittyminen

Jätevedenkäsittelyn hiilijalanjälki on kansainvälisesti paljon esillä, sillä monet käsittelyprosessit ovat runsaasti energiaa kuluttavia. Kemiran kemian sovellukset auttavat jätevesilaitoksia laskemaan energiankulutustaan sekä anaerobisen hajoamisen kautta valmistamaan enemmän biokaasua korkeammalla energia-arvolla.

Energiatehokkuudesta on tullut yhä tärkeämpi tekijä uusien jätevedenkäsittelyprojektien suunnittelussa Meksikossa. Esimerkiksi Mexico Cityn alueen suuressa jätevedenkäsittelyprojektissa käytetään kemiallista saostamista rautasaostusaineilla ja sulatetaan liete niin, että suurin osa biologisessa käsittelyprosessissa tarvittavasta sähköstä saadaan tuotettua metaanista.

Innovaatiot tuovat kustannussäästöjä

Energiasäästöt johtavat myös suoriin taloudellisiin säästöihin, kun perinteisiin jätevedenkäsittelyprosesseihin yhdistetään kemian sovelluksia. Kemiran teknologioiden avulla on mahdollista valmistaa laadukkaampaa ja energia-arvoltaan parempaa lietettä, vähentää biologisen käsittelyprosessin laajuutta sekä parantaa lietteenkäsittelyä. Suuremmissa projekteissa tämän avulla saadaan mahdollisuus hankkia päästöyksiköitä, joita voidaan käyttää puhtaan kehityksen mekanismin (Clean Development Mechanism, CDM) viitekehyksessä.

Case: Sitoutunut toimimaan Itämeren puolesta

Kemira on sitoutunut toimimaan Itämeren puhtaamman tulevaisuuden puolesta. Fosforinpoisto on yhä yksi tärkeimmistä keinoista, joilla voidaan vaikuttaa Itämeren tilaan.

Kemira on vuodesta 2009 lähtien ollut yksi niistä yhtiöistä, jotka ovat antaneet Baltic Sea Action Groupin (BSAG) Itämeri-sitoumuksen Itämeren suojelemiseksi. Itämeren hälyttävä tila edellyttää jatkuvaa hallitusten, yritysten ja kansalaisjärjestöjen välistä toimintaa monialaisten keskustelujen ja yhteistyön kautta.

Toiminta puhtaamman Itämeren puolesta

Kemira on sitoutunut kantamaan vastuuta ja toimimaan yhtenä avainkumppanina Itämeren puhtaamman tulevaisuuden edistämiseksi. "Olemme lanseeranneet kemiallisen fosforinpoistotekniikan lähes kaikissa Itämeren maissa, ja joissakin maissa olemme myös osallistuneet rahoituksen hankkimiseen annostelulaitteille", kertoo Municipal & Industrial -segmentin Suomen ja Baltian liiketoiminnasta vastaava johtaja Aija Jantunen. "Kemiallisen saostuksen avulla on saavutettu hyviä tuloksia nopeasti. Esimerkiksi Pietarin alueen päästöjen fosforikuormitus on vähentynyt vuositasolla lähes 1 000 tonnia", Jantunen jatkaa.

Uusia teknologioita – uusia ratkaisuja

Kemira osallistui Maailman vesipäivänä maaliskuussa 2011 jo 12. kertaa järjestettyyn International Environmental Forumin Baltic Sea Day -tapahtumaan Pietarissa, Venäjällä. Itämeren suojelukomissio HELCOM järjesti tilaisuudessa pyöreän pöydän keskustelun, jonka aikana Kemira, Pietarin vesilaitos Vodokanal ja LLC Ecovod Russia esittelivät uusia fosforinpoistoon, energiatehokkaaseen jätevedenkäsittelyyn ja lietteenkäsittelyyn liittyviä innovatiivisia ratkaisuja.

“Lietteen käyttö biokaasun ja typen lähteenä tuli esille yhtenä kestäväenä ratkaisuna”, kertoo Jantunen.
”Myös se tuotiin esille, että fosforinpoisto on nyt ja edelleen tulevaisuudessa erittäin tärkeä tekijä Itämeren puhtaamman tulevaisuuden kannalta”, hän lisää.

Case: Turvallisuus parantui Tielissä ja Goolessa

Vuonna 2011 Kemira onnistui pienentämään Alankomaiden Tielin ja Ison-Britannian Goolen toimipaikkojen riskejä.

Vuosien varrella Kemiran Alankomaissa sijaitsevan Tielin toimipaikan ympärillä oleva kaupunki on kasvanut. Tämä on johtanut siihen, että teollisuusprosesseissa käytettyjä kemikaaleja käsitellään lähellä asuinalueita ja kouluja. Vuodesta 2009 Kemira on pyrkinyt muuttamaan Tielin ja siellä sijainneen ammoniakkivaraston toimitusketjua, ja vuonna 2011 lopetettiin prosessi, joka edellytti ammoniakin säilyttämistä alueella. Säiliö poistettiin kesällä 2011, jolloin lähiyhteisön riski altistua vaarallisille kemikaaleille pieneni merkittävästi.

Ison-Britannian Goolen toimipaikka on kokenut viimeisten 1,5 vuoden aikana suuria muutoksia. Vanhentunut Goolen toimipaikka on tuona aikana muuttunut tiukasti ohjatuksi ja siistiksi tuotantolaitokseksi.

"Ensimmäiseksi pyrimme voimaannuttamaan ja osallistamaan työntekijät sekä juurruttamaan tuotantolaitokseen ylpeydentunteen vahvan johtajuuden ja tiimityöskentelyn kautta", kertoo Goolen toimipaikan tuotantopäällikkö Carl Bristow. "Halusimme myös alentaa energiakustannuksia ja parantaa automaatiota antaaksemme operaattoreille enemmän aikaa mahdollisten ongelmien selvittämiseen", Bristow jatkaa. Projektin myötä työterveys, -turvallisuus ja -ympäristö paranivat, ja toimipaikka läpäisi OHSAS 18001 -auditoinnin.

Myös Goolen energiakustannukset laskivat, kun prosessilämpö käytetään uudelleen uusien tuotantopanosten lämmittämiseen.

Case: Ensimmäiset Water School -tulokset Shanghaista

Kemiran henkilöstölle suunnattu Water School -koulutusohjelma käynnistyi Aasian ja Tyynenmeren alueella toukokuussa 2011.

Aasian ja Tyynenmeren (APAC) alueen ensimmäinen Water School -koulutusohjelma pidettiin Aasian T&K-keskuksessa Shanghaissa toukokuun 2011 puolivälissä APAC-alueen M&I- ja O&M-segmenttien johtajan Polycarp Hon aloitteesta. "Water School on erinomainen tilaisuus vaikuttaa ja jakaa Kemiran laajaa osaamista ja asiantuntemusta sekä tukea tiiminrakennusta ja erityisesti *Menestymme yhdessä* -arvoamme", kertoo yksi ohjelman järjestäjistä, Pia Tapio Global People & Organizational Development -yksiköstä.

Ohjelman yleiskatsaus

Koulutusohjelman oppimistavoitteina on lisätä vesiosaamista, syventää ymmärrystä Kemiran strategiasta ja työskentelytavasta sekä jakaa tietoa koko konsernissa.

Koulutusohjelma on suunnattu kaikkien segmenttien myynnin, sovellusten sekä T&K-yksikön henkilöstölle. Ohjelma pitää sisällään käytännönläheisiä laboratorioharjoituksia, tapaustutkimuksia, ryhmätyöskentelyä sekä henkilökohtaista kehittämistoimintaa, kuten valmennusta ja mentorointia. Koulutusohjelman sisältö räätälöidään Kemiran jokaiselle maantieteelliselle alueelle, ja kouluttajina toimivat Kemiran kansainväliset ja paikalliset asiantuntijat, mikä tarjoaa loistavan mahdollisuuden jakaa tietoa ja parhaita käytäntöjä koko yhtiössä.

Alueellinen käyttöönotto

Shanghaissa järjestettiin APAC-alueen koulutusohjelman kaksi ensimmäistä osaa vuonna 2011. Niihin osallistui noin 50 henkeä APAC-alueen myynnistä, sovelluksista, T&K-yksiköstä sekä muista toiminnoista. Mukana oli myös Kemiran paikallisten jälleenmyyjien edustajia. Etelä-Amerikassa, Brasilian São Paulossa marraskuun 2011 lopussa pidettyyn koulutukseen osallistui 50 henkeä.

Tulevaisuudessa alueellisia koulutuksia on tarkoitus järjestää vuosittain. Tulossuuntautunutta koulutusta tarjoava innostava ohjelma on herättänyt suurta mielenkiintoa. "Mielestämme Water School -koulutusohjelma tukee ajantasaisesti ja tehokkaasti avainsovellusosaamisen parantamista ja Kemiran vesistrategian täytäntöönpanoa APAC-alueella", sanoo APAC-alueen T&K- ja teknologiajohtaja Harri Eronen.

Kemira Oyj:n hallinto perustuu yhtiöjärjestykseen, Suomen osakeyhtiölakiin ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n antamiin, listattuja yhtiöitä koskeviin sääntöihin ja määräyksiin. Kemira Oyj:n yleiset toimintaperiaatteet ja vastuusuhteet määritellään Kemiran liiketapaperiaatteissa.

Hallitus

Pekka Paasikivi

hallituksen puheenjohtaja, s. 1944, vuorineuvos, insinööri
Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2007

Luottamustehtävät:

Oras Invest Oy, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2004
Liikesivistysrahasto, hallituksen jäsen vuodesta 2003

Aiempia luottamustehtäviä:

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, hallintoneuvoston
puheenjohtaja, 2005–2010
East Office of Finnish Industries, hallituksen jäsen, 2008–2009
Raute Oyj, hallituksen jäsen, 2002–2008
Finpro ry, hallintoneuvoston jäsen, 2000–2005
Erkki Paasikiven säätiö, hallituksen jäsen, 1997–2008
Okmetic Oyj, hallituksen jäsen, 1996–2008
Uponor Oyj, hallituksen puheenjohtaja, 1999–2008
Teknologiateollisuus ry, hallituksen jäsen, 1996–2005
Hollming Oy, hallituksen varapuheenjohtaja, 1993–2005
Keskuskauppakamari, hallituksen jäsen, 1996–1998
Yrittäjien Fennia, hallituksen jäsen, 1987–1998

Keskeinen työkokemus:

Oras-yhtiöt, eri tehtäviä, muun muassa toimitusjohtaja, konsernijohtaja ja
hallituksen puheenjohtaja, vuodesta 1966

Jukka Viinanen

varapuheenjohtaja, s. 1948, vuorineuvos, diplomi-insinööri
Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2008

Luottamustehtävät:

Metso Oyj, hallituksen jäsen vuodesta 2008, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2009

Lahden alueen kehittämissyhtiö Oy LAKES, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2009

Aiempia luottamustehtäviä:

Rautaruukki Oyj, hallituksen puheenjohtaja, 2001–2009

Huhtamäki Oyj, hallituksen jäsen, 1999–2005

Kronans Droghandel AB, hallituksen puheenjohtaja, 2002–2005

Valtion teknillinen tutkimuskeskus, hallituksen puheenjohtaja, 1994–2002

Uponor Oyj, (ent. Asko Oyj), hallituksen jäsen, 1993–2001

Lassila & Tikanoja Oyj, hallituksen jäsen, 1993–2001

Neste Oyj, hallituksen varapuheenjohtaja, 1996–1999

Neste Oyj, hallituksen jäsen, 1990–1996

Saiph Therapeutics Oy, hallituksen puheenjohtaja, 2003–2005

Orion Diagnostica Oy, hallituksen puheenjohtaja, 2003–2005

Orion Holding Sverige AB, hallituksen puheenjohtaja, 2002–2005

Keskeinen työkokemus:

Orion Oyj, toimitusjohtaja, 2000–2007

Neste Oyj, toimitusjohtaja, 1997–1999

Neste Oyj, johto- ja hallitustehtäviä, 1983–1999

Elizabeth Armstrong

s. 1947, PhD

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2003

Aiempia luottamustehtäviä:

Image Polymers, hallituksen puheenjohtaja, 1996–2005

Keskeinen työkokemus:

NeoResins, johtaja, 1996–2005

30 vuoden kokemus kemianteollisuudesta ja 15 vuoden kokemus johtotehtävistä (Cyanamid, Cytec Industries, Zeneca, Avecia)

Wolfgang Büchele

s. 1959, PhD, Chemistry

BorsodChem Zrt., hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2009

Luottamustehtävät:

Merck KGaA, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2009

E. Merck KG, hallituksen jäsen vuodesta 2009

Keskeinen työkokemus:

Permira Beteiligungsberatung GmbH., Senior Advisor

Blackstone Group LLP, Project Advisor, 2008

BASF AG, useita tehtäviä, 1987–2007:

President, Fine Chemicals Division, 2005–2007

President, Performance Chemicals Division, 2003–2005

Hallintoneuvoston puheenjohtaja, BASF Printing Systems GmbH

President, Eastern Europe, Africa, West Asia Regional Division,

2001–2003

Group Vice President, Business Management Fine Chemicals Europe,
1999–2001

Director, Global Marketing, Cosmetic Raw Materials, 1997–1999

Director, Regional Marketing Catalysts, Asia, 1993–1997

Head of Research Group Industrial Catalysts, 1990–1993

Research Chemist, 1987–1993

Winnie Fok

s. 1956, Bachelor of Commerce

Investor AB, Senior Advisor vuodesta 2010

Husqvarna Group, Senior Advisor vuodesta 2010

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2011

Luottamustehtävät:

Aktiebolaget SKF, hallituksen jäsen vuodesta 2004

Volvo Car Corporation, hallituksen jäsen vuodesta 2010

G4S plc, hallituksen jäsen vuodesta 2010

Keskeinen työkokemus:

EQT Partners Asia Limited, toimitusjohtaja/vanhempi osakas 2001–2010,
johtaja 2000–2001

CEF New Asia Partners Limited, "CEFNAF", toimitusjohtaja, 1998–1999

Peregrine Direct Investments Limited, PDIL, johtaja ja päävastaava,
1994–1998

Strategic Assets International Limited, johtaja, 1988–1994

Juha Laaksonen

s. 1952, ekonomi

Fortum Oyj, talousjohtaja vuodesta 2000

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2007

Luottamustehtävät:

OAQ Fortum, hallituksen jäsen vuodesta 2008

Sato Oyj, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2007

Suomalaisten taidesäätiöiden yhdistys, hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2010

Fortumin taidesäätiö, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2006

Kemijoki Oy, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2002

Aiempia luottamustehtäviä:

Teollisuuden Voima Oy, hallituksen jäsen, 2003–2010

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola, hallintoneuvoston jäsen, 2002–2007

Neste Oil Oyj, hallituksen jäsen, 2005–2007

Fortumin Eläkesäätiö, hallituksen puheenjohtaja, 2001–2005

Fingrid Oyj, hallituksen varajäsen, 2002–2011

Keskeinen työkokemus:

Fortum Oyj, johtaja, Mergers & Acquisitions, 2000

Fortum Oil & Gas Oy, johtaja, rahoitus ja suunnittelu, 1999

Neste Oyj, talousjohtaja, 1998

Neste Oyj, Corporate Controller, 1997

Kerttu Tuomas

s. 1957, kauppatieteiden kandidaatti

KONE Oyj, henkilöstöjohtaja, johtokunnan jäsen vuodesta 2002

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2010

Luottamustehtävät:

Johtamistaidon Opisto, hallituksen jäsen vuodesta 2007

CEMS (the Global Alliance in Management Education), strategisen hallituksen jäsen vuodesta 2008

Keskeinen työkokemus:

Elcoteq Network Oyj, henkilöstöjohtaja, 2000–2002

Masterfoods Oy, henkilöstöpäällikkö, 1994–1999

Johtoryhmät

Harri Kerminen

Kemiran toimitusjohtaja 1.1.2008 lähtien
Johtoryhmien puheenjohtaja
s. 1951, vuorineuvos, DI, MBA
Kemirassa vuodesta 1985

Keskeinen työkokemus:

Kemira Oyj, Kemira Pulp & Paper -liiketoiminta-alueen johtaja, 2006–2007
Kemira Oyj, Kemira Specialty -liiketoiminta-alueen johtaja, 2000–2006
Kemira Chemicals Oy, henkilöstöjohtaja, 1996–2000
Kemira Oyj, Oulun tehtaas, tehtaanjohtaja, 1994–1996
Kemira Kemi AB, tuotantojohtaja, 1990
Kemira Oy/Kemira Oyj, projektipäällikkö, tehdasrakennushankkeet
Suomessa, Ruotsissa, Belgiassa ja Yhdysvalloissa, 1989–1994

Luottamustehtävät:

CEFIC, hallituksen jäsen vuodesta 2008
Kemianteollisuus ry, varapuheenjohtaja vuodesta 2009, puheenjohtaja
vuodesta 2011
East Office of Finnish Industries Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2009
Finpro ry, hallituksen jäsen vuodesta 2010, puheenjohtaja vuodesta 2011
Elinkeinoelämän keskusliitto EK, hallituksen jäsen vuodesta 2011
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton (TT) -säätio, hallituksen jäsen
vuodesta 2011
Finnair Oyj, hallituksen jäsen vuodesta 2011

Wolfgang Büchele

Kemiran toimitusjohtaja 1.4.2012 alkaen

Johtoryhmien puheenjohtaja 1.4.2012 alkaen

s. 1959, PhD, Chemistry

Kemira Oyj:n hallituksessa vuodesta 2009

Keskeinen työkokemus:

BorsodChem Zrt., hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja

Permira Beteiligungsberatung GmbH., Senior Advisor

Blackstone Group LLP, Project Advisor, 2008

BASF AG, useita tehtäviä, 1987–2007:

President, Fine Chemicals Division, 2005–2007

President, Performance Chemicals Division, 2003–2005

Hallintoneuvoston puheenjohtaja, BASF Printing Systems GmbH

President, Eastern Europe, Africa, West Asia Regional Division,
2001–2003

Group Vice President, Business Management Fine Chemicals Europe,
1999–2001

Director, Global Marketing, Cosmetic Raw Materials, 1997–1999

Director, Regional Marketing Catalysts, Asia, 1993–1997

Head of Research Group Industrial Catalysts, 1990–1993

Research Chemist, 1987–1993

Luottamustehtävät:

Kemira Oyj, hallituksen jäsen vuodesta 2009

Merck KGaA, hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2009

E. Merck KG, hallituksen jäsen vuodesta 2009

Jyrki Mäki-Kala

Chief Financial Officer vuodesta 2008

Kemiran toimitusjohtajan sijainen 1.9.2009 lähtien

Business Management Boardin ja Strategic Management Boardin jäsen
s. 1961, KTM

Kemirassa vuodesta 2005

Keskeinen työkokemus:

Kemira Oyj, Kemira Pulp & Paper -liiketoiminta-alueen johtaja,
6.2.2008–30.9.2008

Kemira Oyj, Kemira Pulp & Paper, talous- ja rahoitusjohtaja, 2006–2007

Kemira Oyj, Kemira Pulp & Paper, Lanxessin paperiliiketoiminnan
integraatiosta vastaava johtaja, 2005–2007

Kemira Oyj, Kemira Pulp & Paper, Suomen valkaisu-liiketoiminnan johtaja,
2005–2006

Finnish Chemicals Oy, Business Controller, liiketoiminnan kehitysjohtaja,
talousjohtaja, divisioonajohtaja, toimitusjohtaja, 1988–2008

Luottamustehtävät:

Pohjolan Voima Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2009

Petri Helsky

Paper-segmentistä vastaava johtaja vuodesta 2008

Business Management Boardin ja Strategic Management Boardin jäsen
s. 1966, DI, KTM

Kemirassa vuodesta 2007

Keskeinen työkokemus:

Kemira ChemSolutions, Senior Vice President, SBU:n johtaja, 2007–2008

Kemira ChemSolutions b.v., toimitusjohtaja, 2007–2008

Solvay SA, vastaava johtaja H2O2 EMEA, 2002–2007

Oy Finnish Peroxides Ab, toimitusjohtaja, 1997–2002

Solvay Nordic Ab, vastaava johtaja 1996–1997

Solvay Nordic Ab, myyntipäällikkö 1993–1996

Dow Corning, myyntivastaava, 1992–1993

Hannu Virolainen

Municipal & Industrial -segmentistä vastaava johtaja 1.11.2011 alkaen
Business Management Boardin ja Strategic Management Boardin jäsen
1.11.2011 alkaen
s. 1963, KTM, MMM
Kemirassa vuodesta 1989

Keskeinen työkokemus:

Kemira Oyj, Industrial-asiakassegmentin johtaja, 2009–2011
Kemira Oyj, Kemira Specialty -liiketoiminta-alueen johtaja, 2008–2009
Kemira Oyj, johtaja, BU WS Fertilizers, 2004–2008
Kemira GrowHow Oy, johtaja, SBU Specialty Crop Care, 1999–2004
Kemira Agro Oy, johtaja, toimitusketju ja IT, 1995–1999
Kemira Agro Oy, myynti, analyttisiä ja operatiivisia johtotehtäviä,
1989–1994

Luottamustehtävät:

Viestintätoimisto Pohjoisranta Oy, hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta
2011
Viestintätoimisto Pohjoisranta Oy, hallituksen puheenjohtaja, 2005–2010

Randy Owens

Oil and Mining -segmentistä vastaava johtaja vuodesta 2008,
Pohjois-Amerikan aluejohtaja vuodesta 2010
Business Management Boardin ja Strategic Management Boardin jäsen
s. 1964, B.Sc. MBA
Kemirassa vuodesta 2002

Keskeinen työkokemus:

Kemira Oyj, Kemira Pulp & Paper, johtaja, SBU Additives, 2002–2008
Vinings Industries, liiketoimintapäällikkö, myynti/tuotteet, johto ja
markkinointi, 1991–2002
Nalco Chemicals, myynti, 1987–1991

Heidi Fagerholm

T&K- ja teknologiajohtaja vuodesta 2011

Strategic Management Boardin jäsen

s. 1964, Tekn.tohtori

Kemirassa vuodesta 2010

Keskeinen työkokemus:

Kemira Oyj, teknologiajohtaja, 2010

Ahlstrom Group, tuotekehitysjohtaja, 2007–2010

Ciba Specialty Chemicals Oy, Euroopan Teknisen

Asiakaspalvelukeskuksen johtaja, 2006–2007

Top Analytica Oy Ab, toimitusjohtaja 2001–2006

Turun Teknologiakeskus Oy, projektipäällikkö ja tutkimuskeskuksen johtaja, 1994–2001

Åbo Akademi, dosentti vuodesta 1997

Teknillisen Tiedeakatemian jäsen vuodesta 2007

Luottamustehtävät:

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus, johtokunnan jäsen, 8.7.2011–30.6.2014

Jukka Hakkila

Lakiasiaintoimittaja vuodesta 2005

Strategic Management Boardin jäsen

s. 1960, OTK

Kemirassa vuodesta 2005

Keskeinen työkokemus:

Elcoteq Network Oyj, lakiasiaintoimittaja, 2002–2005

Suomen Vientiluotto Oyj, johtaja, 2002

Sampo Bank New York, Chief Representative, 2001–2002

Leonia Bank New York, Senior Vice President, 1999–2000

Leonia Corporate Bank, First Vice President, 1998–1999

Suomen Vientiluotto Oy, liiketoiminnan pääjuristi 1996–1998, Senior Legal Counsel 1995–1996, Legal Counsel 1988–1995

Luottamustehtävät:

Teollisuuden Voima Oy, hallituksen jäsen vuodesta 2009

Antti Salminen

Toimitusketjujohtaja vuodesta 2011
Strategic Management Boardin jäsen
s. 1971, TkT
Kemirassa vuodesta 2011

Keskeinen työkokemus

KONE Oyj, johtaja, uuslaiteliiketoiminta, Aasian ja Tyynenmeren alue, 2009–2011
KONE Oyj, johtaja, toimitusprosessi, 2005–2009
Capgemini Suomi, johtava konsultti (prosessikonsultoinnin vetäjä), 2000–2005
Teknillinen korkeakoulu, tutkija, projektipäällikkö, ohjelmajohtaja, 1995–2000

Eeva Salonen

Henkilöstöjohtaja vuodesta 2008
Strategic Management Boardin jäsen
s. 1960, KM
Kemirassa vuodesta 2008

Keskeinen työkokemus:

Nokia Oyj, johtaja HR, Devices R&D, 1.1.2008–8.6.2008
Nokia Oyj, johtaja, HR, Mobile Phones Business group, 2004–2007
Nokia Oyj, johtaja, Business HR, Nokia Mobile Phones, Globaali tuotanto, logistiikka ja ostotoiminnot, 2002–2004
Nokia Oyj, johtaja, Business HR, Nokia Mobile Phones, tuotanto, logistiikka ja ostotoiminnot, Eurooppa ja Afrikka, 1999–2002
Nokia Oyj, henkilöstön kehityspäällikkö, Nokia Mobile Phones, Euroopan ja Afrikan alue, 1995–1999
Quality Systems Oy, konsultti ja tutkimuspäällikkötehtävissä, 1987–1994

Hilton Casas de Almeida

Etelä-Amerikan aluejohtaja vuodesta 2008

Strategic Management Boardin jäsen

s. 1961, LuK (kemia)

Kemirassa vuodesta 2007

Keskeinen työkokemus:

BASF SA, Functional Polymers -yksikkö, aluejohtaja, 2004–2007

BASF AG, Functional Polymers -divisioona, myyntipäällikkö (Eurooppa), 2001–2004

BASF SA, erikoiskemikaalit, alueellinen myynti- & markkinointipäällikkö, tuotepäällikkö, myyntiedustaja, laborantti, 1989–2001

Bera do Brasil Met. E. Com. Metais Ltda., teknisen osaston päällikkö, laatupäällikkö, 1985–1988

Duratex SA, Technical in Development of Manufacturing Process, 1982-1985

Håkan Kylander

Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan (EMEA) aluejohtaja vuodesta 2008

Strategic Management Boardin jäsen

s. 1953, kauppat.yo

Kemirassa vuodesta 1988

Keskeinen työkokemus:

Kemira Oyj, Kemira Pulp & Paper, johtaja, HR, 2004–2008

Kemira Oyj, Kemira Chemicals Oy, johtaja, HR, 2000–2003

Kemira Pigments Oy, johtaja, talous ja IT, 1997–1999

Kemira Kemi AB, johtaja, talous ja IT, 1995–1997

Kemira Oy, Controller, 1990–1994

Oy Hortus Ab (Kemiran tytäryhtiö), hallintopäällikkö, 1988–1989

Seuraavat henkilöt olivat Strategic Management Boardin jäseniä vuonna 2011:

- Pekka Ojanpää (31.10.2011 asti)
- Päivi Jokinen (31.12.2011 asti)
- Leena Lie (31.12.2011 asti)

Hallinto

Kemira Oyj:n hallinto perustuu yhtiöjärjestykseen, Suomen osakeyhtiölakiin ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n antamiin, listattuja yhtiöitä koskeviin sääntöihin ja määräyksiin.

Lisäksi Kemira noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, joka on julkisesti saatavilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Toimielimet

Kemiran johtamisesta ja liiketoiminnasta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja, joiden tehtävät määräytyvät Suomen osakeyhtiölain ja Kemiran yhtiöjärjestyksen mukaan.

Yhtiökokous

Kemira Oyj:n yhtiökokous on yhtiön korkein päättävä elin, ja se kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain toukokuun loppuun mennessä.

Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista tehtävistä, kuten tilinpäätöksen vahvistamisesta ja voiton käyttämisestä, vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja hänen sijaiselleen, hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten sekä tilintarkastajan valinnasta ja heille maksettavista palkkioista.

Kutsu yhtiökokoukseen on julkaistava vähintään kahdessa hallituksen määräämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään 21 päivää ennen kokousta. Lisäksi Kemira julkaisee kokouskutsun pörssitiedotteena sekä [internetsivuillaan](#).

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 22.3.2011. Siihen osallistui henkilökohtaisesti tai valtakirjalla 594 osakkeenomistajaa, jotka edustivat noin 61 % yhtiön äänivallasta. Yhtiökokoukseen liittyvät asiakirjat ovat saatavissa [Kemiran internetsivuilla](#).

Nimitystoimikunta

Vuoden 2011 yhtiökokous päätti perustaa osakkeenomistajista tai osakkeenomistajien edustajista koostuvan nimitystoimikunnan valmistelevaan hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista koskevia ehdotuksia seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Nimitystoimikunta koostuu neljän suurimman osakkeenomistajan edustajista 31.8.2011 tilanteen perusteella. Lisäksi toimikuntaan kuuluu asiantuntijajäsenenä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja.

Nimitysvaliokunnan jäsenet ovat Oras Invest Oy:n toimitusjohtaja Jari Paasikivi, Solidium Oy:n toimitusjohtaja Kari Järvinen, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja Risto Murto, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen varatoimitusjohtaja Timo Ritakallio sekä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Pekka Paasikivi asiantuntijajäsenenä.

Nimitystoimikunta kokoontui vuoden 2011 aikana kerran ja jäsenten osallistumisprosentti oli 100 %.

Hallitus

Kokoonpano

Yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut jäsenet. Hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan 4–8 jäsentä. Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsi 22.3.2011 Kemira Oyj:n hallitukseen seitsemän jäsentä. Hallitukseen valittiin uudelleen jäseniksi Elizabeth Armstrong, Wolfgang Büchele, Juha Laaksonen, Pekka Paasikivi, Kerttu Tuomas ja Jukka Viinanen sekä uutena jäsenenä Winnie Fok. Pekka Paasikivi valittiin jatkamaan hallituksen puheenjohtajana ja Jukka Viinanen varapuheenjohtajana. Kaija Pehu-Lehtonen toimi hallituksen jäsenenä vuoden 2011 yhtiökokoukseen saakka.

Hallituksen kaikki jäsenet ovat yhtiöstä riippumattomia lukuun ottamatta Wolfgang Bücheleä, jonka työsuhde yhtiöön alkoi 1.2.2012. Hallituksen jäsenistä muut paitsi hallituksen puheenjohtaja Pekka Paasikivi ovat riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Pekka Paasikivi on Oras Invest Oy:n hallituksen puheenjohtaja, ja Oras Invest Oy omistaa yli 10 % Kemira Oyj:n osakkeista. Hallituksen jäsenten henkilötiedot ovat [hallituksen esittelysivuilla](#) ja omistustiedot sivulla [Sisäpiirihallinto](#).

Toiminta

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen tehtävänä on hoitaa osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvat tehtävät. Hallitus on laatinut itselleen kirjallisen työjärjestyksen, jossa on määritelty hallituksen pääasialliset tehtävät ja toimintatavat. Seuraavassa on kuvaus työjärjestyksen keskeisestä sisällöstä.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat, päättää yhtiökokouksen koolle kutsumisesta sekä huolehtii yhtiökokouksen päätösten täytäntöönpanosta. Lisäksi hallitus päättää oikeuksista yhtiön edustamiseen. Hallitus päättää asioista, jotka toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia. Näitä ovat muun muassa konsernin tavoitteiden ja niiden saavuttamiseksi laadittavan strategian hyväksyminen, toimintasuunnitelmien ja budjetin hyväksyminen, valvontaperiaatteiden määrittely ja hyväksyminen, yhtiön toiminnallisen rakenteen hyväksyminen, toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa valitseminen ja johtoryhmän kokoonpanon hyväksyminen. Hallitus hyväksyy yhtiön investointiohjeet sekä merkittävimmät investoinnit ja divestoinnit. Hallitus hyväksyy myös yhtiön rahoitusohjeet, merkittävimmät pitkäaikaislainat ja takaukset.

Hallituksen tehtävänä on taata, että yhtiöllä on toiminnan riskienhallinnan ja tuloksen valvonnan kannalta riittävät resurssit suunnitteluun sekä tieto- ja valvontajärjestelmiin. Hallitus valvoo ja arvioi toimitusjohtajaa, hänen sijaistaan ja johtoryhmien jäseniä, sekä päättää heidän palkkioistaan ja eduistaan. Hallituksen tehtävänä on varmistaa toiminnan jatkuvuus huolehtimalla avainhenkilöiden seuraajasuunnittelusta. Hallitus määrittelee ja hyväksyy yhtiön palkitsemisjärjestelmän pääperiaatteet.

Hallitus hoitaa myös muut osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvat tehtävät. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus vastaa, että yhtiön tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot yhtiöstä, ja että konsernitalinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) ja emoyhtiön tilinpäätös puolestaan Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten (FAS) mukaisesti. Hallituksen kokouksissa käsitellään yhtiön tuloksen kehittymistä kuukausitasolla. Hallitus keskustelee tilintarkastajan kanssa yhtiön tilintarkastuksesta. Hallitus arvioi toimintaansa ja työskentelytapojaan vuosittain.

Vuonna 2011 hallitus kokoontui 10 kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 95,7 %.

Hallituksen palkitseminen

Hallituksen palkitseminen on kuvattu erillisessä [palkka- ja palkkioselvityksessä](#). Selvitys on saatavissa myös [Kemiran internetsivuilla](#).

Hallituksen valiokunnat

Kemira Oyj:n hallitus on perustanut kaksi valiokuntaa: tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan. Lisäksi hallitus perusti 16.3.2010 nimitystoimikunnan valmistelemaan vuoden 2011 varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotusta hallituksen jäsenistä ja hallituspalkkioista. Nimitystoimikunta kokoontui kerran vuonna 2011 ja jäsenten osallistumisprosentti oli 100 %.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta toimii hallituksen vahvistaman työjärjestyksen mukaisesti. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta huolehtimaan siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty ja että sisäinen valvonta, tilintarkastus sekä Kemiran toiminta on järjestetty lakien, määräysten ja yhtiön hallituksen vahvistamien [liiketapaperiaatteiden](#) (Kemira Code of Conduct) mukaisesti. Valiokunta raportoi kokouksistaan hallitukselle.

Tarkastusvaliokunta muodostuu hallituksen keskuudestaan valitsemista, yhtiöstä riippumattomista jäsenistä. Vuoden 2011 yhtiökokouksen jälkeen hallitus valitsi uudelleen Juha Laaksosen valiokunnan puheenjohtajaksi ja Jukka Viinasen sen jäseneksi. Uudeksi jäseneksi valittiin Wolfgang Büchele. Kaija Pehu-Lehtonen toimi valiokunnan jäsenenä vuoden 2011 yhtiökokoukseen saakka.

Wolfgang Büchele erosi valiokunnasta 31.1.2012, koska hänen työsuhteensa yhtiöön alkoi 1.2.2012. Tämän seurauksena tarkastusvaliokunnassa on, Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksesta 22 poiketen, vain kaksi jäsentä 1.2.2012 ja vuoden 2012 varsinaisen yhtiökokouspäivän välisenä aikana. Hallitus katsoo, että tarkastusvaliokunta pystyy toimimaan tehokkaasti myös kahdella jäsenellä ja ettei Wolfgang Büchelelle ollut tarpeen valita seuraajaa täksi lyhyeksi ajanjaksoksi.

Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2011 aikana 5 kertaa ja jäsenten osallistumisprosentti oli 100 %.

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokunta muodostuu hallituksen keskuudestaan valitsemista, yhtiöstä riippumattomista jäsenistä. Hallitus on hyväksynyt palkitsemisvaliokunnalle työjärjestyksen, jonka mukaan valiokunta avustaa hallitusta valmistelemalla toimitusjohtajan, hänen sijaisensa ja johtoryhmien jäsenten palkitsemiseen ja nimitykseen sekä yhtiön palkitsemisjärjestelmiin ja pitkän aikavälin kannustinohjelmiin liittyviä asioita. Lisäksi tarkastusvaliokunta valvoo yhtiön ylimmän johdon seuraajasuunnittelua ja suoritusten arviointia.

Vuoden 2011 yhtiökokouksen jälkeen hallitus valitsi valiokunnan puheenjohtajaksi Pekka Paasikiven ja jäseniksi Kerttu Tuomaksen ja Jukka Viinasen. Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2011 aikana 4 kertaa. Jäsenten osallistumisprosentti oli 100 %. Valiokunta raportoi kokouksistaan hallitukselle.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa nimittää hallitus. Yhtiöjärjestyksen mukaan toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa ja kehittää yhtiötä hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti, vastata siitä, että yhtiön edut otetaan huomioon sen omistamissa tytär- ja osakkuusyhtiöissä, sekä panna täytäntöön hallituksen päätökset. Toimitusjohtaja raportoi hallitukselle yhtiön taloudellisesta tilasta, liiketoimintaympäristöstä ja muista merkittävistä asioista. Toimitusjohtaja toimii myös Kemira Oyj:n johtoryhmien puheenjohtajana. Kemira Oyj:n toimitusjohtaja on Harri Kerminen. Toimitusjohtajan sijaisena toimii talousjohtaja Jyrki Mäki-Kala. Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen lähipiireineen eivät ole olennaisissa liikesuhteissa yhtiöön.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen henkilötiedot ovat kohdassa [Johtoryhmät](#) ja omistustiedot jäljempänä kohdassa [Sisäpiirihallinto](#). Toimitusjohtajan toimisuhteeseen kuuluvat taloudelliset etuudet on kuvattu erillisessä [palkka- ja palkkioselvityksessä](#). Selvitys on saatavissa myös [Kemiran internetsivuilla](#).

Johtoryhmät

Kemiran johto koostuu kahdesta johtoryhmästä. Business Management Board vastaa konsernin liiketoimintojen operatiivisesta ohjauksesta ja Strategic Management Board vastaa konsernin strategian toteuttamisesta.

Business Management Board

Business Management Boardin muodostavat toimitusjohtaja, talousjohtaja sekä Paper, Municipal & Industrial ja Oil & Mining -segmenttien johtajat. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja.

Johtoryhmän jäsenten henkilötiedot ja vastualueet on esitetty [johtoryhmien esittelysivuilla](#) ja omistustiedot jäljempänä kohdassa [Sisäpiirihallinto](#).

Strategic Management Board

Strategic Management Boardiin kuuluvat Business Management Boardin jäsenten lisäksi Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan (EMEA) sekä Etelä-Amerikan aluejohtajat, lakiasiaintoimitusjohtaja, toimitusketjujohtaja, T&K- ja teknologiajohtaja sekä henkilöstöjohtaja.

Johtoryhmän jäsenten henkilötiedot ja vastualueet on esitetty [johtoryhmien esittelysivuilla](#) ja omistustiedot jäljempänä kohdassa [Sisäpiirihallinto](#).

Johdon palkitseminen

Yhtiön johtoryhmien jäsenten palkitsemista koskeva päätöksentekojärjestys ja keskeiset periaatteet on kuvattu erillisessä [palkka- ja palkkioselvityksessä](#). Selvitys on saatavissa myös [Kemiran internetsivuilla](#).

Konsernin organisaatio

Kemiran liiketoiminta on organisoitu kolmeen tulostavastiin, asiakaskeiseen segmenttiin, jotka keskittyvät vesikemiaan. Paper-segmentti tarjoaa tuotteitaan ja palveluitaan massa- ja paperiteollisuudelle, Municipal & Industrial -segmentti kunnalliseen ja teolliseen vedenpuhdistukseen ja Oil & Mining -segmentti öljy- ja kaivosteollisuudelle.

Muihin liiketoimintoihin kuuluva ChemSolutions-yksikkö keskittyy palvelemaan asiakkaita elintarvike- ja rehumarkkinoilla sekä lääke- ja kemianteollisuudessa.

Kemiran keskitetyt toiminnot huolehtivat sisäisten synergioiden hyödyntämisestä. Funktiot johtavat ja koordinoivat tiettyjä koko yhtiötä koskevia toimintoja kuten henkilöstö, lakiasiat, logistiikka, ostot, rahoitus, riskienhallinta, sisäinen tarkastus, talous, tietohallinto, tutkimus ja kehitys, ympäristö ja viestintä. Funktiot on organisoitu globaalisti ja ne tarjoavat palvelujaan kaikille Kemiran liiketoiminnoille.

Maantieteellisesti Kemiran toiminta on jaettu neljään alueeseen: Pohjois-Amerikka, Etelä-Amerikka, Aasian ja Tyynenmeren alue (APAC) sekä Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka (EMEA). Maantieteellisten alueiden organisaatiot ovat vastuussa yhteisen kustannustehokkaan infrastruktuurin rakentamisesta kaikille liiketoiminnoille.

Sisäinen valvonta

Kemirassa on sisäisen valvonnan järjestelmä, jonka tarkoituksena on varmistaa, että toiminta on tarkoituksenmukaista ja tehokasta, että taloudellinen ja toiminnallinen raportointi on luotettavaa, ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Sisäinen valvonta on olennainen osa kaikkea Kemiran toimintaa ja kattaa konsernin kaikki tasot. Sisäisen valvonnan toteuttamisesta vastaa yhtiön koko henkilöstö ja sen toimivuutta seurataan esimiesten toimesta osana operatiivista johtamista.

Kemiran arvot, liiketapaperiaatteet (Kemira Code of Conduct) ja konsernitasoiset toimintaohjeet luovat perustan yhtiön hallinnoinnille ja sisäiselle valvonnalle. Sisäiset ohjeet ja liiketapaperiaatteet on saatettu tiedoksi konsernin koko henkilöstölle. Keskeisimmistä toimintaohjeista järjestetään myös koulutusta niille henkilöille, joiden erityisesti tulee tuntee kyseinen ohjeistus. Kemiran jokaisella työntekijällä on oikeus ja velvollisuus tehdä ilmoitus lain, liiketapaperiaatteiden ja konserniohjeiden vastaisesta toiminnasta.

Sisäisen valvonnan tärkeimmät osa-alueet ovat johtamistapa- ja organisaatiokulttuuri, riskien arviointi, valvontatoimenpiteet, raportointi ja tiedonvälitys sekä seuranta ja tarkastus.

Sisäpiirihallinto

Kemira Oyj:n sisäpiiri koostuu Suomen arvopaperimarkkinalain mukaisesti ilmoitusvelvollisista sisäpiiriläisistä, pysyvistä yrityskohtaisista sisäpiiriläisistä ja hankekohtaisista sisäpiiriläisistä. Ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat asemansa perusteella hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, yhtiön johtoryhmien jäsenet ja tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja. Pysyviä yrityskohtaisia sisäpiiriläisiä ovat yhtiön lakiasiaintohtajan erikseen määrittelemät henkilöt.

Kemira Oyj noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta, jonka mukaan sisäpiiriläisen on suositeltavaa ajoittaa kaupankäynti yhtiön osakkeilla ajankohtiin, jolloin markkinoilla on mahdollisimman täydellinen tieto osakkeen arvoon vaikuttavista seikoista. Tämän perusteella Kemira Oyj:n sisäpiiriin kuuluvat henkilöt eivät saa käydä kauppaa yhtiön osakkeilla 30 vuorokauden aikana ennen yhtiön osavuosikatsauksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamista.

Kemira Oyj:n sisäpiirirekisterejä ylläpidetään yhtiön lakiasiainyksikössä, joka päivittää ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä koskevat julkiseen sisäpiirirekisteriin merkittävät tiedot Euroclear Finland Oy:hyn. Tiedot ovat nähtävillä Investis Flifen ylläpitämässä verkkopalvelussa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvien henkilöiden omistukset Kemira Oyj:ssä 31.12.2011 ja 31.12.2010. Omistukset sisältävät henkilökohtaisen omistuksen lisäksi myös lähipiirin sekä määräysvalta-yhteisöjen omistukset. Ajantasainen sisäpiiriluettelo samoin kuin päivitetty omistustiedot ovat [Kemiran internetsivuilla](#).

SISÄPIIRIOMISTUKSET

	31.12.2011	31.12.2010
Hallitus		
Armstrong Elizabeth	2 657	1 492
Büchele Wolfgang	2 657	1 492
Fok Winnie	1 165	ei sisäpiirissä
Laaksonen Juha	2 657	1 492
Paasikivi Pekka	212 175	209 781
Tuomas Kerttu	2 657	1 492
Viinanen Jukka	4 571	3 115
Johtoryhmien jäsenet		
Casas de Almeida Hilton	70 719	64 590
Fagerholm Heidi	0	ei sisäpiirissä
Hakkila Jukka	57 856	51 841
Helsky Petri	71 501	62 878
Jokinen Päivi (31.12.2011 asti)	17 128	16 131
Kerminen Harri	205 577	181 357
Kylander Håkan	29 376	23 929
Lie Leena (31.12.2011 asti)	4 105	0
Mäki-Kala Jyrki	78 489	69 908
Owens Randy	72 570	65 545
Salminen Antti	0	ei sisäpiirissä
Salonen Eeva	26 589	19 931
Virolainen Hannu	20 166	ei sisäpiirissä
Tilintarkastajat		
Pajamo Pekka	0	0

Sisäinen tarkastus

Kemira-konsernin sisäisen tarkastuksen yksikkö vastaa konsernin riippumattomasta arviointi- ja varmistustoiminnosta, jonka keskeisenä tehtävänä on tukea Kemiran johtoa ja hallitusta niiden valvontatehtävässä. Sisäinen tarkastus arvioi riskienhallinta-, valvonta- ja hallintojärjestelmiä sekä edistää niiden kehittämistä. Kemiran sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet ja keskeiset menettelytavat on määritetty Kemira Oyj:n hallituksen vahvistamassa toimintaohjeessa. Sisäisen tarkastuksen toiminta-alue on rajoittamaton ja kattaa kaikki konsernin toimialat, yksiköt ja toiminnot. Sisäinen tarkastus raportoi Kemira Oyj:n tarkastusvaliokunnalle ja hallinnollisesti lakiasiainjohtajalle. Sisäisen tarkastuksen edustaja keskustelee tarkastussuunnitelmastaan ja havainnoistaan vuoden aikana tilintarkastajien kanssa.

Tilintarkastus

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous valitsee yhden tilintarkastajan, jonka on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan toimikausi jatkuu valintaa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti. Vuoden 2011 yhtiökokous valitsi Kemira Oyj:n tilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Pekka Pajamo.

Vuonna 2011 tilintarkastajalle (KPMG) maksettiin maailmanlaajuisesti tilintarkastamiseen liittyviä palkkioita 1,1 miljoonaa euroa. Lisäksi maksettiin tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista palkkioita 0,7 miljoonaa euroa.

Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Yleistä

Kemiran hallitus määrittelee riskienhallinnan pääperiaatteet ja hyväksyy konsernin riskienhallintapolitiikan. Riskien tunnistamisesta, arvioinnista ja hallinnasta vastaavat segmentit ja funktiot kukin oman toiminta-alueensa osalta. Konsernin riskienhallintatoiminto koordinoi ja tukee riskienhallintaa.

Kemiran sisäisen valvonnan järjestelmä kattaa konsernin kaikki toiminnot, mukaan lukien taloudellisen raportoinnin. Valvontatoimia toteutetaan kaikilla organisaatiotasolla osana konsernin päivittäistä toimintaa.

Riskeistä ja riskienhallinnasta on kerrottu tarkemmin [Riskienhallinta-osiossa](#) sekä [Kemiran internetsivuilla](#). Kemiran sisäisen valvonnan järjestelmästä on yleiskuvaus kohdassa [Sisäinen valvonta](#).

Seuraavassa kuvataan, kuinka Kemiran riskienhallinta ja sisäinen valvonta toimivat taloudellisen raportointiprosessin yhteydessä sen varmistamiseksi, että yhtiön julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaisesti oikean kuvan yhtiön taloudesta.

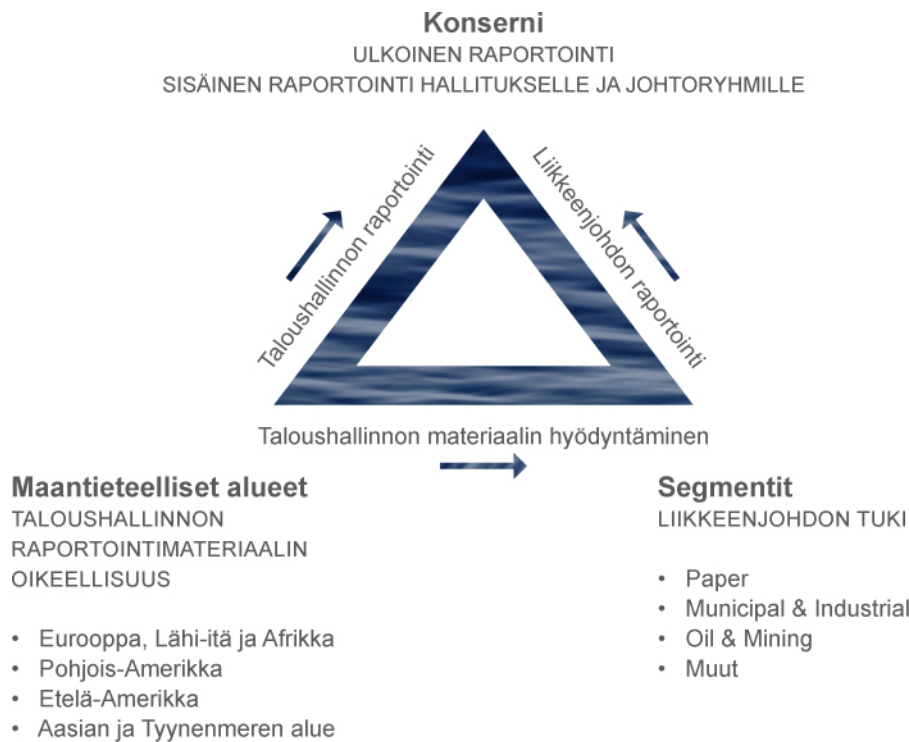
Roolit ja vastuut

Kemiran hallitus huolehtii siitä, että yhtiöllä on riittävät resurssit riskienhallintaan ja valvontaan, että valvonta on järjestetty asianmukaisesti ja että yhtiön tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot yhtiöstä.

Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta näissä tehtävissä.

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Taloudellisen raportoinnin yleisestä valvontajärjestelmästä vastaa konsernin talousjohtaja. Segmenttien ja maantieteellisten alueiden taloushallintojen välillä on tarkoin määritelty vastuualueet. Segmenttien taloushallinto (controlling-toiminto) toimii segmenttien liikkeenjohdon alaisuudessa analysoiden liiketoimintaprosesseja. Maantieteellisten alueiden taloushallinto on vastuussa alueensa talousfunktioiden prosessien toimivuudesta ja lukujen oikeellisuudesta. Konsernitason talousfunktiot tukevat, valvovat, opastavat ja tarjoavat koulutusta segmenttien ja maantieteellisten alueiden talousorganisaatioille.

Konsernin tietohallinnolla on merkittävä rooli sekä taloudellisessa raportoinnissa että sisäisessä valvonnassa, sillä raportointi ja monet valvontatoimenpiteet, muun muassa prosessien monitorointi, perustuvat tietotekniikkaan.

Sisäisen tarkastuksen toiminto tehtävineen ja vastuualueineen on kuvattu tarkemmin kohdassa [Sisäinen tarkastus](#).

Riskien arviointi

Konsernin taloushallinto vastaa taloudelliseen raportointiin liittyvien riskien hallinnasta. Riskejä tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan konsernin yleisen riskienhallintaprosessin yhteydessä sekä erikseen osana taloushallinnon omia toimintaprosesseja. Riskien tunnistamisessa hyödynnetään sisäisen tarkastuksen laatimaa ja ylläpitämää sisäisen valvonnan ohjeistusta (Kemira Business Control Manual).

Konsernin taloushallinto arvioi jokaisen tunnistamansa talousraportointiin liittyvän riskin. Riskianalyyssissään taloushallinto määrittelee, mihin toimintoon tai prosessiin mikäkin riski liittyy ja kuinka riski toteutuessaan vaikuttaisi konsernin taloudelliseen raportointiin.

Riskiarvio dokumentoidaan ja pidetään asiaankuuluvien henkilöiden saatavilla. Konsernin taloushallinto vastaa siitä, että riskien dokumentointi on kattavaa ja ajantasaista ja että riskit arvioidaan uudelleen vuosittain konsernin strategiaprosessin yhteydessä.

Talousraportointi ja sen valvonta

Kemira noudattaa kaikissa yksiköissään yhtenäisiä, kansainvälisiin laskentastandardeihin perustuvia laskenta- ja raportointiperiaatteita (IFRS). Kemiran taloushallinnon ohjeet (Kemira Group Financial Manual) määrittävät yksityiskohtaisesti kaikissa konserniyhtiöissä noudatettavat laskentatoimen ja taloudellisen raportoinnin prosessit. Ohjeiden tarkoituksena on varmistaa taloudellisen raportoinnin luotettavuus, ja ne hyväksyy konsernin taloushallinnon johtoryhmä.

Konsernissa on otettu käyttöön maailmanlaajuiset toiminnanohjausjärjestelmät (ERP), jotka varmistavat nopean ja luotettavan tiedonsaannin. Tytäryhtiöt raportoivat lukunsa toiminnanohjausjärjestelmästä konsernille käyttäen yhtenäistä konserniraportointijärjestelmää. Konsernin, segmenttien ja maantieteellisten alueiden talousorganisaatiot tarkistavat lukujen oikeellisuutta konserniraportointijärjestelmästä yllä olevassa kaaviossa kuvattujen vastualueidensa osalta.

Taloushallinnon, talousraportoinnin ja laskentatoimen prosessien asianmukainen valvonta on perusedellytys taloudellisen raportoinnin luotettavuudelle. Konsernin taloushallinto määrittää suorittamansa riskianalyysin perusteella tarkoituksenmukaiset valvontatoiminnot, kunkin valvontatoiminnon tavoitteet sekä sen, kuinka valvontatoimintojen tehokkuutta seurataan ja tarkastetaan. Valvontatoiminnot kuvataan edellä mainitussa riskidokumentaatioissa ja niiden käytännön toteuttamisesta vastaa taloushallinto.

Talousraportoinnin valvontatoimintoja suoritetaan joko jatkuvasti osana yhtiön transaktioiden monitorointiprosesseja, kuten osto- ja myyntiprosesseja, tai vaihtoehtoisesti kuukausittain tai vuosittain osana raportointiprosessia.

Viestintä ja tiedotus

Kemiran taloushallinnon henkilöstö järjestää säännöllisesti sisäisiä tapaamisia ja koulutuksia eri kokoonpanoissa ja vaihtaa niiden yhteydessä tietoja ja kokemuksia muun muassa raportointi- ja valvontakäytännöistä. Keskeisimmät taloudellista raportointia, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja määräykset ovat kaikkien työntekijöiden saatavilla konsernin intranetistä.

Seuranta

Sisäisten valvonta-, riskienhallinta- ja raportointijärjestelmien toimintaa seurataan jatkuvasti osana yrityksen päivittäistä johtamista. Kunkin segmentti, funktio ja maantieteellinen alue vastaa oman vastualueensa sisäisen valvonnan toteuttamisesta, tehokkuudesta ja raportoinnin luotettavuudesta. Konsernin taloushallinto seuraa taloudellisen raportointiprosessin toimivuutta ja luotettavuutta koko konsernin tasolla. Taloudellisen raportoinnin prosessit kuuluvat myös sisäisen tarkastuksen valvonta-alueen piiriin.

Palkka- ja palkkioselvitys

Tämä selvitys on Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin (Corporate Governance) 2010 suosituksen 47 mukainen kuvaus palkitsemisesta Kemira Oyj:ssä.

Taloudelliset etuudet

HALLITUS

Hallituksen jäsenille maksetaan vuoden 2011 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti vuosipalkkiota ja kokouspalkkiota.

Palkkiot ovat seuraavat:

- puheenjohtaja 74 000 euroa vuodessa,
- varapuheenjohtaja 45 000 euroa vuodessa ja
- muut jäsenet 36 000 euroa vuodessa

sekä kokouspalkkio kustakin hallituksen ja valiokuntien kokouksesta:

- Suomessa asuvat jäsenet 600 euroa,
- muualla Euroopassa asuvat jäsenet 1 200 euroa ja
- Euroopan ulkopuolella asuvat jäsenet 2 400 euroa

Matkustuskustannukset korvataan yhtiön matkustussäännön mukaan.

Yhtiökokous päätti lisäksi, että hallituksen vuosipalkkio maksetaan yhtiön osakkeiden ja rahaosuuden yhdistelmänä siten, että vuosipalkkiosta 40 % maksetaan yhtiön hallussa olevina tai mikäli tämä ei ole mahdollista markkinoilta hankittavina Kemiran osakkeina ja 60 % maksetaan rahana. Osakkeet luovutetaan hallituksen jäsenille ja tarvittaessa hankitaan markkinoilta suoraan hallituksen jäsenten lukuun kahden viikon kuluessa siitä, kun Kemiran osavuositarkastus ajalta 1.1.– 31.3.2011 on julkistettu.

Hallituksen jäsenille maksettiin 6.5.2011 seuraavat osakemäärät osana vuoden 2011 yhtiökokouksen päättämää vuosipalkkiota:

- puheenjohtaja 2 394 osaketta,
- varapuheenjohtaja 1 456 osaketta ja
- muut jäsenet 1 165 osaketta.

Kokouspalkkiot maksetaan rahana.

Hallituksen jäsenet eivät ole Kemira Oyj:n osakepalkkiojärjestelmien piirissä.

HALLITUKSEN PALKKIOT

euroa

	2011	2010
Pekka Paasikivi, puheenjohtaja	81 924	90 300
Jukka Viinanen, varapuheenjohtaja	56 711	61 500
Elizabeth Armstrong	59 768	63 600
Wolfgang Büchele	51 368	52 800
Winnie Fok (22.3.2011 lähtien)	47 768	0
Juha Laaksonen	45 368	49 800
Kaija Pehu-Lehtonen (16.3.2010 lähtien)	1 800	50 400
Kerttu Tuomas	42 968	37 800
Jarmo Väisänen (16.3.2010 asti)	0	11 400
Yhteensä	387 675	417 600

TOIMITUSJOHTAJA

Toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kuukausipalkasta, luontoiseduista ja suoritusperusteisista kannustinohjelmista. Kannustinohjelmat koostuvat vuosittaisesta tulospalkkiojärjestelmästä sekä pitkän aikavälin osakepalkkiojärjestelmästä. Kannustinohjelmien keskeiset periaatteet on selostettu jäljempänä kohdassa Päättökseenkojärjestys ja palkitsemisen keskeiset periaatteet.

Toimitusjohtaja Harri Kermiselle tilikaudella 2011 maksettu palkka luontoisedut mukaan lukien oli 1 409 719 euroa, johon sisältyy tulospalkkiota 220 919 euroa ja 533 348 euroa osakkeina ja rahana osakepalkkiojärjestelmän mukaisesti.

Toimitusjohtaja Harri Kermisen eläkeikä on eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti 60 vuotta ja hänen maksimieläkkeensä on 66 % eläkepalkasta. Maksimieläke perustuu 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun Kemiran henkilöstön kattaneen lisäeläkesäätiön etuuksiin.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta. Toimitusjohtajalle maksetaan 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus, mikäli yhtiö irtisanoo hänet.

Toimitusjohtaja Harri Kerminen jää eläkkeelle 1.4.2012 alkaen. Wolfgang Büchele (PhD, Chemistry) on nimitetty Kemiran toimitusjohtajaksi 1.4.2012 alkaen.

Päätöksentekojärjestys ja palkitsemisen periaatteet

Hallitus päättää konsernin toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja johtoryhmän muiden jäsenten palkoista, palkkioista ja toimisuhteiden ehdoista.

Johdon palkitseminen koostuu kuukausipalkasta, luontoiseduista ja suorituserusteisista kannustinohjelmista. Johtoryhmällä ei ole erillistä lisäeläkejärjestelmää. Kannustinohjelmat koostuvat vuosittaisesta tulospalkkiojärjestelmästä sekä pitkän aikavälin osakepalkkiojärjestelmästä.

Tulospalkkiot määräytyvät hallituksen määrittelemien konsernin tulostavoitteiden ja henkilökohtaisten tavoitteiden toteutumisen perusteella tilikausittain. Toimitusjohtajalla tulospalkkio voi olla enintään 60 % vuosipalkasta ja muulla johtoryhmällä enintään 50 % vuosipalkasta. Tilikaudella 2011 tulospalkkio konsernin tulostavoitteiden osalta määräytyy Kemira-konsernin liikevoiton ja rahavirran perusteella.

Helmikuussa 2009 Kemira Oyj:n hallitus päätti yhtiön johtoryhmän jäsenille suunnatusta osakepalkkiojärjestelmästä. Järjestelmä jakautuu kolmeen vuoden mittaiseen ansaintajaksoon, jotka ovat 2009, 2010 ja 2011. Palkkion maksaminen perustuu asetetun Kemira-konsernin liikevoittotavoitteen saavuttamiseen.

Ohjelman mukaiset palkkiot maksetaan siten, että 50 % palkkion määrästä suoritetaan osakkeina ja 50 % käteisenä, jolla katetaan osakkeina suoritettavasta osuudesta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Järjestelmän perusteella maksettavien osakkeiden ja rahaosuuden yhteisarvo kolmen vuoden aikana ei voi ylittää henkilön tältä ajalta kertyvää rahapalkkaa. Johtoryhmän jäsenille suunnatun uuden osakepalkkiojärjestelmän perustamisen yhteydessä johtoryhmän jäsenet jäivät pois avainhenkilöille suunnatusta osakepalkkiojärjestelmästä.

Osakepalkkiojärjestelmien perusteella ansaitut osakkeet on omistettava vähintään kaksi vuotta kunkin palkkiosuorituksen jälkeen. Osakkeet on luovutettava vastikkeettomasti takaisin yhtiölle, mikäli henkilön työsuhde lakkaa henkilön omasta toimesta tai yhtiö purkaa työsuhteen ennen kahden vuoden määräaika. Lisäksi johtoryhmän jäsenten on pidettävä Kemiran osakepalkkiojärjestelmien kautta saamia Kemira Oyj:n osakkeita vähintään vuotuisen kiinteän rahapalkkansa verran niin kauan kuin he kuuluvat johtoryhmään.

Osakepalkkiojärjestelmissä mahdollisesti luovutettavina osakkeina käytetään yhtiön omistuksessa olevia tai osakemarkkinoilta hankittavia Kemira Oyj:n osakkeita.

MAKSETUT PALKKIOT JA ETUDET VUODEN 2011 AIKANA

euroa

	Toimitusjohtaja	Muu johtoryhmä
Palkka luontoisetuineen	655 452	2 406 447
Suorituserusteinen tulospalkkio (raha)	220 919	676 741
Suorituserusteinen osakepalkkio (raha+osakkeet)	533 348	1 264 755
Yhteensä	1 409 719	4 347 943

Riskienhallinta

Kemira määrittelee riskin tapahtumaksi tai olosuhteeksi, joka toteutuessaan voi vaikuttaa Kemiran mahdollisuuteen saavuttaa strategiset ja operatiiviset tavoitteet kestävällä ja eettisellä tavalla. Kemiran riskienhallintapolitiikka ja -periaatteet suojaavat Kemiraa sekä auttavat saavuttamaan halutun kokonaisriskitason ja varmistamaan toiminnan jatkuvuuden.

Riskienhallintapolitiikka

Kemiran riskienhallinnan pääperiaatteet määritellään Kemiran riskienhallintapolitiikassa. Poliitikassa riski määritellään tapahtumaksi tai olosuhteeksi, joka toteutuessaan voi vaikuttaa Kemira-konsernin mahdollisuuteen saavuttaa strategiset ja operatiiviset tavoitteet kestävällä ja eettisellä tavalla. Lisäksi johdon tavoitteita, vastuunjakoa ja riskirajoja määritellään tarkemmin eri konserniohjeissa.

Kemira Oyj:n riskienhallinta perustuu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin sekä Kemiran liiketapaperiaatteeseen ja arvoihin. Kemiran riskienhallinnan periaatteet ovat yhdenmukaisia kansainvälisten riskienhallinnan viitekehysten ja standardien, kuten COSO ERM -riskienhallintamallin ja ISO 31000 -standardin (Riskienhallinta – Periaatteet ja ohjeet), kanssa.

Riskienhallintaprosessin mukaisesti Kemira pyrkii ennakoivasti tunnistamaan, analysoimaan ja hallitsemaan merkittävimmät riskit sekä strategisten ja operatiivisten riskien että vahinko- ja rahoitusriskien alueilla. Riskienhallinnan tavoitteena on auttaa Kemiraa varmistamaan pitkän aikavälin strateginen kehitys ja saavuttamaan strategiset ja operatiiviset tavoitteet tukemalla päätöksentekoa siten, että siinä huomioidaan epävarmuustekijät ja niiden vaikutukset.

Kemira Oyj:n hallitus määrittelee riskienhallinnan pääperiaatteet ja hyväksyy konsernin riskienhallintapolitiikan, ja tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta riskienhallinnan valvonnassa. Liiketoimintasegmentit, maantieteelliset alueet ja funktiot vastaavat oman toiminta-alueensa riskeistä ja niiden hallinnasta. Konsernin riskienhallintatoiminnon rooli on tukea, kehittää ja koordinoida riskienhallintaa sekä riskienhallintaverkostoja. Sisäisen tarkastuksen vastuulla on Kemiran riskienhallintatoiminnon tehokkuuden valvonta ja arviointi.

Riskienhallinnan toteutus

Kemirassa riskienhallinta toteutetaan jokaisessa liiketoimintasegmentissä ja funktioissa sekä jokaisella maantieteellisellä alueella riskienhallintapolitiikassamme kuvatun riskienhallinnan viitekehyksen ja riskienhallintaprosessin mukaisesti. Riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan johdonmukaisesti. Sovellamme jokaiseen tilanteeseen sekä organisaation tarpeisiin ja riskeihin sopivia riskienhallintajärjestelmiä ja -menetelmiä. Riskienhallintaprosessin tuotokset raportoidaan säännöllisesti sekä sisäisesti että osana Kemira Oyj:n ulkoista raportointia.

Kustannusedun saavuttamiseksi ja riittävän suojaustason varmistamiseksi osa Kemiran riskienhallintatoimenpiteistä hoidetaan keskitetysti. Tällaisia ovat esimerkiksi tietyt konsernin vakuutusohjelmat, kuten toiminta- ja tuotevastuuvakuutus, kuljetusvakuutus, omaisuus- ja keskeytysvakuutus sekä rahoitusriskien suojaustoimet.

Kemiran riskeistä

Riskienhallinta kuului vuonna 2011 aikaisempien vuosien tapaan kiinteästi strategiseen suunnitteluprosessiin. Konsernin ja liiketoimintasegmenttien perustrategioiden riskien arvioinnin lisäksi riskienhallinnan avulla arvioitiin erilaisia strategisia vaihtoehtoja. Ohessa kuvataan lyhyesti eräitä Kemiran strategisia ja operatiivisia riskejä sekä vahinkoriskejä. Rahoitusriskeistä ja niiden hallinnasta on kerrottu lisää konsernitilinpäätöksen [liitetiedossa 29](#). Ennakoivasta riskienhallinnastamme huolimatta on mahdollista, että jokin riskeistä toteutuu vaikuttaen merkittävästi tavoitteiden saavuttamiseen.

MAAILMANTALouden KEHITYS

Maaailman BKT:n mahdollinen matalan kasvun kausi vaikuttaisi negatiivisesti Kemiran liiketoimintaan erityisesti Paper-segmentissä ja viivästyttäisi joitakin tulevia kasvuprojekteja. Heikolla talouskehityksellä voi myös olla vakavia vaikutuksia Kemiran asiakkaiden maksukykyyn, minkä seurauksena Kemiran luottotappiot saattavat kasvaa. Useiden Kemiran raaka-aineiden hinnat laskevat epäsuotuisassa taloustilanteessa, mutta eräiden raaka-aineiden saatavuus- ja hintariski voivat kasvaa. Kemiran maantieteellinen kattavuus ja asiakastoimialojen moninaisuus suojaavat vain osittain tältä riskiltä.

KILPAILU

Merkittävä riski Kemiran tavoitteiden saavuttamiselle on toimiminen jatkuvasti muuttuvassa kilpailutilanteessa. Kemiran päätoimialoille pyrkivät uudet toimijat käyttävät kilpailukeinonaan aggressiivista hinnoittelua, mikä saattaa heikentää Kemiran tulosta.

Kemira pyrkii itsekin kasvamaan sille hieman vieraammilla toimialoilla, joilla vallitsee uudenlainen kilpailutilanne. Pidemmällä tarkastelujaksolla täysin uudenlaiset teknologiat voivat huomattavasti muuttaa nykyistä kilpailutilannetta. Riskiä hallitaan sekä konsernitasolla että segmenteittäin ja alueittain jatkuvan kilpailutilanneseurannan avulla. Kilpailutilanteeseen pyritään myös vastaamaan asiakassuhteiden sekä tuotteiden ja palvelujen aktiivisella kehittämisellä.

RAAKA-AINEIDEN SEKÄ HYÖDYKKEIDEN HINNAT JA SAATAVUUS

Jatkuva kannattavuuden parantaminen on tärkeä osa Kemiran strategiaa. Raaka-aine-, hyödyke- tai logistiikkakustannusten merkittävät korotukset vaarantavat kannattavuustavoitteidemme saavuttamisen. Esimerkiksi korkeat öljyn ja sähkön hinnat voivat merkittävästi heikentää Kemiran kannattavuutta.

Myös raaka-aineiden toimittajakentässä tapahtuvat muutokset, kuten konsolidoituminen tai kapasiteetin supistukset, saattavat nostaa raaka-aineiden hintoja. Tiettyjen raaka-aineiden saatavuus voi vaikeuttaa Kemiran tuotantoa, mikäli siihen ei ole riittävästi varauduttu kartoittamalla vaihtoehtoisia toimittajia tai mahdollisuuksia prosessimuutoksiin. Raaka-aine- ja hyödykeriskejä pystytään tehokkaasti seuraamaan ja hallitsemaan Kemiran keskitetyn toimitusketjun hallinnan (Supply Chain Management, SCM) avulla.

KANNATTAVAN LIIKETOIMINTAMALLIN KEHITTÄMINEN AASIASSA

Sopivien ja luotettavien yhteistyökumppanien puute saattaa hidastaa tehokkaan liiketoimintamallin kehittämistä Aasiassa. Uusien tuotteiden kehittäminen ja menestyksellinen kaupallistaminen ovat olennaisia tekijöitä Kemiran kasvupyrkimyksille Aasiassa, ja mahdollinen epäonnistuminen näissä on merkittävä riski yhtiön strategialle.

Kannattavan liiketoiminnan kehittämistä Aasiassa voivat uhata myös immateriaalioikeuksiin liittyvät vaikeudet sekä paikalliset matalan kustannustason kilpailijat. Kasvu ja kannattavan liiketoimintamallin kehittäminen Aasiassa vaarantuvat, mikäli Kemira ei onnistu palkkaamaan, perehdyttämään ja pitämään

palveluksessaan osaavia ja motivoituneita henkilöitä. Strategian mukaisesti Kemira kiinnittää erityistä huomiota toiminnan kehittämiseen ja riskien hallitsemiseen Aasiassa. Käytännön riskienhallintatyötä toteuttaa Kemiran Aasian ja Tyynenmeren alueen (APAC) organisaatio.

VAHINKORISKIT

Kemiralla on tuotannollista toimintaa tehtaillaan kaikkialla maailmassa. Kemiran tuotantotoimintaan liittyvät useat vahinkoriskit, kuten tulipalot ja räjähdykset, luonnonilmiöt, ympäristöriskit sekä työterveys- ja työturvallisuusriskit. Sertifioiduilla johtamisjärjestelmillä, tehokkailla vahingontorjuntaohjelmilla ja konsernin asiantuntijaverkostoilla on vahinkoriskien hallinnassa keskeinen merkitys. Kemiralla on lisäksi useita vakuutusohjelmia, jotka suojaavat yhtiötä vahinkoriskien taloudellisilta vaikutuksilta.

→ [Lue lisää Kemiran ympäristönsuojelu- ja turvallisuustoimista.](#)

Kemiran vesiliiketoiminta jatkoi kasvuaan koko vuoden ajan. Maailmantalouden epävarmuus aiheutti odottamattomia muutoksia markkinoilla, mutta tästä huolimatta Kemira onnistui kasvattamaan liikevaihtoaan, parantamaan nettotulostaan ja tuottamaan vahvan rahavirran.

Hallituksen toimintakertomus 2011

Liikevaihto kasvoi vuonna 2011 2 % ja oli 2 207,2 miljoonaa euroa (2010: 2 160,9). Toteutetut hinnankorotukset kaikissa Kemiran segmenteissä vauhdittivat liikevaihdon kasvua. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski 3 % 157,3 miljoonaan euroon (162,3) ja liikevoittoprosentti oli 7,1 % (7,5 %). Liikevoitto kasvoi 158,3 miljoonaan euroon (156,1). Osakekohtainen tulos jatkuvista toiminnoista nousi 22 % 0,89 euroon (0,73). Liiketoiminnan rahavirta nousi 34 % 177,7 miljoonaan euroon (133,1) pääosin pienentyneen käyttöpääoman ansiosta. Kemiran tase pysyi vahvana ja velkaantuneisuus vuonna 2011 laski 38 %:iin (39 %). Hallitus ehdottaa 0,53 euron osakekohtaista eli yhteensä 81 miljoonan euron käteisosinkoa yhtiökokoukselle.

Avainluvut

Vuoden 2010 luvut ovat jatkuvien toimintojen lukuja ilman Tikkurilaa, jos ei toisin mainita. Tikkurila Oyj eriytyi Kemirasta 26.3.2010.

Milj. euroa

	1–12/2011	1–12/2010
Liikevaihto	2 207,2	2 160,9
Käyttökate	259,6	265,7
Käyttökate, %	11,8	12,3
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	157,3	162,3
Liikevoitto	158,3	156,1
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,1	7,5
Liikevoitto, %	7,2	7,2
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	31,0	9,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-20,9	-27,4
Voitto ennen veroja	168,4	137,9
Tilikauden voitto jatkuvista toiminnoista	140,3	115,9
Tilikauden voitto	140,3	646,9***
Osakekohtainen tulos, euroa, jatkuvista toiminnoista	0,89	0,73
Sidottu pääoma*	1 705,0	1 665,1
Sidotun pääoman tuotto, %*	11,1	9,9
Rahavirta investointien jälkeen	115,3	168,6**
Investoinnit	201,1	107,8
Omavaraisuus, % kauden lopussa	51	54**
Velkaantuneisuus, % kauden lopussa	38	39**
Henkilöstö kauden lopussa	5 006	4 977

* 12 kuukauden liukuva keskiarvo

**Sisältää Tikkurilan 25.3.2010 saakka

***Tilikauden voitto 1–12/2010 sisältää Tikkurilan eriytymisestä aiheutuneen kertaluonteisen tulon 529,2 milj. euroa, joka muodostuu 26.3.2010 markkinahinnan ja 25.3.2010 oman pääoman välisestä erotuksesta vähennettynä Tikkurilan listautumisen yhteydessä liittyvillä varainsiirtoveroilla ja kuluilla.

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat luettavissa osoitteessa www.kemira.fi. Vuoden 2010 vertailuluvut esitetään suluissa joidenkin taloudellisten tulosten jälkeen.

Taloudellinen tulos 2011

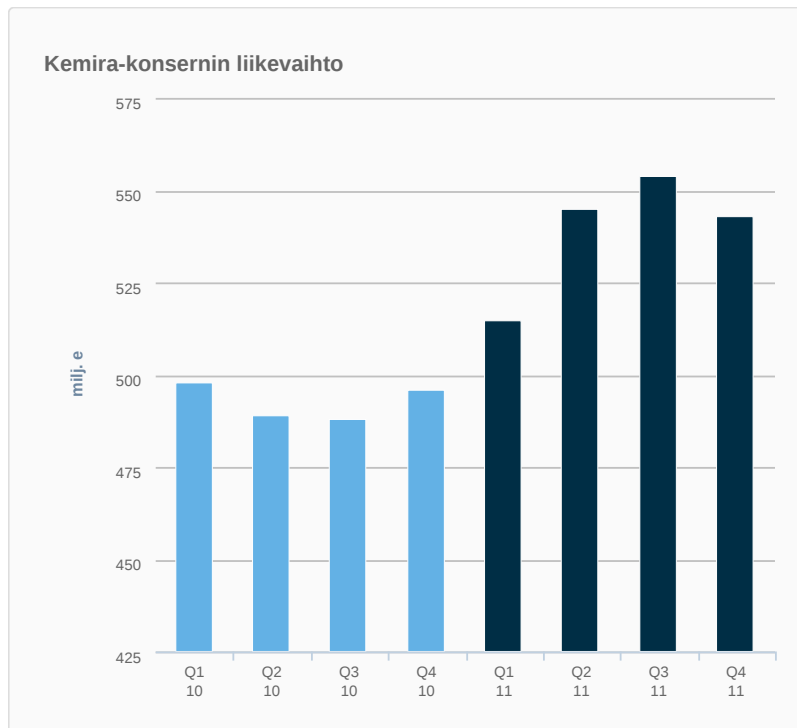
Vuosi 2011 oli neljäs vuosi, jolloin Kemira on toteuttanut vesikemian strategiaansa. Kemiran vesiliiketoiminta jatkoi kasvuaan koko vuoden ajan erityisesti Oil & Mining -segmentissä. Maailmantalouden epävarmuus aiheutti kuitenkin odottamattomia muutoksia markkinoilla, kuten raaka-ainehintojen nousun yhdessä kysynnän laskun kanssa joillakin asiakassegmenteillä vuoden loppupuolella. Haastavasta markkinatilanteesta huolimatta Kemira onnistui kasvattamaan liikevaihtoaan, parantamaan nettotulostaan ja tuottamaan vahvan rahavirran.

Kemira-konsernin liikevaihto nousi 2 % 2 207,2 miljoonaan euroon (2 160,9). Orgaaninen liikevaihdon kasvu oli 4 % eli lähes 100 miljoonaa euroa vuonna 2011. Liikevaihdon kasvua vuonna 2011 edistivät korkeammat myyntihinnat kaikissa liiketoiminnoissa. Myös myyntimäärät kasvoivat kaikissa Kemiran segmenteissä. Leuto sää vaikutti Kemiran jäänpoistoliiketoimintaan, mikä laski ChemSolutions-yksikön (raportoidaan kohdassa Muut) myyntimääriä. Albemarle UK Ltd:n (Teesport) ostolla Iso-Britanniassa ja Water Elementsin ostolla Yhdysvalloissa vuoden 2010 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla oli 15 miljoonan euron positiivinen vaikutus liikevaihtoon vuonna 2011. Kokkolassa sijaitsevan rikkihappotehtaan, Ruotsissa sijaitsevan Industry Park of Swedenin (IPOS) ja Saksan FWA-liiketoiminnan myynneillä vuoden 2010 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla sekä Galvatekin myynneillä Suomessa ja vetyperoksiditehtaan myynneillä Kanadassa vuonna 2011 oli 47 miljoonan euron negatiivinen vaikutus liikevaihtoon. Yhdysvaltain dollari ja Kanadan dollari heikkenivät suhteessa euroon edelliseen vuoteen verrattuna, mikä oli suurin syy liikevaihtoon kohdistuvaan 18 miljoonan euron negatiiviseen valuuttakurssivaikutukseen.

Paper-segmentissä liikevaihto laski 1 % 973,3 miljoonaan euroon (984,3). Orgaaninen liikevaihdon kasvu oli 4 %. Yritysmyynteillä oli 4 %:n ja valuuttakurssimuutoksilla 1 %:n negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

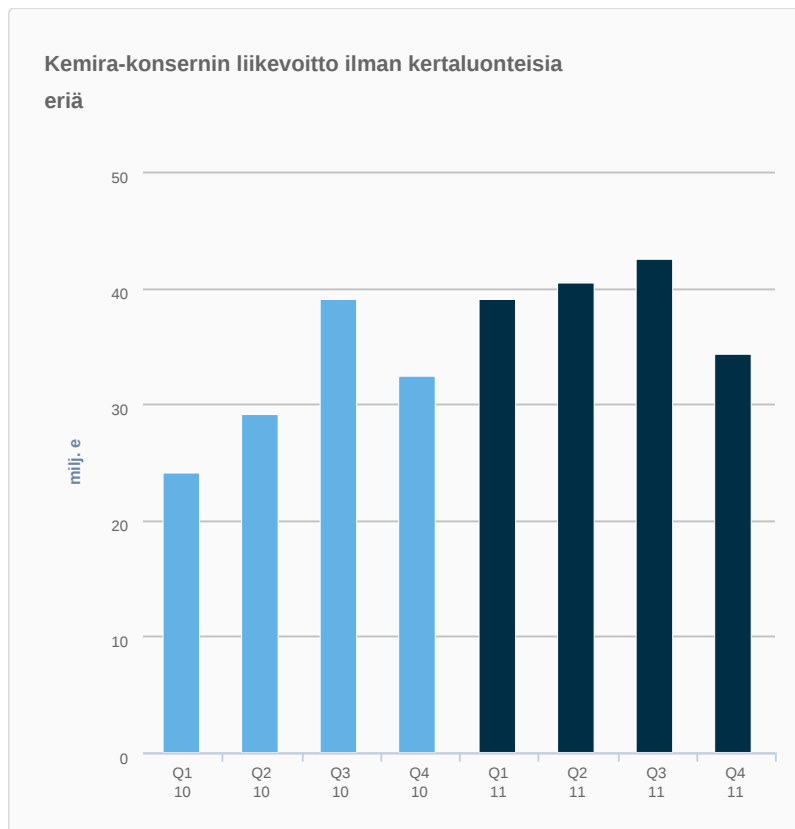
Municipal & Industrial -segmentissä liikevaihto kasvoi 3 % 664,7 miljoonaan euroon (643,6). Orgaaninen liikevaihdon kasvu oli 3 %. Yritysosastolla oli 1 %:n positiivinen ja valuuttakurssimuutoksilla 1 %:n negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Oil & Mining -segmentissä liikevaihto kasvoi 13 % 335,7 miljoonaan euroon (297,5). Orgaaninen liikevaihdon kasvu oli 12 %. Yritysosastolla oli 3 %:n positiivinen ja valuuttakurssimuutoksilla 2 %:n negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Maantieteellisesti liikevaihto jakautui seuraavasti: EMEA 57 % (56 %), Pohjois-Amerikka 30 % (31 %), Etelä-Amerikka 7 % (7 %) sekä Aasian ja Tyynenmeren alue 6 % (6 %). Liikevaihto kasvoi 3 % kehittyneillä markkinoilla ja pysyi muuttumattomana kehittyvillä markkinoilla vuonna 2011. Kemira-konsernin syyskuussa 2010 asettama keskipitkän aikavälin tavoite on kasvattaa liikevaihtoa 3 % kehittyneillä markkinoilla ja 7 % kehittyvillä markkinoilla.

Liikevoitto nousi 1 % ja oli 158,3 milj. euroa (156,1). **Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä** laski 3 % 157,3 miljoonaan euroon (162,3). Liikevoittoprosentti ilman kertaluonteisia eriä oli 7,1 % (7,5 %). Vuonna 2008 Kemira asetti keskipitkän aikavälin tavoitteen, jonka mukaan liikevoittoprosentin ilman kertaluonteisia eriä tulee olla yli 10 %.

Muuttuvat kustannukset nousivat 88 miljoonaa euroa vuonna 2011 verrattuna edelliseen vuoteen. Vuoden aikana Kemira ryhtyi kaikissa segmenteissä toimiin nousevien muuttuvien kustannusten kompensoimiseksi toteuttamalla hinnankorotuksista. Hinnankorotukset ja jonkin verran korkeammat myyntimäärät lähes kompensoivat korkeampien muuttuvien kustannusten negatiivisen vaikutuksen. Kiinteät kustannukset olivat lähes vuoden 2010 tasolla, ja niillä oli 3 miljoonan euron negatiivinen vaikutus liikevoittoon ilman kertaluonteisia eriä. Yhdysvaltain dollarin 5 %:n heikkeneminen suhteessa euroon oli suurin syy liikevoittoon ilman kertaluonteisia eriä kohdistuvaan 3 miljoonan euron negatiiviseen vaikutukseen. Yritysostoilla ja -myynneillä ja muutamilla muilla erillä oli yhteensä 2 miljoonan euron positiivinen vaikutus liikevoittoon ilman kertaluonteisia eriä (katso varianssianalyysitaulukko).

VARIANSSIANALYYSI

Milj. euroa

	1–12
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, 2010	162,3
Myyntimäärät ja -hinnat	86,7
Muuttuvat kustannukset	-87,8
Kiinteät kustannukset	-2,6
Valuuttakurssien vaikutus	-3,1
Muut, ml. yritysostot ja -myynnit	1,8
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, 2011	157,3

Liikevoittoon vaikuttavat **kertaluonteiset erät** olivat 1 miljoonaa euroa (-6,2). Kertaluonteiset erät liittyivät vetyperoksiditehtaan myyntiin (Paper-segmentti) Kanadassa, suljetun kalsiumsulfaattiliiketoiminnan alaskirjaukseen Suomessa sekä konsolidointitoimiin Municipal-asiakassegmentissä Espanjassa ja Pohjois-Amerikassa. Vuoden 2010 vastaavalla ajanjaksolla kertaluonteiset erät liittyivät 12,9 miljoonan euron alaskirjaukseen Siilinjärven kalsiumsulfaattitehtaalla (Paper-segmentti) sekä Suomessa sijaitsevan rikkihappotehtaan, Ruotsissa sijaitsevan palveluyhtiön ja Saksan FWA-liiketoiminnan myynteihin.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta nousi 31,0 miljoonaan euroon (9,2) Sachtlebenin (Kemira omistaa 39 % yrityksestä) titaanioksidiliiketoiminnan korkeamman nettotuloksen ansiosta.

Titaanioksidiliiketoiminnan hyvä tulos vuonna 2011 oli tehokkaiden toimintojen ja vahvan markkinakysynnän ansiota. Kemira arvioi tällä hetkellä yhdessä yhteisyrityskumppaninsa Rockwood Holdingsin kanssa titaanioksidiliiketoiminnan strategisia pitkän aikavälin mahdollisuuksia.

Tulos ennen veroja nousi 22 % 168,4 miljoonaan euroon (137,9). Korkeampi osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta, alemmat rahoituskulut ja parempi liikevoitto tukivat tulospaannusta.

Verot olivat 28,1 miljoonaa euroa (22,0) ja efektiivinen veroaste oli 16,7 % (16,0 %). Tuloverot lisääntyivät korkeamman tuoton ansiosta, eritoten Pohjois-Amerikassa. Veroaste ilman osuutta osakkuusyhtiöiden tuloksesta oli 20,5 % (17,1 %). Muutokset laskennallisissa verosaamisissa vaikuttivat veroasteeseen.

Emoyhtiön omistajille kuuluva jatkuvien toimintojen tilikauden tulos nousi 22 % 135,6 miljoonaan euroon (110,9) ja osakekohtainen tulos jatkuvista toiminnoista nousi ennätykselliselle tasolle 0,89 euroon (0,73).

Rahoitusasema ja rahavirta

Kemiran rahoitusasema ja likviditeetti säilyivät hyvänä.

Liiketoiminnan rahavirta vuonna 2011 nousi 34 % 177,7 miljoonaan euroon (133,1) pääosin pienentyneen nettokäyttöpääoman ansiosta. Rahavirta investointien jälkeen laski 115,3 miljoonaan euroon (168,6).

Rahavirta jäljellä olevien Tikkurilan osakkeiden myynnistä oli 97 miljoonaa euroa huhtikuussa 2011. Viime

vuoden vastaavalla ajanjaksolla investointien rahavirta sisälsi yhteensä 119,3 miljoonan euron vaikutuksen lainan takaisinmaksusta Tikkurilalta, Tikkurilalle siirretyistä rahavastineista sekä luovutusverosta, joka liittyy Tikkurilan listautumiseen. Nettokäyttöpääoman osuus liikevaihdosta laski vuoden 2011 lopussa 11,3 %:iin (11,7 %).

Konsernin nettovelka oli vuoden lopussa 515,8 miljoonaa euroa (535,6). Nettovelka pieneni vahvan positiivisen rahavirran ansiosta, kun taas nettovelkaa kasvattivat Pohjolan Voima Oy:n (PVO) osakkeiden osto vuoden lopussa, osingonmaksu ja valuuttakurssimuutokset.

Korollisten velkojen määrä vuoden lopussa oli 701,6 miljoonaa euroa (627,4). Kiinteäkorkoisten lainojen osuus korollisten velkojen kokonaissummasta oli 58 % (77 %). Konsernin keskimääräinen nettorahoituskustannus (ilman valuuttakurssieroja) oli 3,9 % (4,5 %). Vuoden lopussa konsernin korollisten velkojen keskimääräinen korko oli 2,0 % (2,0 %). Konsernin korollisen lainasalkun duraatio oli 17 kuukautta (15 kuukautta).

Seuraavien 12 kuukauden aikana erääntyvän lyhytaikaisen velan määrä oli 237,1 miljoonaa euroa. Siitä 164,0 miljoonaa euroa koostui Suomen markkinoille liikkeeseen lasketuista yritystodistuksista ja 66,7 miljoonaa euroa pitkäaikaisten lainojen lyhennyseristä. 31.12.2011 rahavarat olivat 185,8 miljoonaa euroa. Kemira Oyj allekirjoitti kesäkuussa viisivuotisen 300 miljoonan euron valmiusluoton, joka korvasi aikaisemman 750 miljoonan euron valmiusluoton. Uusi valmiusluotto oli kauden lopussa kokonaan käyttämättä.

Vuoden lopussa omavaraisuusaste oli 51 % (54 %) ja velkaantuneisuus oli 38 % (39 %). Oma pääoma kasvoi 1 370,8 miljoonaan euroon (1 365,8).

Konsernin nettorahoituskulut vuonna 2011 olivat 20,9 miljoonaa euroa (27,4). Laskua selittää pääosin matalampi markkinakorkotaso. Valuuttakurssivoitot olivat 1,4 miljoonaa euroa (-0,6).

Konsernin merkittävin valuuttavirtariski syntyy Ruotsin kruunusta ja Yhdysvaltain dollarista. Vuoden lopussa SEK-määräinen 12 kuukauden valuuttavirtariski oli vasta-arvoltaan noin 40 miljoonaa euroa. Keskimäärin tästä valuuttavirtariskistä on suojattu 33 %. Vastaavasti USD-määräinen 12 kuukauden valuuttavirtariski oli vasta-arvoltaan noin 30 miljoonaa euroa. Keskimäärin tästä valuuttavirtariskistä on suojattu 42 %. Lisäksi Kemiralle aiheutuu pienempi valuuttavirtariski Kanadan dollarin, Iso-Britannian punnan ja Norjan kruunun osalta, joiden vuotuinen valuuttavirtariski oli noin 20 miljoonaa euroa.

Koska Kemiran konsernitilinpäätös laaditaan euroina, Kemira altistuu myös valuutan translaatoriskille siltä osin kuin sen muualla kuin Suomessa sijaitsevien tytäryhtiöiden tulos- ja tase-erät raportoidaan muina valuutoina kuin euroina. Kemiran merkittävimmät ulkomaisten valuuttojen määräiset oman pääoman erät ovat Yhdysvaltain dollareina, Ruotsin kruunuina, Kanadan dollareina ja Brasilian realeina. Edellä mainittujen valuuttojen heikentyminen suhteessa euroon pienentäisi Kemiran liikevaihtoa ja liikevoittoa translaatoriskin kautta. Edellä mainittujen valuuttojen 10 %:n heikentyminen suhteessa euroon pienentäisi Kemiran liikevoittoa noin 10 miljoonaa euroa vuodessa translaatoriskin kautta. Yksityiskohtaisempi selvitys konsernin rahoitusriskeistä ja niiden hallinnasta julkaistaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Investoinnit

Vuoden 2011 investoinnit olivat 201,1 miljoonaa euroa (107,8). Investoinnit sisältävät 103 miljoonan euron erän, joka liittyy Kemiran eläkesäätiö Neliapilalta ostamiin Pohjolan Voima Oy:n osakkeisiin. Investoinnit (ilman PVO:n osakkeiden ostoa) jakautuivat seuraavasti: laajennusinvestoinnit 17 % (13 %), parannusinvestoinnit 40 % (28 %) ja ylläpitoinvestoinnit 43 % (30 %). Laajennusinvestoinnit keskittyivät Kiinan ja Intian kehittyville markkinoille.

Konsernin poistot, kertaluonteiset arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset olivat 101,3 miljoonaa euroa (109,6).

Tutkimus ja tuotekehitys

Vuonna 2011 tutkimukseen ja tuotekehitykseen (poistot mukaan lukien) käytettiin 39,7 miljoonaa euroa (41,6) eli 1,9 % (2,0 %) liike toiminnan kaikista menoista. Kemiralla on yhteensä neljä tutkimus- ja kehityskeskusta Espoossa, Yhdysvaltain Atlantassa, Kiinan Shanghaissa ja Brasilian São Paulossa.

T&K-keskukset ovat osa maaliskuussa 2010 perustettua Kemiran vesitutkimuksen huippuosaamiskeskusta (SWEET). Tutkimuskeskukset hyödyntävät johtavaa osaamista vedenkäsittelyyn uudella tavalla. Kaikki toiminnot perustuvat asiakkaiden tarpeisiin ja käyttäjälähtöiseen ajatteluun. Kemiran strategisina kumppaneina SWEET-ohjelmassa ovat muun muassa VTT ja Tekes Suomesta, suomalaisyritykset Outotec ja Metso sekä Singaporen valtion vesilaitos ja Nanyangin teknillinen korkeakoulu (NTU). Kemiran tutkimus ja tuotekehitys työllistää tällä hetkellä 350 vesikemian asiantuntijaa ympäri maailmaa, ja se on tuottanut uutta liikevaihtoa muun muassa liuskekaasu- ja suolanpoistoprosesseissa käytettävien vesikemian tuotteiden kautta vuonna 2011.

Henkilöstö

Kemira-konsernin palveluksessa oli vuoden 2011 lopussa 5 006 henkilöä (2010: 4 977, 2009: 8 493). Vuoden 2009 henkilöstöluvuissa on mukana Tikkurila. Vuoden päättyessä Kemiran henkilöstöstä työskenteli Suomessa 1 179 (1 147), muualla EMEA:ssa 1 776 (1 771), Pohjois-Amerikassa 1 384 (1 386), Etelä-Amerikassa 398 (414) ja Aasian ja Tyynenmeren alueella 269 (259).

Vuonna 2011 maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 235,6 miljoonaa euroa (2010: 251,3, 2009: 231,5). Kemirassa palkitseminen perustuu suoritukseen ja ulkoiseen kilpailukykyyn. Periaatteiden toteutuminen varmistetaan hyödyntämällä yhdenmukaista tehtävien vaativuusluokitusta. Peruspalkkaa täydentävät tuloksiin sidotut palkkiojärjestelmät, joiden piirissä on 32 % Kemiran henkilöstöstä.

Kemira on tehnyt henkilöstötutkimuksia vuodesta 2004 lähtien. Vuonna 2011 Kemira analysoi työntekijöiden sitoutumista toisen kerran. Tutkimukseen osallistui 4 119 työntekijää (2010: 4 206), ja vastausprosentti oli 84 % (2010: 87). Vuoden 2011 tulokset osoittavat, että Kemiran työntekijöiden sitoutumisindeksi on parantunut vuodesta 2010 ja ylittänyt asetetun tavoitearvon.

Kemiran uusi strategia edellyttää vahvaa johtamista kaikilla tasoilla. Kemiran johtajuusohjelmat perustuvat valmennukseen. Tarjoamme esimiesten tueksi sisäisiä valmentajia sekä erillisiä valmennukseen perustuvia kehittämisohjelmia. Ensimmäisen tason esimiesten johtamistaitojen vahvistamiseksi olemme kehittäneet ja ottaneet käyttöön maailmanlaajuisen johtajuuden kehittämisohjelman. Vuonna 2011 ohjelman suoritti 269 esimiestä 14 maassa.

Analysoimme osaamista ja taitoja voidaksemme taata, että työntekijöillämme on vesikemian strategian toteuttamisessa tarvittavaa tärkeää osaamista. Vuonna 2011 käynnistimme intensiivisiä henkilöstönkehittämisohjelmia eri puolilla organisaatiota sen jälkeen, kun olimme analysoineet yli 150:n myynti- ja sovellustyöntekijän osaamisessa ilmenneitä puutteita. Ohjelmissa keskitytään erityisesti myynti- ja sovellusosaamisen kehittämiseen näiden ollessa Kemiran menestyksen kannalta erityisen tärkeitä.

Yksi tärkeimmistä toimenpiteistämme vuonna 2011 oli Water school -ohjelman kehittäminen. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa vesisovellusosaamista ja lisätä ymmärrystä Kemiran strategiasta ja työskentelytavoista. Ohjelma käynnistettiin APAC-alueella ja Etelä-Amerikassa, ja siihen osallistui yli 100 henkilöä.

Yritysvastuu

Yritysvastuu on olennainen osa Kemiran kokonaisstrategiaa. Kemira julkaisee tänä vuonna ensimmäisen jokavuotisen yritysvastuuraporttinsa, joka julkaistaan yhdessä vuoden 2011 vuosikertomuksen kanssa. Yritysvastuuraportin varmistaa kolmas osapuoli, ja se laaditaan IFRS-standardien ja GRI-raportointiohjeiden (Global Reporting Initiative) mukaisesti. Raportti käsittelee taloudellisen tuloksen lisäksi muun muassa päästöjä, jätteitä, ympäristökustannuksia, työoloja ja ihmisarvoista työtä, turvallisuutta ja tuoteturvallisuutta, yhteiskuntaa sekä luonnonvarojen käyttöä.

Vuonna 2011 Kemira aloitti mittavia resurssitehokkuuden parannushankkeita tuotantolaitoksissaan ja toimintoissaan. Esimerkkinä tästä ovat kaksi uutta tuotantolaitosta, joissa käytetään pääraaka-aineina sivutuotteena syntyviä happoja. Kyse on Saksan Dormagenin ja Espanjan Tarragonan saostusainetehtaista, jotka käyttävät sataprosenttisesti kierrätettyjä happoja, joita saadaan tehtaiden lähellä toimivilta teollisuuskumppaneilta. Uudet yksiköt korvaavat useita vanhempia ja pienempiä tehtaita. Investoinnin odotetaan tuovan ympäristöä ja turvallisuutta koskevia parannuksia. Projekti on tarkoitus saada päätökseen vuoden 2012 aikana.

Vuonna 2011 investoinnit ympäristönsuojeluun konsernin 74 tuotantolaitoksessa olivat 3,9 miljoonaa euroa (2,3) ja käyttökustannukset 12,6 miljoonaa euroa (12,8). Käyttökustannusten kasvu johtui pääasiassa korkeammista tuotantomääristä. Suuria ympäristöinvestointeja ei ole käynnissä tai suunnitteilla.

Varaukset ympäristön kunnostustoimenpiteisiin olivat 14,7 miljoonaa euroa (19,6). Suurimmat varaukset liittyvät käytöstä poistettujen läjitysalueiden sulkemiseen Porissa ja Vaasan tuotantolaitoksen lähellä sijaitsevan järven sedimentin kunnostamiseen. Porin projekti eteni suunnitelmien mukaisesti. Vaasan kunnostusprojekti sen sijaan jouduttiin keskeyttämään elokuussa työturvallisuusriskien vuoksi.

Kemira ei rekisteröinyt uusia EU:n uuden kemikaaliasetuksen (REACH) alaisia kemikaaleja vuonna 2011. Olemme valmistautumassa vaiheittaisten rekisteröintien seuraavaan määräaikaan, joka on kesäkuu 2013. EU:ssa REACH-asetuksen kolmas määräaika on vuonna 2018. Tämän lisäksi on muita Aasian ja Tyynenmeren aluetta ja Etelä-Amerikkaa koskevia asetuksia, jotka edellyttävät Kemiran huomiota tulevaisuudessa. REACH-säädösten toimeenpanolla ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia Kemiran kilpailukykyyn, vaikka rekisteröintikustannusten odotetaan painottuvan lähivuosiin. Vuonna 2011 REACH-lainsäädäntöön liittyvät kustannukset olivat vähäiset (vuonna 2010 3 miljoonaa euroa) ja ne liittyivät REACH-rekisteröinnin hallintaprosessien ja IT-tuen parantamiseen.

Työtapaturmia saatiin vähennettyä edelleen 2,7 (3,0) tapaturmaan miljoonaa työtuntia kohti (LTA1), mikä on toistaiseksi paras Kemiran saavuttama taso. Merkittäviä onnettomuuksia ei sattunut vuonna 2011.

Segmentit

Paper

Tarjoamme vesi-intensiiviselle massa- ja paperiteollisuudelle kemikaaleja ja tuotekokonaisuuksia, jotka parantavat asiakkaiden kannattavuutta sekä vesi-, raaka-aine- ja energiatehokkuutta. Ratkaisumme tukevat kestäväää kehitystä.

PAPER-SEGMENTIN AVAINLUVUT

Milj. euroa

	1–12/2011	1–12/2010
Liikevaihto	973,3	984,3
Käyttökate	126,0	129,0
Käyttökate, %	12,9	13,1
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	75,4	75,6
Liikevoitto	79,5	68,4
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,7	7,7
Liikevoitto, %	8,2	6,9
Sidottu pääoma*	773,2	796,4
Sidotun pääoman tuotto, %*	10,3	8,6
Investoinnit	43,5	33,3
Rahavirta investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	90,9	85,9

*12 kuukauden liukuva keskiarvo

Paper-segmentin **liikevaihto** oli 973,3 miljoonaa euroa (984,3). Korkeammilla myyntimäärillä ja -hinnoilla oli 39 miljoonan euron positiivinen vaikutus liikevaihtoon. Kokkolassa sijaitsevan rikkihappotehtaan ja Saksan FWA-liiketoiminnan myynneillä vuonna 2010 ja Kanadassa sijaitsevan vetyperoksiditehtaan myynneillä marraskuussa 2011 oli 42 miljoonan euron negatiivinen vaikutus liikevaihtoon. Valuuttakurssimuutoksilla oli 7 miljoonan euron negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Sellun maailmanlaajuinen kysyntä kehittyi hyvin vuoden 2011 alussa, mikä piti sellun hinnan korkealla. Sellun kysynnän kasvu hidastui vuoden 2011 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla, mikä johti muun muassa pidempiin seisakkeihin sellutehtailla verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Paperi- ja kartonkihinnat nousivat vuoden aikana, mutta paperin ja kartongin kysyntä oli sellun kysynnän tapaan vahvempaa vuoden alussa ja heikompaa vuoden loppupuolella. Painopaperin ja sanomalehtipaperin kysyntä oli vakaata, mutta sitä rasitti jossain määrin erityisesti vuoden 2011 toisella vuosipuoliskolla talouden yleinen heikkeneminen kehittyneillä markkinoilla eritoten Euroopassa.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 75,4 miljoonaa euroa (75,6). Myyntihintojen nousu enemmän kuin kompensoi korkeammat muuttuvat kustannukset. Kiinteät kustannukset olivat samalla tasolla kuin vuonna 2010. Yritysmyynteillä oli yhdessä valuuttakurssimuutosten kanssa 4 miljoonan euron negatiivinen vaikutus liikevoittoon ilman kertaluonteisia eriä. Liikevoittoprosentti ilman kertaluonteisia eriä ei muuttunut ja oli 7,7 % (7,7 %).

Marraskuussa Kemira myi Maitlandin vetyperoksiditehtaan Kanadassa Evonikille. Yritysmyynti vapauttaa resursseja Kemiran Paper-liiketoiminnan kehittämiseen Pohjois-Amerikassa muissa sovelluksissa, joita ovat esimerkiksi paperikoneen määränpään prosessit, selluprosessi sekä veden laadun ja määrän hallinta.

Municipal & Industrial

Tarjoamme vedenkäsittelykemikaaleja sekä kunnalliseen että teolliseen vedenpuhdistukseen. Vahvuksiimme ovat korkeatasoinen sovellusosaaminen sekä laaja valikoima vedenkäsittelykemikaaleja, joita toimitamme luotettavasti asiakkaillemme.

MUNICIPAL & INDUSTRIAL -SEGMENTIN AVAINLUVUT

Milj. euroa

	1–12/2011	1–12/2010
Liikevaihto	664,7	643,6
Käyttökate	74,3	81,4
Käyttökate, %	11,2	12,6
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	46,9	59,0
Liikevoitto	43,7	55,8
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	7,1	9,2
Liikevoitto, %	6,6	8,7
Sidottu pääoma*	403,4	373,9
Sidotun pääoman tuotto, %*	10,8	14,9
Investoinnit	28,8	44,8
Rahavirta investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	41,9	25,6

*12 kuukauden liukuva keskiarvo

Municipal & Industrial -segmentissä **liikevaihto** kasvoi 3 % 664,7 miljoonaan euroon (643,6). Vedenkäsittelykemikaalien kysyntä kunnallisten asiakkaiden keskuudessa jatkui tasaisena koko vuoden ajan, vaikkakin joissakin maissa haastava taloustilanne vaikutti myyntimääriin eritoten viimeisellä neljänneksellä. Teollisen vedenkäsittelyn myyntimäärät jatkoivat kasvuaan kaikilla tärkeimmillä asiakastoimialoilla. Kemira keskittyy palvelemaan runsaasti vettä kuluttavia teollisuudenaloja, kuten elintarvike- ja juomateollisuutta, sokeriteollisuutta, rakennusalaan, lääketeollisuutta ja energia-alaa. Korkeammilla myyntimäärillä ja keskimääräisillä hinnoilla oli yhteensä 22 miljoonan euron positiivinen

vaikutus liikevaihtoon. Water Elementsin ostolla vuonna 2010 Yhdysvalloissa oli vähäinen positiivinen ja valuuttakurssimuutoksilla vähäinen negatiivinen vaikutus liikevaihtoon vuonna 2011.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski 21 % 46,9 miljoonaan euroon (59,0). Korkeampien myyntimäärien ja -hintojen ansiosta parempi liikevaihto ei kompensoinut kokonaan korkeampien muuttuvien kustannusten negatiivista vaikutusta. Muuttuvat kustannukset kasvoivat vuonna 2011 noin 23 miljoonaa euroa kohonneiden raaka-aine-, energia- ja rahtikustannusten vuoksi. Kiinteät kustannukset kasvoivat 5 miljoonaa euroa. Valuuttakurssimuutoksilla oli pieni negatiivinen vaikutus liikevoittoon ilman kertaluonteisia eriä. Liikevoittoprosentti ilman kertaluonteisia eriä laski 7,1 %:iin (9,2 %).

Oil & Mining

Tarjoamme innovatiivisia kemiallisia erotus- ja prosessiratkaisuja öljy- ja kaivosteollisuudelle, jossa vesi on keskeinen tekijä. Hyödyntämällä osaamistamme asiakkaat voivat parantaa tehokkuuttaan ja tuottavuuttaan.

OIL & MINING -SEGMENTIN AVAINLUVUT

Milj. euroa

	1–12/2011	1–12/2010
Liikevaihto	335,7	297,5
Käyttökate	45,7	41,2
Käyttökate, %	13,6	13,8
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	36,2	28,6
Liikevoitto	34,9	31,9
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, %	10,8	9,6
Liikevoitto, %	10,4	10,7
Sidottu pääoma*	150,1	138,1
Sidotun pääoman tuotto, %*	23,3	23,1
Investoinnit	9,6	13,3
Rahavirta investointien jälkeen ilman korkoja ja veroja	28,7	30,9

*12 kuukauden liukuva keskiarvo

Oil & Mining -segmentissä **liikevaihto** kasvoi 13 % 335,7 miljoonaan euroon (297,5). Vedenkäsittelykemikaalien hintakehitys oli suotuisaa sekä öljy- ja kaasu- että mineraali- ja metallimarkkinoilla. Valuuttakurssimuutosten negatiivinen vaikutus liikevaihtoon oli noin 7 miljoonaa euroa. Yritysostoilla ja -myynneillä oli vain vähäinen vaikutus liikevaihtoon.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi 27 % 36,2 miljoonaan euroon (28,6). Liikevoiton ilman kertaluonteisia eriä parannus johtui pääasiassa paremmasta liikevaihdosta, joka kompensoi kohonneiden raaka-ainekustannusten ja kiinteiden kustannusten vaikutuksen. Valuuttakurssimuutosten nettovaikutus

yhdessä yritysmyyntien ja -ostojen kanssa oli minimaalinen. Liikevoittoprosentti ilman kertaluonteisia eriä kasvoi 10,8 %:iin (9,6 %).

Liikevaihdon ja liikevoiton ilman kertaluonteisia eriä kasvu johtui pääasiassa vesistrategiamme onnistuneesta toteutuksesta niin kehittyneillä kuin kehittyvillä markkinoilla. Oil & Mining -segmentissä siirtyminen tuotteista innovatiivisiin sovelluksiin tulee jatkumaan, mikä parantaa asiakkaille tuotettua arvoa. Lisäksi energian, mineraalien ja metallien kysynnän kasvu vaikutti segmentin parantuneeseen tulokseen.

Muut

Muut-liiketoimintayksikkö muodostuu erikoiskemikaaleista, kuten orgaanisista suoloista ja hapoista, sekä niistä konsernin kustannuksista, joita ei ole veloitettu segmenteiltä (osa tutkimus- ja tuotekehityskustannuksista ja konsernikeskuksen kustannukset).

Liikevaihto vuonna 2011 oli 233,5 miljoonaa euroa (235,6). Erikoiskemikaalien hintatasot säilyivät vakaina. Myyntimäärät laskivat hieman pääasiassa heikon jäänpoistoaineiden kysynnän vuoksi vuoden 2011 viimeisellä neljänneksellä. Erikoiskemikaaleja toimitetaan pääasiassa elintarvike- ja rehuteollisuudelle (noin 50 % erikoiskemikaalien liikevaihdosta), kemian- ja lääketeollisuudelle (noin 40 %) sekä lentoasemien kiitoratojen sulatukseen.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski -1,2 miljoonaan euroon (-0,9) pääosin erikoiskemikaalialalla merkittävästi kohonneiden raaka-ainekustannusten ja olemattoman jäänpoistoaineiden kysynnän vuoksi viimeisellä neljänneksellä. Erikoiskemikaalien liikevoittoprosentti ilman kertaluonteisia eriä vuonna 2011 laski 11,3 %:iin (15,0 %).

Emoyhtiön tulos

1.1.2011 alkaen Kemira Oyj on toiminut päämiehenä Euroopan liiketoiminnoissa. Tässä liiketoimintamallissa Kemira Oyj ostaa raaka-aineita ja myy tuotteita Euroopassa sijaitseville asiakkaille. Tästä syystä emoyhtiön liikevaihto kasvoi vuonna 2011 1 365,3 miljoonaa euroon (322,3). Liikevoitto oli 86,7 miljoonaa euroa (159,3).

Emoyhtiön nettorahoituskulut olivat 90,5 miljoonaa euroa positiiviset (11,9). Tilikauden voitto oli 245,6 miljoonaa euroa (194,4). Investoinnit olivat 216,9 miljoonaa euroa (20,9) ilman tytäryhtiösijoituksia.

Kemira Oyj:n osakkeet ja osakkeenomistajat

31.12.2011 Kemira Oyj:n osakepääoma oli 221,8 miljoonaa euroa ja osakkeiden määrä 155 342 557. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa.

Vuoden 2011 päättyessä Kemira Oyj:llä oli 31 294 rekisteröityä osakkeenomistajaa (30 170). Ulkomaisten osakkeenomistajien osuus oli 13,8 % (14,0 %) sisältäen hallintarekisteröidyt omistukset. Kotitalouksien osuus oli 16,3 % (16,2 %). Kemiralla oli hallussaan omia osakkeita 3 312 660 kappaletta (3 607 162), mikä vastaa 2,1 % (2,3 %) Kemira Oyj:n osakkeista. Osakepalkkiojärjestelmän perusteella luovutettuja osakkeita palautui Kemiralle vuoden aikana 34 956 osaketta järjestelmän ehtojen mukaisesti työsuhteiden päättymisen myötä.

Kemira Oyj:n osakkeiden vuoden 2011 päätöskurssi NASDAQ OMX Helsingin pörssissä oli 9,18 euroa (11,70). Vuoden aikana osakekurssi laski 21,5 %, kun OMX Helsinki Cap -indeksi laski 28 %. Osakkeen ylin hinta oli 12,67 euroa (13,19) ja alin 7,80 euroa (7,89). Osakkeen keskimääräinen kurssi oli 10,49 euroa (10,15). Yhtiön markkina-arvo omilla osakkeilla vähennettynä oli vuoden lopussa 1 396 miljoonaa euroa (1 775).

Kemira Oyj:n osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsingin pörssissä vuoden 2011 aikana kaikkiaan 109,0 miljoonaa kappaletta (115,9) 1 113,0 miljoonan euron (1 164,7) kokonaishintaan. Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 430 882 (459 723) osaketta.

NASDAQ OMX Helsingin pörssin lisäksi Kemiran osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla, kuten esimerkiksi Chi-X Europe, BATS ja Turquoise. Vuonna 2011 Kemira Oyj:n osakkeita vaihdettiin vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla yhteensä 23,0 miljoonaa (11,8) kappaletta, mikä on noin 17,5 % (10,2 %) koko osakevaihdosta.

OMISTUSJAKAUMA 31.12.2011

Yritykset	41,4 %
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	7,6 %
Julkisyhteisöt	16,6 %
Kotitaloudet	16,3 %
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4,3 %
Ulkomaiset osakkeenomistajat	0,6 %
Hallintarekisteröidyt	13,2 %

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2011

Osakkeiden lukumäärä	Omistajia kpl	Omistajia %	Osakkeet, kpl	% osakkeista ja äänistä
1 - 100	5 714	18,0	358 808	0,2
101 - 500	13 389	42,8	3 676 968	2,4
501 - 1 000	5 540	17,7	4 129 628	2,7
1 001 - 5 000	5 611	17,9	11 277 822	7,3
5 001 - 10 000	531	1,7	3 801 304	2,4
10 001 - 50 000	376	1,2	7 621 008	4,9
50 001 - 100 000	57	0,2	4 022 685	2,6
100 001 - 500 000	59	0,2	12 473 604	8,0
500 001 - 1 000 000	5	0,0	3 509 881	2,3
1 000 001 -	12	0,0	104 470 849	67,2
Yhteensä	31 294	100,0	155 342 557	100,0
joista				
hallintarekisteröityjä	11	0,0	20 490 213	13,2

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2011

	Omistaja	Osakkeiden lukumäärä, kpl	% osakkeista ja äänistä
1	Oras Invest Oy	28 278 217	18,2
2	Solidium Oy	25 896 087	16,7
3	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	11 585 836	7,5
4	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	8 073 495	5,2
5	Mandatum Life	2 687 709	2,1
6	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	2 600 000	1,7
7	Valtion Eläkerahasto	1 220 000	0,8
8	OP-Delta-sijoitusrahasto	1 100 000	0,7
9	OP-Suomi Arvo -sijoitusrahasto	895 000	0,6
10	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	732 337	0,5
11	Sijoitusrahasto Nordea Fennia	670 000	0,4
	Sijoitusrahasto Danske Suomi		
12	Yhteisöosake	536 544	0,4
13	Sigrid Juséliuksen Säätiö	530 000	0,3
14	Valion Eläkekassa	493 236	0,3
15	Sijoitusrahasto Taaleritehdas Arvo Markka Osake	480 000	0,3
16	Veritas Eläkevakuutusosakeyhtiö	475 250	0,3
17	Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	445 000	0,3
18	OP-Focus-erikoissijoitusrahasto	415 000	0,3
19	Suomen kulttuurirahasto	404 754	0,3
20	FIM Pankkiiriliike Oy	381 000	0,2
	Kemira Oyj	3 312 660	2,1
	Hallintarekisteröidyt	20 490 213	13,2
	Muut yhteensä	43 640 219	27,5
	Kaikki yhteensä	155 342 557	100,0

Johdon osakepalkkiojärjestelmä

Kemira Oyj:n hallitus päätti helmikuussa 2009 strategisen johtoryhmän jäsenille suunnatusta uudesta osakepalkkiojärjestelmästä. Järjestelmä jakautuu kolmeen vuoden mittaiseen ansaintajaksoon: 2009, 2010 ja 2011. Palkkion maksaminen perustuu asetetun liikevoittotavoitteen saavuttamiseen. Tammikuussa 2011 hallitus päätti kumota ohjelmaan liittyneen kolmen vuoden pitkän aikavälin tavoitteen, joka oli sidottu liikevoittoprosentin kehitykseen vuoden 2011 loppuun mennessä. Osakepalkkiojärjestelmässä mahdolliset palkkiot maksetaan Kemiran osakkeina ja verot kattavana rahaosuutena asetettujen tavoitteiden saavuttamisen mukaisesti. Järjestelmän perusteella maksettavien osakkeiden ja rahaosuuden yhteisarvo kolmen vuoden aikana ei voi ylittää henkilön tältä ajalta kertyvää rahapalkkaa. Järjestelmässä mahdollisesti luovutettavina osakkeina käytetään yhtiön omistuksessa olevia tai osakemarkkinoilta hankittavia Kemira Oyj:n osakkeita. Johtoryhmän jäsenille suunnatun uuden osakepalkkiojärjestelmän lisäksi Kemirassa on avainhenkilöille suunnattu osakepalkkiojärjestelmä, johon johtoryhmän jäsenet eivät kuulu. Osakepohjaisilla kannustinjärjestelmillä pyritään yhdistämään omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi, sitouttamaan avainhenkilöt yhtiöön sekä tarjoamaan heille kilpailukykyinen omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Yhtiökokouksen päätökset

Varsinainen yhtiökokous

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous 22.3.2011 vahvisti osakekohtaiseksi osingoksi 0,48 euroa vuodelta 2010. Osinko maksettiin 1.4.2011.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 4 500 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Omat osakkeet hankitaan yhtiön vapaalla omalla pääomalla joko kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella yhtäläisin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa osakkeiden hankintahetken markkinahintaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n ("Helsingin pörssi") järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä. Valtuutuksen perusteella ostotarjouksella ostettujen osakkeiden hinnan tulee perustua yhtiön osakkeista julkisessa kaupankäynnissä käytettyyn markkinahintaan. Minimihinta on markkinoiden alin hinta valtuutuskauden aikana ja maksimihinta on markkinoiden ylin hinta valtuutuskauden aikana.

Osakkeet hankitaan ja maksetaan Helsingin pörssin ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti. Osakkeita hankitaan käytettäväksi mahdollisten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittämiseksi, osakkeen likviditeetin parantamiseksi käytettäväksi yhtiön hallituksen vuosipalkkioiden maksamiseen tai osana yhtiön osakepalkkiojärjestelmiä.

Osakkeet voidaan edellä mainittujen tarkoitusten toteuttamiseksi pitää yhtiöllä, luovuttaa tai mitätöidä. Hallitus päättää muista omien osakkeiden hankkimiseen liittyvistä ehdoista. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Valtuutusta ei ole käytetty.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 15 600 000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 7 800 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittaminen tai toteuttaminen, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittäminen, tai osakkeen likviditeetin parantaminen tai se on perusteltua hallituksen jäsenten vuosipalkkioiden maksamiseksi tai yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamiseksi. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamisen yhteydessä. Uusia osakkeita annettaessa osakkeiden merkintähinta merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Yhtiön omia osakkeita luovutettaessa merkitään osakkeesta maksettava määrä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Hallitus päättää muista osakeanteihin liittyvistä ehdoista. Osakeantivaltuutus on voimassa 31.5.2012 saakka. Valtuutusta ei ole käytetty.

Vuoden 2011 yhtiökokous valitsi Kemira Oyj:n tilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Pekka Pajamo.

Muut tapahtumat

Tilikauden muita tapahtumia

Huhtikuussa Kemira Oyj vastaanotti haasteen, jossa Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA (CDC) hakee enimmillään noin 78 miljoonan euron korvauksia sekä korkoja ja oikeudenkäyntikuluja Kemira Oyj:ltä vetyperoksidiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista. Viitatus kilpailulainsäädännön rikkomukset ovat samat, joiden johdosta CDC on nostanut kanteen Dortmundin alueellisessa tuomioistuimessa Saksassa. Kemira on tiedottanut asiasta pörssitiedotteessa 19.8.2009. Kemira vastustaa kannetta.

Kesäkuussa Kemira Oyj:n tytäryhtiö Kemira Chemicals Oy (aiemmin Finnish Chemicals Oy) vastaanotti asiakirjat, joiden mukaan CDC Project 13 Sa (CDC) hakee vahingonkorvauksia neljältä yhtiöltä Kemira mukaan lukien natriumklooraattiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista. Euroopan komissio määräsi kesäkuussa 2008 Finnish Chemicals Oy:lle 10,15 miljoonan euron sakon natriumklooraattiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista vuosina 1994–2000. Kemira Oyj osti Finnish Chemicalsin vuonna 2005.

Tilikauden jälkeisiä tapahtumia

NIMITYSVALIOKUNNAN EHDOTUKSET VARSINAISELLE YHTIÖKOKOUKSELLE 2012

Kemiran nimitysvaliokunta ehdotti tammikuussa 2012 Kemiran Oyj:n varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiön hallitukseen valitaan kuusi (aiemmin seitsemän) jäsentä ja että hallitukseen valitaan uudelleen sen jäsenet Elizabeth Armstrong, Winnie Fok, Juha Laaksonen, Kerttu Tuomas ja Jukka Viinanen sekä uutena jäsenenä Jari Paasikivi. Nimitysvaliokunta ehdottaa hallituksen uudeksi puheenjohtajaksi Jukka Viinasta ja uudeksi varapuheenjohtajaksi Jari Paasikiveä. Tällä hetkellä hallituksen puheenjohtajana toimii Pekka Paasikivi ja varapuheenjohtajana Jukka Viinanen.

Jari Paasikivi (s. 1954), KTM, toimii tällä hetkellä Oras Invest Ltd:n toimitusjohtajana. Hän on lisäksi Tikkurila Oyj:n ja Uponor Oyj:n hallituksen puheenjohtaja sekä Oras Oy:n hallituksen jäsen.

Nimitysvaliokunta ehdottaa, että hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot pidetään ennallaan. Vuosipalkkiot olisivat näin ollen seuraavat: puheenjohtaja 74 000 euroa vuodessa, varapuheenjohtaja 45 000 euroa vuodessa ja muut jäsenet 36 000 euroa vuodessa. Kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista: Suomessa asuvat jäsenet 600 euroa, muualla Euroopassa asuvat jäsenet 1 200 euroa ja Euroopan ulkopuolella asuvat jäsenet 2 400. Matkakustannukset ehdotetaan korvattaviksi yhtiön matkustussäännön mukaan.

Nimitysvaliokunta ehdottaa lisäksi, että hallituksen vuosipalkkio maksetaan yhtiön osakkeiden ja rahaosuuden yhdistelmänä siten, että vuosipalkkiosta 40 % maksetaan yhtiön hallussa olevina osakkeina, tai mikäli tämä ei ole mahdollista, markkinoilta hankittavina Kemiran osakkeina, ja 60 % maksetaan rahana. Osakkeet luovutetaan hallituksen jäsenille, ja tarvittaessa ne hankitaan markkinoilta suoraan hallituksen jäsenten lukuun kahden viikon kuluessa siitä, kun Kemiran osavuositarkastus ajalta 1.1.–31.3.2012 on julkaistu. Kokouspalkkiot ehdotetaan maksettavaksi rahana.

Konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmä sekä rakenne

Kemira Oyj:n hallinto perustuu yhtiöjärjestykseen, Suomen osakeyhtiölakiin ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n antamiin listattuja yhtiöitä koskeviin sääntöihin ja määräyksiin. Lisäksi Kemira noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia sillä poikkeuksella, että hallituksen nimitysvaliokunta koostuu koodin suosituksesta 22 poiketen pääosin muista kuin yhtiön hallituksen jäsenistä. Yhtiön hallituksen näkemyksen mukaan on yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaista, että yhtiön suurimmat osakkeenomistajat osallistuvat hallituksen jäsenten nimitys- ja palkitsemisasioiden valmisteluun. Yhtiön selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä esitetään erillisenä raporttina yhtiön internetsivuilla. Selvitys on tilinpäätöstiedotteen liitteenä.

Hallitus

Varsinainen yhtiökokous 22.3.2011 valitsi seitsemän hallituksen jäsentä. Hallitukseen valittiin uudelleen sen jäsenet Elizabeth Armstrong, Wolfgang Büchele, Juha Laaksonen, Pekka Paasikivi, Kerttu Tuomas ja Jukka Viinanen. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Winnie Fok. Pekka Paasikivi valittiin jatkamaan hallituksen puheenjohtajana ja Jukka Viinanen valittiin varapuheenjohtajaksi. Hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot pidettiin ennallaan. Vuonna 2011 hallitus kokoontui kymmenen kertaa. Kemira Oyj:n hallitus on perustanut kaksi valiokuntaa: tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimii Juha Laaksonen ja jäsenenä Wolfgang Büchele ja Jukka Viinanen. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2011 aikana viisi kertaa. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana toimii Pekka Paasikivi ja jäsenenä Kerttu Tuomas ja Jukka Viinanen. Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2011 aikana neljä kertaa. Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous päätti perustaa nimitystoimikunnan valmistelevaan hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista koskevia ehdotuksia. Nimitystoimikuntaan kuuluvat edustajat neljästä suurimmasta osakkeenomistajasta 31.8.2011 lähtien sekä asiantuntijajäsenenä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja.

Nimitysvaliokunnan jäsenet ovat Oras Invest Oy:n toimitusjohtaja Jari Paasikivi, Solidium Oy:n toimitusjohtaja Kari Järvinen, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varman sijoitusjohtaja Risto Murto, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen varatoimitusjohtaja Timo Ritakallio sekä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Pekka Paasikivi asiantuntijajäsenenä. Nimitysvaliokunta kokoontui vuoden 2011 aikana kerran.

Muutokset yhtiön johdossa

Lokakuussa Kemiran hallitus nimitti Wolfgang Büchelen (PhD, Chemistry) Kemira Oyj:n toimitusjohtajaksi 1. huhtikuuta 2012 alkaen. Büchele on ollut Kemiran hallituksen jäsen vuodesta 2009. Hän seuraa tehtävässä eläkkeelle siirtyvää nykyistä toimitusjohtajaa Harri Kermistä.

Hannu Virolainen (KTM, MMM) nimitettiin Municipal & Industrial -segmentin johtajaksi ja Kemiran strategisen johtoryhmän jäseneksi 1. marraskuuta 2011 alkaen.

Rakenne

Vuoden aikana tehtyjä yritysostoja ja -myyntejä on käsitelty [liiketoiminta-alueiden](#) kohdalla.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Kemira määrittelee riskin tapahtumaksi tai olosuhteeksi, joka toteutuessaan voi vaikuttaa Kemiran mahdollisuuteen saavuttaa strategiset ja operatiiviset tavoitteet kestävällä ja eettisellä tavalla. Kemiran riskienhallintapolitiikka ja -periaatteet ennaltaehkäisevät riskejä sekä auttavat saavuttamaan Kemiran haluaman kokonaisriskitason ja varmistamaan Kemiran toiminnan jatkuvuuden.

Kemiran lähiajan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät maailmantalouden kehityksen epävarmuuteen. Maailman BKT:n mahdollinen matalan kasvun kausi vaikuttaisi negatiivisesti Kemiran tuotteiden kysyntään, erityisesti Paper-segmentissä, ja viivästyttäisi joitakin tulevia kasvuprojekteja. Heikolla talouskehityksellä voi myös olla vakavia vaikutuksia Kemiran asiakkaiden maksukykyyn, minkä seurauksena Kemiran luottotappiot saattavat kasvaa. Useiden Kemiran raaka-aineiden hinnat laskevat epäsuotuisassa taloustilanteessa, mutta eräiden raaka-aineiden saatavuus- ja hintariski voivat myös kasvaa. Kemiran maantieteellinen kattavuus ja asiakastoimialojen moninaisuus suojaavat vain osittain tältä riskiltä.

Kannattavuuden jatkuva parantaminen on tärkeä osa Kemiran strategiaa. Raaka-aine-, hyödyke- tai logistiikkakustannusten merkittävät korotukset vaarantavat kannattavuustavoitteidemme saavuttamisen. Esimerkiksi korkeat öljyn ja sähkön hinnat voivat merkittävästi heikentää Kemiran kannattavuutta. Myös raaka-aineiden toimittajakentässä tapahtuvat muutokset, kuten konsolidoituminen tai kapasiteetin supistukset, saattavat nostaa raaka-aineiden hintoja. Tiettyjen raaka-aineiden saatavuus voi vaikeuttaa Kemiran tuotantoa, mikäli siihen ei ole riittävästi varauduttu kartoittamalla vaihtoehtoisia toimittajia tai mahdollisuuksia prosessimuutoksiin. Raaka-aine- ja hyödykeriskejä pystytään tehokkaasti seuraamaan ja hallitsemaan Kemiran keskitetyn hankintaketju-funktion (SCM) avulla.

Sopivien ja luotettavien yhteistyökumppanien puute saattaa hidastaa tehokkaan liiketoimintamallin kehittämistä Aasiassa. Uusien tuotteiden kehittäminen ja menestyksellinen kaupallistaminen ovat olennaisia tekijöitä Kemiran kasvupyrkimyksille Aasiassa, ja mahdollinen epäonnistuminen näissä on merkittävä riski yhtiön strategialle.

Kannattavan liiketoiminnan kehittämistä Aasiassa voivat myös uhata immateriaalioikeuksiin liittyvät vaikeudet sekä paikalliset kilpailijat. Kasvu ja kannattavan liiketoimintamallin kehittäminen Aasiassa vaarantuvat, mikäli Kemira ei onnistu palkkaamaan, perehdyttämään ja pitämään palveluksessaan osaavia ja motivoituneita henkilöitä. Strategian mukaisesti Kemira kiinnittää erityistä huomiota toiminnan kehittämiseen ja riskien hallitsemiseen Aasiassa. Käytännön riskienhallintatyötä toteuttaa Kemiran Aasian ja Tyynenmeren alueen (APAC) organisaatio.

Kemiralla on EU:n päästökauppajärjestelmän alaisia päästölupia vain yhdessä toimipaikassa Ruotsissa. Myös Oulun toimipaikka on hakenut päästölupia.

Valuuttakurssimuutokset Kemiralle keskeisissä valuutoissa saattavat vaikuttaa konsernin taloudellisiin lukuihin.

Yksityiskohtainen selvitys Kemiran riskienhallinnan periaatteista ja organisoinnista on luettavissa yhtiön kotisivuilla osoitteessa www.kemira.fi. Selvitys rahoitusriskeistä on julkaistu vuoden 2011 tilinpäätöksen liitetiedoissa. Ympäristö- ja vahinkoriskejä selvitetään Kemiran [yritysvastuuraportissa](#), joka on osa vuosikertomusta.

Osinko ja osinkopolitiikka

Kemira Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2011 olivat 633 128 300 euroa, josta tilikauden voitto oli 245 598 837 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kemira Oyj:n hallitus ehdottaa 21.3.2012 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2011 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan 0,53 euron osakekohtainen osinko eli yhteensä noin 81 miljoonaa euroa.

Kemiran tavoitteena on jakaa 40–60 % operatiivisesta nettotuloksesta osinkoina.

Näkymät

Kemiran visiona on olla johtava vesikemian yhtiö. Kemira keskittyy edelleen kannattavuuden parantamiseen ja positiivisen rahavirran vahvistamiseen. Yhtiö aikoo myös tehdä investointeja varmistaakseen kasvun jatkumisen vesiliiketoiminnassa.

Kemiran taloudelliset tavoitteet ovat ennallaan sen mukaan, mitä yhtiö ilmoitti Pääomamarkkinapäivillään syyskuussa 2010. Yhtiön keskipitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet ovat:

- liikevaihdon kasvu kehittyneillä markkinoilla > 3 % vuodessa ja kehittyvillä markkinoilla > 7 % vuodessa
- liikevoitto prosenttina liikevaihdosta > 10 %
- rahavirta investointien ja osinkojen jälkeen positiivinen
- velkaantumisaste < 60 %.

Kasvun lähtökohtana ovat kasvavat vesikemikaalimarkkinat ja Kemiran vahva osaaminen veden laadun ja määrän hallinnassa. Syvenevä vesipula, tiukentuva lainsäädäntö ja asiakkaiden oman toiminnan tehostamistarpeet antavat Kemiralle mahdollisuuksia uusien vesisovellusten kehittämiseen, sekä uusille että nykyisille asiakkaille. Panostus tutkimus- ja kehitystoimintaan on keskeinen osa Kemiran strategiaa. Kemiran tutkimus- ja kehitystoiminnan painopisteenä on uusien innovatiivisten teknologioiden kehittäminen ja kaupallistaminen sekä maailmanlaajuisesti että paikallisesti.

Lyhyellä aikavälillä epävarmuus Euroopassa ja maailmantalouden kasvun hidastuminen voivat vaikuttaa tuotteidemme kysyntään asiakastoimialoilla. Kemiran liikevaihdon ja liikevoiton ilman kertaluonteisia eräiä odotetaan vuonna 2012 olevan jonkin verran korkeampia kuin vuonna 2011.

Helsinki, 7.2.2012

Kemira Oyj
Hallitus

Taloudellisia tunnuslukuja laskentakaavoineen sekä tietoja osakkeenomistuksen jakautumisesta, johdon osakkeenomistuksesta ja lähipiiristä esitetään tilinpäätöksessä ja tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Kaikki tässä katsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2011	2010	2009	2008	2007
TULOSLASKELMA JA KANNATTAVUUS					
Liikevaihto, milj. e ¹⁾	2 207	2 161	1 970	2 833	2 810
Liikevoitto, milj. e ²⁾	158	156	110	74	143
% liikevaihdosta	7	7	6	3	5
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta, milj. e ^{1) 2)}	31	9	-5	-3	2
Rahoituskulut (netto), milj. e ¹⁾	21	27	38	69	52
% liikevaihdosta	1	1	2	2	2
Korkokate ^{1) 2)}	12	10	5	4	6
Voitto ennen veroja, milj. e ¹⁾	168	138	67	2	93
% liikevaihdosta	8	6	3	0	3
Tilikauden voitto (emoyhtiön omistajien osuus), milj. e ¹⁾	136	111	54	-2	64
Sijoitetun pääoman tuottoprosentti (ROI), %	9	7	7	4	8
Oman pääoman tuottoprosentti (ROE), %	10	9	7	0	6
Sidotun pääoman tuottoprosentti (ROCE), %	11	10	8	3	7
Tutkimus- ja kehittämiskulut, milj. e ¹⁾	40	42	37	71	66
% liikevaihdosta	2	2	2	3	2
RAHAVIRTA					
Liiketoiminnan nettorahavirta, milj. e	178	133	288	90	172
Luovutustulot käyttöomaisuuden ja tytäryritysten myynnistä, milj. e	137	-6	2	254	-
Investoinnit, milj. e	201	107	86	342	321
% liikevaihdosta	9	5	3	12	11
Rahavirta ennen rahoitusta, milj. e	115	169	202	3	-149
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle (CFROI), %	8	6	12	4	8

TASE JA VAKAVARAIKUUS

Pitkäaikaiset varat, milj. e	1 846	1 862	1 886	1 906	1 877
Oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus), milj. e	1 358	1 340	1 250	963	1 072
Oma pääoma ml. määräysvallattomien omistajien osuus, milj. e	1 371	1 366	1 269	976	1 087
Vieras pääoma, milj. e	1 306	1 178	1 548	1 884	1 741
Taseen loppusumma, milj. e	2 677	2 544	2 817	2 860	2 828
Korolliset nettovelat, milj. e	516	536	676	1 049	1 003
Omavaraisuusaste, %	51	54	45	34	39
Velkaantuneisuus (gearing), %	38	39	53	107	92
Korolliset nettovelat / käyttökate	2,0	1,9	2,5	4,3	3,2

HENKILÖMÄÄRÄ

Henkilökunta keskimäärin	5 006	5 608	8 843	9 954	10 008
josta Suomessa	1 145	1 241	1 929	2 659	3 033

VALUUTTAKURSSIT

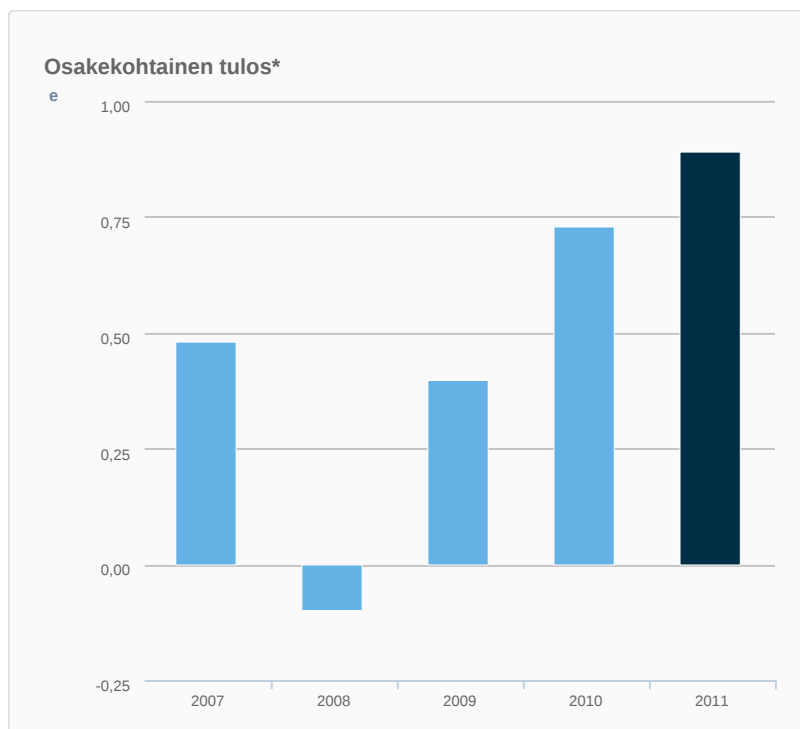
Tärkeimmät valuuttakurssit (31.12.)

USD	1,294	1,336	1,441	1,392	1,472
SEK	8,912	8,966	10,252	10,870	9,442
BRL	2,416	2,217	2,511	3,244	2,583

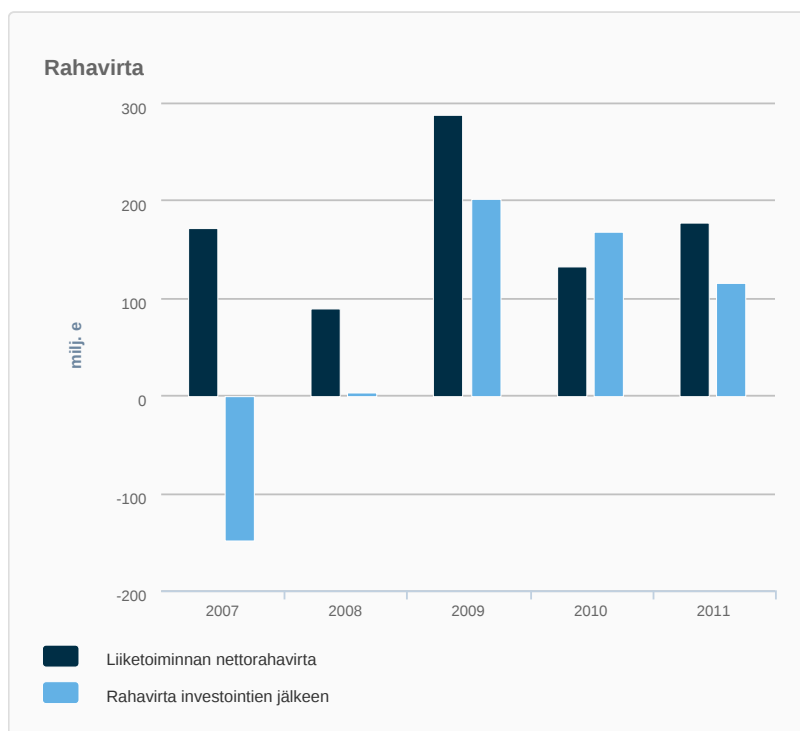
1) Vuoden 2010 ja 2009 tunnusluvut on esitetty ilman Tikkurilan vaikutusta.

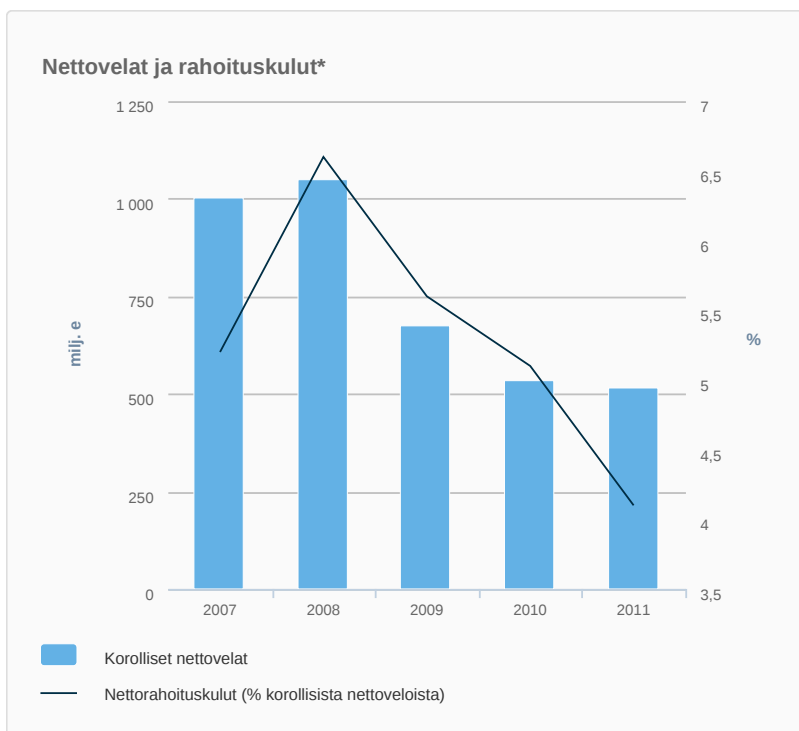
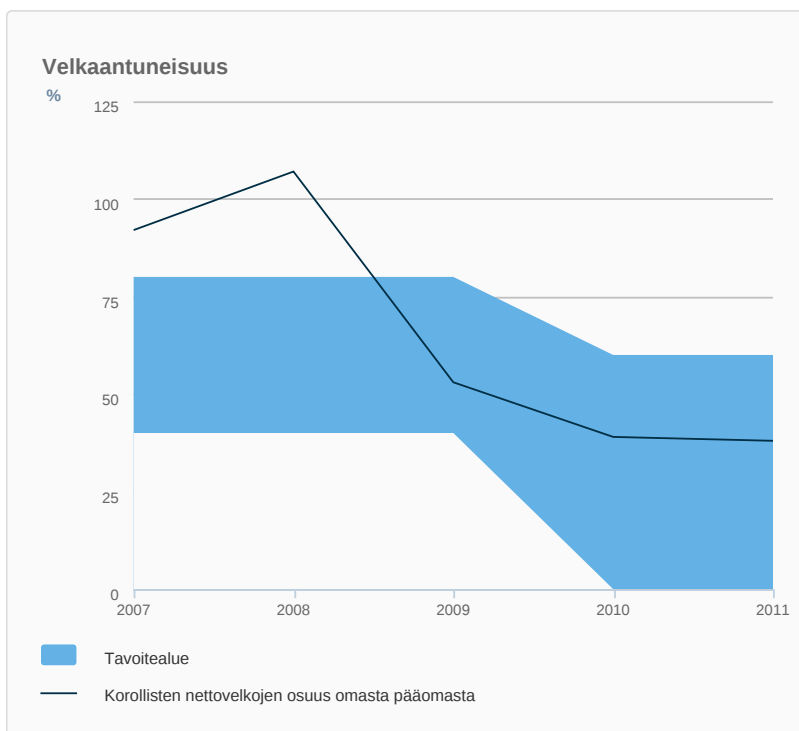
2) Osuus osakkuusyritysten tuloksesta esitetään rahoitusserien jälkeen.

Konsernin tunnusluvut graafeina

* Vuodet 2009 ja 2010 esitetty ilman Tikkurilaa

* Vuodet 2009 ja 2010 esitetty ilman Tikkurilaa

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2011	2010	2009	2008	2007
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT					
Osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot, laimentamaton, e ^{1) 3)}	0,89	0,73	0,40		
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e ^{1) 3)}	0,89	4,23	0,61	-0,01	0,48
Osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot, laimennettu, e ^{1) 3)}	0,89	0,73	0,40		
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e ^{1) 3)}	0,89	4,23	0,61	-0,01	0,48
Liiketoiminnan rahavirta / osake, e ^{1) 3)}	1,17	0,88	2,13	0,68	1,29
Osinko/osake, e ^{1) 2) 3) 4)}	0,53	0,48	0,27	0,23	0,45
Osinkosuhde ^{1) 2) 3) 4)}	59,4	65,7	44,3	-1 634,2	95,2
Efektiivinen osinkotuotto/osake, % ^{1) 2) 4)}	5,8	4,1	2,6	4,2	3,5
Oma pääoma/osake, e ¹⁾	8,94	8,83	8,25	7,94	8,85
Hinta / osakekohtainen tulos (P/E) ^{1) 3)}	10,28	16,01	17,14	-388,28	27,41
Hinta / oma pääoma per osake ^{1) 3)}	1,03	1,33	1,26	0,75	1,63
Hinta / liiketoiminnan rahavirta per osake ^{1) 3)}	7,85	13,34	4,87	7,98	10,14
Osingonjako, milj. e ^{2) 4)}	80,6	72,8	41,0	30,3	60,6
OSAKKEEN VAIHTO JA KAUPANKÄYNTI					
Osakkeen hinta, ylin, e ³⁾	12,67	13,19	11,63	13,43	17,45
Osakkeen hinta, alin, e ³⁾	7,80	7,89	3,87	4,93	11,92
Osakkeen hinta, keskimäärin, e ³⁾	10,49	10,15	7,64	7,91	14,93
Osakkeen hinta vuoden lopussa, e ³⁾	9,18	11,70	10,39	5,40	13,09
Osakkeen vaihto (1 000 kpl)	109 013	115 850	83 792	117 397	151 643
Osuus osakekannasta, %	70	75	54	97	125
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, milj. e	1 395,6	1 775,3	1 574,0	719,9	1 745,1

OSAKEPÄÄOMAN KOROTUKSET					
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton (1 000) ¹⁾	151 994	151 697	134 824	121 191	121 164
Keskimääräinen osakemäärä, laimennettu (1 000) ¹⁾	152 152	152 017	135 085	121 191	121 194
Osakemäärä 31.12., laimentamaton (1 000) ¹⁾	152 030	151 735	151 488	121 191	121 191
Osakemäärä 31.12., laimennettu (1 000) ¹⁾	152 030	152 055	151 748	121 191	121 191
Osakkeiden lisäykset (1 000)	295	247	30 298	-	203
Osakepääoma, milj. e	221,8	221,8	221,8	221,8	221,8
Osakepääoman lisäykset - osakeoptiot, milj. e	-	-	-	-	0,2

¹⁾ Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia osakkeita.

²⁾ Vuoden 2010 aikana jaetun vuoden 2009 osinkojen rahamäärä oli 41,0 milj. e (0,27 e/osake). Lisäksi annettiin Tikkurilan osakkeina yhteensä 599,3 milj. e (3,95 e/osake). Kemira jakoi osakkeenomistajilleen osinkona 37 933 097 Tikkurilan osaketta jonka hankintahinta oli 15,80 euroa/osake. Osakkeenomistajille jaettiin osinkona jokaista omistamaansa neljää Kemiran osaketta kohden osinkona yksi Tikkurilan osake. Osakeperusteiset tunnusluvut on laskettu rahaosion mukaan.

³⁾ Osakeantioikaistu.

⁴⁾ Osinko vuodelta 2011 on hallituksen ehdotus osingoksi.

Tunnuslukujen laskentakaavat

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT	TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT
OSAKEKOHTAINEN TULOS (EPS)	KOROLLISET NETTOVELAT
Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden voitosta	Korolliset velat - rahavarat
Keskimääräinen osakemäärä	
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	OMAVARAISUUSASTE, %
Liiketoiminnasta kertynyt rahavirta, käyttöpääoman muutoksen jälkeen ennen investointeja	Oma pääoma x 100
	Taseen loppusumma - saadut ennakot
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA / OSAKE	VELKAANTUNEISUUS
Liiketoiminnasta kertynyt rahavirta	Korolliset nettovelat x 100
Keskimääräinen osakemäärä	Oma pääoma
OSINKO / OSAKE	KORKOKATE
Tilikaudelta jaettu osinko	Liikevoitto + poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset
Osakkeiden lukumäärä 31.12.	Nettorahoituskulut
OSINKOSUHDE	SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTOPROSENTTI (ROI), %
Osakekohtainen osinko x 100	(Tulos ennen veroja + korkokulut ja muut rahoituskulut) x 100
Osakekohtainen tulos (EPS)	(Taseen loppusumma - korottomat velat) ¹⁾
EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO / OSAKE, %	OMAN PÄÄOMAN TUOTTOPROSENTTI (ROE), %
Osakekohtainen osinko x 100	Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto x 100
Osakkeen hinta 31.12.	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma ¹⁾

OMA PÄÄOMA / OSAKE

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma 31.12.

Osakkeiden lukumäärä 31.12.

RAHAVIRTATUOTTO SIOITETULLE PÄÄOMALLE (CFROI), %

Liiketoiminnasta kertynyt rahavirta x 100

(Taseen loppusumma - korottomat velat) ¹⁾**OSAKKEEN HINTA KESKIMÄÄRIN**

Osakkeen vaihto euroa vuodessa

Osakkeen vaihto kpl vuodessa

SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTOPROSENTTI (ROCE), %

Liikevoitto + osuus osakkuusyritysten tuloksista x 100

Sidottu pääoma ^{1) 2)}**HINTA / OSAKEKOHTAINEN TULOS (P/E)**

Osakkeen hinta 31.12.

Osakekohtainen tulos (EPS)

PÄÄOMAN KIERTONOEUS

Liikevaihto

Sidottu pääoma ^{1) 2)}**HINTA / OMA PÄÄOMA PER OSAKE**

Osakkeen hinta 31.12.

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma per osake

KOROLLISET NETTOVELAT / KÄYTTÖKATE

Korolliset nettovelat

Liikevoitto + poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset

HINTA / LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA PER OSAKE

Osakkeen hinta 31.12.

Liiketoiminnan rahavirta per osake

NETTORAHOITUSKUSTANNUS, %

(Nettorahoituskulut - osinkotuotot - valuuttakurssierot) x 100

Korolliset nettovelat ¹⁾**OSAKKEIDEN VAIHDON OSUUS OSAKEKANNASTA, %**

Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä x 100

Keskimääräinen osakemäärä

¹⁾ Keskimäärin²⁾ Sidottu pääoma = Valmiit aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja valmiit aineettomat hyödykkeet + käyttöpääoma + osakkuusyrityssijoitukset

Konsernin tuloslaskelma (IFRS)

(Milj. e)

	Liite	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
JATKUVAT TOIMINNOT			
Liikevaihto	2	2 207,2	2 160,9
Liiketoiminnan muut tuotot	3	22,5	25,4
Liiketoiminnan kulut	4, 5	-1 970,1	-1 920,6
Poistot ja arvonalentumiset	6, 12	-101,3	-109,6
Liikevoitto		158,3	156,1
Rahoitustuotot	7	10,8	6,9
Rahoituskulut	7	-33,1	-33,7
Kurssierot	7	1,4	-0,6
Rahoituskulut, netto	7	-20,9	-27,4
Osuus osakkuusyritysten voitoista tai tappioista	2, 8	31,0	9,2
Voitto ennen veroja		168,4	137,9
Tuloverot	9	-28,1	-22,0
Tilikauden voitto jatkuvista toiminnoista		140,3	115,9
LOPETETUT TOIMINNOT			
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista	10	-	531,0
Tilikauden voitto		140,3	646,9
Tilikauden voiton jakautuminen jatkuvista toiminnoista			
Emoyhtiön omistajille		135,6	110,9
Määräysvallattomille omistajille		4,7	5,0
Tilikauden voitto jatkuvista toiminnoista		140,3	115,9

**Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu
osakekohtainen tulos, e**

Jatkuvat toiminnot, laimentamaton ja laimennettu	11	0,89	0,73
Lopetetut toiminnot, laimentamaton ja laimennettu	11	-	3,50
Osakekohtainen tulos		0,89	4,23

Konsernin laaja tuloslaskelma (IFRS)

(Milj. e)

	Liite	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Tilikauden voitto		140,3	646,9
Muut laajan tuloksen erät			
Myytavissä olevat rahoitusvarat		-24,1	16,9
Muuntoerot		-4,6	71,5
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus		0,4	-11,3
Rahavirran suojaus		-14,5	12,2
Muut muutokset		0,0	-0,6
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	9, 19	-42,8	88,7
Tilikauden laaja tulos		97,5	735,6
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		93,8	729,4
Määräysvallattomille omistajille		3,7	6,2
Tilikauden laaja tulos		97,5	735,6

Konsernin tase (IFRS)

(Milj. e)

	Liite	31.12.2011	31.12.2010
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Liikearvo	12	606,0	607,9
Muut aineettomat hyödykkeet	13	67,5	75,0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	14	656,0	661,2
Osuudet osakkuusyrityksissä	8	158,8	139,5
Myytavissä olevat rahoitusvarat	15, 16	256,5	284,7
Laskennalliset verosaamiset	22	47,3	43,7
Muut pitkäaikaiset varat		9,7	10,3
Saamiset etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	23	44,3	39,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä		1 846,1	1 861,8
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	17	228,2	202,8
Korolliset saamiset	16, 18	0,5	0,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16, 18	391,2	380,0
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		24,7	6,9
Rahavarat	29	185,8	91,8
Lyhytaikaiset varat yhteensä		830,4	681,9
Varat yhteensä		2 676,5	2 543,7

	Liite	31.12.2011	31.12.2010
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA	19		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		221,8	221,8
Muu oma pääoma		1 136,7	1 118,1
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		1 358,5	1 339,9
Määräysvallattomien omistajien osuus		12,3	25,9
Oma pääoma yhteensä		1 370,8	1 365,8
PITKÄAIKAISET VELAT			
Korolliset velat	16, 20, 21	464,5	499,1
Laskennalliset verovelat	22	86,5	99,5
Eläkevelvoitteet	23	52,4	55,2
Varaukset	24	50,3	54,7
Pitkäaikaiset velat yhteensä		653,7	708,5
LYHYTAIKAISET VELAT			
Korolliset velat	16, 20, 21	237,1	128,3
Ostovelat ja muut velat	16, 25	383,8	316,6
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		24,8	14,7
Varaukset	24	6,3	9,8
Lyhytaikaiset velat yhteensä		652,0	469,4
Velat yhteensä		1 305,7	1 177,9
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 676,5	2 543,7

Konsernin rahavirtalaskelma (IFRS)

(Milj. e)

	Liite	2011	2010 ²⁾
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Tilikauden voitto		140,3	641,9
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	6	101,3	114,3
Tuloverot	9	28,1	24,0
Rahoituskulut, netto	7	20,9	29,0
Osuus osakkuusyritysten voitoista tai tappioista	7	-31,0	-9,2
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity rahavirtaa		-27,0	-546,7
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		232,6	253,3
Käyttöpääoman muutos			
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)		-24,6	-33,6
Myyntisaamisten ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		-35,5	-65,8
Ostovelkojen ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		57,4	36,0
Käyttöpääoman muutos		-2,7	-63,4
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		229,9	189,9
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-34,1	-39,8
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		7,5	6,1
Realisoituneet valuuttakurssivoitot ja tappiot		10,5	-0,3
Saadut osingot		1,3	0,1
Maksetut välittömät verot		-37,4	-22,9
Liiketoiminnan nettorahavirta		177,7	133,1

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla 26	-	-31,6
Investoinnit muihin osakkeisiin	-102,8	-0,4
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-98,3	-75,2
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys (+) / lisäys (-)	1,6	148,8
Luovutustulot tytäryritysten myynnistä vähennettynä myyntihetken rahavaroilla ¹⁾ 26	1,7	-20,0
Pääomanpalautukset osakkuusyrityksiltä	11,7	-
Luovutustulot muiden osakkeiden myynnistä	96,9	-
Luovutustulot aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä	26,8	13,9
Investointien nettorahavirta	-62,4	35,5
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot (+)	16,0	101,7
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	-103,3	-72,5
Lyhytaikaisten lainojen nostot (+) / takaisinmaksut (-)	154,6	-330,2
Maksetut osingot	-77,8	-45,2
Määräysvallattomien omistusosuuden hankinta	-13,2	-
Muut rahoituserät	-0,5	-13,0
Rahoituksen nettorahavirta	-24,2	-359,2
Rahavarojen muutos	91,1	-190,6
Rahavarat tilikauden lopussa	185,8	91,8
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-2,9	-7,8
Rahavarat tilikauden alussa	91,8	274,6
Rahavarojen muutos	91,1	-190,6

¹⁾ 1-12/2010 sisältää Tikkurilan mukana siirtyneet rahavarat sekä Tikkurilan suorittaman lainan takaisinmaksun.

²⁾ Sisältää Tikkurilan 25.3.2010 saakka.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista (IFRS)

(Milj. e)

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma										
	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Käyvän arvon ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muun- toerot	Omat osak- keet	Ker- tyneet voitto- varat	Yh- teensä	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma										
1.1.2010	221,8	257,9	95,8	196,3	-79,9	-25,9	583,6	1 249,6	19,2	1 268,8
Tilikauden voitto							641,9	641,9	5,0	646,9
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen			29,1		58,6		-0,2	87,5	1,2	88,7
Tilikauden laaja tulos			29,1		58,6		641,7	729,4	6,2	735,6
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako ¹⁾							-640,3	-640,3	-4,2	-644,5
Omien osakkeiden siirto osakepalkkio- järjestelmiin kuuluville						1,7		1,7		1,7
Osakeperusteinen palkitseminen							-0,3	-0,3		-0,3
Muutokset yritysjärjestelyjen yhteydessä							-0,2	-0,2	4,7	4,5

Siirrot omassa pääomassa			0,1			-0,1	0,0		0,0	
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä			0,1		1,7	-640,9	-639,1	0,5	-638,6	
Oma pääoma 31.12.2010	221,8	257,9	125,0	196,3	-21,3	-24,2	584,4	1 339,9	25,9	1 365,8
Oma pääoma 1.1.2011	221,8	257,9	125,0	196,3	-21,3	-24,2	584,4	1 339,9	25,9	1 365,8
Tilikauden voitto							135,7	135,7	4,6	140,3
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen			-38,6		-3,3			-41,9	-0,9	-42,8
Tilikauden laaja tulos			-38,6		-3,3		135,7	93,8	3,7	97,5
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako							-73,0	-73,0	-4,8	-77,8
Omien osakkeiden siirto osakepalkkio- järjestelmiin kuuluville						1,9		1,9		1,9
Osakeperusteinen palkitseminen							-0,9	-0,9		-0,9
Muutokset yritysjärjestelyjen yhteydessä							-2,9	-2,9	-12,5	-15,4
Siirrot omassa pääomassa			2,9				-2,9	0,0		0,0

Muut muutokset							-0,3	-0,3		-0,3
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä			2,9		1,9	-80,0	-75,2	-17,3	-92,5	
Oma pääoma 31.12.2011	221,8	257,9	89,3	196,3	-24,6	-22,3	640,1	1 358,5	12,3	1 370,8

¹⁾ Vuoden 2010 aikana jaetun osingon yhteismäärä oli 640,3 milj. e, josta käteisosinkoa 41,0 milj. e. Lisäksi annettiin 599,3 milj. e Tikkurilan osakkeina.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

1. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Kemira on kansainvälinen kemian konserni, jolla on neljä segmenttiä: Paper, Municipal & Industrial, Oil & Mining, sekä Muut. Konsernin keskeisiä asiakkaita ovat runsaasti vettä kuluttavat teollisuudenalat. Kemira tarjoaa veden laadun ja määrän hallintaratkaisuja, joilla lisätään asiakkaiden energia-, vesi- ja raaka-ainetehokkuutta. Kemiran visiona on olla johtava vesikemian yhtiö.

Konsernin emoyritys on Kemira Oyj. Emoyrityksen kotipaikka on Helsinki, kotimaa Suomi ja sen rekisteröity osoite on Porkkalankatu 3, 00180 Helsinki. Yhtiön osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsingissä. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.kemira.com. Kemira Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 8.2.2012 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Yhtiökokouksella on oikeus muuttaa tilinpäätöstä sen hyväksymisen jälkeen.

LAATIMISPERUSTA

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen kansainvälisiä IASB:n (International Accounting Standards Board) julkaisemia IAS- ja IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä niiden SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitoa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti yhteisössä sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintahintoihin perustuen, ellei alla olevissa laatimisperiaatteissa ole muuta kerrottu. Käypään arvoon on arvostettu mm. myytävissä olevat rahoitusvarat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat sekä osakeperusteiset maksut niiden myöntämishetkellä. Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toimintavaluutta. Tilinpäätös esitetään miljoonina euroina.

MUUTOKSET TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISSA JA ESITETTÄVISSÄ TIEDOISSA

Käyttöön otetut uudet standardit ja standardien muutokset sekä tulkinnat

Konserni on noudattanut vuoden 2011 alusta alkaen alla mainittuja voimaan tulleita standardeja, niiden muutoksia sekä tulkintoja. Näillä ei ollut merkittävää vaikutusta vuoden 2011 konsernitilinpäätökseen.

- Uudistettu IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä*: Uudistettu standardi selventää lähipiirin määrittelyä lähipiirisuhteen tunnistamisen helpottamiseksi, erityisesti huomattavan vaikutusvallan ja yhteisen määräysvallan tapauksissa. Tietyt julkiseen valtaan sidoksissa olevia yhteisöjä koskevat liitetietovaatimukset ovat muuttuneet.

- Muutos IAS 32:een *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – liikkeeseen laskettujen oikeuksien luokittelu*: Muutos liittyy muussa kuin liikkeeseenlaskijan toimintavaluutassa olevien osakkeita koskevien optioiden, merkintäoikeuksien tai muiden oikeuksien liikkeeseenlaskun kirjanpitokäsittelyyn (luokitteluun).
- Muutokset IFRIC 14:ään *IAS 19 – Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuus-erän yläraja, vähimmäisrahoitintaatimukset ja näiden välinen yhteys - Etukäteen suoritettut vähimmäisrahoitintaatimukseen perustuvat maksut*: Muutettu tulkinta sallii tiettyjen vapaaehtoisten etukäteen suoritettujen vähimmäisrahoitintaatimukseen perustuvien maksujen merkitsemisen varoiksi taseeseen.
- *IFRIC 19 Rahoitusvelkojen kuolettaminen oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla*: Tulkinta selventää kirjanpitokäsittelyä tapauksessa, jossa yritys neuvottelee rahoitusvelan ehdot uudelleen ja neuvottelun tuloksena laskee liikkeeseen oman pääoman ehtoisia instrumentteja velkojalleen kuolettaakseen rahoitusvelan joko osittain tai kokonaan.
- *IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Improvements to IFRSs -muutokset, toukokuu 2010)*: Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat yhteensä seitsemää standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta eivät ole merkittäviä.

Uusien ja muutettujen standardien sekä tulkintojen soveltaminen

Konserni ei ole vielä soveltanut seuraavia, jo julkistettuja uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

* = Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- Muutokset IFRS 7:ään *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* (voimaan 1.7.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutokset lisäävät rahoitusinstrumenttien luovutuksia koskevien liiketoimien esittämisen läpinäkyvyyttä ja parantavat tilinpäätöksen käyttäjien mahdollisuuksia saada käsitys rahoitusinstrumenttien luovutuksiin liittyvistä riskeistä ja näiden riskien vaikutuksesta yhteisön taloudelliseen asemaan, erityisesti kun kyseessä on rahoitusvarojen arvopaperistaminen. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.
- Muutokset IAS 12:een *Tuloverot** (voimaan 1.1.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutokset koskevat laskennallisten verojen kirjaamiseen liittyvää taustaoletusta. Muutosten mukaan tiettyjen käypään arvoon arvostettujen omaisuuserien, kuten sijoituskiinteistöjen, kirjanpitoarvon oletetaan jatkossa kertyvän lähtökohtaisesti omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.
- Muutokset IAS 1:een *Tilinpäätöksen esittäminen** (voimaan 1.7.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti myöhemmin tulosvaikutteisiksi tiettyjen ehtojen täytyessä. Muutokset vaikuttavat vain Kemiran konsernitilinpäätöksen esittämiseen.
- Muutos IAS 19:ään *Työsuhte-etuudet** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Jatkossa kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan välittömästi muihin laajan tuloksen eriin, ts. ns. putkimenetelmästä luovutaan, ja rahoitusmeno määritetään nettorahastointiin perustuen. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.

- IFRS 10 *Konsernitilinpäätös** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Olemassa olevien periaatteiden mukaisesti IFRS 10 määrittää määräysvallan keskeiseksi tekijäksi, kun ratkaistaan, tuleeko yhteisö yhdistellä konsernitilinpäätökseen. Lisäksi standardissa annetaan lisäohjeistusta määräysvallan määrittelystä silloin, kun sitä on vaikea arvioida. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.
- IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 11 painottaa yhteisten järjestelyjen kirjanpitokäsittelyssä niistä seuraavia oikeuksia ja velvoitteita ennemmin kuin niiden oikeudellista muotoa. Yhteisjärjestelyjä on kahden tyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Yhteisyritysten raportoinnissa on käytettävä jatkossa yhtä menetelmää, pääomaosuusmenetelmää, eikä aiempi suhteellisen yhdistelyn vaihtoehto ole enää sallittu. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.
- IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 12 kokoaa yhteen tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevat vaatimukset. Nämä liittyvät erilaisiin osuuksiin muissa yhteisöissä, ml. osakkuusyhtiöt, yhteiset järjestelyt, strukturoidut yksiköt ja muut, taseen ulkopuolelle jäävät yhteisöt. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.
- IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 13:een on yhdistetty vaatimukset käyvän arvon määrittämisestä sekä sitä koskevien tietojen esittämisestä tilinpäätöksessä, lisäksi uuteen standardiin sisältyy käyvän arvon määritelmä. Käyvän arvon käyttöä ei laajenneta, mutta standardissa annetaan ohjeistusta sen määrittämisestä silloin, kun sen käyttö on sallittu tai sitä on vaadittu jossain toisessa standardissa. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.
- IAS 27 (uudistettu 2011) *Erillistilinpäätös** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uudistettu standardi sisältää IFRS-erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka ovat jääneet jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat on sisällytetty uuteen IFRS 10:een. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.
- IAS 28 (uudistettu 2011) *Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.
- IFRIC 20 *Stripping Costs in the Production Phase of a Surface Mine** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Tulkinta ohjeistaa avolouhinnan tuotantovaiheen pintakerroksen poistamismenojen kirjanpitokäsittelyä silloin, kun toimenpiteestä seuraa kahdenlaista hyötyä: toisaalta saadaan malmia vaihto-omaisuuden tuottamiseen ja toisaalta parannetaan pääsyä siihen ainekseen, jota tullaan louhimaan tulevina kausina. Tulkinnalla ei ole vaikutusta Kemiran konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 7:ään *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot** (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutettu standardi edellyttää sellaisten tietojen esittämistä, joiden perusteella voidaan arvioida nettotamisyjärjestelyjen vaikutuksia yhteisön taseeseen. Muutosten edellyttämät liitetiedot tulee esittää takautuvasti. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.
- Muutokset IAS 32:een *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa** (voimaan 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutokset selventävät taseen rahoitusvarojen ja -velkojen nettotamista koskevan sääntelyn vaatimuksia. Muutettua standardia tulee soveltaa takautuvasti. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.

• IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit** ja siihen tehdyt muutokset (IASB on lykännyt standardin tulemaan voimaan 1.1.2015 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla (aiemmin 1.1.2013)): Uusi standardi julkaistaan kolmessa vaiheessa ja sen on tarkoitus korvata nykyisin voimassa oleva IAS 39 *Rahoitusvarat: kirjaaminen ja arvostaminen*. Ensimmäisen vaiheen muutokset koskevat rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, kirjaamista ja arvostamista. Rahoitusvarojen erilaiset arvostamistavat on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu. Rahoitusvarat jaetaan arvostustavan perusteella kahteen pääryhmään: jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat ja käypään arvoon arvostettavat. Luokittelu riippuu yrityksen liiketoimintamallista ja sopimukseen perustuvien rahavirtojen ominaispiirteistä. Rahoitusvelkojen osalta suurin osa IAS 39:n säännöksistä on siirtynyt uuteen standardiin sellaisenaan. Konserni arvioi vielä muutosten vaikutuksia.

KONSOLIDOINTI JA TYTÄRYRITYKSET

Konsernitilinpäätös sisältää emoyrityksen lisäksi sen tytäryritykset. Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa konsernilla on oikeus määrätä talouden ja toiminnan periaatteista. Yleensä tämä perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yli puolet äänivallasta. Myös potentiaalisen määräysvallan olemassaolo on huomioitu silloin, kun potentiaaliseen äänivaltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa. Myydyt yhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa, ja vuoden aikana hankitut yhtiöt siitä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan.

Kaikki konserniyritysten väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten osuuksien käypään arvona. Luovutettu vastike sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen nettovarallisuudesta.

Määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettujen osuuden käypä arvo yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta, merkitään taseeseen liikearvoksi. Jos vastikkeen, määräysvallattomien omistajien osuuden ja aiemmin omistettujen osuuden yhteismäärä on pienempi kuin tytäryrityksen hankitun nettovarallisuuden käypä arvo ja kyseessä on edullinen kauppa, erotus kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

Tilikauden tulos sekä muihin laajan tuloksen eriin kuuluvat erät kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille ja esitetään tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus esitetään omassa pääomassa erillään emoyrityksen omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen ellei määräysvallattomilla omistajilla ole sitovaa velvollisuutta olla kattamatta tappioita sijoituksensa ylittävältä osalta.

Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina. Kun määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa, mahdollinen jäljelle jäävä osuus arvostetaan käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti.

Yritysjärjestelyihin, jotka ovat toteutuneet ennen 1.1.2010, on sovellettu aiemmin voimassa olleita sääntöjä.

OSAKKUUSYRITYKSET

Konsernin osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta (omistusosuus 20–50 %). Osakkuusyritykset on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistusosuuden mukaisesti ja esitetty tuloslaskelmassa omana eränään liikevoiton jälkeen. Konsernin osuus osakkuusyrityksen muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, ei kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten velvoitteiden täyttämiseen.

YHTEISYRITYKSET

Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on yhteinen määräysvalta toisten osapuolten kanssa. Ne on yhdistetty konsernitilinpäätökseen konsernin suhteellisen omistusosuuden mukaan rivi riviltä. Konsernin osuus yhteisyrityksen yksittäisistä tuotto-, kulu-, omaisuus- ja velkaeristä sekä sen rahavirroista yhdistellään konsernitilinpäätöksen vastaaviin eriin.

ULKOMAISET TYTÄRYRITYKSET

Konsernitilinpäätöksissä ulkomaisten tytäryritysten tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskimääräisiä valuuttakursseja ja taseet tilinpäätöspäivän valuuttakursseja käyttäen. Tilikauden tuloksen ja muun laajan tuloksen erien muuntaminen eri kursseilla kuin taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos esitetään muissa laajan tuloslaskelman erissä. Hankittujen ulkomaisten yksikköjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käyvän arvon oikaisu ja liikearvo on käsitelty ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kursseja käyttäen.

Konsernin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoituksien suojauksesta kerrotaan laadintaperiaatteiden kappaleessa "suojauslaskenta". Suojauslaskennassa lainojen ja johdannaissopimusten kurssivoitot ja -tappiot on kohdistettu konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan tytäryritysten vahvistettujen taseiden mukaisten omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan. Nämä suojauslaskennan kurssierot esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Muut oman pääoman muuntoerot on esitetty muissa laajan tuloksen erissä lisäyksenä ja vähennyksenä. Kun määräysvalta tytäryrityksessä menetetään, kertyneet muuntoerot siirretään tuloslaskelmaan osaksi myyntivoittoa tai -tappiota.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Konserniyritykset muuntavat omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset liiketapahtumat toimintavaluutukseen tapahtumapäivän kursseja käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja ja ei-monetaariset erät käyttäen tapahtumapäivän kursseja. Liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina. Rahoitukseen ja konsernin kokonaisposition suojaamiseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa. Tytäryhtiöt suojaavat lähinnä valuuttamääräisiä myyntejä ja ostoja, joiden suojausinstrumentteina käytetään pääsääntöisesti

finanssihallinnon kanssa tehtyjä valuuttatermiinejä. Tytäryrityksien suojaustapahtumien vaikutukset näkyvät liiketoimintayksikköjen liikevaihdon ja ostojen oikaisuna.

LIKEVAIHTO

Liikevaihto sisältää myytyjen tuotteiden ja toimitettujen palveluiden kokonaislaskutusarvon, josta on vähennetty oikaisuerinä myynnin välilliset verot, käteisalennukset ja valuuttamääräisten myyntisaamisten kurssierot.

MYYNIN TULOUTUSPERIAATTEET

Myyntituotot tavaroiden mynnistä kirjataan tuloslaskelmaan, kun tavaroiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Konsernin palvelujen ja vuokratuottojen osuus liikevaihdosta ei ole olennainen.

ELÄKEVELVOITTEET

Konsernilla on sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, kunkin toimintamaan paikallisten olojen ja käytäntöjen mukaisesti. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä tai erillisessä eläkesäätiössä. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota suoritus koskee.

Konsernin etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Etuuspohjaisista järjestelyistä kirjataan taseeseen velka (tai saaminen), jonka määrä lasketaan velvoitteiden nykyarvon ja varojen käypien arvojen erotuksena. Lisäksi nettovelassa huomioidaan mahdollisten kirjaamattomien takautuviin työsuorituksiin perustuvien menojen sekä vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden vaikutus. Eläkevelvoitteet on laskettu siten, että kertynyt etuus on jaksotettu palvelusajalle ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää käyttäen. Eläkemenot kirjataan kuluiksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Ellei maassa ole syviä joukkovelkakirjamarkkinoita, käytetään valtion joukkovelkakirjojen tuotto-oletusta.

Vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamiseen on sovellettu putkimenetelmää. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % eläkevelvoitteesta tai 10 % varojen käyvästä arvosta.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Konsernilla on useita omana pääomana maksettaviksi luokiteltuja osakeperusteisia palkitsemisjärjestelmiä. Osakepalkkiojärjestelmien etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan tasaisesti henkilöstökuluksi tuloslaskelmaan oikeuksien syntymisjaksojen aikana. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Liitetiedoissa 5 ja 32 on kuvattu järjestelmää ja sen arvostustekijöitä.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Ehdot täyttävien hyödykkeiden hankintamenoon sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta tai rakentamisesta johtuvat vieraan pääoman menot, mikäli aktivointiehdot täyttyvät.

TULOVEROT

Tuloslaskelman verot sisältävät kunkin yhtiön verotettavaan tulokseen perustuvat verot ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutokset. Mikäli verot liittyvät muun laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin, kirjataan ne kyseisiin eriin.

Laskennallinen verosaaminen ja -velka on laskettu väliaikaisista eroista taseen kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennalliset verosaamiset mm. kertyneistä tappioista sisältyvät tilinpäätökseen vain siihen määrään asti kuin kyseiselle veroyksikölle todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa tulevaisuudessa, niin että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Laskennallista verovelkaa ja -saamista laskettaessa on käytetty tilinpäätöksen laatimishetkellä voimassa olevia tai tilikautta seuraavan vuoden verokantoja, mikäli ne on jo vahvistettu.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET JA AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Tutkimustoiminnan menot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan. Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden pohjalta voidaan laatia suunnitelmat uusista tai olennaisesti parannetuista tuotteista tai prosesseista, jotka ovat kaupallisesti ja teknisesti käyttökelpoisia, ja konsernilla on riittävät voimavarat kehittämistyön loppuunsaattamiseen ja hyödykkeen käyttämiseen tai myymiseen. Pääosa konsernin kehittämismenoista ei täytä edellä mainittuja aktivointiedellytyksiä ja ne kirjataan kuluiksi. Aktivoidut kehittämismenot esitetään omana eräänään ja poistetaan taloudellisen vaikutusaikanaan, kuitenkin enintään 8 vuodessa.

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy mm. tietokoneohjelmistoja ja –lisenssejä sekä yrityskauppojen yhteydessä hankittuja tuotemerkkejä ja asiakaskantoja.

Liikearvo muodostuu yrityskaupan yhteydessä. Liikearvo on määrä, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankitun tytäryrityksen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvo arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet (joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika) on arvostettu taseessa poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Konsernilla ei ole aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajaton taloudellinen vaikutusaika liikearvoa lukuun ottamatta.

Poistot on laskettu tasapoistoina kohteiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan. Tavallisimmat konsernin laskentaperiaatteiden mukaiset poistoajat ovat:

• koneet ja kalusto	3–15 vuotta
• rakennukset ja rakennelmat	25 vuotta
• aineettomat hyödykkeet	5–10 vuotta

Omaisuserän jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa. Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin ja myyntitappiot liiketoiminnan muihin kuluihin. Ehdot täyttävän omaisuserän hankkimisesta tai rakentamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuserän hankintamenoa silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on määritettävissä luotettavasti. Säännöllisin määräajoin suoritettavista suurista ja perinpohjaisista tarkastuksista tai kunnossapidoista johtuvat menot käsitellään investointeina ja joiden hankintamenot poistetaan vaikutusajanaan. Käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi.

JULKISET AVUSTUKSET

Investointeihin saadut julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena käyttöaikana. Tutkimustoimintaan saadut avustukset kirjataan kulujen vähennykseksi.

VUOKRASOPIMUKSET

Konsernin ollessa vuokralle ottajana rahoitusleasingsopimuksiksi luokitellaan aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista.

Rahoitusleasingsopimuksilla hankitut hyödykkeet merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Nämä hyödykkeet ja niihin liittyvät vuokravelvoitteet esitetään osana konsernin aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ja korollisia velkoja. Rahoitusleasingsopimusten osalta tuloslaskelmassa esitetään leasingomaisuuden poistot ja velasta aiheutuneet korkokulut.

Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin ollessa vuokralle antajana rahoitusleasingsopimukset kirjataan taseeseen saamisina, ja muiden vuokrasopimusten hyödykkeet sisältyvät aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

Tulkinnan (IFRIC 4: Miten määritellään sisältääkö järjestelmä vuokrasopimuksen) mukaisesti vuokrasopimuksina käsitellään myös järjestelyt, jotka eivät ole oikeudelliselta muodoltaan vuokrasopimuksia mutta jotka antavat oikeuden käyttää hyödykettä maksua tai toistuvia maksuja vastaan.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen nettorealisointiarvoon. Vaihto-omaisuuden hankintameno on määritetty luonteensa mukaan fifo-menetelmää tai painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää normaalin toiminta-asteen mukaisen osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myyntikustannukset.

RAHOITUSVARAT, RAHOITUSVELAT JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Kun rahoitusvara tai -velka merkitään kirjanpitoon kaupankäyntipäivänään, konserni arvostaa sen hankintamenoon, joka on yhtä suuri kuin siitä annetun tai saadun vastikkeen käypä arvo. Konsernin rahoitusvarat on alkuperäisen kirjaamisen jälkeistä arvostusta varten luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, konsernin myöntämiin lainoihin ja muihin saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin.

Luokka	Rahoitusinstrumentti	Arvostus
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	Valuuttatermiinit, valuuttaoptiot, valuutanvaihtosopimukset, korkotermiinit, korkofutuurit, korko-optiot, koronvaihtosopimukset, sähkötermiinit, maakaasujohdannaiset, sijoitustodistukset, yritystodistukset, sijoitusrahastot, kytketyt johdannaiset	Käypä arvo
Lainat ja saamiset	Pitkäaikaiset lainasaamiset, pankkitalletukset, myyntisaamiset ja muut saamiset	(Jaksotettu) Hankintameno
Myytävissä olevat rahoitusvarat	Osakkeet, joukkovelkakirjasijoitukset	Käypä arvo

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Käypä arvo on rahamäärä, johon omaisuuserä voidaan vaihtaa tai jolla velka voidaan suorittaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä. Ne johdannaiset, joihin ei sovelleta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvaroihin. Nämä kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen luokkaan. Taseessa erät esitetään siirtosaamisissa ja siirtoveloissa. Käyvän arvon muutoksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti tapahtumahetkellään rahoituseriin.

Lainat ja muut saamiset

Lainoihin ja saamisiin sisältyy pitkäaikaisia saamisia, jotka on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen korkokannan menetelmää käyttäen ottaen huomioon mahdolliset arvonalentumiset.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon, jos käyvän arvon katsotaan olevan luotettavasti määritettävissä. Myytävissä olevien rahoitusvarojen realisoitumattomat arvomuutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa käyvän arvon rahastossa verovaikutuksella oikaistuna. Kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään tuloslaskelmaan luokittelun oikaisuina silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät pörssinoteerattujen yhtiöiden osakkeita, joukkovelkakirjasijoituksia ja muiden noteeraamattomien yritysten osakkeita, joista merkittävin on Pohjolan Voima Oy:n (PVO) ja Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) osakeomistus.

Pohjolan Voima Oy ja sen tytäryhtiö Teollisuuden Voima Oyj muodostavat yksityisen, suomalaisten teollisuus- ja voimayhtiöiden omistaman sähköntuotantokonsernin, joka toimittaa osakkailleen sähköä omakustannushintaan. Pohjolan Voima konserni omistaa ja käyttää mm. kahta ydinvoimalaitosyksikköä Olkiluodossa, Eurajoen kunnassa. Konsernilla on TVO:n A- ja C-sarjojen osakkeita sekä PVO:n A-, B-, C-, E-, G-, H- ja I-sarjojen osakkeita. Eri osakesarjat oikeuttavat eri voimalaitosten tuottamaan sähköön. Kunkin osakesarjan omistajat vastaavat ao. sarjan kiinteistä kustannuksista osakemäärien suhteessa riippumatta siitä, onko teho tai energiaosuutta käytetty, ja muuttuvista kustannuksista toimitettujen energiamäärien mukaisessa suhteessa.

Kemira Oyj:n omistus Pohjolan Voima konsernissa, joka oikeuttaa sähköön valmiista voimalaitoksista, on arvostettu käypään arvoon perustuen sähkön markkinahinnan ja omakustannushinnan erotuksen diskontattuun rahavirtaan. Sähkön markkinahintana on käytetty Pohjoismaisesta sähköpörssistä saatavaa julkista sähkön spot -hintaa. Omakustannushinnat ovat osakesarjakohtaisia. Tulevaisuuden rahavirrat on diskontattu perustuen kuhunkin osakesarjaan liittyvien laitosten odotettuun käyttöaikaan. Diskonttokorkona laskennassa on käytetty keskimääräistä painotettua pääomakustannusta, joka määritetään vuosittain. Rahoitusriskien hallinta - liitetiedossa on käsitelty arvostusolettamusten muutosten vaikutusta käypiin arvoihin.

Se osuus omistuksesta, joka oikeuttaa sähköön Suomessa parhaillaan rakennettavasta ydinvoimalasta arvostettiin vuoden 2008 aikana uudelleen. Aikaisemmissa tilinpäätöksissä nämä osakkeet oli arvostettu hankintahintaan. Vuonna 2008 tehty uudelleenarvostus perustui osakkeiden markkinahintaan, joka tuli määritetyksi toukokuussa 2008 ulkoisella kolmansien osapuolien osakekaupalla. Vuosien 2009-2011 tilinpäätöksissä keskeneräiseen ydinvoimalaan liittyvien osakkeiden arvostusta ei ole muutettu.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Käytössä olevat luottolimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä rahoitusinstrumenttien mahdolliset arvonalentumiset. Rahoitusvaran arvonalentuminen kirjataan, kun on toteutunut tapahtuma, jolla on negatiivinen vaikutus sijoituksen tuleviin rahavirtoihin. Arvonalentumisen määrä jaksettuun hankintamenoon arvostettujen erien osalta on kirjanpitoarvon

ja saamisen tulevien rahavirtojen nykyarvon erotus. Diskonttauksessa käytetään alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Käypään arvoon arvostetuissa erissä käypä arvo määrää arvonalentumisen. Arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Konserni myy tietyt myyntisaamisensa rahoitusyhtiöille sopimuksessa määriteltyjen limiittien puitteissa. Myytyihin saamisiin liittyvä luottoriski ja sopimusperusteiset oikeudet kyseisiin rahoitusvaroihin siirtyvät myyntihetkellä pois konsernilta. Järjestelyyn liittyvät kulut kirjataan rahoituskuluihin.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin kuuluvat ne johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Luokka	Rahoitusinstrumentti	Arvostus
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	Valuuttatermiinit, valuuttaoptiot, valuutanvaihtosopimukset, korkotermiinit, korkofutuurit, korko-optiot, koronvaihtosopimukset, sähkötermiinit, maakaasujohdannaiset, kytketyt johdannaiset	Käypä arvo
Muut rahoitusvelat	Lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat, eläkelainat, ostovelat	(Jaksotettu) Hankintameno

Johdannaiset

Valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaisten, sijoitusrahastojen sekä julkisesti noteerattujen osakkeiden käyvät arvot saadaan toimivilta markkinoilta tilinpäätöshetken hintanoteerauksen perusteella. Muiden käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien arvo määritellään arvonmääritysmallien avulla rahoitusmarkkinoilta saatavan tiedon perusteella. Konserni käyttää arvonmäärittämiseen treasuryhallintajärjestelmään syötettyjen markkinatietojen perusteella laskettuja arvoja.

Valuuttatermiinien arvonmuutokset lasketaan arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöshetken termiinkursseihin ja vertaamalla niitä termiinien tekohetken termiinkurssien kautta laskettuihin vasta-arvoihin. Valuuttaoptioiden käyvät arvot lasketaan valuuttaympäristöön mukautetun Black & Scholesin optioiden arvostusmallia käyttäen. Arvostuksessa tarvittavat tiedot, kuten kohdevaluutan valuuttakurssi, sopimuskurssi, volatiliiteetti ja riskitön korkokanta perustuvat julkiseen markkinainformaatioon. Korkojohdannaisten käyvät arvot määritellään käyttämällä vastaavanlaisten instrumenttien tilinpäätöspäivän markkina-arvoja. Muut johdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinahintaan.

Kaikki tilinpäätöshetkellä avoinna olevat johdannaiset arvostetaan käypään arvoon. Konsernitilinpäätöksessä avoimien johdannaissopimusten arvostustulokset on pääsääntöisesti kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Konsernin kytkettyjen johdannaisten määrä on vähäinen.

Muut rahoitusvelat merkitään taseeseen alun perin saatujen nettovarojen arvoon vähennettynä välittömillä kuluilla. Myöhemmin rahoitusvelat arvostetaan taseeseen jaksettuihin hankintamenoihin, ja saatujen nettovarojen ja lainanlyhennysten erotus kirjataan korkokuluksi lainan juoksuajana.

SUOJAUSLASKENTA

IAS 39:n mukainen suojauslaskenta tarkoittaa laskentatapaa, jonka tarkoituksena on kohdistaa yksi tai useampi suojausinstrumentti siten, että niiden käypä arvo kumoaa kokonaisuudessaan tai osittain suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Suojauslaskentaa sovelletaan korkoriskin ja ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen valuuttariskin sekä hyödykeriskin suojauksiin. Käytetyt suojauslaskentamallit ovat rahavirtojen suojaus ja ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus.

Rahavirtojen suojaukset

Rahavirtojen suojauksessa suojaudutaan rahavirtojen vaihtelulta, joka johtuu taseeseen merkittyyn tiettyyn omaisuuserään, velkaan tai erittäin todennäköiseen tulevaan liiketoimeen liittyvän riskin toteutumisesta. Suojausinstrumentteina rahavirran suojauksessa käytetään korko- ja hyödyke johdannaisia. IAS 39:n määrittelemää rahavirtojen suojauslaskentaa sovelletaan konsernissa valikoituihin suojauskohteisiin. Rahavirtojen suojaukseen liittyvät johdannaissovimusten käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa verovaikutuksella oikaistuna, kun ne täyttävät suojauslaskennan ehdot ja kun suojauslaskenta on tehokasta. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Johdannaiset, joiden osalta ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset

Ulkomaiseen yksikköön tehtyä nettosijoitusta suojataan kurssimuutoksilta pitkäaikaisilla valuuttamääräisillä lainoilla sekä termiini- ja valuutanvaihtosopimuksilla. Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksen ehdot täyttävien suojausinstrumenttien käyvän arvon tehokkaan osuuden arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään konsernin oman pääoman muuntoeroissa verovaikutuksella oikaistuna. Käytettäessä valuuttatermiinejä suojaussuhteen arvonmuutoksen ulkopuolelle jätettävä korkoero kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Nettosijoituksen suojauksesta johtuvat voitot ja tappiot merkitään tuloslaskelmaan silloin, kun nettosijoituksesta luovutaan. Tehottoman suojauksen osuus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Suojauksen tehokkuutta seurataan IAS 39:n vaatimalla tavalla. Tehokkuudella tarkoitetaan suojausinstrumentin kykyä kumota suojattavan riskin toteutumisesta johtuvat muutokset suojattavan erän käyvässä arvossa tai suojatusta liiketoimesta johtuvissa rahavirroissa. Suojaussuhteen katsotaan olevan erittäin tehokas, kun suojausinstrumentin käyvän arvon muutos kumoaa suojattavan erän rahavirtojen muutokset 80–125 - prosenttisesti. Tehokkuutta tarkastellaan sekä etu- että jälkikäteen. Tehokkuus testataan uudelleen jokaisena tilinpäätöshetkenä.

Suojauslaskenta lakkautetaan, kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty. Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut ja oman pääoman erissä esitetty voitot tai tappiot siirretään tuloslaskelmaan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli suojattava kohde myydään tai erääntyy. Niiden johdannaissovimusten, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, käyvän arvon muutoksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

Konserni on dokumentoinut suojaukseen ryhtyessä suojaussuhteen olemassaolon sisältäen tiedot suojausinstrumentista ja suojattavasta erästä tai liiketapahtumasta, suojattavan riskin luonteen, riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian sekä kuvauksen tehokkuuden arvioinnista.

OMAT OSAKKEET

Omien osakkeiden hankinta siihen liittyvine menoineen on esitetty konsernitilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä.

VARAUKSET

Taseeseen merkitään varaus, kun jonkin aikaisemman tapahtuman seurauksena on syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen olemassa oleva velvoite ja on todennäköistä, että siitä aiheutuu vastaisia menoja ja velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan silloin, kun siitä on laadittu yksityiskohtainen, asianmukainen suunnitelma ja suunnitelman toimeenpano on aloitettu tai siitä on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää tilinpäätöspäivänä. Jos rahan aika-arvon vaikutus on olennainen, varaus diskontataan.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät nettovarot luokitellaan IFRS 5:n mukaan myytävänä oleviksi. Ne arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myynnistä aiheutuville menoilla vähennettyyn käypään arvoon, mikäli niiden käypää arvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Lopetettu toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

- Se on merkittävä erillinen liiketoimintayksikkö tai maantieteellistä aluetta edustava yksikkö
- Se on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta, tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, tai
- Se on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen.

Lopetetun toiminnon tulos esitetään omana eränään konsernin tuloslaskelmassa.

OMAISUUSERIEN ARVONALENTUMINEN

Konserni arvioi jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Mikäli viitteitä arvonalentumisesta ilmenee, arvioidaan omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä kerrytettävissä oleva rahamäärä käyttöarvon tai myytäessä saatavan nettomyyntihinnan perusteella. Vuosittaiset arvonalentumistestit tehdään aina liikearvoille ja sellaisille aineettomille hyödykkeille, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton tai jotka eivät ole vielä valmiita käytettäväksi.

Rahavirtaa tuottavaksi yksiköksi on määritelty asiakassegmentti. Asiakassegmenttien taso on segmenttiä seuraava alempi taso. Liikearvon arvonalentuminen testataan vertaamalla asiakassegmenttien kerrytettävissä olevaa rahamäärää sen kirjanpitoarvoon. Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo. Liikearvot on kohdistettu asiakassegmenteille.

Asiakassegmenttien kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritelty käyttöarvona, jonka muodostavat yksikköön tulevat diskontatut vastaiset rahavirrat. Vastaisia rahavirtoja koskevat arviot perustuvat omaisuuserän jatkuvalla käytölle ja liiketoimintajohdon viimeisimmille viisivuotisennusteille. Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu olettaen vuosittaisen kasvun olevan nolla. Rahavirta-arviot eivät sisällä omaisuuserien suorituskyvyn parantamisen, investointien tai vastaisten uudelleenjärjestelyjen vaikutuksia. Konsernikeskuksen kulut kohdistetaan strategisille liiketoimintayksiköille käyttökatteen suhteessa.

Arvonalentumistappio kirjataan siinä tapauksessa, että omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin sen kirjanpitoarvo. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Arvonalentumistestien yksityiskohdista on annettu tietoa liitetiedossa 12.

Jos viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut positiivinen muutos kerrytettävästä rahamäärästä tehdyissä arvioissa, peruutetaan aikaisempina vuosina tehty arvonalentumiskirjaus korkeintaan siihen arvoon asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta.

PÄÄSTÖOIKEUDET

EU:n päästökauppajärjestelmän piirissä on konsernista vain Helsingborgin toimipaikka Ruotsissa. Päästöoikeudet käsitellään hankintamenoa arvostettavina aineettomina hyödykkeinä. Ilmaiseksi saadut päästöoikeudet on arvostettu nimellisarvoon (nollan suuruisiksi). Varaus päästöoikeuksien palautusvelvoitteen täyttämiseksi kirjataan, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Konsernin taseessa ei ole päästöoikeuksiin liittyviä eriä, mikäli toteutuneet päästöt alittavat vastikkeetta saatujen päästöoikeuksien määrän ja päästöoikeuksia ei ole ostettu markkinoilta. Päästöoikeuksista on kerrottu ympäristöriskien ja – vastuiden liitetiedossa 31.

KESKEISET KIRJANPIDOLLISET ARVIOT JA HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia.

Liikearvon ja muun omaisuuden arvonalentumistestien yhteydessä määritellään tulevia rahavirtoja, jotka perustuvat tärkeimmiltä oletuksiltaan bruttokatetasoihin, diskonttokorkoon ja ennusteiden ajanjaksoon. Huomattava negatiivinen kehitys rahavirtojen toteutumisessa ja korkokehityksessä voi johtaa arvonalentumisen kirjaustarpeeseen.

Konsernin sijoitukset sisältävät noteeraamattomia osakkeita, joista arvoltaan suurin on yhtiön omistus Pohjolan Voima -konsernissa. Käytössä olevat osakkeet on arvostettu käypään arvoon, joka perustuu sähkön markkinahinnan ja omakustannushinnan erotuksen diskontattuun rahavirtaan. Todellinen käyvän arvon kehitys voi poiketa tehdyistä arvioista mm. sähkön hinnan, ennusteiden ajanjakson tai diskonttauskoron takia.

Etuspohjaisten eläkevastuiden määrittelemiseen liittyy oletuksia, joiden huomattavat muutokset voivat vaikuttaa eläkevelan ja eläkekulujen suuruuteen. Vakuutusmatemaattiset laskelmat sisältävät johdon antamia oletuksia, kuten eläkesäätiöiden varojen pitkäaikaisen tuotto-oletuksen, diskonttauskoron ja palkankorotus- ja työsuhteiden päättävyysoletukset. Mm. todelliset osakemarkkinoiden hintavaihtelut voivat poiketa oletuksista.

Varausten kirjaaminen tilinpäätökseen edellyttää johdon arviota, koska varauksiin liittyvien velvoitteiden tarkka euromäärä ei ole tilinpäätöstä laadittaessa selvillä.

Verotuksellisiin tappioihin tai muihin eriin liittyvien laskennallisten verosaamisten kirjaamista varten johto arvioi määrän, jonka verran yhtiölle todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa, niin että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Todellinen tuloskehitys voi poiketa arviosta, jolloin muutos vaikuttaa tulevien tilikausien veroihin.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

2. SEGMENTTITIEDOT

KONSERNIN ORGANISAATION KUVAUS

Kemiran liiketoiminta on organisoitu kolmeen tulosvastuulliseen, asiakaskeskeiseen segmenttiin, jotka keskittyvät vesikemiaan. Paper-segmentti tarjoaa tuotteitaan ja palveluitaan massa- ja paperiteollisuudelle, Municipal & Industrial -segmentti kunnalliseen ja teolliseen vedenpuhdistukseen ja Oil & Mining -segmentti öljy- ja kaivosteollisuudelle.

Kemiran globaalit funktiot huolehtivat sisäisten synergioiden hyödyntämisestä. Funktiot johtavat ja koordinoivat tiettyjä koko yhtiötä koskevia toimintoja, kuten henkilöstö, lakiasiat, logistiikka, ostot, rahoitus, riskienhallinta, sisäinen tarkastus, talous, tietohallinto, tutkimus- ja kehitys, ympäristö ja viestintä. Funktiot on organisoitu globaalisti, ja ne tarjoavat palvelujaan kaikille Kemiran liiketoiminnoille.

Maantieteellisesti Kemiran toiminta on jaettu neljään alueeseen: Pohjois-Amerikka, Etelä-Amerikka, Aasia ja Tyynenmeren alue (APAC) sekä Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka (EMEA). Maantieteellisten alueiden organisaatiot ovat vastuussa yhteisen kustannustehokkaan infrastruktuurin rakentamisesta kaikille liiketoiminnoille.

RAPORTOITAVAT SEGMENTIT

Segmentti-informaatio esitetään perustuen konsernin sisäiseen organisaatioon ja raportointirakenteeseen IFRS 8 "Toimintasegmentit" standardin mukaisesti.

Segmenttien varat ja velat käsittävät ne varat ja velat, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa segmenteille. Segmenttien varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuusyrityksissä, vaihto-omaisuus ja korottomat saamiset. Segmenttien velkoihin sisältyvät lyhytaikaiset korottomat velat.

Siirtohinnoittelussa konserniyhtiöiden välillä on sovellettu markkinaehtoperiaatetta.

Paper

Paper -segmenttiin kuuluu massa- ja paperiteollisuuden kemikaaleja ja tuotekokonaisuuksia, jotka parantavat asiakkaiden kannattavuutta ja raaka-aine- ja energiatehokkuutta sekä tukevat kestävästä kehityksestä.

Municipal & Industrial

Municipal & Industrial -segmenttiin kuuluu vedenkäsittelykemikaaleja sekä kunnalliseen että teolliseen vedenpuhdistukseen. Vahvuuksia ovat korkeatasoinen prosessiosaaminen sekä laaja valikoima vedenkäsittelykemikaaleja, joita toimitetaan luotettavasti asiakkaillemme.

Oil & Mining

Oil & Mining -segmenttiin kuuluu innovatiivisia kemiallisia erotus- ja prosessiratkaisuja öljy- ja kaivosteollisuudelle, jossa vesi on keskeinen tekijä. Hyödyntämällä osaamista asiakkaat voivat parantaa tehokkuuttaan ja tuottavuuttaan.

Muut

Muut -segmenttiin kuuluu orgaanisten suolojen ja happojen ChemSolutions -liiketoiminta, joka keskittyy palvelemaan asiakkaita elintarvike- ja rehumarkkinoilla sekä lääke- ja kemianteollisuudessa sekä konsernin kustannuksia, joita ei ole veloitettu segmenteiltä (osa tutkimus- ja tuotekehityskustannuksista sekä konsernikeskuksen kustannukset).

2011	Paper	Municipal & Industrial	Oil & Mining	Muut	Elimi- noinnit	Konserni
Segmentin liikevaihto	973,3	664,7	335,7	233,5		2 207,2
Segmenttien välinen liikevaihto						0,0
Liikevaihto konsernin ulkopuolisilta asiakkailta	973,3	664,7	335,7	233,5		2 207,2
Liikevoitto	79,5	43,7	34,9	0,2		158,3
Rahoituskulut, netto						-20,9
Osuus osakkuusyritysten voitoista tai tappioista						31,0
Voitto ennen veroja						168,4
Tuloverot						-28,1
Tilikauden voitto						140,3
Poistot	-44,8	-30,1	-10,8	-13,6		-99,3
Arvon alentumiset ja arvon alentumisten peruutukset	-1,6	-0,4				-2,0
Muut erät, joihin ei liity rahasuorituksia	-1,8	-2,9	-0,2	1,6		-3,3
Investoinnit	-43,5	-28,8	-9,6	-119,2		-201,1

MUUT SEGMENTTITIEDOT

Sidottu pääoma segmenteittäin (netto)	761,6	394,8	145,9	371,1	1 673,4
Segmentin varat	918,4	499,1	179,9	279,0	1 876,4
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,1			158,7	158,8
Myytavissä olevat rahoitusvarat					256,5
Laskennalliset verosaamiset					47,3
Muut sijoitukset					9,7
Saamiset etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä					44,3
Muut varat					97,7
Rahavarat					185,8
Varat yhteensä					2 676,5
Segmentin velat	156,9	104,3	34,1	66,6	361,9
Pitkäaikaiset korolliset velat					464,5
Lyhytaikaiset korolliset velat					237,1
Muut velat					242,2
Velat yhteensä					1 305,7

2010	Paper	Municipal & Industrial	Oil & Mining	Muut	Elimi- noinnit	Jatkuvat toiminnot	Lopetetut toiminnot	Konserni
Segmentin liikevaihto	984,3	643,6	297,5	235,5		2 160,9	108,2	2 269,1
Segmenttien välinen liikevaihto				0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Liikevaihto konsernin ulkopuolisilta asiakkailta	984,3	643,6	297,5	235,6		2 160,9	108,2	2 269,1
Liikevoitto	68,4	55,8	31,9	0,0		156,1	5,3	161,4
Rahoituskulut, netto						-27,4	-1,6	-29,0
Osuus osakkuusyritysten voitoista tai tappioista						9,2		9,2
Voitto ennen veroja						137,9	3,7	141,6
Tuloverot						-22,0	-1,9	-23,9
Voitto Tikkurilan luovutuksesta							529,2	529,2
Tilikauden voitto						115,9	531,0	646,9
Poistot	-47,7	-25,6	-9,3	-14,1		-96,7	-4,7	-101,4
Arvon alentumiset ja arvon alentumisten peruutukset	-12,9					-12,9		-12,9
Muut erät, joihin ei liity rahasuorituksia	2,0	1,2	0,7	0,2		4,1		4,1
Investoinnit	-33,2	-47,6	-13,3	-13,7		-107,8	-2,2	-110,0

MUUT SEGMENTTITIEDOT

Sidottu pääoma segmenteittäin (netto)	781,1	393,3	140,6	365,0	1 680,0	1 680,0
Segmentin varat	911,9	495,3	171,0	264,1	1 842,3	1 842,3
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,2			139,3	139,5	139,5
Myytavissä olevat rahoitusvarat						284,7
Laskennalliset verosaamiset						43,7
Muut sijoitukset						10,3
Saamiset etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä						39,5
Muut varat						91,9
Rahavarat						91,8
Varat yhteensä					1 981,8	2 543,7
Segmentin velat	131,0	102,0	30,4	38,4	301,8	301,8
Pitkäaikaiset korolliset velat						499,1
Lyhytaikaiset korolliset velat						128,3
Muut velat						248,7
Velat yhteensä						1 177,9

MAANTIETEELLISIÄ ALUEITA KOSKEVAT TIEDOT

Liikevaihto konsernin ulkopuolelta asiakkaan maantieteellisen sijainnin mukaan

	Konserni 2011	Jatkuvat toiminnot 2010	Lopetetut toiminnot 2010	Konserni 2010
Suomi, kotipaikkavaltio	315,2	279,5	29,2	308,7
Muu Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	938,2	927,7	77,6	1 005,3
Pohjois-Amerikka	661,5	659,8		659,8
Etelä-Amerikka	164,1	157,2		157,2
Aasia ja Tyynenmeren alue	128,2	136,7	1,4	138,1
Yhteensä	2 207,2	2 160,9	108,2	2 269,1

Pitkäaikaiset varat maantieteellisen sijainnin mukaan

	2011	2010
Suomi, kotipaikkavaltio	787,8	847,5
Muu Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	502,7	456,6
Pohjois-Amerikka	270,3	277,7
Etelä-Amerikka	160,8	167,2
Aasia ja Tyynenmeren alue	31,6	28,4
Yhteensä	1 753,2	1 777,4

Tiedot merkittävistä asiakkaista

Koska konsernilla on useita merkittäviä asiakkaita, yhdeltä ulkopuoliselta asiakkaalta ei ole kertynyt vähintään 10 % liikevaihdosta vuonna 2011 tai 2010.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	2011	2010
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot	10,9	12,3
Vuokratuotot	1,9	1,4
Konsultointi	0,0	0,4
Palveluveloitukset	3,5	4,0
Romun ja jätteen myynti	0,2	0,1
Royalty-, knowhow- ja lisenssituotot	0,8	0,5
Muut liiketoiminnan tuotot	5,2	6,7
Yhteensä	22,5	25,4

Vuonna 2011 pitkäaikaisten varojen myyntivoittoihin sisältyy 9,9 milj. e (11,9 milj. e) tytäryritysten myyntivoittoja sekä kiinteistöjen ja tuotantoalueiden myyntivoittoja.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

4. LIIKETOIMINNAN KULUT

	2011	2010
Valmisteverastojen muutos (varaston lisäys + / vähennys -)	22,6	15,1
Valmistus omaan käyttöön ¹⁾	-2,6	-1,8
Yhteensä	20,0	13,3
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	1 191,2	1 136,6
Aine- ja tarvikevarastojen muutos (varaston lisäys + / vähennys -)	2,8	14,7
Ulkopuoliset palvelut	16,9	18,5
Yhteensä	1 210,9	1 169,8
Henkilöstökulut	288,5	302,1
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	37,4	37,0
Pitkäaikaisten varojen myyntitappiot	0,2	0,3
Muut liiketoiminnan kulut	413,1	398,1
Yhteensä	450,7	435,4
Liiketoiminnan kulut yhteensä	1 970,1	1 920,6

¹⁾ Valmistus omaan käyttöön sisältää lähinnä pitkäaikaisten varojen hankintoihin kohdistuvia palkka- ja henkilömenoja sekä varastosta otettuja aineita ja tarvikkeita.

Muihin liiketoiminnan kuluihin sisältyy tutkimus- ja kehittämismenoja 36,5 milj. e (39,2 milj. e) ja tutkimus- ja kehittämismenojen poistoja 3,2 milj. e (2,4 milj. e). Saadut avustukset 5,9 milj. e (3,4 milj. e) pienentävät tutkimus- ja kehittämismenoja.

Kertaluonteisia eriä sisältyy tutkimus- ja kehittämiskuluihin 0,2 milj. e (0,7 milj. e).

Vuonna 2011 tuloslaskelma sisälsi pitkä- ja lyhytaikaisten varausten nettovähennystä 7,8 milj. e (3,1 milj. e). Varaukset on esitetty liitetiedossa 24.

	Liite	2011	2010
HENKILÖSTÖKULUT			
Palkat ja palkkiot			
Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien palkat		10,3	12,7
Palkat		221,6	235,3
Osakeperusteiset maksut	5	3,7	3,3
Yhteensä		235,6	251,3
Henkilösivukulut			
Eläkekulut - etuuspohjaiset järjestelyt	23	0,0	4,5
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt		20,4	14,5
Muut henkilösivukulut		32,5	31,8
Yhteensä		52,9	50,8
Henkilöstökulut yhteensä		288,5	302,1

Kemira Oyj:n toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot on esitetty lähipiiriliitetiedossa 32.

HENKILÖMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN MAANTIETEELLISEN SIJAINNIN MUKAAN ¹⁾

Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka	2 919	3 569
Pohjois-Amerikka	1 395	1 359
Etelä-Amerikka	412	409
Aasia ja Tyynenmeren alue	280	271
Yhteensä	5 006	5 608
Henkilömäärä Suomessa keskimäärin	1 145	1 241
Henkilömäärä Suomen ulkopuolella keskimäärin	3 861	4 367
Yhteensä	5 006	5 608
Henkilömäärä vuoden lopussa	5 006	4 935

¹⁾ Sisältää Tikkurilan 25.3.2010 saakka

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT JA PALVELUT**KPMG Oy**

Tilintarkastuspalkkiot	1,1	1,3
Palkkiot veropalveluista	0,5	0,4
Palkkiot muista palveluista	0,2	0,3
Yhteensä	1,8	2,0

Palkkiot muille tilintarkastusyhteisöille kuin KPMG Oy:lle olivat 1,2 milj. e (2,7 milj. e), josta pääosa oli lakisääteisen tilintarkastuksen ulkopuolista konsultointia.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

5. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

KANNUSTINJÄRJESTELMÄ AVAINHENKILÖILLE

Kemira Oyj:n hallitus on päättänyt avainhenkilöstölle suunnatuista osakepalkkiojärjestelmistä osana konsernin kannustus- ja sitouttamisjärjestelmiä. Palkkiojärjestelmillä pyritään yhdistämään omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi, sitouttamaan avainhenkilöt yhtiöön sekä tarjoamaan heille kilpailukykyinen omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Kannustinjärjestelmät jakautuvat vuoden mittaisiin ansaintajaksoihin koskien vuosia 2007-2012. Mahdolliset palkkiot maksetaan ansaintajaksoa seuraavan vuoden aikana. Palkkion maksaminen perustuu asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Mahdolliset palkkiot maksetaan Kemiran osakkeiden ja rahasuorituksen yhdistelmänä. Osakkeet arvostetaan myöntämispäivän kurssilla. Rahasuoritukset arvostetaan käypään arvoon palkkion maksuhetkellä tai tilikauden päättyessä olevan osakkeen hinnan mukaan, ja palkkion määrä on noin 1,1 kertaa annettavien osakkeiden arvo.

Ansaintajaksolta 2010 avainhenkilöille jaettiin 233 850 (134 577) osaketta maaliskuussa 2011. Osakkeista 5 449 (3 694) palautui Kemiralle, koska näiden henkilöiden palkkion saamisen edellytykset eivät täyttyneet. Ansaintajaksot 2007, 2008 ja 2011 ovat jo päättyneet, ja näiden ohjelmien osalta asetettuja tavoitteita ei saavutettu.

Kannustinjärjestelmässä mahdollisesti luovutettavina osakkeina käytetään yhtiön omistuksessa olevia tai osakemarkkinoilta hankittavia Kemira Oyj:n osakkeita.

Osakepalkkiojärjestelmä 2009

Ansaintajakso	2009
Osakkeina maksettavan palkkion käypä arvo, milj. e	0,6
Rahana maksettavan palkkion käypä arvo, milj. e	1,8
Toteuma oletus tilikauden päättyessä, kpl	130 977
Osakkeiden vapautuminen	03/2012
Henkilöitä	57

Osakepalkkiojärjestelmä 2010

Ansaintajakso	2010
Osakkeina maksettavan palkkion käypä arvo, milj. e	1,9
Rahana maksettavan palkkion käypä arvo, milj. e	2,6
Toteumaoletus tilikauden päättyessä, kpl	228 401
Osakkeiden vapautuminen	04/2013
Henkilöitä	64

KANNUSTINJÄRJESTELMÄ STRATEGISEN JOHTORYHMÄN JÄSENILLE

Kemira Oyj:n hallitus on päättänyt strategisen johtoryhmän jäsenille suunnatusta osakepalkkiojärjestelmästä osana konsernin kannustus- ja sitouttamisjärjestelmiä. Järjestelmä jakautuu kolmeen vuoden mittaiseen ansaintajaksoon, jotka ovat 2009, 2010 ja 2011. Palkkion maksaminen perustuu asetetun liikevoittotavoitteen saavuttamiseen.

Osakepalkkiojärjestelmässä mahdolliset palkkiot maksetaan Kemiran osakkeina ja verot kattavana rahaosuutena asetettujen tavoitteiden saavuttamisen mukaisesti. Järjestelmän perusteella maksettavien osakkeiden ja rahaosuuden yhteisarvo kolmen vuoden aikana ei voi ylittää henkilön tältä ajalta kertyvää rahapalkkaa.

Osakepalkkiojärjestelmän perusteella ansaittavat osakkeet on omistettava vähintään kaksi vuotta kunkin palkkiosuorituksen jälkeen. Lisäksi johtoryhmän jäsenten on pidettävä osakepalkkiojärjestelmien kautta saamia Kemira Oyj:n osakkeita vähintään vuotuisen kiinteän rahapalkkansa verran niin kauan kuin heidän työsuhteensa yhtiöön jatkuu.

Ansaintajaksolta 2010 strategisen johtoryhmän jäsenille jaettiin 85 933 (111 408) osaketta maaliskuussa 2011. Osakkeista 29 507 (5 552) palautui Kemiralle, koska näiden henkilöiden palkkion saamisen edellytykset eivät täyttyneet. Ansaintajakso 2011 on päättynyt, ja tämän ohjelman osalta asetettuja tavoitteita ei saavutettu.

Kannustinjärjestelmässä mahdollisesti luovutettavina osakkeina käytetään yhtiön omistuksessa olevia tai osakemarkkinoilta hankittavia Kemira Oyj:n osakkeita.

Osakepalkkiojärjestelmä 2009

Ansaintajakso	2009
Osakkeina maksettavan palkkion käypä arvo, milj. e	1,4
Rahana maksettavan palkkion käypä arvo, milj. e	1,4
Toteumaoletus tilikauden päättyessä, kpl	84 637
Osakkeiden vapautuminen	03/2012
Henkilöitä	9

Osakepalkkiojärjestelmä 2010

Ansaintajakso	2010
Osakkeina maksettavan palkkion käypä arvo, milj. e	0,9
Rahana maksettavan palkkion käypä arvo, milj. e	0,9
Toteumaoletus tilikauden päättyessä, kpl	77 645
Osakkeiden vapautuminen	03/2013
Henkilöitä	9

Osakepalkkiojärjestelmien vaikutus liikevoittoon	Avainhenkilöille	Strategisen johtoryhmän jäsenille	2011 Yhteensä	2010 Yhteensä
Osakkeina maksettavat palkkiot	0,8	0,7	1,5	1,3
Rahana maksettavat palkkiot	1,5	0,7	2,2	2,0
Yhteensä	2,3	1,4	3,7	3,3

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

6. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

	2011	2010
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Muut aineettomat hyödykkeet	11,1	9,0
Kehittämismenot	3,8	3,8
Yhteensä	14,9	12,8
Poistot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä		
Rakennukset ja rakennelmat	15,5	15,6
Koneet ja kalusto	66,9	66,7
Muut aineelliset hyödykkeet	1,8	1,6
Yhteensä	84,2	83,9
Arvonalentumiset aineettomista hyödykkeistä		
Muut aineettomat hyödykkeet	0,3	0,1
Yhteensä	0,3	0,1
Arvonalentumiset aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä		
Rakennukset ja rakennelmat	1,3	3,2
Koneet ja kalusto	0,6	9,6
Yhteensä	1,9	12,8
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	101,3	109,6

Joulukuussa 2010 arvonalentumiskirjaus 12,9 milj. euroa on tehty Suomessa Siilinjärvellä sijaitsevasta kalsiumsulfaattitehtaasta. Arvonalentumistappio on kirjattu tuloslaskelman riville poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset. Paper-segmenttiin kuuluvan Siilinjärven tehtaan arvonalentumistappio vastaa omaisuuserien kirjanpitoarvon ja käyvän arvon välistä erotusta. Arvonalentuminen on kohdistettu aineellisiin

käyttöomaisuushyödykkeisiin sekä aineettomiin hyödykkeisiin. Vuonna 2011 Siilinjärven tehtaasta tehty arvonalentumiskirjaus on 1,7 milj. euroa.

Liikearvon arvonalentumistestaus on esitetty liitetiedossa 12.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	2011	2010
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot	1,3	0,1
Korkotuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	4,4	2,8
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatui- rahoitusvaroista	3,6	3,3
Muut rahoitustuotot	1,5	0,7
Yhteensä	10,8	6,9
Rahoituskulut		
Korkokulut		
Korkokulut muista veloista	-13,8	-17,6
Korkokulut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatui- rahoitusveloista	-11,7	-11,7
Muut rahoituskulut ¹⁾	-7,6	-4,4
Yhteensä	-33,1	-33,7
Kurssierot		
Kurssierot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatui- varoista ja veloista	12,7	31,7
Lainoista ja saamisista	-0,3	-
Muista veloista	-11,0	-32,3
Yhteensä	1,4	-0,6
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-20,9	-27,4

Nettorahoituskulut liikevaihdosta %	0,9	1,3
Nettokorot liikevaihdosta %	0,8	1,1
Suojauslaskennan piirissä olevista rahoitusinstrumenteista aiheutuneet muutokset laajassa tuloslaskelmassa		
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus ²⁾	0,4	-11,3
Rahavirran suojaus: laajaan tuloslaskelmaan merkitty määrä	-14,5	12,2
Yhteensä	-14,1	0,9
Kurssierot		
Realisoituneet	-5,1	13,8
Realisoitumattomat	6,5	-14,4
Yhteensä	1,4	-0,6

¹⁾ Sisältää sähkönsuojauksesta tehotonta osuutta -0,9 milj. e (0,0 milj. e).

²⁾ Lainojen ja valuuttajohdannaisten kurssieroja on kohdistettu ulkomaisten tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojausmenetelmän mukaisesti.

Rahoituseriin ei sisälly tuottoja tai kuluja osakkuusyrityksiltä.

Kytkeytyistä johdannaisista on vuonna 2011 tuloutunut 0,3 milj. e (0,0 milj. e) tulokseen ennen veroja.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

8. OSUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

	2011	2010
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	139,5	131,1
Lisäykset	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	-0,6
Pääomanpalautukset	-11,7	0,0
Osuus osakkuusyrityksen voitosta (+) / tappiosta (-)	31,0	9,2
Valuuttakurssierot	0,0	-0,2
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	158,8	139,5

			Konsernin omistusosuus %	
Nimi	Maa	Kaupunki	2011	2010
Ekumuovi Oy	Suomi	Lahti	0,0	22,4
FC Energia Oy	Suomi	Ikaalinen	34,0	34,0
FC Power Oy	Suomi	Ikaalinen	34,0	34,0
Galvatek Technology Oy	Suomi	Lahti	0,0	39,9
Haapaveden Ympäristöpalvelut Oy	Suomi	Haapavesi	40,5	40,5
Honkalahden Teollisuuslaituri Oy	Suomi	Joutseno	50,0	50,0
Kemwater Phil., Corp.	Filippiinit	Manila	40,0	40,0
Sachtleben GmbH	Saksa	Frankfurt am Main	39,0	39,0
White Pigment LLC	Yhdysvallat	Princeton NJ	39,0	39,0

YHTEENVETO OSAKKUUSYRITYSTEN VAROISTA, VELOISTA, LIIKEVAIHDOSTA JA TILIKAUDEN TULOISTA (YRITYSTEN 100 % LUVUT)

	2011	2010
Varat	888,7	685,8
Velat	460,1	452,3
Liikevaihto	679,0	581,5
Tilikauden voitto (+) / tappio (-)	79,9	23,2

LÄHIPIIRILIIKETOIMET
Osakkuusyritysten kanssa toteutettiin seuraavat liiketoimet

	2011	2010
Myyntit osakkuusyrityksille	56,0	28,0
Ostot osakkuusyrityksiltä	4,7	4,7
Saamiset osakkuusyrityksiltä	4,6	4,4
Velat osakkuusyrityksille	0,3	7,2

Muita lähipiiriliiketoimia on esitetty liitetiedossa 32.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

9. TULOVEROT

	2011	2010
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-29,0	-43,7
Edellisten tilikausien verot	-1,8	1,5
Laskennallisten verojen muutos	2,7	20,2
Yhteensä	-28,1	-22,0

Verot ovat olennaisesti Suomen veroastetta alemmat, koska on kirjattu laskennallisia verosaamisia. Tytäryhtiöillä on verotappioita 43,3 milj. e (28,7 milj. e), joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista.

Näiden lisäksi laajaan kansainväliseen liiketoimintaansa liittyen konsernilla on useita tuloverotukseen ja välilliseen verotukseen liittyviä verotapauksia.

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytys

	2011	2010
Tulos ennen veroja	168,4	137,9
Verot emoyhtiön verokannan mukaan (26 %)	-43,8	-35,9
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	-5,6	-7,8
Verovapaat tulot ja vähennyskeltottomat kulut	-2,1	-2,1
Osakkuusyritysten vaikutus	8,1	2,4
Verotappiot	-4,6	-5,3
Edellisten tilikausien verot	1,8	1,5
Oikaisu aikaisempien kausien laskennallisiin veroihin	14,7	32,0

Suomen yhteisöverokannan muutos	2,5	-
Konserniyhdistelyjen vaikutus	0,6	-
Muut	0,3	-6,8
Tuloverot tuloslaskelmassa	-28,1	-22,0

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verokulut / -tuotot ovat seuraavat:

	2011			2010		
	Ennen veroja	Vero-kulu (-) / -tuotto (+)	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-kulu (-) / -tuotto (+)	Verojen jälkeen
Myytävissä olevat rahoitusvarat	-33,5	9,4	-24,1	21,3	-4,4	16,9
Muuntoerot	-4,6		-4,6	71,5		71,5
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	0,4		0,4	-15,2	3,9	-11,3
Rahavirran suojaus	-19,7	5,2	-14,5	16,5	-4,3	12,2
Muut muutokset	0,0		0,0	-0,6		-0,6
Muut laajan tuloksen erät	-57,4	14,6	-42,8	93,5	-4,8	88,7

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

10. LOPETETUT TOIMINNOT

Kemiran yhtiökokous päätti 16.3.2010, että jokaista osakkeenomistajan omistamaa neljää Kemiran osaketta kohden jaetaan osinkona yksi Tikkurilan osake. Kemira jakoi osakkeenomistajilleen osinkona yhteensä 37 933 097 Tikkurilan osaketta, joka vastaa 86 % Tikkurilan osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä. Kemira piti 14 % määräysvallattomien omistusosuuden Tikkurilasta. Maaliskuussa 2011 Kemira myi kaikki omistamansa Tikkurilan osakkeet.

Kaupankäynti Tikkurila Oyj:n osakkeilla alkoi NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä 26.3.2010, ja Tikkurila eriytyi Kemira Oyj:stä. Tikkurila muodosti oman segmenttinsä Kemirassa. Eriytymisen seurauksena Tikkurila on käsitelty lopetettuna toimintona tilinpäätöksessä 31.12.2010. Tuloslaskelmassa lopetetut toiminnot on esitetty yhdellä rivillä, ja lopetetut toiminnot on raportoitu erillään Kemiran jatkuvista toiminnoista. Edellisen tilikauden tuloslaskelma on oikaistu vastaamaan lopetettujen ja jatkuvien toimintojen esittämistapaa.

TULOSLASKELMA, LOPETETUT TOIMINNOT

1.1.–25.3.2010

Liikevaihto	108,2
Liiketoiminnan muut tuotot	0,4
Liiketoiminnan kulut	-98,6
Poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset	-4,7
Liikevoitto	5,3
Rahoituskulut, netto	-1,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-
Voitto ennen veroja	3,7
Tuloverot	-1,9
Tilikauden voitto	1,8
Voitto Tikkurilan luovutuksesta	538,8
Luovutuksen verovaikutus	-9,6
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista	531,0

TILIKAUDEN VOITON JAKAUTUMINEN LOPETETUISTA TOIMINNOISTA

Emoyhtiön omistajille	531,0
Määräysvallattomille omistajille	0,0
Tilikauden voitto	531,0
Osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot, laimentamaton ja laimennettu, e	3,50

RAHAVIRTA

Liiketoiminnan nettorahavirta	-29,0
Investointien nettorahavirta	-1,9
Rahoituksen nettorahavirta	24,9
Rahavarojen muutos	-6,0

TIKKURILAN OSINKONA JAKAMISEN VAIKUTUS KONSERNIN TALOUDELLISEEN ASEMAAN

25.3.2010

Pitkäaikaiset varat	230,0
Lyhytaikaiset varat	222,1
Pitkäaikaiset velat	-164,0
Lyhytaikaiset velat	-132,6
Varat ja velat yhteensä	155,5
Rahana maksetut kulut	-10,4
Luovutetun segmentin rahavarat	-19,2
Rahavirtavaikutus	-29,6

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

11. OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2011	2010
Osaakekohtainen tulos, laimentamaton		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot	135,6	110,9
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, lopetetut toiminnot	-	531,0
Yhteensä	135,6	641,9
Keskimääräinen osakemäärä ¹⁾	151 994 165	151 697 441
Osaakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot, e	0,89	0,73
Osaakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot, e	-	3,50
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e	0,89	4,23
Osaakekohtainen tulos, laimennettu		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot	135,6	110,9
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, lopetetut toiminnot	-	531,0
Yhteensä	135,6	641,9

Keskimääräinen osakemäärä ¹⁾	151 994 165	151 697 441
Oikaisut:		
Osakepohjaisen järjestelmän perusteella mahdollisesti liikkeelle laskettavat omat osakkeet	158 156	319 192
Keskimääräinen osakemäärä laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa	152 152 321	152 016 633
Osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot, e	0,89	0,73
Osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot, e	-	3,50
Laimennettu osakekohtainen tulos, e	0,89	4,23

¹⁾ Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, joka ei sisällä konsernin hallussa olevia omia osakkeita.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

12. LIIKEARVO

	2011	2010
Hankintameno vuoden alussa	620,3	670,4
Tytäryritysten hankinnat	0,0	7,7
Tytäryritysten myynnit	-0,8	-71,7
Valuuttakurssierot	-1,1	13,9
Hankintameno vuoden lopussa	618,4	620,3
Kertyneet arvonalentumiset vuoden alussa	-12,4	-12,4
Kertyneet arvonalentumiset vuoden lopussa	-12,4	-12,4
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	607,9	658,0
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	606,0	607,9

Vuonna 2011 liikearvon vähentyminen 0,8 milj. euroa johtuu Kanadan Maitlandin vetyperoksiditehtaan ja Oy Galvatek Ab:n myynnistä. Vuonna 2010 liikearvon vähentyminen 68,3 milj. eurolla liittyi Tikkurila Oyj:n eriytymiseen Kemira Oyj:stä 25.3.2010.

Vuonna 2010 liikearvo kasvoi 7,7 milj. euroa muodostuen Water Elements LLC USA:n ja Albemarle UK Limited UK:n hankinnoista. Water Elements LLC:n hankinnasta syntyi 4,0 milj. euron liikearvo Municipal & Industrial -segmenttiin ja Albemarle UK Limited hankinnan liikearvo 3,7 milj. euroa sisältyi Oil & Mining -segmenttiin.

ARVONALENTUMISTESTAUS

Konserni tekee liikearvon testauksen vuosittain 30.9. arvonalentumisen varalta, tai kun esiintyy viite siitä, että kirjanpitoarvo saattaa olla alle kerrytettävissä olevan rahamäärän. Rahavirtaa tuottavien yksikköjen kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin. Käyttöarvolaskelmissa käytetyt keskeiset oletukset ovat pitkän aikavälin kasvuvauhti ja diskonttaus korko. Vuonna 2011 arvonalentumistestilaskelma ei osoittanut arvon alentumista (2010: ei arvon alentumista).

Liikearvo on kohdistettu 10 (2010: 10) itsenäiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle, jotka ovat asiakassegmenttejä. Asiakassegmenttien taso on raportoitavaa segmenttiä seuraava alempi taso. Asiakassegmentti on alin taso, jolla konserni seuraa liikearvoa sisäistä raportointia varten. Konsernin neljä raportoitavaa segmenttiä ovat Paper, Municipal & Industrial, Oil & Mining ja Muut. Yhteenvedo testatuista kirjanpitoarvoista ja liikearvosta konsernin raportoitavilla segmenteillä on esitetty alla olevassa taulukossa.

	31.12.2011		31.12.2010	
	Kirjanpitoarvo	josta liikearvoa	Kirjanpitoarvo	josta liikearvoa
Paper	638	310	661	310
Municipal & Industrial	317	133	324	135
Oil & Mining	109	54	110	54
Muut	162	109	164	109
Yhteensä	1 226	606	1 259	608

KESKEISET OLETUKSET

PITKÄN AIKAVÄLIN KASVUVAUHTI

Pitkän aikavälin kasvuvauhtia käytetään IAS 36 "Omaisuserien arvon alentuminen" -standardin mukaan laaditussa liikearvon arvonalentumistestauksessa. Pitkän aikavälin kasvuvauhdin oletuksena on käytetty konsernin laatimia ja ylimmän johdon hyväksymiä rahavirtaennusteita kattaen viiden vuoden ennustejakson. Rahavirtojen kasvuennusteet heijastavat ylimmän johdon näkemystä myynnin ja kustannuserien kehitymisestä ennustejakson aikana. Viisivuotisen ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu olettaen kasvuvauhdin olevan nolla.

DISKONTTAUSKORKO

Diskonttauskorot perustuvat oikaistuun konsernin pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC) ennen veroja. Riskioikaistun pääoman keskimääräinen kustannus on määritetty jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle erikseen. Laskelmissa käytetyt diskonttauskorot konsernin raportoitavilla segmenteillä on esitetty alla olevassa taulukossa.

%	2011	2010
Paper	8,7	9,2
Municipal & Industrial	8,0	8,2
Oil & Mining	8,9	9,2
Muut	8,9	9,1

HERKKYYSANALYYSI

Herkkyyshanalyysi on tehty olettamuksilla sekä ennustekauden aikaisten rahavirtojen että ennustejakson jälkeisten rahavirtojen kasvuvauhdin heikkenemisen suhteen. Lisäksi on huomioitu olettamus yleisen korkotason noususta sekä kannattavuuden heikkeneminen. Jos rahavirrat pienenevät 10 % tai diskonttauskorko kasvaa 1 prosenttiyksikön, eivät kumpikaan aiheuta arvonalentumiskirjausta asiakassegmenttien tasolla. Vasta diskonttauskoron kasvu 2 prosenttiyksiköllä aiheuttaisi arvonalentumistarpeen yhdessä asiakassegmentissä. Tämä arvonalentumiskirjaus edustaisi noin 8 % koko konsernin liikearvosta.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

13. MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2011	Kehittämismenot	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	47,2	144,8	16,3	208,3
Tytäryritysten hankinnat				
Hankinnat		4,4	3,8	8,2
Tytäryritysten myynnit		-0,9		-0,9
Vähennykset		-4,6		-4,6
Muut muutokset		0,4	-0,1	0,3
Uudelleenryhmittelyt		13,0	-14,3	-1,3
Valuuttakurssierot			0,4	0,4
Hankintameno vuoden lopussa	47,2	157,1	6,1	210,4
Kertyneet poistot vuoden alussa	-26,3	-107,0		-133,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,1	5,3		5,2
Tilikauden poistot	-3,8	-11,1		-14,9
Arvonalentumiset		-0,3		-0,3
Valuuttakurssierot		0,4		0,4
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-30,2	-112,7		-142,9
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	17,0	44,4	6,1	67,5

2010	Kehittämismenot	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	30,6	211,3	7,2	249,1
Tytäryritysten hankinnat		3,2		3,2
Hankinnat		4,7	10,7	15,4
Tytäryritysten myynnit		-60,5	-1,1	-61,6
Vähennykset		-1,7		-1,7
Muut muutokset		1,1	-0,6	0,5
Uudelleenryhmittelyt	16,6	-16,6		0,0
Valuuttakurssierot		3,3	0,1	3,4
Hankintameno vuoden lopussa	47,2	144,8	16,3	208,3
Kertyneet poistot vuoden alussa	-5,9	-141,0		-146,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-16,6	46,4		29,8
Tilikauden poistot, jatkuvat toiminnot	-3,8	-9,0		-12,8
Tilikauden poistot, lopetetut toiminnot		-1,2		-1,2
Arvon alentumiset		-0,1		-0,1
Valuuttakurssierot		-2,1		-2,1
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-26,3	-107,0		-133,3
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	20,9	37,8	16,3	75,0

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

14. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

2011	Maa- alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	52,1	387,9	1 131,0	33,9	41,0	1 645,9
Tytäryritysten hankinnat						
Lisäykset		9,3	51,0	2,3	31,6	94,2
Tytäryritysten myynnit			-0,1			-0,1
Vähennykset	-0,4	-7,7	-62,6	-4,5		-75,2
Muut muutokset		1,5	-2,2	-0,3	0,1	-0,9
Uudelleenryhmittelyt	0,7	1,1	12,8		-14,6	0,0
Valuuttakurssierot	0,4	1,6	6,7			8,7
Hankintameno vuoden lopussa	52,8	393,7	1 136,6	31,4	58,1	1 672,6
Kertyneet poistot vuoden alussa	-8,3	-201,0	-754,8	-20,6		-984,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,2	3,5	49,9	4,3		57,9
Tilikauden poistot		-15,5	-66,9	-1,8		-84,2
Arvonlennukset		-1,3	-0,6			-1,9
Muut muutokset		-0,4		0,4		0,0
Valuuttakurssierot		-0,7	-3,3	0,3		-3,7
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-8,1	-215,4	-775,7	-17,4		-1 016,6
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	44,7	178,3	360,9	14,0	58,1	656,0

2010	Maa- alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	49,5	463,3	1 214,9	37,7	43,9	1 809,3
Tytäryritysten hankinnat	4,9	3,5	8,5	1,2		18,1
Lisäykset	1,7	8,2	38,2	2,8	12,3	63,2
Tytäryritysten myynnit	-7,9	-120,6	-179,9	-8,3	-4,8	-321,5
Vähennykset		-2,0	-15,8	-0,2	-0,2	-18,2
Muut muutokset	-0,3	4,9	-7,6		-0,2	-3,2
Uudelleenryhmittelyt	0,6	5,3	9,1	-2,1	-12,9	0,0
Valuuttakurssierot	3,6	25,3	63,6	2,8	2,9	98,2
Hankintameno vuoden lopussa	52,1	387,9	1 131,0	33,9	41,0	1 645,9
Kertyneet poistot vuoden alussa	-8,3	-231,5	-786,8	-21,1		-1 047,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		69,8	143,8	4,3		217,9
Tilikauden poistot, jatkuvat toiminnot		-15,6	-66,7	-1,6		-83,9
Tilikauden poistot, lopetetut toiminnot		-1,1	-2,1	-0,3		-3,5
Arvonlennukset		-3,2	-9,6			-12,8
Muut muutokset		-5,7	6,7	-0,3		0,7
Valuuttakurssierot		-13,7	-40,1	-1,6		-55,4
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-8,3	-201,0	-754,8	-20,6		-984,7
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	43,8	186,9	376,2	13,3	41,0	661,2

Rahoitusleasingsopimukset

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä seuraavasti:

	2011	2010
Rahoitusleasingsopimusten perusteella kirjattu hankintameno	3,8	3,9
Kertyneet poistot	-1,5	-1,4
Kirjanpitoarvo	2,3	2,5

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

15. MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

	2011	2010
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	284,7	166,2
Lisäykset	102,8	97,9
Vähennykset	-97,6	-0,9
Käyvän arvon muutos	-33,4	21,3
Valuuttakurssierot	0,0	0,2
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	256,5	284,7

Vuonna 2010 myytävissä olevat rahoitusvarat sisälsivät Tikkurila Oyj:n osakkeita, jotka noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Vuonna 2011 Kemira Oyj myi 6 175 155 Tikkurila Oyj:n osaketta, mikä vastaa 14,0 % Tikkurilan koko osakekannasta ja äänimäärästä. Osakemyynissä osakekohtainen myyntihinta oli 15,80 euroa ja myynnistä saatiin 97,6 milj. euroa.

Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät Pohjolan Voima -konsernin osakkeita, joiden arvostusperiaatteet on kuvattu konsernin laatimisperiaatteissa. Käyvän arvon laskennassa käytetään diskonttauskorkona vuosittain määritettävää keskimääräistä painotettua pääomakustannusta. Vuonna 2011 diskonttauskorko oli 6,0 % (6,4 %).

Kemira Oyj yhdessä Eläkesäätiö Neliapilan kanssa omistaa 3,9 % Pohjolan Voima Oy:stä ja 1,0 % Teollisuuden Voima Oy:stä. Joulukuussa 2011 Kemira osti Neliapilalta 2,5 % Pohjolan Voima Oy:n osakkeista. Kemira Oyj:n omistamat Pohjolan Voima -konsernin osakkeet on esitetty ohessa.

				2011	2010
Pohjolan Voima					
-konsernin osakkeet	Osakesarja	Omistus %	Omaisuuslaji	Käypä arvo	Käypä arvo
Pohjolan Voima Oy	A	5,0	vesivoima	28,3	0,0
Pohjolan Voima Oy	B	3,0	ydinvoima	57,7	0,0
Pohjolan Voima Oy	B2	6,8	ydinvoima	81,2	81,2
Teollisuuden Voima Oyj	A	1,9	ydinvoima	64,1	76,2
Muut Pohjolan Voima Oy ja Teollisuuden Voima Oyj	C, C2, E1, G5, G6, H, I	useita	useita	23,8	24,0
Yhteensä				255,1	181,4

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

16. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KIRJANPITOARVOT ARVOSTUSRYHMITÄIN

2011	Liite	Rahavirran suojausten piirissä olevat instrumentit	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti arvostettavat instrumentit	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitus- varat	Muut velat	Tase- erien kirjan- pitoarvot yhteensä	Käyvät arvot yhteensä
Pitkäaikaiset varat								
Sijoitukset								
Myytävissä olevat rahoitusvarat	15				256,5		256,5	256,5
Lyhytaikaiset varat								
Saamiset								
Korolliset saamiset	18			0,5			0,5	0,5
Korottomat saamiset	18							
Myyntisaamiset				300,0			300,0	300,0
Muut saamiset		0,3	5,0				5,3	5,3
Rahavarat	29		61,7	124,1			185,8	185,8
Pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset varat yhteensä		0,3	66,7	424,6	256,5		748,1	748,1

Pitkäaikaiset velat				
Pitkäaikaiset korolliset velat	20			
Lainat rahoituslaitoksilta		458,4	458,4	468,2
Muut pitkäaikaiset velat		6,0	6,0	6,0
Lyhytaikaiset velat				
Lyhytaikaiset korolliset velat	20			
Lainat rahoituslaitoksilta		49,5	49,5	50,3
Muut pitkäaikaisten lainojen lyhennykset		17,2	17,2	17,2
Muut korolliset lyhytaikaiset velat		170,2	170,2	170,2
Lyhytaikaiset korottomat velat	25			
Ostovelat		191,5	191,5	191,5
Muut velat		9,5	7,4	16,9
Pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset velat yhteensä		9,5	7,4	892,8
			909,7	920,3

2010	Liite	Rahavirran suojauksen piirissä olevat instrumentit	Käypään arvoon vaikutteisesti arvostettavat instrumentit	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Muut velat	Tase- erien kirjan- pitoarvot yhteensä	Käyvät arvot yhteensä
Pitkäaikaiset varat								
Sijoitukset								
Myytävissä olevat rahoitusvarat	15				284,7		284,7	284,7
Lyhytaikaiset varat								
Saamiset								
Korolliset saamiset	18			0,4			0,4	0,4
Korottomat saamiset	18							
Myyntisaamiset				295,0			295,0	295,0
Muut saamiset		15,0	11,0				26,0	26,0
Rahavarat	29		57,5	34,3			91,8	91,8
Pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset varat yhteensä		15,0	68,5	329,7	284,7		697,9	697,9

Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset

korolliset velat 20

Lainat			
rahoituslaitoksilta	484,7	484,7	494,4
Eläkelainat	9,8	9,8	10,0
Muut pitkäaikaiset velat	4,6	4,6	4,6

Lyhytaikaiset velat

Lyhytaikaiset

korolliset velat 20

Lainat			
rahoituslaitoksilta	16,0	16,0	16,3
Muut pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	95,1	95,1	95,1
Muut korolliset lyhytaikaiset velat	17,2	17,2	17,2

Lyhytaikaiset

korottomat

velat 25

Ostovelat	143,4	143,4	143,4
Muut velat	4,7	4,1	8,8

Pitkäaikaiset ja**lyhytaikaiset****velat yhteensä** 4,7 4,1 770,8 779,6 789,8

Myytavissä olevat rahoitusvarat sisältävät Pohjolan Voima -konsernin osakkeita. Lisäksi vuonna 2010 siihen sisältyi Tikkurila Oyj:n osakkeita, jotka ovat noteerattuja NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Maaliskuussa 2011 Kemira myi kaikki Tikkurilan Oyj:n osakkeet.

Saatavien kirjanpitoarvo kuvaa niiden maksimaalista luottoriskiä.

Muut saamiset ja velat ovat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia johdannaisia tai rahavirran suojauksen piirissä olevia johdannaisia.

HIERARKIA	2011		Yhteensä		2010		Yhteensä	
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	netto	Taso 1	Taso 2	Taso 3	netto
Myytävissä olevat rahoitusvarat			256,5	256,5	102,0		182,7	284,7
Muut sijoitukset								
Valuuttajohdannaiset		-1,7		-1,7		8,1		8,1
Korkojohdannaiset, suojauslaskenta		-4,9		-4,9		-4,7		-4,7
Korkojohdannaiset, ei suojauslaskenta		-0,7		-0,7		-1,3		-1,3
Muut johdannaiset		-4,3		-4,3		15,0		15,0
Rahamarkkina- ja rahastosijoitukset	6,8	54,9		61,7	1,0	57,5		58,5
Kaikki yhteensä	6,8	43,3	256,5	306,6	103,0	74,6	182,7	360,3

Taso 1: Markkinoilla noteeratut käyvät arvot.

Taso 2: Käyvät arvot, jotka on määritelty todennettavissa olevien parametrien kautta.

Taso 3: Käyvät arvot, jotka on määritelty ei todennettavissa olevien syöttötietojen perusteella.

TASO 3 TÄSMÄYTYSLASKELMA

Instrumentti	Taso 3 yhteensä netto 2011	Taso 3 yhteensä netto 2010
Tasearvo 1.1.	182,7	166,2
Vaikutus laajaan tulokseen	-29,0	16,9
Ostot	102,8	0,4
Myynnit	-	-0,8
Tasearvo 31.12.	256,5	182,7

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

17. VAIHTO-OMAISUUS

	2011	2010
Aineet ja tarvikkeet	78,0	76,0
Valmiit tuotteet	144,7	122,2
Ennakkomaksut	5,5	4,6
Yhteensä	228,2	202,8

Tilikaudella kirjattiin kuluksi vaihto-omaisuutta 1,6 milj. e (2,8 milj. e), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

18. SAAMISET

	2011	2010
Korolliset saamiset		
Lainasaamiset	0,5	0,1
Rahoitusleasingsaamiset	0,0	0,1
Muut saamiset	0,0	0,2
Korolliset saamiset yhteensä	0,5	0,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset		
Myyntisaamiset	300,0	295,0
Ennakkomaksut	9,0	10,8
Siirtosaamiset	33,1	58,3
Muut saamiset	49,1	15,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	391,2	380,0

Yli vuoden kuluttua erääntyviä eriä on myyntisaamisissa 2,4 milj. e (6,0 milj. e), ennakkomaksuissa 0,1 milj. e (0,3 milj. e), siirtosaamisissa 2,8 milj. e (0,6 milj. e) ja muissa korottomissa saamisissa 0,0 milj. e (0,1 milj. e). Lisäksi yli vuoden kuluttua erääntyviä eriä on lainasaamisissa 0,1 milj. e (0,1 milj. e) ja rahoitusleasingsaamisissa 0,0 milj. e (0,1 milj. e).

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

19. OMAN PÄÄOMAN LIITETIEDOT

OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ JA OSAKEPÄÄOMAN MUUTOKSET

	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä (1 000)	Osake- pääoma
1.1.2010	151 488	221,8
Omien osakkeiden siirto osakepalkkiojärjestelmiin kuuluville avainhenkilöille ja strategisen johtoryhmän jäsenille	245	
Omien osakkeiden siirto hallitukselle	12	
Omien osakkeiden hankinta	-1	
Osakepalkkiojärjestelmän osakkeita palautettu	-9	
31.12.2010	151 735	221,8
1.1.2011	151 735	221,8
Omien osakkeiden siirto osakepalkkiojärjestelmiin kuuluville avainhenkilöille ja strategisen johtoryhmän jäsenille	320	
Omien osakkeiden siirto hallitukselle	9	
Omien osakkeiden hankinta	0	
Osakepalkkiojärjestelmän osakkeita palautettu	-34	
31.12.2011	152 030	221,8

Kemira Oyj:llä on yksi osakelaji. Kukin osake oikeuttaa yhtiökokouksessa yhteen ääneen. 31.12.2011 Kemira Oyj:n osakepääoma oli 221,8 milj. euroa ja osakkeiden lukumäärä oli 155 342 557 sisältäen 3 312 660 omia osakkeita. Kemira Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä ei ole vähimmäis- ja enimmäispääomaa, eikä osakkeella ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on täysin maksettuja.

YLIKURSSIRAHASTO

Ylikurssirahasto on vuoden 2001 optio-ohjelman merkintöjen kautta karttunut, vanhan osakeyhtiölain (734/1978) mukainen rahasto, joka ei enää muutu.

KÄYVÄN ARVON JA MUUT RAHASTOT

Käyvän arvon rahasto on IFRS-standardien mukaisesti käypään arvoon arvostettujen osakkeiden sekä suojauslaskennan kautta karttuva rahasto. Muut rahastot ovat paikallisten lainsäädäntöjen vaatimia.

SIOJITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan. Kemira Oyj:n hallitus päätti 23.11.2009 ylimääräisen yhtiökokouksen samana päivänä antaman valtuutuksen perusteella merkintätuomiokeusannin toteuttamisesta. Osakeannin seurauksena Kemiran osakkeiden kokonaismäärä nousi 155 342 557 osakkeeseen. Osakeannin perusteella saadut varat vähennettynä antiin liittyvillä osakeantikuluilla 196,3 milj. euroa kirjattiin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

OMAT OSAKKEET

Kemiran hallussa oli 31.12.2011 omia osakkeita yhteensä 3 312 660 kpl. Omien osakkeiden keskimääräinen hankintahinta oli 6,73 euroa ja osuus osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä 2,1 %. Omien osakkeiden yhteenlaskettu kirjanpidollinen vasta-arvo on 4,7 milj. euroa.

MUUNTOEROT

Muuntoerot sisältää ulkomaisten yritysten tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös ulkomaisiin yrityksiin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyneet voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

LAAJAN TULOKSEN ERÄT OMASSA PÄÄOMASSA

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma										
	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Käyvän arvon ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman rahasto	Muun- toerot	Omat osakkeet	Kertyneet voitto- varat	Yh- teensä	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yh- teensä
2011										
Tilikauden voitto							135,7	135,7	4,6	140,3
Muut laajan tuloksen erät										
Myytavissä olevat rahoitusvarat			-24,1					-24,1		-24,1
Muuntoerot					-3,7			-3,7	-0,9	-4,6
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus					0,4			0,4		0,4
Rahavirran suojaus			-14,5					-14,5		-14,5
Muut muutokset										
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen			-38,6		-3,3			-41,9	-0,9	-42,8
Tilikauden laaja tulos			-38,6		-3,3		135,7	93,8	3,7	97,5

2010

**Tilikauden
voitto**

641,9 641,9 5,0 646,9

**Muut laajan
tuloksen erät**Myytävissä
olevat
rahoitusvarat

16,9

16,9

16,9

MuuntoerotJatkuvat
toiminnot

60,8

60,8

1,2

62,0

Lopetetut
toiminnot

9,1

9,1

9,1

Ulkomaiseen
yksikköön
tehdyn
nettosijoituksen
suojaus

-11,3

-11,3

-11,3

Rahavirran
suojaus

12,2

12,2

12,2

Muut
muutokset

-0,2

-0,2

-0,2

**Muut laajan
tuloksen
erät verojen
jälkeen**

29,1

58,6

-0,2

87,5

1,2

88,7

**Tilikauden
laaja tulos**

29,1

58,6

641,7

729,4

6,2

735,6

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

20. KOROLLISET VELAT

	2011	2010
Lyhytaikaiset korolliset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	49,5	105,1
Muiden pitkäaikaisten velkojen lyhennyserät	17,2	16,8
Rahoitusleasingvelat	1,2	1,8
Muut lyhytaikaiset velat	169,2	4,6
Yhteensä	237,1	128,3
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	458,5	484,7
Eläkelainat	-	9,8
Muut pitkäaikaiset velat	6,0	4,6
Yhteensä	464,5	499,1
Pitkäaikaisten velkojen erääntyminen		
2013 (2012)	113,5	85,6
2014 (2013)	72,2	59,7
2015 (2014)	86,6	74,2
2016 (2015)	33,5	83,4
2017 (2016) tai myöhemmin	158,7	196,2
Yhteensä	464,5	499,1

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua

Lainat rahoituslaitoksilta	158,7	196,2
Yhteensä	158,7	196,2

Pitkääaikaisten velkojen valuuttajakauma on esitetty rahoitusriskien liitteessä 29.

Konsernilla ei ole vaihtovelkakirja-, debentuuri- tai joukkovelkakirjalainoja.

Korolliset nettovelat

Korolliset pitkäaikaiset velat	464,5	499,1
Korolliset lyhytaikaiset velat	237,1	128,3
Rahavarat	-185,8	-91,8
Yhteensä	515,8	535,6

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

21. RAHOITUSLEASINGVELAT

	2011	2010
Vähimmäisvuokrien erääntymisajat		
1 vuoden kuluessa	1,0	0,5
1–5 vuoden kuluessa	0,2	1,2
Yli 5 vuoden kuluessa	-	0,0
Vähimmäisvuokrat yhteensä	1,2	1,7
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo		
Vähimmäisvuokrat yhteensä	1,2	1,7
Tulevat rahoituskulut	0,0	0,1
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo yhteensä	1,2	1,8
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvon erääntymisajat		
1 vuoden kuluessa	1,0	0,6
1–5 vuoden kuluessa	0,2	1,2
Yli 5 vuoden kuluessa	-	0,0
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo yhteensä	1,2	1,8

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

22. LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET

	1.1.2011	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu laajaan tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut/ myydyt tytäryritykset	Valuutta- kurssierot	31.12.2011
Laskennalliset verovelat							
Kertyneet poistoerot	52,4	5,7				0,4	58,5
Myytävissä olevat rahoitusvarat	39,6		-9,4			-0,6	29,6
Eläkkeet	9,8	0,5					10,3
Hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon hankinnassa ¹⁾	4,6	-0,2					4,4
Muut erät	20,7	17,6	-5,2	0,8			33,9
Yhteensä	127,1	23,6	-14,6	0,8		-0,2	136,7
Vähennetty laskennallisista verosaamisista ²⁾	-27,6						-50,2
Laskennalliset verovelat taseessa	99,5						86,5
Laskennalliset verosaamiset							
Varaukset	6,3	-0,8				0,1	5,6
Vahvistetut tappiot	24,8	23,5				-0,2	48,1
Eläkkeet	2,3	0,3					2,6

Rahoitusvelkojen käyvän arvon muutos	35,4	-35,4		0,0
Muut erät	2,5	38,7		41,2
Yhteensä	71,3	26,3	-0,1	97,5
Vähennetty laskennallisista verovelosta ²⁾	-27,6			-50,2
Laskennalliset verosaamiset taseessa	43,7			47,3

	1.1.2010	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu laajaan tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut/ myydyt tytäryritykset	Valuutta- kurssierot	31.12.2010
Laskennalliset verovelat							
Kertyneet poistoerot	58,5	-5,2			-0,9		52,4
Myytavissä olevat rahoitusvarat	35,2		4,4				39,6
Eläkkeet	8,2	1,6					9,8
Hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon hankinnassa ¹⁾	11,7	-0,5			-6,6		4,6
Muut erät	5,5	10,1	4,3	0,8			20,7
Yhteensä	119,1	6,0	8,7	0,8	-7,5		127,1
Vähennetty laskennallisista verosaamisista ²⁾	-29,0						-27,6
Laskennalliset verovelat taseessa	90,1						99,5

Laskennalliset verosaamiset

Vaihto-omaisuuden sisäiset katteet	1,8	-1,4	-0,4	0,0
Varaukset	8,8	-2,0	-0,5	6,3
Vahvistetut tappiot	32,0	-5,6	-1,6	24,8
Eläkkeet	2,2	0,1		2,3
Rahoitusvelkojen käyvän arvon muutos		35,4		35,4
Muut erät	3,0	-0,2	-0,3	2,5
Yhteensä	47,8	26,3	-2,8	71,3
Vähennetty laskennallisista verovelloista ²⁾	-29,0			-27,6
Laskennalliset verosaamiset taseessa	18,8			43,7

¹⁾ Yrityshankinnoissa varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän arvon arvostukseen johtuva laskennallinen vero sisältyy liikearvoon.

²⁾ Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja kun laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät samaan veronsaajaan.

Suomen yhteisöverokannan muutoksesta 26 %:sta 24,5 %:iin säädettiin 13.12.2011, ja se tulee voimaan 1.1.2012. Tämän vuoksi asiaankuuluvat laskennalliset verot on määritelty uudella 24,5 % verokannalla tilinpäätöksessä 31.12.2011.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

23. ELÄKEVELVOITTEET

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä kunkin toimintamaan paikallisten olojen ja käytäntöjen mukaisesti. Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä etuudet määräytyvät palkkojen, eläkkeelle jäämisen, vammautumisen, kuoleman ja työsuhteen päättymisen mukaan. Konsernilla on Suomessa Eläkesäätiö Neliapilan kautta järjestetty etuuspohjainen lisäeläkejärjestely. Kemiran Eläkesäätiön etuuspohjaisena järjestelynä käsitelty TyEL-eläkevastuu siirrettiin 31.12.2009 Keskinäiseen työeläkevakuutusyhtiöön Varmaan. Työeläkevakuutusyhtiössä hoidettu TyEL on käsitelty maksupohjaisena järjestelynä.

Seuraavassa esitetään eläkejärjestelyjen vaikutus konsernin tulokseen ja taseeseen. Laskelma kattaa konsernin etuuspohjaiset ja maksupohjaiset eläkejärjestelyt. Yrityskaupoista aiheutuneet eläkevelvoitteet, eläkejärjestelyjen varat ja vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot ovat muuttaneet velvoitteita ja varoja.

	2011	2010
Eläkkeet taseessa		
Velat maksupohjaisista eläkejärjestelyistä	0,4	0,4
Velat etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	52,0	54,8
Velat taseessa	52,4	55,2
Saaminen etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	-44,3	-39,5
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	8,1	15,7
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt		
Taseessa		
Velka etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	52,0	54,8
Saaminen etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	-44,3	-39,5
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) etuuspohjaisista järjestelyistä taseessa	7,7	15,3

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt taseessa

Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	311,4	310,5
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	54,7	47,7
Etuuspohjaiset velvoitteet	366,1	358,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-355,6	-382,9
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	10,5	-24,7
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-0,4	-0,5
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset tappiot (-) ja voitot (+)	-7,3	36,2
IAS 19.58 omaisuuserän rajoittamisesta johtuva vaikutus	4,9	4,3
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	7,7	15,3

Tuloslaskelmassa

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,0	5,9
---------------------------------	------------	-----

Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden nykyarvon muutos tilikauden aikana

Eläkevelvoitteet 1.1.	358,1	367,2
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	4,7	4,5
Korkomenot	16,6	17,2
Vakuutusmatemaattiset tappiot (+) / voitot (-)	4,3	5,9
Valuuttakurssierot ulkomaisista järjestelyistä	0,9	6,8
Yrityshankintojen ja -myyntien vaikutus	-1,1	-22,3
Maksetut etuudet	-18,3	-20,4
Järjestelyjen supistamiset ja velvoitteiden täyttämiset	0,0	-0,8
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0,9	0,0
Eläkevelvoitteet 31.12.	366,1	358,1

	2011	2010
Etuus pohjaisiin eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen käyvän arvon muutos tilikauden aikana		
Varojen käypä arvo 1.1.	382,9	363,6
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	18,8	18,1
Työnantajan maksusuoritukset	5,7	8,9
Vakuutusmatemaattiset tappiot (-) / voitot (+)	-32,7	13,3
Valuuttakurssierot ulkomaisista järjestelyistä	0,2	1,6
Yrityshankintojen ja -myyntien vaikutus	-0,1	-1,3
Maksetut etuudet	-18,3	-20,4
Velvoitteiden täyttämiset	-0,9	-0,9
Varojen käypä arvo 31.12.	355,6	382,9
Etuus pohjaiset eläkekulut tuloslaskelmassa		
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	4,7	4,6
Korkomenot	16,6	17,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-18,8	-18,1
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0,9	0,0
Vakuutusmatemaattiset tappiot (+) / voitot (-)	-3,4	1,9
IAS 19.58 omaisuuserän rajoittamisesta johtuva vaikutus	-0,6	0,1
Järjestelyjen supistamiset	0,6	0,2
Yhteensä sisältyy henkilöstökuluihin ¹⁾	0,0	5,9

¹⁾ Vuonna 2010 tuloslaskelman erät sisältävät Tikkurilan vaikutusta 1,4 milj. e.

Eläkejärjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto (+) / kulu (-) oli -13,9 milj. e (31,4 milj. e).

Etuuspohjaisten eläkkeiden laskennassa käytetyt keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset

	2011	2010
Diskonttauskorko	3,3 - 5,7	4,0 - 5,6
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	4,1 - 7,5	2,8 - 7,5
Inflaatioaste	2,0 - 3,0	2,0 - 3,7
Tulevat palkankorotukset	2,0 - 4,0	2,0 - 4,3
Tulevat eläkkeiden korotukset	0,7 - 3,8	1,3 - 3,0

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuuslajeittain

Osakkeet	164,0	207,0
Korkosijoitukset	54,9	39,1
Varat vakuutusyhtiöissä ¹⁾	121,6	121,5
Kemira Oyj:n osakkeet	1,1	1,3
Konsernin käytössä olevat kiinteistöt	14,0	14,0
Varat yhteensä	355,6	382,9

¹⁾ Vakuutusyhtiöissä hoidettavien etuuspohjaisten järjestelyjen varat ovat osana vakuutusyhtiöiden sijoitusvarallisuutta, ja niiden sijoitusriski on vakuutusyhtiöillä. Tämän vuoksi yksittäisten varojen jakautumisesta ei ole saatavissa tarkempaa erittelyä.

Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu pitkäaikainen kokonaistuotto on 5,0 %, joka perustuu koko sijoitussalkun tuottoon eikä ole eri omaisuusryhmien tuottojen summa. Odotettu tuotto perustuu yksinomaan historiallisiin tuottoihin ilman oikaisuja.

Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin suoritettavien maksujen tilikaudella 2012 odotetaan olevan 6,7 milj. e.

	2011	2010	2009	2008	2007
Etuuspohjaisten veloitteiden nykyarvo	366,1	358,3	367,2	412,2	573,4
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	355,6	382,9	363,6	427,8	622,9
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	10,5	-24,6	3,6	-15,6	-49,5
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyjen velkoihin	4,2	-0,3	0,1	-3,4	-3,4
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyjen varoihin	-31,6	36,2	31,6	-88,2	45,9

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

24. VARAUKSET

	Henkilöstö- kuluvaraukset	Uudelleenjärjestely- varaukset	Ympäristö- ja vahinkovaraukset	Muut varaukset	2011 Yhteensä
Pitkäaikaiset varaukset					
1.1.2011	0,6	3,4	16,5	34,2	54,7
Valuuttakurssierot					0,0
Varausten lisäykset	0,1		0,3		0,4
Tilikaudella käytetty	-0,3	-0,8	-3,3		-4,4
Tilikaudella peruutettu			-0,7		-0,7
Uudelleenryhmittely	0,7	-0,3		-0,1	0,3
31.12.2011	1,1	2,3	12,8	34,1	50,3
Lyhytaikaiset varaukset					
1.1.2011	3,1	1,4	3,1	2,2	9,8
Valuuttakurssierot				-0,2	-0,2
Varausten lisäykset	0,4	0,8	0,6		1,8
Tilikaudella käytetty	-2,4	-0,1	-1,1		-3,6
Tilikaudella peruutettu	-0,3	-0,5	-0,7		-1,5
Uudelleenryhmittely	-0,1	0,1			0,0
31.12.2011	0,7	1,7	1,9	2,0	6,3

Varausten kokonaismäärän jakautuminen	2011	2010
Pitkäaikaiset varaukset	50,3	54,7
Lyhytaikaiset varaukset	6,3	9,8
Yhteensä	56,6	64,5

Muiden kuluvarausten olennaisin osa liittyy osakkuusyhtiön muodostamiseen vuonna 2008. Ympäristö- ja vahinkovarouksista kerrotaan tarkemmin liitteessä 31.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

25. OSTOVELAT JA MUUT LYHYTAIKAiset VELAT

	2011	2010
Ostovelat ja muut velat		
Saadut ennakot	2,0	6,8
Ostovelat	191,5	143,4
Siirtovelat	149,7	145,5
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	40,6	20,9
Ostovelat ja muut velat yhteensä	383,8	316,6
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	33,0	43,5
Liikevaihtoon ja ostoihin liittyvät erät	67,3	55,0
Korot	9,3	10,0
Kurssierot	6,7	2,9
Muut	33,4	34,1
Siirtovelat yhteensä	149,7	145,5

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

26. HANKITTUJEN JA MYYTYJEN TYTÄRYRITYSTEN RAHAVIRTAVAIKUTUS

	2011	2010
Tytäryritysten hankinta		
Yritysten hankintameno	-	31,6
Ostettujen yritysten hankintahetken rahavarat	-	-
Hankinnoista johtuvat rahavirrat hankittujen yritysten rahavaroilla vähennettynä	0,0	31,6
Hankittujen tytäryritysten varojen ja velkojen arvot		
Käyttöpääoma	-	3,0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	-	21,3
Korolliset saamiset pois lukien rahavarat	-	0,1
Korolliset velat	-	-0,3
Korottomat velat	-	-
Määräysvallattomien omistajien osuus	-	-
Hankintojen liikearvo	-	7,5
Hankittujen tytäryritysten varojen ja velkojen nettoarvo yhteensä	0,0	31,6
Tytäryritysten myynti		
Luovutustulot	1,5	8,1
Myytyjen yritysten rahavarat	0,2	-28,1
Luovutustulot tytäryritysten myynnistä yhteensä	1,7	-20,0

Myytyjen tytäryritysten varojen ja velkojen arvo		
Käyttöpääoma	1,9	119,7
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	0,4	228,3
Osakkeet	0,1	1,8
Korolliset saatavat pois lukien rahavarat	-1,0	3,5
Muut korottomat saamiset	0,0	5,6
Korolliset velat	-1,0	-50,6
Korottomat velat	-0,3	-36,1
Myytyjen yritysten varojen ja velkojen nettoarvo yhteensä	0,1	272,2

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

27. LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN

2010: Water Elements LLC:n hankinta USA:ssa

Kemira ilmoitti tiedotteessaan 6.9.2010 Water Elements, LCC:n ('WE') ostamisesta. WE:stä tulee Kemira Water Solutions Inc.:n tytäryhtiö, ja se liitettiin osaksi Kemiran Municipal & industrial-segmenttiä Yhdysvalloissa. WE aloitti toimintansa vuonna 2007 ja sillä on yksi tuotantolaitos Baltimoressa, Marylandin osavaltiossa Yhdysvalloissa.

WE on epäorgaanisten saostuskemikaalien valmistaja Yhdysvalloissa. Kemira hankki 100 % osuuden WE:n osakkeista hintaan 25,9 milj. euroa ja sai näin määräysvallan WE:stä. Hankinnasta aiheutuva liikearvo 4,0 milj. euroa johtuu liiketoimintojen yhdistämisestä saatavasta saostuskemikaalien markkina-asemasta Municipal & Industrial -liiketoiminnassa.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto WE:stä maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana kirjatusta hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista.

Luovutettu vastike

Käteisvarat	25,9
Luovutettu vastike yhteensä	25,9

Hankintahintaan liittyvät menot	0,4
--	------------

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät

Rahavarat	0,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	17,7
Aineettomat hyödykkeet	2,8
Vaihto-omaisuus	1,6
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1,1
Ostovelat ja muut velat	1,4
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	21,9

Liikearvo	4,0
	25,9

Hankintaan liittyvät menot sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin vuoden 2010 konsernituloslaskelmassa.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on 1,1 milj. euroa, ja näihin sisältyvien myyntisaamisten käypä arvo on 0,9 milj. euroa. Myyntisaamisten bruttomäärä on 0,9 milj. euroa, jotka kaikki odotetaan saatavan.

Konsernin tuloslaskelmaan 2.9.2010 lähtien sisältyy WE:stä liikevaihtoa 2,8 milj. euroa, ja kyseiseltä ajalta liikevoittoa oli 0,3 milj. euroa. Jos WE olisi yhdistetty 1.1.2010 alkaen, konsernituloslaskelman mukainen pro forma liikevaihto oli 8,4 milj. euroa ja pro forma liikevoitto 1,0 milj. euroa.

Pro forma -luvut on annettu ainoastaan vertailtavuuden vuoksi ja eivät välttämättä kuvasta todellista tulosta, eivätkä ne siten ilmaise myöskään tulevaisuuden liiketoiminnan tulosta, joka on aiheutunut liiketoimintojen yhdistämisestä.

2010: Albemarle UK Limitedn hankinta UK:ssa

Kemira ilmoitti 2.8.2010, että se on allekirjoittanut Albemarlen kanssa sopimuksen Teesportissa, Middlesbroughissa, Iso-Britanniassa sijaitsevan yhtiön kaupasta, joka saatiin päätökseen 30.7.2010. Yhtiöstä hankittiin 100 % ja sen henkilökunnan määrä tuotantolaitoksella on noin 30.

Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa

2011: Omistusosuuden lisääminen tytäryrityksessä Kemira Tiancheng Chemicals Co., Ltd

Heinäkuussa Kemira osti Kiinan Yanzhoussa toimivan Kemira Tiancheng Chemicals Co., Ltd:n jäljellä olevat osakkeet (49 %). Kemiralla oli aikaisemmin hallussaan 51 % yrityksen osakkeista, ja kaupan myötä Kemira omistaa koko yrityksen.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

28. JOHDANNAISINSTRUMENTIT

Nimellisarvot	2011			2010		
	< 1 vuosi	> 1 vuosi	Yhteensä	< 1 vuosi	> 1 vuosi	Yhteensä
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiinisopimukset	554,6	-	554,6	607,7	-	607,7
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	80,0	133,5	213,5	246,9	58,4	305,3
joista rahavirran suojaukseen	60,0	133,5	193,5	236,9	38,4	275,3
Korko-optiot						
Ostetut	-	-	-	-	10,0	10,0
Asetetut	-	-	-	-	-	-
Obligaatiotermiinisopimukset	-	10,0	10,0	-	10,0	10,0
joista avoinna	-	10,0	10,0	-	10,0	10,0
Muut johdannaiset						
Ostetut sähkösopimukset (GWh)	509,5	582,6	1 092,1	403,0	421,3	824,3
joista rahavirran suojaukseen (GWh)	509,5	582,6	1 092,1	403,0	421,3	824,3
Maakaasujohdannaiset (tuhatta tonnia)	-	-	-	4,7	5,5	10,2
joista rahavirran suojaukseen (tuhatta tonnia)	-	-	-	4,7	5,5	10,2
Suolajohdannaiset (tuhatta tonnia)	53,3	-	53,3	160,0	53,0	213,0

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten vaihtamia rahasuorituksia eivätkä siten yksinään tarkasteltuina anna kuvaa konsernin riskiasemasta.

Käyvät arvot

	2011			2010		
	Varat	Velat	Yhteensä	Varat	Velat	Yhteensä
	brutto	brutto	netto	brutto	brutto	netto
Valuuttajohdannaiset						
Valuuttatermiinisopimukset	5,0	-6,7	-1,7	10,9	-2,8	8,1
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	-	-5,3	-5,3	-	-6,0	-6,0
joista rahavirran suojaukseen	-	-4,9	-4,9	-	-4,7	-4,7
Korko-optiot						
Ostetut	-	-	-	-	-	-
Asetetut	-	-	-	-	-	-
Obligaatiotermiinisopimukset	-	-0,3	-0,3	-	-	-
joista avoinna	-	-0,3	-0,3	-	-	-
Muut johdannaiset						
Ostetut sähkösopimukset	-	-4,6	-4,6	14,9	-	14,9
joista rahavirran suojaukseen	-	-4,6	-4,6	14,9	-	14,9
Maakaasujohdannaiset	-	-	-	0,1	-	0,1
joista rahavirran suojaukseen	-	-	-	0,1	-	0,1
Suolajohdannaiset	0,3	-	0,3	-	-	-

Käyvät arvot

	2011		Velat		2010		Velat	
	Varat brutto		brutto		Varat brutto		brutto	
	< 1 vuosi	> 1 vuosi	< 1 vuosi	> 1 vuosi	< 1 vuosi	> 1 vuosi	< 1 vuosi	> 1 vuosi
Valuuttajohdannaiset								
Valuuttatermiinisopimukset	5,0	-	-6,7	-	10,9	-	-2,8	-
Korkojohdannaiset								
Koronvaihtosopimukset	0,1	-	-0,6	-4,8	-	-	-2,7	-3,3
joista rahavirran suojaukseen	0,1	-	-0,2	-4,8	-	-	-2,4	-2,3
Korko-optiot								
Ostetut	-	-	-	-	-	-	-	-
Asetetut	-	-	-	-	-	-	-	-
Obligaatitermiinisopimukset	-	-	-	-0,3	-	-	-	-
joista avoinna	-	-	-	-0,3	-	-	-	-
Muut johdannaiset								
Ostetut sähkösopimukset	0,2	-	-3,3	-1,5	11,1	3,8	-	-
joista rahavirran suojaukseen	0,2	-	-3,3	-1,5	11,1	3,8	-	-
Maakaasujohdannaiset	-	-	-	-	0,1	-	-	-
joista rahavirran suojaukseen	-	-	-	-	0,1	-	-	-
Suolajohdannaiset	0,3	-	-	-	-	-	-	-

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

29. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Kemiran konsernirahoituksen tehtävänä on huolehtia rahoitusriskien hallinnasta voimassa olevan toimintaohjeen mukaisesti. Rahoituksen toimintaohje on yhtiön hallituksen hyväksymä ja siinä määritellään rahoituksen hallinnon toimintaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain rahoituksen toimintasuunnitelman sekä rahoitusriskien sallitut enimmäismäärät.

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata yhtiötä rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta vaihteluilta ja siten turvata omalta osaltaan yhtiön tuloskehitys ja oma pääoma. Kemira käyttää erilaisia rahoitusinstrumentteja asetettujen limiittien puitteissa. Konsernissa käytetään vain sellaisia instrumentteja, joiden markkina-arvoja ja riskejä voidaan jatkuvasti ja luotettavasti seurata. Johdannaisinstrumentteja käytetään ainoastaan suojautumistarkoituksiin, ei spekulatiivisesti. Valuutta- ja korkoriskien hallinta on keskitetty konsernirahoitukseen.

VALUUTTARISKI

Valuuttavirtariskiä syntyy sekä euroalueella että sen ulkopuolella muista kuin kotivaluutassa tapahtuvista valuuttavirroista. Konsernin merkittävimmät valuuttavirtariskit syntyvät Ruotsin kruunusta ja Yhdysvaltain dollarista. Muutokset valuuttavirtariskeissä johtuvat laskutusvaluutoissa tapahtuneista muutoksista. Vuoden lopussa SEK-määräinen valuuttavirtariski oli vasta-arvoltaan noin 40 milj. euroa (11 milj. euroa), keskimääräisen suojausasteen ollessa 33 % (49 %). Vastaavasti USD-määräinen valuuttavirtariski oli vasta-arvoltaan noin 30 milj. euroa (76 milj. euroa), keskimääräisen suojausasteen ollessa 42 % (39 %). Lisäksi Kemiralle aiheutuu pienempi valuuttavirtariski Kanadan dollarin, Ison-Britannian punnan ja Norjan kruunun osalta, jokainen vasta-arvoltaan noin 20 miljoonaa euroa.

Valuuttariskiltä suojaudutaan pääsääntöisesti valuuttatermiineillä ja -optioilla, jotka olivat vuoden 2011 lopussa maturiteetiltaan alle vuoden pituisia. Alla olevassa taulukossa on esitetty arvio konsernitason suurimmista valuuttavirtariskeistä.

Transaktio- ja translaatoriski	2011			2010			
	SEK	USD	Muut	USD	CAD	BRL	Muut
Operatiivinen nettovirta ¹⁾	-39,9	27,8	74,0	76,0	24,9	-22,4	44,5
Nettolainaus ²⁾	17,4	128,9	24,9	132,6	14,5	16,6	-10,3
Johdannaiset, transaktioriskin suojaus	11,2	-11,6	-37,1	-26,9	-12,0	-	-13,4
Johdannaiset, taseriskin suojaus	-	-136,4	-38,4	-130,9	-11,5	-16,3	-30,8
Yhteensä	-11,3	8,7	23,4	50,8	15,9	-22,1	-10,0
Lainat, translaatoriskin suojaus							-41,3

¹⁾ Perustuu 12 kuukauden valuuttavirtaennusteeseen

²⁾ Ei sisällä oman pääoman suojausta

Kaupallinen nettovaluuttavirtaennuste vuodelle 2012 oli vuodenvaihteessa 2011/2012 146 milj. euroa suojausasteen ollessa 41 % (30 %). Suojausastetta seurataan päivittäin. Kokonaisvirtariskin suojaamisessa neutraali taso saavutetaan, kun ennustetusta nettovaluuttavirrasta on suojattuna 50 %. Ennustetusta virrasta on aina oltava suojattuna vähintään 30 % ja enintään 100 %. Valuuttakurssien heikentyminen kymmenellä prosentilla suhteessa euroon tilinpäätöshetken kurssija käyttäen ja ilman suojaustoimintaa aiheuttaisi noin 10,0 milj. euron negatiivisen vaikutuksen tulokseen ennen veroja (11,2 milj. euroa).

Koska Kemiran konsernitilinpäätös laaditaan euroina, Kemira altistuu valuutan translaatoriskille siltä osin kuin sen muualla kuin Suomessa sijaitsevien tytäryhtiöiden tulos- ja tase-erät raportoidaan muinaa valuuttoina kuin euroissa. Translaatoriskin kannalta merkittävimmät valuutat ovat Yhdysvaltain dollari, Ruotsin kruunu, Kanadan dollari ja Brasilian real.

Konserniyhtiöiden suurimmat omat pääomat ovat Ruotsin kruunuina, Yhdysvaltain dollareina ja Brasilian realeina. Tavoitteena on suojautua taseriskeiltä pitämällä taseen valuuttamääräiset velat tasapainossa valuutoittain taseen omaisuuserien kanssa. Valuuttamääräiset omat pääomat suojataan ensisijaisesti pitkäaikaisilla lainoilla.

Konsernin ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosisjoitusten suojauksessa seurataan omavaraisuusastetta. Konsernin politiikan mukaisesti oman pääoman suojaustoimenpiteisiin on ryhdyttävä, kun +/-5,0 %:n muutos valuuttakurssissa aiheuttaa yli 1,5 prosenttiyksikön muutoksen omavaraisuusasteessa.

Tilinpäätöshetkellä ei ole voimassa olevia ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosisjoitusten suojauksia. Vuoden 2010 lopussa näiden suojausten yhteenlaskettu arvo oli 41,3 milj. euroa. Nettosisjoitukset oli suojattu pitkäaikaisilla lainoilla. Kokonaisuudessaan vuonna 2010 tämä vastasi 3 %:n suojausastetta.

KORKORISKI

Rahoituspolitiikan mukaisesti konsernin korkoriskin mittarina käytetään keskimääräistä koron määräytymisajankohtaa mittaavaa duraatiota, jonka tulee olla 6–24 kuukautta. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää sekä koronvaihtosopimuksia että korko-optioita kuten myös korkoterminejä ja korkofutуреja päästäkseen rahoituspolitiikan mukaiseen tavoitteeseen.

Konsernin korollisen lainasalkun duraatio oli vuoden 2011 lopussa 17 kuukautta (15 kuukautta). Ilman korkojohdannaisia duraatio oli 8 kuukautta (11 kuukautta). Vuoden 2011 lopussa konsernin koko lainasalkusta, johdannaiset mukaan lukien, 58 % oli kiinteään korkoon sidottua (76,8 %). Konsernin nettorahoituskustannus on noin 3,9 % (4,5 %). Luku on saatu jakamalla vuotuiset nettokorot ja muut rahoituskulut ilman kurssieroja ja osinkoja vastaavan ajanjakson keskimääräisellä korollisella nettovelalla. Nettorahoituskustannukseen vaikuttavat eniten euro- ja Yhdysvaltain dollarimääräisten velkojen korkotasot. Tilinpäätöspäivänä konsernin lainasalkun keskimääräinen korko oli noin 2,0 %.

Kiinteäkorkoiset rahoitusvarat ja -velat ovat alttiina korkojen muutoksesta johtuvalle hintariskille. Vaihtuvakorkoiset rahoitusvarat ja -velat, joiden korko muuttuu markkinakorkojen muuttuessa, ovat alttiina koroista johtuvalle rahavirtariskille.

Alla olevassa taulukossa on esitetty lainasalkun korkojen kiinnittämisen aikarajat.

Koron määräytyminen 31.12.2011	< 1 vuosi	1–5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Vaihtuvakorkoinen nettovelka	218			218
Kiinteäkorkoinen nettovelka	80	183	35	298
Yhteensä	298	183	35	516

Koron määräytyminen 31.12.2010	< 1 vuosi	1–5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Vaihtuvakorkoinen nettovelka	124			124
Kiinteäkorkoinen nettovelka	247	118	47	412
Yhteensä	371	118	47	536

Rahoituspolitiikan seurauksena konsernin keskimääräinen korko on yleensä matalien korkojen vallitessa lyhytaikaisten korkojen markkinatasoa korkeampi ja toisaalta korkeiden korkojen vallitessa sitä alhaisempi. Jos korkotaso nousisi yhden prosenttiyksikön 1.1.2012, konsernin maksamat korkokulut kasvaisivat seuraavan 12 kuukauden aikana noin 2,9 milj. euroa ennen veroja (2,1 milj. euroa). Kemira-konsernin nettoveloista 64 % (68 %), johdannaiset mukaan luettuna, hinnoitellaan uudelleen vuoden 2012 aikana.

Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli avoimia korkojohdannaisia, joiden markkina-arvo oli -5,3 milj. euroa (-6,0 milj. euroa). Koronvaihtosopimuksista suurin osa on tehty suojaamaan konsernin lainasalkkua IAS 39:ssä määritetyllä tavalla suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti. Rahavirtojen suojaamiseksi tehtyjen koronvaihtosopimusten markkina-arvo oli vuoden 2011 lopussa -4,9 milj. euroa (-4,7 milj. euroa). Suojauslaskentapolitiikka on kuvattu konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteissa. Yhden prosenttiyksikön nousu korkotasossa lisäisi korkojohdannaisten arvostusta noin 0,6 milj. eurolla (1,2 milj. euroa) omassa pääomassa ennen veroja.

HINTARISKI

Sähkön hinta vaihtelee markkinatilanteen mukaan hyvinkin voimakkaasti. Kemira-konsernin tavoitteena on sähköostojen suojaustoimenpiteillä tasata raaka-ainekustannuksia. Suojauspolitiikan mukaisesti suojaukset tehdään suhteessa voimassa oleviin myyntisopimuksiin siten, että suojaukset kattavat tehdyt sitoumukset. Suojausinstrumenttina käytetään pääsääntöisesti sähköpörssin johdannaisia. Suojauksiin liittyvät valuutta- ja aluehinteriskit on pääasiallisesti suojattu tekemällä sopimukset HELEUR-määräisinä. Valtaosa sähköjohdannaisista käsitellään rahavirtojen suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti, kuten edellä on todettu. Kohde-etuuden ennakoidut fyysiset toimitukset eli ostot kirjataan vasta toimituskaudella. Mikäli sähkön suojaussopimusten hinta nousisi 10 prosenttia, vaikutus sähkön suojaussopimusten arvoon olisi 12,7 milj. euroa (4,9 milj. euroa). Vuonna 2010 maakaasun hintariskiä oli osittain suojattu hyödykkeisiin perustuvilla swap-sopimuksilla, joita käsiteltiin laskennallisesti kassavirtasuojana. Vuonna 2011 kyseinen maakaasusuoja lopetettiin.

Kemira Oyj:n omistamien Pohjolan Voima -konserniin kuuluvien osakkeiden arvo mitataan käypänä arvona sähkön markkinahinnan ja tuotantokustannusten välisen eron perusteella diskontatun kassavirran mukaan. Sähkön johdannaismarkkinahinnan 10 prosentin lasku pienentäisi osakkeiden käypää arvoa noin 11 % (19 %). Diskonttokoron muutos 1 prosenttiyksiköllä muuttaisi osakkeiden käypää arvoa noin 6 % (10 %).

Kemiran suolaostosopimus vuosille 2010-2012 sisältää kytketyn johdannaisen. Muuttuva hintakomponentti riippuu polttoöljyn euromääräisestä hinnasta, joten sopimuksessa on alttius sekä polttoöljyn hinnalle että EUR/USD valuuttakurssille.

LUOTTO- JA VASTAPUOLIRISKI

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee sekä sijoitustoiminnan että johdannaisopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset ja sijoituspolitiikan. Konserni pyrkii minimoimaan vastapuoliriskiään käyttämällä vastapuolinaan ainoastaan hyvän luottokelpoisuuden omaavia rahoituslaitoksia sekä hajauttamalla sopimuksia näiden kesken.

Konsernirahoitus hyväksyy tytäryhtiöiden uudet pankkisuhteet. Konsernirahoituksen käyttämiä hyväksytyjä rahalaitosvastapuolia on tällä hetkellä 11, joista kaikilla on vähintään A-tason luokitus Standard & Poor'sin luottoluokitustietojen perusteella. Alle A-tason luokituksen saaneen tai luottoluokittelemattoman vastapuolen käyttäminen vaatii hallituksen erillisen hyväksynnän. Konsernin rahalaitosvastapuolten enimmäisriski on tilinpäätöshetkellä 189,8 milj. euroa (117,8 milj. euroa). Vastapuoliriskiä seurataan kuukausitasolla määrittämällä jokaiselle vastapuolelle maksimiriski saatavien markkina-arvon perusteella. Kullekin rahoituslaitokselle on olemassa hyväksytty limiitti. Rahoituksen transaktioihin liittyvistä luottoriskeistä ei tilikauden aikana syntynyt luottotappiota.

Rahoituksen vastapuoliriskiä aiheutuu siitä, että rahoitustapahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Riskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaissopimusten vastapuoliriskeihin. Konsernirahoitus saa sijoittaa enintään 150 milj. euroa likvidejä varoja suomalaisten yritysten yritystodistusohjelmiin. Yksittäiseen yhtiöön voidaan sijoittaa enintään 30 milj. euroa enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Kemiralla on käytössä konsernin laajuinen luottoriskipolitiikka. Kemira myy tuotteitaan vain sellaisille yrityksille, joilla ei ole merkintöjä luottotiedoissa. Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska sen asiakaskunta on laaja ja maantieteellisesti jakautunut eri puolille maailmaa. Useimmille asiakkaille on olemassa luottolimiitit, joita seurataan systemaattisesti. Joissakin tapauksissa käytetään dokumenttimaksuja, kuten rembursseja. Alla olevassa taulukossa on esitetty vuoden 2011 lopulla avoinna olevien myyntisaamisten ikäjakauma.

Myyntisaamisten ikäjakauma	2011	2010
Erääntymättömät saamiset	250,5	254,4
1–90 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset	46,0	33,5
Yli 91 päivää myöhässä olevat saamiset	3,5	7,1
Yhteensä	300,0	295,0

Myyntisaamisten arvonalentumistappio oli 3,2 milj. e (5,2 milj. e).

MAKSUVALMIUS- JA UUELLEENRAHOITUSRISKI

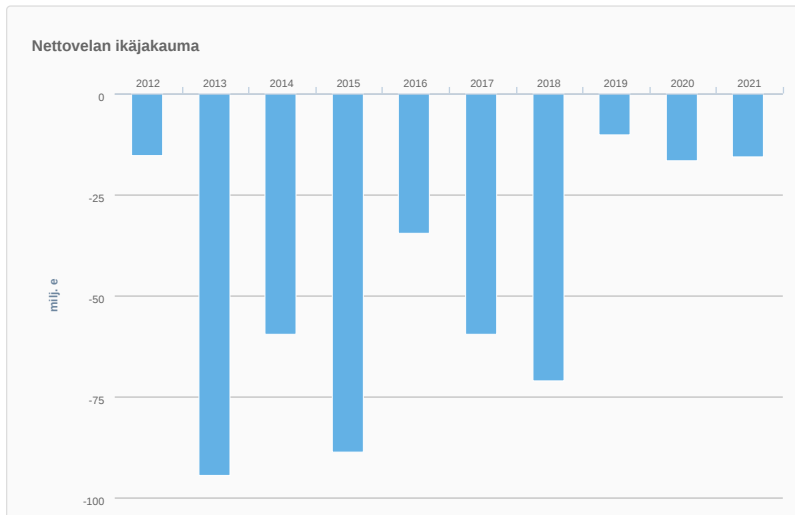
Konsernin maksuvalmius turvataan tililimiiteillä, rahamarkkinasijoituksilla ja valmiusluotolla. Konsernin rahavarat vuoden 2011 lopussa olivat 185,8 milj. euroa (91,8 milj. euroa), josta 61,7 milj. euroa oli lyhytaikaisia sijoituksia (58,5 milj. euroa) ja 124,1 milj. euroa pankkitalletuksia (33,3 milj. euroa). Kesäkuussa allekirjoitettiin viisivuotinen 300 milj. euron valmiusluotto, joka korvasi aikaisemman valmiusluoton.

Konserni hajauttaa jälleensijoitusriskinsä hankkimalla rahoitusta eri lähteistä. Konsernin pankkilainojen ja vakuutusyhtiölainojen sekä lyhytaikaisten koti- ja ulkomaisten yritystodistusohjelmien tavoitteena on tasapainottaa lainasalkun erääntymisaikataulua ja ylläpitää riittävän pitkää maturiteettia pitkäaikaisille lainoille.

Konsernin rahoituspolitiikan mukaan lainojen keskimääräisen erääntymisaajan tulee aina olla vähintään 3 vuotta. Konsernilla on oltava voimassaolevia sitovia luottojärjestelyjä, jotka kattavat suunnitellut rahoitustarpeet, pitkien velkojen lyhennyserät, yritystodistuslainojen ja muiden sitoumuksettomien lyhyiden lainojen rahoitustarpeet seuraavan 12 kuukauden aikana. Lainojen uudelleenrahoitus on suunniteltava siten, että korkeintaan 30 % kokonaislainasalkusta erääntyy seuraavien 12 kuukauden aikana. Vuoden 2011 lopussa velkasalkun keskimääräinen erääntymisaika oli 3,6 vuotta.

Konsernilla on 600 milj. euron kotimainen yritystodistusohjelma, jolla voidaan laskea liikkeelle maksimissaan vuoden pituisia yritystodistuksia. Vuoden 2011 lopussa yritystodistusmarkkinoilta hankittiin 164 milj. euroa. Vastaavasti konsernilla oli samana ajankohtana 185,8 milj. euroa likvidejä lyhyt- ja pitkäaikaisia sijoituksia. Lisäksi konserni on sopinut valmiusluotosta, joka on nimellismäärältään 300 milj. euroa. Vuoden 2011/2012

vaihteessa valmiusluotto oli kokonaisuudessaan nostamatta (10 milj. euroa). Valmiusluotto on joustava lyhyt- ja pitkäaikaisrahoituksen muoto, jonka maksurakenne on ennakoitavissa

PÄÄOMARAKENTEN HALLINTA

Konsernin keskipitkän aikavälin tavoitteena on pitää yhtiön velkaantuneisuusaste (gearing) alle 60 %. Velkaantuneisuus lasketaan jakamalla korolliset nettovelat (korolliset velat - rahavarat) omalla pääomalla. Uuden valmiusluoton sopimuksessa on ehto, jonka mukaan velkaantuneisuusaste ei saa ylittää 100 %.

Velkaantuneisuuden lisäksi eräissä muissa kahdenvälisissä luotoissa on sopimusehto, jonka mukaan yhtiö vakuuttaa taloudellisen tilansa pysyvän sellaisena, että konsernin oma pääoma on aina vähintään 25 % konsernin taseen loppusummasta (omavaraisuusaste).

Hallitus ehdottaa vuoden 2011 osingoksi 0,53 euroa osakkeelta (0,48), mikä vastaa 59 %:n osinkosuhdetta (66 %). Pitkän aikavälin tavoitteena on jakaa yli 50 % operatiivisesta nettotuloksesta osakkeenomistajille.

	2011	2010
Korolliset velat	701,6	627,4
Rahavarat	185,8	91,8
Korolliset nettovelat	515,8	535,6
Oma pääoma	1 370,8	1 365,8
Taseen loppusumma	2 676,5	2 543,7
Velkaantuneisuus	38 %	39 %
Omavaraisuusaste	51 %	54 %

RAHAVARAT

	2011		2010	
	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Rahat ja pankkisaamiset	124,1	124,1	33,3	33,3
Rahamarkkinasijoitukset	54,9	54,9	50,1	50,1
Rahastosijoitukset	6,8	6,8	8,4	8,4
Yhteensä	185,8	185,8	91,8	91,8

Rahamarkkinasijoitukset ovat luonteeltaan lyhytaikaisia. Rahastosijoitusten käypä arvo perustuu vastapuolten ilmoittamiin lukuihin.

PITKÄAIKAISET KOROLLISET VELAT JA NIIDEN LYHENNYSERÄT

Valuutta

	31.12.2011		Erääntyminen						
	Käypä arvo	Kirjanpito- arvo	2012	2013	2014	2015	2016	2017-	
EUR	249,8	245,7	32,9	20,3	24,6	74,6	24,6	68,7	
USD	264,4	257,4	8,9	93,2	47,6	8,9	8,9	89,9	
Muut	27,5	28,0	24,9	-	-	3,0	-	0,1	
Yhteensä	541,7	531,1	66,7	113,5	72,2	86,5	33,5	158,7	

Valuutta

	31.12.2010	Erääntyminen						
	Käypä arvo	Kirjanpito- arvo	2011	2012	2013	2014	2015	2016–
EUR ¹⁾	282,5	272,6	36,8	16,6	20,2	24,7	74,6	99,7
SEK	61,6	61,4	61,4	-	-	-	-	-
USD	260,5	259,6	8,9	59,8	39,4	46,3	8,9	96,3
Muut	27,5	27,3	14,8	9,2	-	3,3	-	-
Yhteensä	632,1	620,9	121,9	85,6	59,6	74,3	83,5	196,0

¹⁾ Sisältää valmiusluotosta nostetut 10 milj. e.

Lukuihin sisältyvät vuoden 2012 (2011) suunnitellut lyhennykset, ilman yritystodistusvelkoja, rahoitusleasingvelkoja ja muita lyhytaikaisia velkoja.

KAIKKIEK RAHOITUSVAROJEN RAHAVIRTA

Luottotyyppi

	31.12.2011		Erääntyminen						
	Nostettu	Nostamatta	2012	2013	2014	2015	2016	2017–	
Lainat rahoituslaitoksilta	531,1	-	66,6	113,5	72,2	86,5	33,5	158,8	
rahoituskulut			1,4	2,3	1,5	1,8	0,7	3,2	
Valmiusluotto	-	300,0							
rahoituskulut									
Rahoitusleasingvelat	1,2	-							
rahoituskulut			0,1						
Yritystodistusohjelma	164,0	436,0	164,0						
rahoituskulut			0,8						
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	6,2		6,2						
rahoituskulut			0,1						
Korolliset velat	702,5	736,0	239,2	115,8	73,7	88,3	34,2	162,0	
Ostovelat	191,5		191,5						
Valuuttatermiinisopimukset									
menot	554,6		554,6						
tulot	-552,9		-552,9						
Muut johdannaiset ¹⁾	9,9		3,6	1,9	1,7	0,9	1,8		
Ostovelat ja johdannaiset yhteensä	203,1		196,8	1,9	1,7	0,9	1,8		
Kaikki yhteensä	905,6	736,0	436,0	117,7	75,4	89,2	36,0	162,0	
Takaukset			4,4						

Luottotyyppi

	31.12.2010		Erääntyminen		2013	2014	2015	2016–
	Nostettu	Nostamatta	2011	2012				
Lainat rahoituslaitoksilta	610,9	-	111,9	85,6	59,6	74,3	83,5	196,0
rahoituskulut			2,2	1,7	1,2	1,5	1,7	3,9
Valmiusluotto	10,0	490,0	10,0					
rahoituskulut			0,1					
Rahoitusleasingvelat	1,8	-	0,6	1,2				
rahoituskulut			0,1					
Yritystodistusohjelma	-	600,0						
rahoituskulut								
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	5,5	-	5,5					
rahoituskulut			0,1					
Korolliset velat	628,2	1 090,0	130,5	88,5	60,8	75,8	85,2	199,9
Ostovelat	143,4		143,4					
Valuuttatermiinisopimukset								
menot	607,7		607,7					
tulot	-615,8		-615,8					
Muut johdannaiset ¹⁾	-9,0		-8,5	-1,8	0,4	0,9		
Ostovelat ja johdannaiset yhteensä	126,3		126,8	-1,8	0,4	0,9		
Kaikki yhteensä	754,5	1 090,0	257,3	86,7	61,2	76,7	85,2	199,9
Takaukset			4,4					

¹⁾ Koron- ja valuutanvaihtosopimukset sekä sähkö- ja suolajohdannaiset, lisäksi vuonna 2010 maakaasujohdannaiset.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

30. VASTUUSITOUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT

	2011	2010
TASEEN VELKOJEN VAKUUDEKSI ANNETUT KIINNITYKSET		
Lainat rahoituslaitoksilta	0,3	0,5
Annetut kiinnitykset	0,5	0,9
Eläkelainat	0,0	9,8
Annetut kiinnitykset	0,0	12,2
Muut lainat	0,0	0,3
Annetut kiinnitykset	0,0	0,8
Lainat yhteensä	0,3	10,6
Annetut kiinnitykset yhteensä	0,5	13,9
VASTUUSITOUMUKSET		
Annetut pantit		
Omien sitoumusten puolesta	6,3	6,3
Takaukset		
Omien sitoumusten puolesta	48,9	45,2
Osakkuusyritysten puolesta	0,7	0,8
Muiden puolesta	4,4	4,4

Käyttöleasingvastuut - Konserni vuokralleottajana**Vuokrasopimusten mukaiset vähimmäisvuokrat ovat seuraavat**

1 vuoden kuluessa	27,8	21,3
1–5 vuotta	61,8	64,9
Yli 5 vuoden kuluessa	84,2	104,9
Yhteensä	173,8	191,1
Muut vastuut		
Omien sitoumusten puolesta	1,3	1,1
Osakkuusyritysten puolesta	1,4	1,6

MERKITTÄVIMMÄT TASEEN ULKOPUOLISET INVESTOINTISITOUMUKSET

Merkittävimmät aineellisen käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimuksiin perustuvat sitoumukset 31.12.2011 olivat noin 14,5 miljoonaa euroa liittyen tehdasinvestointeihin Kiinassa ja Euroopassa.

OIKEUDENKÄYNNIT

Kemira Oyj vastaanotti 19.8.2009 haasteen, jossa Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA (CDC) haki vahingonkorvauksia kuudelta vetyperoksidituottajalta Kemira mukaan lukien, vetyperoksidiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista. Kanteessaan Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA hakee Dortmundin alueelliselta tuomioistuimelta Saksassa päätöstä, jolla se saisi lyhentämättömän ja täydellisen version Euroopan komission 3.5.2006 päivätyistä päätöksistä sekä vaatii, että vastaajat, Kemira mukaan lukien, veloitetaan päätöksen nojalla yhteisvastuullisesti maksamaan vahingonkorvauksia korkoineen.

Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA on ilmoittanut erittelevänsä vahingonkorvausten määrän myöhemmässä vaiheessa saatuaan ensin täydellisen version Euroopan komission päätöksestä. Suuntaa antavana osoituksena vahingonkorvausten määrästä Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA esittää kanteessaan alustavan laskelman ylihinnoista, jonka Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:lle kanteensa siirtäneiden ja myyneiden osapuolten väitetään maksaneen vastaajille kilpailusäännösten rikkomisen seurauksena. Alkuperäisessä haasteessa väitetyn ylihinnan määrän 31.12.2008 mennessä kertyneiden korkojen kanssa todettiin olevan 641,3 miljoonaa euroa.

Sen jälkeen Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA on toimittanut vastaajien asianajajille 14.4.2011 päivätyt oikeudelle osoitetut kirjelmät ja asiantuntijalausunnon. Sanotussa kirjelmässä vähimmäisvahingoksi 31.12.2010 mennessä kertyneiden korkojen kanssa, perustuen kyseiseen asiantuntijalausuntoon, on todettu 475,6 miljoonaa euroa. Kirjelmässä on edelleen todettu, että asiantuntijan vahingonkorvausanalyysi ei sisällä menetettyä voittoa.

Oikeuskäsittely on vireillä Dortmundin alueellisessa tuomioistuimessa Saksassa. Kemira vastustaa Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n kannetta.

Kemira Oyj on lisäksi saanut 28.4.2011 Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n Helsingin käräjäoikeuteen jättämän haasteen, jolla Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA hakee Kemira Oyj:ltä korvauksia vetyperoksidiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista vaatien enimmillään 78,0 miljoonaa euroa sekä lisäksi viivästyskorkoa 10.11.2008 lukien ja oikeudenkäyntikuluja viivästyskorkoineen. Viitatut kilpailulainsäädännön rikkomukset ovat samat, joiden johdosta CDC on nostanut kanteen Dortmundissa Saksassa. Kemira vastustaa Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n kannetta.

Kemira Oyj:n tytäryhtiö Kemira Chemicals Oy (aiemmin Finnish Chemicals Oy) on 9.6.2011 vastaanottanut asiakirjat, joiden mukaan CDC Project 13 SA hakee vahingonkorvauksia neljältä yhtiöltä Kemira mukaan lukien natriumkloraattiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista. Euroopan komissio määräsi kesäkuussa 2008 Finnish Chemicals Oy:lle 10,15 miljoonan euron sakon natriumkloraattiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista vuosina 1994-2000. Kemira Oyj osti Finnish Chemicalsin vuonna 2005. Kemira vastustaa CDC Project 13 SA:n kannetta.

Kemira ei tällä hetkellä pysty arvioimaan Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n ja CDC Project 13 SA:n nostamien kanteiden käsittelyn kestoja tai sen todennäköistä lopputulosta. Käsittelyjen lopputuloksesta ei voi olla varmuutta, ja Kemiralle epäsuotuisilla päätöksillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Kemiran liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. Laajaan kansainväliseen liiketoimintaansa liittyen konserni on kyseisten haasteiden lisäksi osallisena useissa oikeuskäsittelyissä ja se ei odota näiden muiden haasteiden heikentävän merkittävästi konsernin tulosta tai taloudellista asemaa.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

31. YMPÄRISTÖRISKIT JA -VASTUUT

Suurin osa Kemiran liiketoiminnasta on kemianteollisuutta, jonka tuotteita ja toimintaa säätelevät lukuisat kansainväliset sopimukset, sekä alueellinen ja kansallinen lainsäädäntö eri puolilla maailmaa. Konserni käsittelee ympäristövastuita ja -riskejä tilinpäätöksessä IFRS-säännösten mukaisesti ja noudattaa vakiintuneita sisäisiä periaatteita ja menettelytapoja. Yritysosiot ja

-myynnit eivät muuttaneet konsernin ympäristövastuita merkittävästi. Ympäristön kunnostukseen liittyvien varausten yhteismäärä oli 14,7 (19,6) miljoonaa euroa. Suurimmat varaukset koskevat käytöstä poistetun läjitysalueen sulkemista Porissa ja Vaasan tehtaiden viereisen järven pohjasedimentin kunnostusta. Porissa sulkemistyöt etenivät suunnitellusti. Vaasassa kunnostustyöt jouduttiin keskeyttämään elokuussa työturvallisuussyistä, ja jäljellä olevien kunnostustöiden peruuttamista koskeva hakemus on ympäristöviranomaisten käsiteltävänä.

PÄÄSTÖOIKEUDET

Konsernilla on Euroopan yhteisön päästökauppadirektiivin tarkoittamia päästöoikeuksia ja -kiintiöitä yhdellä toimipaikalla Ruotsissa. Nettomääräisesti päästöoikeudet olivat konsernitasolla 31 085 hiilidioksiditonnia alijäämäiset vuonna 2011 (2 365 hiilidioksiditonnia ylijäämäiset vuonna 2010). Lisäksi Oulun tehtaat Suomessa toimittivat viranomaisille päästöoikeuksia koskevan lupahakemuksen.

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

32. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, tytäryritykset, osakkuusyritykset, yhteisyritykset ja eläkesäätiöt. Lähipiiriin kuuluvat myös hallituksen ja konsernin johtoryhmien jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa ja heidän läheiset perheenjäsenensä. Johtoon kuuluvat avainhenkilöt ovat konsernin johtoryhmien jäsenet.

JOHTOON KUULUVIEN AVAINHENKILÖIDEN TYÖSUHDE-ETUUKSET

	2011	2010
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	4,0	4,6
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	-	-
Osakkeisiin perustuvat suoritukset	1,8	2,9
Yhteensä	5,8	7,5

Kemira Oyj:n toimitusjohtajalle maksettu palkka mukaan lukien luontaisedut oli 1 409 719 (1 568 080) euroa, johon sisältyy tulospalkkioita 754 267 (912 628) euroa. Toimitusjohtajan sijaiselle maksettu palkka mukaan lukien luontaisedut oli 513 847 (554 433) euroa, johon sisältyy tulospalkkioita 276 320 (314 412) euroa.

Johtoon kuuluville avainhenkilöille myönnettyjä lainoja ei ollut 31.12.2011 eikä 31.12.2010. Myöskään ehdollisia eriä ja sitoumuksia avainhenkilöiden puolesta ei ollut. Yritysjohtoon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa konserniin.

JOHDON ELÄKESITOUKSET JA IRTISANOMISKORVAUKSET

Wolfgang Büchele on nimitetty Kemira Oyj:n toimitusjohtajaksi 1.4.2012 alkaen, jolloin Kemiran nykyinen toimitusjohtaja Harri Kermisen jää eläkkeelle. Kemiran eläkesäätiön jäsenenä toimitusjohtaja Harri Kermisellä on oikeus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana. Jyrki Mäki-Kala toimii Kemiran toimitusjohtajan sijaisena.

Toimitusjohtaja Harri Kermisen enimmäiseläke on 66 % eläkkeen laskennan perustana olevasta palkasta. Sekä eläkeikä että eläkkeen määrä perustuvat 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin. Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat kaikki ennen vuotta 1991 yhtiön palvelukseen tulleet henkilöt, ja eläkesäätiön etuudet koskevat koko sitä henkilöstöä, jolla palvelusvuodet ja muut eläkkeen myöntämistä koskevat ehdot täyttyvät. Vastaavanlaisia järjestelyjä on myös muissa konsernin yhtiöissä.

Kemira Oyj:n toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kk, minkä lisäksi hänelle maksetaan 12 kk:n palkkaa vastaava korvaus, mikäli yhtiö irtisanoo hänet. Toimitusjohtajan sijaisella vastaavat ajat ovat 6 kk ja 6 kk.

HALLITUKSEN PALKKIOT

Kemira Oyj:n 22.3.2011 pidetyn yhtiökokouksen päätöksellä yhtiön hallituksen jäsenten vuosipalkkio maksetaan vuonna 2011 yhtiön osakkeiden ja rahaosuuden yhdistelmänä siten, että vuosipalkkiosta 40 % maksetaan yhtiön osakkeilla ja 60 % rahana.

HALLITUKSEN JÄSENET

				2011	2010
	Osakkeet kpl	Luovutusarvo, e	Rahapalkkio, e	Yhteensä, e	Yhteensä, e
Pekka Paasikivi, puheenjohtaja	2 394	29 700	52 224	81 924	90 300
Jukka Viinanen, varapuheenjohtaja	1 456	18 064	38 647	56 711	61 500
Elizabeth Armstrong	1 165	14 453	45 315	59 768	63 600
Wolfgang Büchele	1 165	14 453	36 915	51 368	52 800
Winnie Fok (22.3.2011 alkaen)	1 165	14 453	33 315	47 768	
Juha Laaksonen	1 165	14 453	30 915	45 368	49 800
Kaija Pehu-Lehtonen (22.3.2011 asti)			1 800	1 800	50 400
Kerttu Tuomas (16.3.2010 lähtien)	1 165	14 453	28 515	42 968	37 800
Jarmo Väisänen (16.3.2010 asti)					11 400

MUITA LÄHIPIIRITietoja

Tavaroiden ja palvelujen myynnit osakkuusyrityksille ja ostoista osakkuusyrityksiltä sekä saatavista osakkuusyrityksiltä on esitetty liitteessä 8. Osakkuusyritysten puolesta annettujen vastuusitoumusten määrät on esitetty liitteessä 30.

Lähipiiriin kuuluu Eläkesäätiö Neliapila, joka on oma juridinen yksikkönsä. Eläkesäätiö Neliapila hoitaa Kemira Oyj:n vapaaehtoisesti järjestämää lisäeläketurvaa.

Eläkesäätiö Neliapila hallinnoi osaa konsernin Suomen henkilöstön eläkevaroista. Varat sisältävät Kemiran osakkeita 0,08 % yhtiön osakekannasta.

Joulukuussa 2011 Kemira Oyj on Eläkesäätiö Neliapilan kanssa allekirjoitetun kauppakirjan mukaisesti ostanut eläkesäätiöltä 2,5 % Pohjolan Voima Oy:n osakkeista. Kauppahinta osakkeista oli 102,8 milj. euroa. Eläkesäätiö Neliapila omistaa Pohjolan Voima Oy:n osakkeita 0,0 % (2,6 %). Kemira Oyj on tilikauden aikana ostanut Pohjolan Voima Oy:ltä sähköä eläkesäätiön omistaman osuuden suhteessa. Osakkeenomistajat ostavat yhtiön tuottamaa sähköä tuotantokustannukset kattavalla hinnalla. Hinta on ollut selvästi alle keskimääräisten markkinahintojen.

LIIKETOIMET MUUN LÄHIPIIRIN KANSSA

	2011	2010
Myynnit	56,0	27,9
Ostot	8,4	4,7
Rahoitustuotot ja -kulut	0,0	0,0
Saamiset	4,8	4,4
Velat	0,5	7,2

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

33. MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

KONSERNIYHTIÖIDEN OSTOT JA PERUSTETUT UUDET TYTÄRYHTIÖT

- Kemira lunasti loput (49 %) Kemira Chemicals (Yanzhou) Co:n osakkeista 30. heinäkuuta 2011.

KONSERNIYHTIÖIDEN MYYNNIT JA LOPETUKSET

- Kemira Oyj myi Oy Galvatek Ab:n ja sen puolalaisen tytäryhtiön suomalaiselle sijoitusyhtiö Folmerille 13. lokakuuta 2011.

KONSERNIYHTIÖIDEN MUUTOKSET KONSERNIN SISÄLLÄ

- Kemira Polymers Manufacturing B.V. fuusioitiin Kemira Water Solutions B.V.:hen 1. tammikuuta 2011.
- Kemira Chemicals B.V. fuusioitiin Kemira Water Solutions B.V.:hen 1. marraskuuta 2011.

NIMENMUUTOKSET

Vanha nimi

Kemira Water Solutions B.V.

Kemira-Tiancheng Chemicals (Yanzhou) Co., Ltd

Uusi nimi

Kemira Rotterdam B.V.

Kemira Chemicals (Yanzhou) Co., Ltd

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

34. KONSERNIYHTIÖT

	Konsernin omistusosuus %	Sijainti	Maa
Kemira Oyj		Helsinki	Suomi
Aliada Quimica de Portugal Lda.	50,10	Estarreja	Portugali
AS Kemivesi	100,00	Tallinna	Viro
Chesapeake Agro-Iron, LLC	100,00	Atlanta, GA	Yhdysvallat
Clean Water Logistics, LLC	100,00	Atlanta, GA	Yhdysvallat
Corporación Kemira Chemicals de Venezuela, C.A.	100,00	Caracas	Venezuela
Finnchem USA, Inc.	100,00	Delaware	Yhdysvallat
Finnish Chemicals Corporation	100,00	Delaware	Yhdysvallat
HTC Augusta Inc	100,00	Delaware	Yhdysvallat
Industry Park i Helsingborg Förvaltning AB	100,00	Lund	Ruotsi
Kemifloc a s.	51,00	Prerov	Tšekki
Kemifloc Slovakia S.r.o.	51,00	Sol	Slovakia
Kemipol Sp. z o.o.	51,00	Police	Puola
Kemipol-Ukraina Ltd	51,00	Chmielnicki	Ukraina
Kemira Argentina S.A.	100,00	Buenos Aires	Argentiina
Kemira Asia Pacific Pte. Ltd.	100,00	Singapore	Singapore
Kemira Cell sp.z.o.o	55,00	Ostroleka	Puola
Kemira Chemicals (Nanjing) Co. Ltd	100,00	Nanjing	Kiina
Kemira Chemicals (Shanghai) Co. Ltd.	100,00	Shanghai	Kiina
Kemira Chemicals (UK) Ltd	100,00	Harrogate	Iso-Britannia
Kemira Chemicals (Yanzhou) Co., Ltd	100,00	Yanzhou City	Kiina
Kemira Chemicals AS	100,00	Gamle Fredrikstad	Norja

Kemira Chemicals Brasil Ltda	100,00	São Paulo	Brasilia
Kemira Chemicals Canada Inc.	100,00	Maitland	Kanada
Kemira Chemicals India Private Limited	100,00	Andra Pradesh	Intia
Kemira Chemicals Oy	100,00	Helsinki	Suomi
Kemira Chemicals S.A./N.V.	100,00	Aartselaar	Belgia
Kemira Chemicals, Inc.	100,00	Atlanta, GA	Yhdysvallat
Kemira Chemie Ges.mbh	100,00	Krems	Itävalta
Kemira ChemSolutions B.V.	100,00	Tiel	Hollanti
Kemira Chile Comercial Limitada	100,00	Santiago	Chile
Kemira Chimica S.p.A.	100,00	Milano	Italia
Kemira Chimie S.A.S.U.	100,00	Lauterbourg	Ranska
Kemira de México, S.A. de C.V.	100,00	Tlaxcala	Meksiko
Kemira Europe Oy	100,00	Helsinki	Suomi
Kemira Finance Solutions B.V.	100,00	Rotterdam	Hollanti
Kemira France SAS	100,00	Lauterbourg	Ranska
Kemira Germany GmbH	100,00	Leverkusen	Saksa
Kemira Germany Sales GmbH	100,00	Leverkusen	Saksa
Kemira Hong Kong Company Limited	100,00	Hongkong	Kiina
Kemira Ibérica S.A.	100,00	Barcelona	Espanja
Kemira Ibérica Sales and Marketing S.L.	100,00	Barcelona	Espanja
Kemira Indus Limited	51,00	Hyderabad	Intia
Kemira International Finance B.V.	100,00	Rotterdam	Hollanti
Kemira Kemi AB	100,00	Helsingborg	Ruotsi
Kemira Kopparverket KB	100,00	Helsingborg	Ruotsi
Kemira Korea Corporation	100,00	Gangnam-Gu	Etelä-Korea
Kemira KTM d.o.o.	100,00	Ljubljana	Slovenia
Kemira Logistics, Inc.	100,00	Atlanta, GA	Yhdysvallat
Kemira Nederland Holding B.V.	100,00	Rotterdam	Hollanti
Kemira Operon Oy	100,00	Helsinki	Suomi
Kemira Polar A/S	100,00	Kööpenhamina	Tanska
Kemira Rotterdam B.V.	100,00	Rotterdam	Hollanti

Kemira Specialty Chemicals, Inc.	100,00	Atlanta, GA	Yhdysvallat
Kemira Taiwan Corporation	100,00	Taipei	Taiwan
Kemira Teesport Limited	100,00	Teesport	Iso-Britannia
Kemira Uruguay S.A.	100,00	Montevideo	Uruguay
Kemira Water Danmark A/S	100,00	Esbjerg	Tanska
Kemira Water Solutions Brasil -Produtos para tratamento de agua Ltda.	100,00	São Paulo	Brasilia
Kemira Water Solutions Canada Inc.	100,00	Varenes Qs	Kanada
Kemira Water Solutions, Inc.	100,00	Atlanta, GA	Yhdysvallat
Kemira-Swiecie sp. z o.o	100,00	Swiecie	Puola
Kemwater Brasil S.A.	100,00	Camaçari	Brasilia
Kemwater ProChemie s.r.o.	95,10	Bakov nad Jizerou	Tšekki
LA Water, LLC	100,00	Atlanta, GA	Yhdysvallat
Nheel Quimica Ltda	100,00	Rio Claro	Brasilia
PT Kemira Indonesia	100,00	Jakarta	Indonesia
Riverside Development Partners, LLC	100,00	Atlanta, GA	Yhdysvallat
SC Kemwater Cristal SRL	78,45	Bukarest	Romania
Scandinavian Tanking System A/S	100,00	Kööpenhamina	Tanska
Spruce Vakuutus Oy	100,00	Helsinki	Suomi
Water Elements Las Vegas, LLC	100,00	Atlanta, GA	Yhdysvallat
Water Elements, LLC	100,00	Atlanta, GA	Yhdysvallat
ZAO "Kemira HIM"	100,00	Pietari	Venäjä
ZAO Kemira Eko	100,00	Pietari	Venäjä

Konsernin liitetiedot

(Milj. e)

35. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Konsernilla ei ole olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)

(e)

	Liite	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Liikevaihto	2	1 365 328 047,43	322 271 234,89
Valmisteverastojen muutos	4	-64 302 433,70	1 023 651,74
Valmistus omaan käyttöön	4	145 017,50	671 422,00
Liiketoiminnan muut tuotot	3	57 086 767,82	306 267 482,52
Materiaalit ja palvelut	4	-918 818 576,51	-211 131 697,11
Henkilöstökulut	5	-49 540 646,28	-66 705 581,37
Poistot ja arvonalentumiset	6	-29 678 760,58	-34 053 301,95
Liiketoiminnan muut kulut	4	-273 493 510,11	-159 038 676,24
Liikevoitto/tappio		86 725 905,57	159 304 534,48
Rahoitustuotot ja -kulut	7	90 498 273,38	11 869 432,78
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä		177 224 178,95	171 173 967,26
Satunnaiset erät	8	68 194 000,00	16 900 238,07
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		245 418 178,95	188 074 205,33
Tilinpäätössiirrot	6	1 265 448,16	2 961 941,70
Tuloverot	9	-1 084 790,34	3 317 255,19
Tilikauden voitto		245 598 836,77	194 353 402,22

Emoyhtiön tase (FAS)

(e)

	Liite	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	10	130 893 763,13	45 756 267,87
Aineelliset hyödykkeet	11	24 824 483,96	77 604 249,04
Sijoitukset	12		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		1 604 351 760,73	1 530 957 983,82
Osuudet osakkuusyrityksissä		125 819 988,91	137 519 988,91
Muut sijoitukset		135 848 548,91	47 818 079,97
Sijoitukset yhteensä		1 866 020 298,55	1 716 296 052,70
Pysyvät vastaavat yhteensä		2 021 738 545,64	1 839 656 569,61
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	13	105 153 438,71	20 089 943,34
Pitkäaikaiset saamiset	14	115 339 862,06	112 131 766,18
Lyhytaikaiset saamiset	14	442 913 028,25	94 328 673,66
Rahamarkkinasijoitukset ja rahavarat	15	43 138 493,86	37 838 785,38
Rahat ja pankkisaamiset		5 809 184,25	61 155 360,52
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		712 354 007,13	325 544 529,08
Vastaavaa yhteensä		2 734 092 552,77	2 165 201 098,69

	Liite	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	16		
Osakepääoma		221 761 727,69	221 761 727,69
Ylikurssirahasto		257 877 731,94	257 877 731,94
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		199 963 876,20	199 963 876,20
Edellisten tilikausien voitto/tappio		187 565 586,70	64 158 798,20
Tilikauden voitto/tappio		245 598 836,77	194 353 402,22
Oma pääoma yhteensä		1 112 767 759,30	938 115 536,25
Tilinpäätössiirtojen kertymä	17	12 635 611,83	33 087 883,53
Pakolliset varaukset	18	40 224 624,07	43 855 406,37
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	19	259 175 027,89	525 752 841,35
Lyhytaikainen vieras pääoma	20	1 309 289 529,68	624 389 431,19
Vieras pääoma yhteensä		1 568 464 557,57	1 150 142 272,54
Vastattavaa yhteensä		2 734 092 552,77	2 165 201 098,69

Emoyhtiön rahavirtalaskelma (FAS)

(e)

	2011	2010
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden tulos	245 598 836,77	194 353 402,22
Oikaisut		
Poistot ja arvonalentumiset	29 678 760,58	34 053 301,95
Tuloverot	1 084 790,34	-3 317 255,19
Rahoituskulut, netto	-90 498 273,38	-11 869 432,78
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity rahavirtaa	-104 924 507,40	-273 056 513,77
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	80 939 606,91	-59 836 497,57
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	-85 063 495,37	61 839,91
Myyntisaamisten ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-367 137 627,65	92 798 524,49
Ostovelkojen ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	137 639 375,04	-2 948 244,38
Käyttöpääoman muutos	-314 561 747,98	89 912 120,02
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-233 622 141,07	30 075 622,45
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-45 088 292,78	-53 605 310,71
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	16 699 277,94	7 323 112,88
Realisoituneet valuuttakurssivoitot ja tappiot	-5 583 141,85	11 794 991,01
Saadut osingot	119 104 245,02	61 069 242,98
Maksetut välittömät verot	-767 096,93	0,00
Liiketoiminnan nettorahavirta	-149 257 149,67	56 657 658,61
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytäryritysten hankinta	-13 600 228,28	-817 505 738,74
Osakkuus- ja yhteisyritysten hankinta	-102 859 784,15	-378 000,00
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-108 260 647,48	-11 157 673,48
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-8 743 175,40	-9 320 507,80
Luovutustulot tytäryritysten ja muiden osakkeiden myynnistä	112 026 980,29	769 613 699,09

Luovutustulot aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä	146 534,23	3 039 452,21
Lainasaamisten vähennys (+) / lisäys (-)	-3 208 095,88	243 002 851,39
Investointien nettorahavirta	-124 498 416,67	177 294 082,67
Rahavirta ennen rahoitusta	-273 755 566,34	233 951 741,28
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot (+)	0,00	40 622 992,10
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	-266 577 813,46	-65 000 000,00
Lyhytaikaisten lainojen nostot (+) / takaisinmaksut (-)	546 370 282,26	-331 868 275,11
Maksetut osingot	-72 983 608,32	-40 971 053,07
Saadut konserniavustukset	16 900 238,07	19 577 000,00
Rahoituksen nettorahavirta	223 709 098,55	-377 639 336,08
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	-50 046 467,79	-143 687 594,80
Rahavarat tilikauden alussa	98 994 145,90	242 681 740,69
Rahavarat tilikauden lopussa	48 947 678,11	98 994 145,90
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	-50 046 467,79	-143 687 594,79

Emoyhtiön liitetiedot

1. EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

LAATIMISPERUSTA

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten mukaan (FAS). Kemira-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on FAS:n mukaan mahdollista. Alla on esitetty lähinnä ne laatimisperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laatimisperiaatteita.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Yhtiön eläkevastuut on hoidettu osaksi eläkevakuutusyhtiössä ja osaksi omassa eläkesäätiössä. Eläkekulut perustuvat eläkevastuulaskelmiin ja kirjataan tulosvaikutteisesti.

HENKILÖSTÖN OSAKEPOHJAINEN KANNUSTINJÄRJESTELMÄ

Osakepalkkiojärjestelmien kirjanpitokäsittely on selostettu konsernitiilinpäätöksen laatimisperiaatteissa. Emoyhtiössä osakepalkkiot kirjataan kuluiksi maksettavien suoritusten suuruusina.

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista, jotka eliminoidaan konsernitasolla.

TULOVEROT

Tuloveroihin ja laskennallisiin verosaamisiin ja -velkoihin sovelletaan konsernin laatimisperiaatteita siten kuin se on mahdollista Suomen tilinpäätöskäytännön mukaan. Poistoeron laskennallinen verovelka ilmoitetaan liitetietona.

AINEELLISET JA AINEETTOMAT KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sovelletaan konsernin laatimisperiaatteita.

VUOKRASOPIMUKSET

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

RAHOITUSVARAT, RAHOITUSVELAT JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Kaikki rahoitusvarat (mukaan lukien osakkeet) ja -velat on kirjattu hankinta-arvoonsa tai arvonalentumisella vähennettyyn arvoon lukuun ottamatta korko- ja valuuttajohdannaisinstrumentteja, jotka on arvostettu käypään arvoonsa. Näiden arvonmuutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Muiden johdannaisopimusten osalta kirjaus tehdään suojauksen realisoituessa suoriteperiaatteen mukaisesti. Konsernin johdannaisopimukset on esitetty konsernin liitetiedossa 28.

TILINPÄÄTÖSTIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Konsernin Euroopan yhtiöissä otettiin käyttöön uusi liiketoimintamalli (1.1.2011), joka vaikuttaa lukujen vertailtavuuteen edellisiin vuosiin nähden. Uudessa liiketoimintamallissa Kemira Oyj toimii päämiehenä, jonka nimissä tapahtuvat sekä myynnit että raaka-ainehankinnat. Tytäryhtiöt harjoittavat sopimusvalmistusta ja/tai myyntiagenttitoimintaa päämiehen lukuun saaden toiminnastaan tuotanto- ja/tai myyntipalkkion. Kemira Oyj on maksanut liiketoiminnan siirrosta sekä siirretyistä tase-eristä (raaka-aine- ja valmistusvarastot sekä tietyt laitteet) sopimuksen mukaisen korvauksen. Osana uutta liiketoimintamallia tehtiin vuoden 2011 aikana kaksi liiketoimintasiirtoa, joissa Kemira Oyj:n Oulun (1.1.2011) ja Vaasan (1.5.2011) tuotantotoiminnot siirrettiin konsernin Suomessa sijaitsevaan sopimusvalmistusta harjoittavaan yhtiöön.

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

2. LIIKEVAIHTO

	2011	2010
Liikevaihto toimialoittain		
Paper	523 839 549,75	80 816 781,80
Municipal & Industrial	268 093 292,35	20 173 841,87
Oil & Mining	137 152 154,09	9 886 318,81
Konsernin sisäinen	222 846 881,41	114 665 568,18
Muut ml. toimialojen välinen liikevaihto	213 396 169,83	96 728 724,23
Yhteensä	1 365 328 047,43	322 271 234,89
Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain, % liikevaihdosta		
Suomi	27	62
Ruotsi	8	4
Muut EU-maat	44	20
Muu Eurooppa	12	7
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	3	2
Aasia	4	4
Muut maat	2	1
Yhteensä	100	100

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	2011	2010
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	121 659,56	337 381,18
Osakkeiden myyntivoitot	84 331 750,85	243 642 482,19
Vuokratuotot	1 359 715,41	838 681,95
Hallintopalveluveloitukset	760 362,69	18 609 425,56
Konsernin sisäiset veloitukset	-35 617 665,29	29 014 519,05
Liiketoimintojen myynnit	0,00	8 653 874,00
Muut liiketoiminnan tuotot	6 130 944,60	5 171 118,59
Yhteensä	57 086 767,82	297 613 608,52

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

4. KULUT

	2011	2010
Valmisteverastojen muutos	64 302 433,70	-1 023 651,74
Valmistus omaan käyttöön	-145 017,50	-671 422,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	835 814 204,90	207 944 701,16
Aine- ja tarvikevarastojen muutos	18 536 148,53	1 297 592,57
Ulkopuoliset palvelut	64 468 223,08	1 889 403,38
Materiaalit ja palvelut yhteensä	918 818 576,51	211 131 697,11
Henkilöstökulut	49 540 646,28	66 705 581,37
Vuokrat	11 968 042,99	10 792 793,00
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	3 500,00	71 366 978,27
Muut kulut	261 521 967,12	76 878 904,97
Yhteensä	1 306 010 149,10	435 180 880,98

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT JA PALVELUT

	2011	2010
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	281 178,07	164 175,48
Palkkiot veropalveluista	29 983,15	24 627,50
Palkkiot muista palveluista	20 473,86	85 132,19

Palkkiot muille tilintarkastusyhteisöille kuin KPMG Oy:lle olivat 1,1 milj. e (2,6 milj. e), josta pääosa oli lakisääteisen tilintarkastuksen ulkopuolista konsultointia.

Valmistus omaan käyttöön sisältää lähinnä käyttöomaisuushankintoihin kohdistuvia palkka- ja henkilömenoja sekä varastosta otettuja aineita ja tarvikkeita.

Vuonna 2011 kustannukset sisälsivät pakollisten varausten nettovähennystä -3,5 milj. euroa (henkilöstökuluissa +0,1 milj. euroa, vuokrissa -0,7 milj. euroa ja muissa kuluissa -2,9 milj. euroa) ja vuonna 2010 kustannukset sisälsivät pakollisten varausten nettovähennystä -3,3 milj. euroa (henkilöstökuluissa -0,4 milj. euroa, vuokrissa -0,7 milj. euroa ja muissa kuluissa -2,2 milj. euroa).

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

5. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

	2011	2010
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ¹⁾	2 311 245,72	2 540 112,82
Muut palkat	39 043 652,16	54 567 415,74
Eläkekulut	6 486 258,66	8 331 688,05
Muut henkilöstösivukulut	1 699 489,74	1 266 364,76
Yhteensä	49 540 646,28	66 705 581,37

¹⁾ Kemira Oyj:n toimitusjohtajalle maksettu palkka mukaan lukien luontaisedut oli 1 409 719 (1 568 080) euroa, johon sisältyi 754 267 (912 628) euroa tulospalkkioita. Toimitusjohtajan sijaiselle maksetut palkat mukaan lukien luontaisedut olivat yhteensä 513 847 (554 433) euroa, johon sisältyi 276 320 (314 412) euroa tulospalkkioita.

Muut lähipiiritapahtumat esitetään konsernin liitetiedossa 32.

Henkilökunta vuoden lopussa

Paper	310	385
Municipal & Industrial	119	113
Oil & Mining	38	47
Muut	173	273
Yhteensä	640	818
Henkilökunta keskimäärin	658	815

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

6. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

	2011	2010
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomien oikeuksien poistot	2 130 560,43	1 346 536,51
Aineettomien oikeuksien arvonalentumiset	322 277,57	0,00
Liikearvon poistot	0,00	394 790,27
Muun aineettoman omaisuuden poistot	20 500 799,09	4 726 186,55
Muun aineettoman omaisuuden arvonalentumiset	144 640,45	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennusten ja rakennelmien poistot	946 453,32	5 464 929,53
Rakennusten ja rakennelmien arvonalentumiset	1 274 891,50	0,00
Koneiden ja kaluston poistot	3 856 925,32	21 971 857,33
Koneiden ja kaluston arvonalentumiset	474 915,93	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	27 296,97	149 001,76
Yhteensä	29 678 760,58	34 053 301,95
Poistoeron muutos (+ lisäys/ - vähennys)		
Aineettomat oikeudet	265 104,96	-8 564,81
Liikearvo	0,00	-394 790,27
Muu aineeton omaisuus	484 618,11	12 224,44
Rakennukset ja rakennelmat	-480 463,10	-1 008 642,20
Koneet ja kalusto	-1 528 116,27	-1 515 723,96
Muut aineelliset hyödykkeet	-6 591,86	-464 44,90
Yhteensä	-1 265 448,16	-2 961 941,70

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	2011	2010
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot		
Osinkotuotot konserniyhtiöiltä	117 832 025,02	60 950 212,98
Osinkotuotot muilta	1 272 220,00	119 030,00
Osinkotuotot yhteensä	119 104 245,02	61 069 242,98
Korkotuotot		
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	5 058 378,48	4 998 164,71
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	732 350,88	2 661 421,86
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista muilta	76 470,36	0,00
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista muilta	7 048 005,15	3 593 308,13
Korkotuotot yhteensä	12 915 204,87	11 252 894,70
Muut rahoitustuotot		
Muut rahoitustuotot konserniyhtiöiltä	526 764,24	570 771,72
Muut rahoitustuotot muilta	837 176,91	9 014,43
Muut rahoitustuotot yhteensä	1 363 941,15	579 786,15
Kurssierot		
Kurssierot konserniyhtiöiltä	204 665 663,72	77 286 727,62
Kurssierot muilta	122 330 303,81	110 171 991,89
Kurssierot yhteensä	326 995 967,53	187 458 719,51
Rahoitustuotot yhteensä	460 379 358,57	260 360 643,34

Rahoituskulut		
Korkokulut		
Korkokulut konserniyhtiöille	-14 441 524,68	-12 543 957,92
Korkokulut muille	-20 167 295,35	-17 870 888,44
Korkokulut yhteensä	-34 608 820,03	-30 414 846,36
Muut rahoituskulut		
Muut rahoituskulut konserniyhtiöille	-6 029 679,02	0,00
Muut rahoituskulut muille	-4 255 444,58	-14 626 683,20
Muut rahoituskulut yhteensä	-10 285 123,60	-14 626 683,20
Kurssierot		
Kurssierot konserniyhtiöiltä	-202 427 829,77	-93 278 459,05
Kurssierot muilta	-122 559 311,79	-110 171 221,95
Kurssierot yhteensä	-324 987 141,56	-203 449 681,00
Rahoituskulut yhteensä	-369 881 085,19	-248 491 210,56
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	90 498 273,38	11 869 432,78
Kurssierot		
Realisoituneet	5 583 141,85	-11 794 991,01
Realisoitumattomat	-7 591 967,82	27 785 952,50
Yhteensä	-2 008 825,97	15 990 961,49

Vuonna 2011 muut rahoituskulut konserniyhtiöiltä sisältävät tytäryhtiöosakkeiden alaskirjausta 6,0 milj. euroa. Vuonna 2010 muut rahoituskulut muille sisältävät varainsiirtoeroa Tikkurilan osakkeiden osingonjaosta 9,6 milj. euroa ja muita siihen liittyviä kuluja 2,7 milj. euroa.

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

8. SATUNNAISET ERÄT

	2011	2010
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	68 194 000,00	16 900 238,07
Yhteensä	68 194 000,00	16 900 238,07
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	68 194 000,00	16 900 238,07

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

9. TULOVEROT

	2011	2010
Tuloverot aikaisemmilta vuosilta	244 921,02	-602 935,66
Laskennalliset verot	-1 061 714,53	-2 792 829,65
Muut verot ja veronluontoiset menot	1 901 583,85	78 510,12
Yhteensä	1 084 790,34	-3 317 255,19

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2011	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Muu aineeton omaisuus	2011 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	15 179 576,91	6 181 419,27	15 079 346,91	70 224 715,61	106 665 058,70
Lisäykset	3 464 299,91	0,00	4 083 241,63	100 647 614,76	108 195 156,30
Vähennykset	-105 862,77	0,00	0,00	-1 243 833,96	-1 349 696,73
Siirrot erien välissä	4 762 940,17	0,00	-13 288 591,28	8 591 142,29	65 491,18
Hankintameno vuoden lopussa	23 300 954,22	6 181 419,27	5 873 997,26	178 219 638,70	213 576 009,45
Kertyneet poistot vuoden alussa	-7 303 622,28	-6 181 419,27	0,00	-47 423 749,29	-60 908 790,84
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	97 292,36	0,00	0,00	1 227 529,70	1 324 822,06
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	-2 452 838,00	0,00	0,00	-20 645 439,54	-23 098 277,54
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-9 659 167,92	-6 181 419,27	0,00	-66 841 659,13	-82 682 246,32
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	13 641 786,30	0,00	5 873 997,26	111 377 979,57	130 893 763,13

2010	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Muu aineeton omaisuus	2010 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa					
	13 474 543,68	6 181 419,27	5 626 706,66	70 224 715,61	95 507 385,22
Lisäykset	1 184 991,45	0,00	9 972 682,03	0,00	11 157 673,48
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välissä	520 041,78	0,00	-520 041,78	0,00	0,00
Hankintameno vuoden lopussa					
	15 179 576,91	6 181 419,27	15 079 346,91	70 224 715,61	106 665 058,70
Kertyneet poistot vuoden alussa					
	-5 957 085,77	-5 786 629,00	0,00	-42 697 562,74	-54 441 277,51
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	-1 346 536,51	-394 790,27	0,00	-4 726 186,55	-6 467 513,33
Kertyneet poistot vuoden lopussa					
	-7 303 622,28	-6 181 419,27	0,00	-47 423 749,29	-60 908 790,84
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa					
	7 875 954,63	0,00	15 079 346,91	22 800 966,32	45 756 267,86

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

11. AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2011 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	413 551,22	54 068 497,30	222 411 900,89	3 758 717,20	4 801 272,16	285 453 938,77
Lisäykset	0,00	88 492,54	4 633 190,23	14 500,00	3 221 894,81	7 958 077,58
Vähennykset	0,00	-29 003 509,87	-149 799 425,29	-3 211 062,72	-2 750 975,05	-184 764 972,93
Siirrot erien välissä	0,00	129 697,50	2 280 756,62	19 061,86	-2 494 997,16	-65 481,18
Hankintameno vuoden lopussa	413 551,22	25 283 177,47	79 526 422,45	581 216,34	2 777 194,76	108 581 562,24
Kertyneet poistot vuoden alussa	0,00	-34 447 292,08	-171 123 577,87	-2 278 819,78	0,00	-207 849 689,73
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	19 359 588,53	109 417 536,68	1 895 969,28	0,00	130 673 094,49
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	0,00	-2 221 344,82	-4 331 841,25	-27 296,97	0,00	-6 580 483,04
Kertyneet poistot vuoden lopussa	0,00	-17 309 048,37	-66 037 882,44	-410 147,47	0,00	-83 757 078,28
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	413 551,22	7 974 129,10	13 488 540,01	171 068,87	2 777 194,76	24 824 483,96

2010	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2010 yhteensä
Hankintameno						
vuoden alussa	400 739,14	54 059 581,16	224 324 012,59	3 849 562,06	4 614 145,89	287 248 040,84
Lisäykset	28 994,33	661 301,53	4 630 600,72	70 441,67	3 929 169,55	9 320 507,80
Vähennykset	-16 182,25	-1 501 488,19	-9 435 652,90	-161 286,53	0,00	-11 114 609,87
Siirrot erien välissä	0,00	849 102,80	2 892 940,48	0,00	-3 742 043,28	0,00
Hankintameno						
vuoden lopussa	413 551,22	54 068 497,30	222 411 900,89	3 758 717,20	4 801 272,16	285 453 938,77
Kertyneet poistot						
vuoden alussa	0,00	-29 224 513,35	-157 244 895,96	-2 207 030,64	0,00	-188 676 439,95
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	242 150,80	8 093 175,42	77 212,62	0,00	8 412 538,84
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	0,00	-5 464 929,53	-21 971 857,33	-149 001,76	0,00	-27 585 788,62
Kertyneet						
poistot vuoden lopussa	0,00	-34 447 292,08	-171 123 577,87	-2 278 819,78	0,00	-207 849 689,73
Kirjanpitoarvo						
vuoden lopussa	413 551,22	19 621 205,22	51 288 323,02	1 479 897,42	4 801 272,16	77 604 249,04

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

12. Sijoitukset

2011	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuus- yrityksissä	Muut osakkeet	2011 yhteensä
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	1 530 957 983,76	137 519 988,91	47 818 079,97	1 716 296 052,64
Lisäykset	80 576 696,61	0,00	102 859 784,15	183 436 480,76
Vähennykset ja siirrot erien välillä	-1 165 914,23	-11 700 000,00	-14 829 315,21	-27 695 229,44
Arvon alentumiset	-6 017 005,41	0,00	0,00	-6 017 005,41
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	1 604 351 760,73	125 819 988,91	135 848 548,91	1 866 020 298,55

2010	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuus- yrityksissä	Muut osakkeet	2010 yhteensä
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	1 344 892 794,10	137 528 088,91	32 691 858,53	1 515 112 741,54
Lisäykset	817 505 738,74	0,00	378 000,00	817 883 738,74
Vähennykset ja siirrot erien välillä	-631 440 549,08	-8 100,00	14 748 221,44	-616 700 427,64
Arvon alentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	1 530 957 983,76	137 519 988,91	47 818 079,97	1 716 296 052,64

Osakkuusyritykset on eritelty konsernin liitetiedossa 8.

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

13. VAIHTO-OMaisuus

	2011	2010
Aineet ja tarvikkeet	26 865 434,17	8 329 285,64
Valmiit tuotteet	76 063 091,40	11 760 657,70
Ennakkomaksut	2 224 913,14	0,00
Yhteensä	105 153 438,71	20 089 943,34

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

14. SAAMISET

	2011	2010
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset		
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	96 794 330,09	96 686 837,65
Lainasaamiset muilta	2 038 888,91	0,00
Lainasaamiset yhteensä	98 833 219,00	96 686 837,65
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Laskennalliset verosaamiset	16 506 643,06	15 444 928,53
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä	16 506 643,06	15 444 928,53
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	115 339 862,06	112 131 766,18
Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	123 200 778,97	15 749 987,00
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	123 200 778,97	15 749 987,00
Lyhytaikaiset korottomat saamiset		
Maksetut ennakot		
Maksetut ennakot konserniyhtiöille	20 160 491,02	0,00
Maksetut ennakot muille	189 441,66	0,00

Myyntisaamiset		
Myyntisaamiset konserniyhtiöiltä	34 666 438,68	14 989 306,96
Myyntisaamiset muilta	141 128 813,37	18 111 606,16
Myyntisaamiset yhteensä	175 795 252,05	33 100 913,12
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset konserniyhtiöiltä	75 901 190,95	20 481 480,70
Siirtosaamiset muilta	14 791 539,02	24 671 968,60
Siirtosaamiset yhteensä	90 692 729,97	45 153 449,30
Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset konserniyhtiöiltä	3 823,41	0,00
Muut saamiset muilta	32 870 511,17	324 324,24
Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset yhteensä	32 874 334,58	324 324,24
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	319 712 249,28	78 578 686,66
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	442 913 028,25	94 328 673,66
Saamiset yhteensä	558 252 890,31	206 460 439,84

	2011	2010
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset koroista	3 304 498,56	2 984 312,24
Siirtosaamiset veroista	515 821,87	1 177 611,27
Siirtosaamiset kurssieroista	9 627 059,72	12 367 377,96
Siirtosaamiset konserniavuiista	68 194 000,00	16 900 238,07
Siirtosaamiset muista	9 051 349,82	11 723 909,76
Yhteensä	90 692 729,97	45 153 449,30

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

15. RAHOITUSARVOPAPERIT

	2011	2010
Rahoitusarvopaperit		
Kirjanpitoarvo	43 138 493,86	37 838 785,38
Jälleenhankintahinta	43 159 457,66	37 845 619,32
Erotus	-20 963,80	-6 833,94

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

16. OMA PÄÄOMA

	2011	2010
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	221 761 727,69	221 761 727,69
Osakepääoma 31.12.	221 761 727,69	221 761 727,69
Ylikurssirahasto 1.1.	257 877 731,94	257 877 731,94
Ylikurssirahasto 31.12.	257 877 731,94	257 877 731,94
Sidottu oma pääoma yhteensä 31.12.	479 639 459,63	479 639 459,63
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	199 963 876,20	199 963 876,20
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	199 963 876,20	199 963 876,20
Edellisten tilikausien voitto 1.1. ¹⁾	258 512 200,42	194 200 301,38
Tilikauden tulos	245 598 836,77	194 353 402,22
Osingonjako	-72 983 608,32	-40 971 053,07
Osakepohjainen kannustinjärjestelmä		
Luovutetut osakkeet	2 272 256,68	1 720 998,86
Palautuneet osakkeet	-235 262,08	-62 238,23
Tikkurilan jako osinkoina	0,00	-90 729 210,74
Edellisten tilikausien voitto ja tilikauden voitto 31.12.	433 164 423,47	258 512 200,42

Vapaa oma pääoma yhteensä 31.12.	633 128 299,67	458 476 076,62
Oma pääoma yhteensä 31.12.	1 112 767 759,30	938 115 536,25

1) Yhtiön hallussa on omia osakkeita 3 312 660 kappaletta, hankintahinta 22 298 705,88 euroa.

Omien osakkeiden muutokset	EUR	KPL
Hankintameno/määrä 1.1.2011	24 281 133,48	3 607 162
Muutos	-1 982 427,60	-294 502
Hankintameno/määrä 31.12.2011	22 298 705,88	3 312 660

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

17. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

	2011	2010
Tilinpäätössiirtojen kertymät		
Kertynyt poistoero käyttöomaisuuserittäin		
Rakennukset ja rakennelmat	2 800 899,93	3 075 016,74
Koneet ja kalusto	6 723 918,80	27 256 277,50
Muut aineelliset hyödykkeet	34 094,36	434 004,05
Aineettomat oikeudet	523 628,87	253 826,04
Muu aineeton omaisuus	2 553 069,87	2 068 759,20
Yhteensä	12 635 611,83	33 087 883,53
 Tilinpäätössiirtojen kertymien muutos		
Tilinpäätössiirtojen kertymät 1.1.	33 087 883,53	36 061 190,83
Liiketoimintasiirrot	-19 186 823,54	-11 365,60
Poistoeron muutos tuloslaskelmassa	-1 265 448,16	-2 961 941,70
Tilinpäätössiirtojen kertymät 31.12.	12 635 611,83	33 087 883,53

Kertyneiden poistojen laskennallinen verovelka oli 3,1 milj. euroa 31.12.2011 ja 8,6 milj. euroa 31.12.2010.

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

18. PAKOLLISET VARAUKSET

	2011	2010
Pitkäaikaiset varaukset		
Eläkevaraukset	6 132 694,00	6 287 880,00
Muut pakolliset varaukset		
Ympäristö- ja vahinkovaraus	8 792 651,84	11 710 105,65
Muut varaukset	23 786 130,40	24 468 928,26
Muut pakolliset varaukset yhteensä	32 578 782,24	36 179 033,91
Pitkäaikaiset varaukset yhteensä	38 711 476,24	42 466 913,91
Lyhytaikaiset varaukset		
Muut pakolliset varaukset		
Muut varaukset	1 513 147,83	1 388 492,22
Lyhytaikaiset varaukset yhteensä	1 513 147,83	1 388 492,22
Pitkä- ja lyhytaikaiset pakolliset varaukset yhteensä	40 224 624,07	43 855 406,13
Muutos pakollisissa varauksissa		
Pakolliset varaukset 1.1.	43 855 406,37	47 148 812,50
Varauksen käyttö tilikauden aikana	-3 887 172,30	-4 174 406,13
Varauksen lisäys tilikauden aikana	256 390,00	881 000,00
Pakolliset varaukset 31.12.	40 224 624,07	43 855 406,37

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

19. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

	2011	2010
Lainat rahoituslaitoksilta	259 175 027,89	281 823 893,14
Eläkelainat	0,00	9 774 969,06
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	234 153 979,15
Yhteensä	259 175 027,89	525 752 841,35
Pitkäaikaisen vieraan pääoman erääntyminen		
2013 (2012)	28 371 140,51	258 695 963,88
2014 (2013)	32 828 446,95	28 986 429,17
2015 (2014)	82 828 446,95	33 430 873,50
2016 (2015) tai sen jälkeen	115 146 993,48	204 639 574,94
Yhteensä	259 175 027,89	525 752 841,49
Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua		
Lainat rahoituslaitoksilta	115 146 993,48	195 564 575,00
Eläkelainat	0,00	9 075 000,00
Yhteensä	115 146 993,48	204 639 575,00

Yhtiöllä ei ole vaihto- eikä joukkovelkakirjalainoja.

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

20. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

	2011	2010
Korolliset lyhytaikaiset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	24 853 929,97	90 811 294,86
Eläkelainat, lyhennyserät	0,00	0,00
Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät muille	16 224 999,69	15 545 530,85
Muut korolliset velat		
Muut korolliset lyhytaikaiset velat konserniyhtiöille	877 263 071,50	427 401 033,01
Muut korolliset lyhytaikaiset velat muille	165 997 329,05	4 211 189,23
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	1 084 339 330,21	537 969 047,95
Korottomat lyhytaikaiset velat		
Saadut ennakot		
Saadut ennakot konserniyhtiöiltä	165 268,76	0,00
Saadut ennakot muilta	1 248 356,06	201 847,88
Ostovelat		
Ostovelat konserniyhtiöille	45 378 049,13	19 144 918,18
Ostovelat muille	95 640 621,25	16 339 165,38
Ostovelat yhteensä	141 018 670,38	35 484 083,56
Siirtovelat		
Siirtovelat konserniyhtiöille	8 140 095,61	6 484 377,07
Siirtovelat muille	68 942 892,02	40 871 268,98
Siirtovelat yhteensä	77 082 987,63	47 355 646,05
Muut korottomat velat yhteensä	5 434 916,64	3 378 805,75
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	224 950 199,47	86 420 383,24

Lyhytaikaiset velat yhteensä	1 309 289 529,68	624 389 431,19
Siirtovelat		
Siirtovelat palkoista	8 464 210,29	14 250 240,11
Siirtovelat koroista ja kurssieroista	16 524 252,07	16 718 601,22
Siirtovelat muista	52 094 525,27	16 386 804,72
Yhteensä	77 082 987,63	47 355 646,05

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

21. VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

	2011	2010
Taseen velkoihin sisältyvät kiinnelainat ja niiden vakuutena annetut kiinnitykset		
Eläkelainat	0,00	9 774 969,06
Muut lainat	0,00	285 736,57
Lainat yhteensä	0,00	10 060 705,63
Annetut kiinnitykset	0,00	13 011 745,00
Takaukset		
Konserniyhtiöiden puolesta		
Lainoista	650 562 081,00	765 319 760,00
Muista sitoumuksista	48 902 876,00	44 905 031,00
Muiden puolesta	3 069 936,00	4 088 849,00
Yhteensä	702 534 893,00	814 313 640,00
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	5 467 371,00	8 496 444,00
Myöhemmin maksettavat	27 972 536,00	81 279 532,00
Yhteensä	33 439 907,00	89 775 976,00

Ympäristöriskit ja -vastuut esitetään konsernin liitetiedossa 31.

Emoyhtiön liitetiedot

(e)

22. KEMIRA OYJ:N OSAKKEET JA OSUUDET

Konserniyhtykset

	Konsernin omistusosuus-%	Emoyhtiön omistusosuus-%
AS Kemivesi	100,00	100,00
Kemira Asia Pacific Pte. Ltd.	100,00	100,00
Kemira Argentina S.A.	100,00	15,80
Kemira Cell Spolka z.o.o.	55,00	55,00
Kemira Chemicals (Nanjing) Co.,Ltd.	100,00	100,00
Kemira Chemicals (Shanghai) Co.,Ltd	100,00	100,00
Kemira Chemicals (UK) Ltd	100,00	100,00
Kemira Chemicals Brasil Ltda	100,00	100,00
Kemira Chemicals Canada Inc.	100,00	100,00
Kemira Europe Oy (ent. Kemira Chemicals Holding Oy)	100,00	100,00
Kemira Chemicals India Private Ltd.	100,00	100,00
Kemira Chemie Ges.mbh	100,00	100,00
Kemira Chile Comercial Limitada	100,00	99,00
Kemira Chimica Spa	100,00	100,00
Kemira de Mexico S.A. de C.V.	100,00	100,00
Kemira Germany GmbH	100,00	100,00
Kemira GrowHow A/S	100,00	100,00
Kemira GrowHow SCC B.V.	100,00	100,00
Kemira Korea Corporation	100,00	100,00
Kemira KTM d.o.o.	100,00	100,00
Kemira Nederland Holding B.V.	100,00	100,00
Kemira Operon Oy	100,00	100,00
Kemira Specialty Crop Care S.A.	100,00	100,00
Kemira-Swiecie sp.z.o.o.	100,00	100,00
Kemira Tiancheng Chemicals (Yanzhou) Co.,Ltd.	100,00	100,00

Kemira Water Danmark A/S	100,00	100,00
Kemira Water Solutions Brasil	100,00	100,00
Kemwater Cristal S.A.	78,45	78,45
PT Kemira Indonesia	100,00	75,00
Spruce Vakuutus Oy	100,00	100,00

Omistusyhteysyritykset

Kemwater Phil. Corp.	40,00	40,00
Sachtleben GmbH	39,00	39,00
White Pigment LLC	39,00	39,00

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja osakepääoma

31.12.2011 Kemira Oyj:n osakepääoma oli 221,8 miljoonaa euroa ja osakkeiden määrä 155 342 557. Kukin osake oikeuttaa yhtiökokouksessa yhteen ääneen. Kemira Oyj:n osakkeet ovat rekisterissä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä arvo-osuusjärjestelmässä.

Osakkeenomistajat

Vuoden 2011 päättyessä Kemira Oyj:llä oli 31 294 rekisteröityä osakkeenomistajaa (30 170). Ulkomaisten osakkeenomistajien osuus oli 13,8 % (14,0), sisältäen hallintarekisteröidyt omistukset. Kotitalouksien osuus oli 16,3 % (16,2). Kemiralla oli vuoden lopussa hallussaan omia osakkeita 3 312 660 kappaletta (3 607 162), mikä vastaa 2,1 % (2,3) Kemira Oyj:n osakkeista. Kuukausittain päivitettävä luettelo Kemiran suurimmista osakkeenomistajista on nähtävillä [yhtiön internetsivuilla](#).

Listaus ja kaupankäynti

Kemira Oyj:n osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsingissä. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on KRA1V ja ISIN-koodi FI0009004824.

Kemira Oyj:n osakkeiden vuoden 2011 päätöskurssi NASDAQ OMX Helsinki oli 9,18 euroa (11,70). Vuoden aikana osakekurssi laski 21,5 %, kun OMX Helsinki Cap -indeksi laski 28 %. Osakkeen ylin hinta oli 12,67 euroa (13,19) ja alin 7,80 euroa (7,89). Keskikurssi oli 10,49 euroa (10,15). Yhtiön markkina-arvo omilla osakkeilla vähennettynä oli vuoden lopussa 1 396 miljoonaa euroa (1 775).

Kemira Oyj:n osakkeita vaihdettiin NASDAQ OMX Helsingissä vuoden 2011 aikana kaikkiaan 109,0 miljoonaa kappaletta (115,9) 1 113,0 miljoonan euron (1 164,7) kokonaishintaan. Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 430 882 (459 723) osaketta.

NASDAQ OMX Helsingin lisäksi Kemiran osakkeilla käytiin kauppaa useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla, lähinnä Chi-X Europessa, BATS:ssa ja Turquoiseissa. Kemira Oyj:n osakkeen vaihto vuonna 2011 vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla oli noin 23,0 miljoona osaketta (11,8) ja noin 17,5 % (10,2) kokonaisvaihdosta.

Ajantasainen tieto Kemiran osakekurssista on luettavissa [yhtiön internetsivuilla](#).

Osinkopolitiikka ja osingonjako

Kemiran tavoitteena on jakaa osinkoa 40–60 % operatiivisesta nettotuloksesta.

Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2011 maksetaan osinkoa 0,53 euroa (0,48) osakkeelta eli yhteensä noin 81 miljoonaa euroa, joka vastaa noin 60 % (60 %) osingonmaksua operatiivisesta nettotuloksesta. Osingon täsmäytyspäivä on 26.3.2012 ja maksupäivä 2.4.2012.

Huhtikuussa 2011 maksettiin vuoden 2010 tuloksesta osinkoa 0,48 euroa osakkeelta. Osingon täsmäytyspäivä oli 25.3.2011 ja osinko (yhteensä 73 miljoonaa euroa) maksettiin 1.4.2011.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous 2011, joka pidettiin 22.3.2011, valtuutti hallituksen päättämään enintään 4 500 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Omat osakkeet hankitaan yhtiön vapaalla omalla pääomalla joko kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella yhtäläisin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai

muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq OMX Helsinki Oy:n ("Helsingin Pörssi") järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä. Valtuutuksen nojalla ostotarjouksella hankittavista osakkeista maksettavan vastikkeen tulee perustua yhtiön osakkeen hintaan julkisessa kaupankäynnissä siten, että hankittavien osakkeiden vähimmäishinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana ja enimmäishinta vastaavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana. Osakkeet hankitaan ja maksetaan Helsingin Pörssin ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti. Osakkeita hankitaan käytettäväksi mahdollisten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittämiseksi, osakkeen likviditeetin parantamiseksi tai käytettäväksi yhtiön hallituksen vuosipalkkioiden maksamiseen tai yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamiseen. Osakkeet voidaan edellä mainittujen tarkoitusten toteuttamiseksi pitää yhtiöllä, luovuttaa tai mitätöidä. Hallitus päättää muista omien osakkeiden hankkimiseen liittyvistä ehdoista. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Valtuutusta ei ollut käytetty 31.12.2011 mennessä.

Lisäksi yhtiökokous 2011 valtuutti hallituksen päättämään enintään 15 600 000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 7 800 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskauppojen tai -järjestelyjen rahoittaminen tai toteuttaminen, yhtiön oman pääoman rakenteen kehittäminen, osakkeen likviditeetin parantaminen tai se on perusteltua yhtiön hallituksen vuosipalkkioiden maksamisen tai yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamiseksi. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain yhtiön osakepalkkiojärjestelmien toteuttamisen yhteydessä. Uusia osakkeita annettaessa osakkeiden merkintähinta merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Yhtiön omia osakkeita luovutettaessa merkitään osakkeesta maksettava määrä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Hallitus päättää muista osakeanteihin liittyvistä seikoista. Osakeantivaltuutus on voimassa 31.5.2011 saakka. Valtuutusta ei ollut käytetty 31.12.2011 mennessä.

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat vuoden 2011 lopussa 512 605 (471 621) Kemira Oyj:n osaketta eli 0,33 % (0,30) osakkeista ja äänistä (sisältäen oman, lähipiirin ja määräysvalta-yhteisöjen omistuksen). Toimitusjohtaja Harri Kerminen omisti 205 577 osaketta 31.12.2011 (181 357). Yhtiön hallituksen jäsenet eivät ole osakepalkkiojärjestelmän piirissä. Konsernin johtoryhmien jäsenet, lukuun ottamatta toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, omistivat 31.12.2011 yhteensä 348 777 Kemiran osaketta (485 644), mikä vastasi 0,22 % (0,31) yhtiön osakkeista ja äänistä, sisältäen oman, lähipiirin ja määräysvalta-yhteisöjen omistuksen. [Kemiran internetsivuilla](#) on nähtävillä ajantasainen tieto hallituksen ja johdon osakeomistuksista.

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2011

	Omistaja	Osakkeiden lukumäärä, kpl	% osakkeista ja äänistä
1	Oras Invest Oy	28 278 217	18,2
2	Solidium Oy	25 896 087	16,7
3	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	11 585 836	7,5
4	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	8 073 495	5,2
5	Mandatum Life	2 687 709	2,1
6	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	2 600 000	1,7
7	Valtion Eläkerahasto	1 220 000	0,8
8	OP-Delta-sijoitusrahasto	1 100 000	0,7
9	OP-Suomi Arvo - sijoitusrahasto	895 000	0,6
10	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	732 337	0,5
11	Sijoitusrahasto Nordea Fennia	670 000	0,4
12	Sijoitusrahasto Danske Suomi Yhteisöosake	536 544	0,4
13	Sigrid Juséliuksen Säätiö	530 000	0,3
14	Valion Eläkekassa	493 236	0,3
15	Sijoitusrahasto Taaleritehdas Arvo Markka Osake	480 000	0,3
16	Veritas Eläkevakuutusosakeyhtiö	475 250	0,3
17	Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	445 000	0,3

18	OP-Focus- erikoissijoitusrahasto	415 000	0,3
19	Suomen kulttuurirahasto	404 754	0,3
20	FIM Pankkiiriliike Oy	381 000	0,2
	Kemira Oyj	3 312 660	2,1
	Hallintarekisteröidyt	20 490 213	13,2
	Muut yhteensä	43 640 219	27,5
	Kaikki yhteensä	155 342 557	100,0

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2011

Osakkeiden lukumäärä	Omistajia kpl	Omistajia %	Osakkeet, kpl	% osakkeista ja äänistä
1 - 100	5 714	18,0	358 808	0,2
101 - 500	13 389	42,8	3 676 968	2,4
501 - 1 000	5 540	17,7	4 129 628	2,7
1 001 - 5 000	5 611	17,9	11 277 822	7,3
5 001 - 10 000	531	1,7	3 801 304	2,4
10 001 - 50 000	376	1,2	7 621 008	4,9
50 001 - 100 000	57	0,2	4 022 685	2,6
100 001 - 500 000	59	0,2	12 473 604	8,0
500 001 - 1 000 000	5	0,0	3 509 881	2,3
1 000 001 -	12	0,0	104 470 849	67,2
Yhteensä	31 294	100,0	155 342 557	100,0
joista				
hallintarekisteröityjä	11	0,0	20 490 213	13,2

Hallituksen voitonjakoesitys

Kemira Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2011 olivat 633 128 300 euroa, josta tilikauden voitto oli 245 598 837 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kemira Oyj:n hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle voitonjakokelpoisten varojen käyttämistä seuraavasti:

- tilivuodelta jaetaan osinkoa 0,53 euroa osakkeelle eli 80 575 845 euroa.
- jätetään vapaaseen omaan pääomaan 552 552 455 euroa.

Helsingissä 8. helmikuuta 2012

Pekka Paasikivi

Jukka Viinanen

Elizabeth Armstrong

Wolfgang Büchele

Winnie Fok

Juha Laaksonen

Kerttu Tuomas

Harri Kerminen
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Kemira Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Kemira Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2011. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitalinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitalinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitalinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitalinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä, 7. helmikuuta 2012

KPMG OY AB

Pekka Pajamo
KHT

Tuloskehitys neljännesvuosittain

(Milj. e)

(Luvut ovat tilintarkastamattomia)

	2011					2010				
	1-3	4-6	7-9	10-12	Yhteensä	1-3	4-6	7-9	10-12	Yhteensä
JATKUVAT TOIMINNOT										
Liikevaihto										
Paper	253,2	242,2	243,4	234,5	973,3	234,0	247,4	259,9	243,0	984,3
Municipal & Industrial	157,8	166,6	173,7	166,6	664,7	148,4	163,7	164,0	167,5	643,6
Oil & Mining	83,7	84,8	87,2	80,0	335,7	66,6	78,1	80,2	72,6	297,5
Muut	62,1	55,2	54,0	62,2	233,5	65,7	56,0	50,3	63,5	235,5
Yhteensä	556,8	548,8	558,3	543,3	2 207,2	514,7	545,2	554,4	546,6	2 160,9
Liikevoitto										
Paper	22,7	20,0	18,5	18,3	79,5	15,2	21,0	24,0	8,2	68,4
Municipal & Industrial	11,6	10,9	15,4	5,8	43,7	14,6	14,8	14,5	11,9	55,8
Oil & Mining	9,4	8,1	10,2	7,2	34,9	6,4	10,3	8,8	6,4	31,9
Muut	1,2	-1,7	-3,3	4,0	0,2	2,2	-1,6	-1,3	0,7	0,0
Yhteensä	44,9	37,3	40,8	35,3	158,3	38,4	44,5	46,0	27,2	156,1
Rahoituskulut, netto	-3,8	-3,9	-7,7	-5,5	-20,9	-7,9	-9,8	-3,0	-6,7	-27,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	7,5	7,3	9,0	7,2	31,0	1,2	2,6	3,0	2,4	9,2
Voitto ennen veroja	48,6	40,7	42,1	37,0	168,4	31,7	37,3	46,0	22,9	137,9
Tuloverot	-10,7	-9,0	-9,2	0,8	-28,1	-4,0	-10,0	-10,2	2,2	-22,0
Tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot	37,9	31,7	32,9	37,8	140,3	27,7	27,3	35,8	25,1	115,9

LOPETETUT TOIMINNOT										
Tilikauden voitto, lopetetut toiminnot	-	-	-	-	-	531,0	-	-	-	531,0
Tilikauden voitto	37,9	31,7	32,9	37,8	140,3	558,7	27,3	35,8	25,1	646,9
Jakautuminen jatkuvista toiminnoista										
Emoyhtiön omistajille	36,6	30,7	31,5	36,8	135,6	26,8	25,9	34,5	23,7	110,9
Määräysvallattomille omistajille	1,3	1,0	1,4	1,0	4,7	0,9	1,4	1,3	1,4	5,0
Tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot	37,9	31,7	32,9	37,8	140,3	27,7	27,3	35,8	25,1	115,9
Osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot, e	0,24	0,20	0,21	0,24	0,89	0,18	0,17	0,23	0,15	0,73
Osakekohtainen tulos, laimentamaton ja laimennettu, e	0,24	0,20	0,21	0,24	0,89	3,68	0,17	0,23	0,15	4,23
Sidottu pääoma, liukuva					1 705,0					1 665,1
Sidotun pääoman tuottoprosentti (ROCE), %					11,1 %					9,9 %

Tietoa sijoittajille

Taloudellinen informaatio vuonna 2012

Kemira julkaisee vuonna 2012 kolme osavuositarkastusta:

24.4.2012 Osavuositarkastus tammi–maaliskuu

26.7.2012 Osavuositarkastus tammi–kesäkuu

25.10.2012 Osavuositarkastus tammi–syyskuu

Osavuositarkastukset sekä niihin liittyvät esitysaineistot ovat luettavissa Kemiran [internetsivuilla](#). Samassa osoitteessa ovat myös Kemiran julkaisemat tiedotteet, vuosikertomukset, ympäristöraportit sekä muuta sijoittajatietoa. Sivulla voi kirjautua tiedotteiden sähköpostilaaajaksi ja tilata yhtiön vuosikertomuksia. Vuosikertomuksia voi tilata myös Kemiran konserniviestinnästä, puh. 010 8611.

Sijoittajasuhteet

Kemiran sijoittajasuhdetoiminnan tehtävänä on antaa pääomamarkkinoille tietoa Kemirasta ja sen toimintaympäristöstä sekä palvella Kemiran osakkeenomistajia ja muita pääomamarkkinaosapuolia. Tavoitteena on tarjota luotettavaa ja ajankohtaista tietoa säännöllisesti ja tasapuolisesti, jotta markkinoilla toimivat voivat muodostaa perustellun käsityksen Kemirasta sijoituskohteena.

Sijoittajaviestinnästä ja päivittäisestä yhteydenpidosta vastaa Kemiran sijoittajasuhdetoiminto. Konsernin ylin johto osallistuu aktiivisesti toimintaan ja tapaa säännöllisesti pääomamarkkinoiden edustajia.

Yhtiö noudattaa 30 päivän hiljaista jaksoa ennen tilinpäätöstiedotteen ja osavuositarkastusten julkaisua. Tänä aikana Kemira ei keskustele pääomamarkkinoiden edustajien kanssa tuloksesta tai siihen vaikuttavista tekijöistä.

Kemiraa seuraavien analyytikoiden yhteystiedot ovat yhtiön [internetsivuilla](#).

Varsinainen yhtiökokous

Aika: Keskiviikko 21.3.2012 klo 13.00

Paikka: Marina Congress Center, Katajanokanlaituri 6, Helsinki.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on 9.3.2012 merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään Kemira Oyj:n osakasluetteloon. Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään 16.3.2012 klo 16.00 joko

- Kemiran [internetsivuilla](#)
- kirjeellä osoitteeseen Kemira Oyj, Tea Salminen, PL 330, 00101 Helsinki
- faksilla numeroon 010 862 1197 tai
- puhelimella numeroon 010 862 1703 arkisin klo 13–16.

Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ennakkoilmoittautumisen yhteydessä.

Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiön toimialaan ja yhtiökokouksessa käsiteltäviin asioihin kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Yhtiökokouksen päätökset julkistetaan viipymättä yhtiökokouksen jälkeen pörssitiedotteella.

Osingonmaksu

Osingonjakoehdotus, katso [Hallituksen voitonjakoesitys](#).

Osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ilmoittamaan arvo-osuustiliä hoitavaan pankkiin tai pankkiiriliikkeeseen. Näin tiedot päivittyvät myös Euroclear Finland Oy:n ylläpitämiin rekistereihin, joiden perusteella Kemira lähettää osakkeenomistajilleen postia. Jos osakkeenomistajan tilinhoitajana on Suomen Arvopaperikeskus, osoitteenmuutokset ilmoitetaan Suomen Arvopaperikeskukseen.

Sijoittajayhteydet

Sijoittajasuhdejohtaja Tero Huovinen

puh. 010 862 1980, sähköposti: tero.huovinen@kemira.com

Osakkeen perustiedot

Listaus: NASDAQ OMX Helsinki Oy

Kaupankäyntitunnus: KRA1V

ISIN-koodi: FI0009004824

Toimialaryhmä: Perusteollisuus

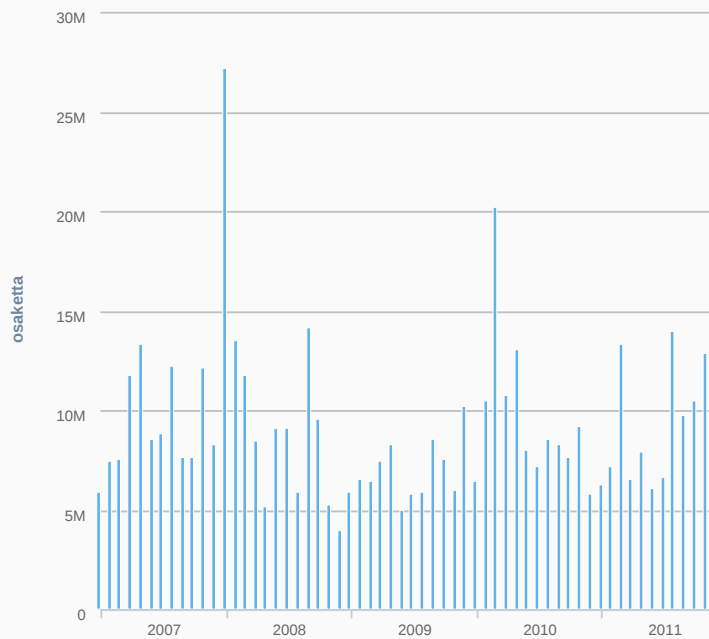
Toimiala: Kemikaaliteollisuus

Osakemäärä 31.12.2011: 155 342 557

Listautumispäivä: 10.11.1994

Sijoittajatieta graafeina

Osakkeen vaihto NASDAQ OMX Helsingissä
2007-2011*

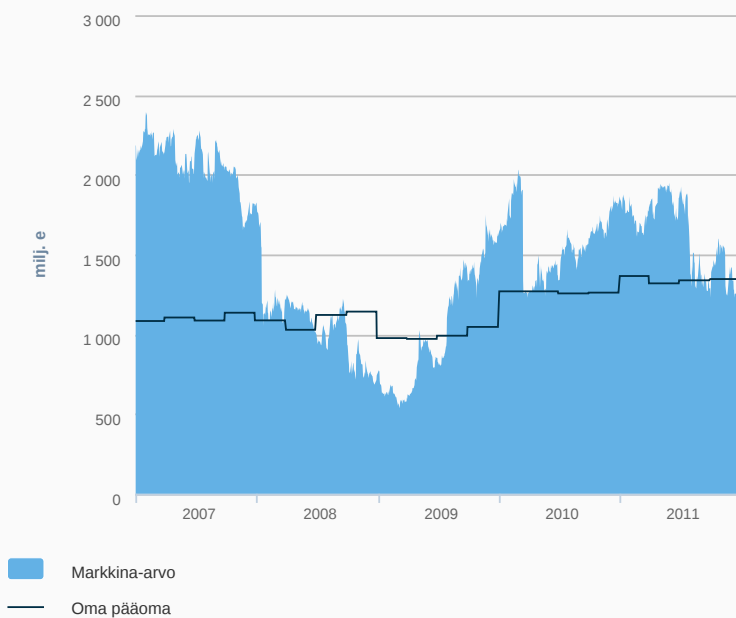

*Ilman Suomen valtion 40 097 420 osakkeen myyntiä elokuussa 2007

Osakkeen kurssikehitys 2007-2011

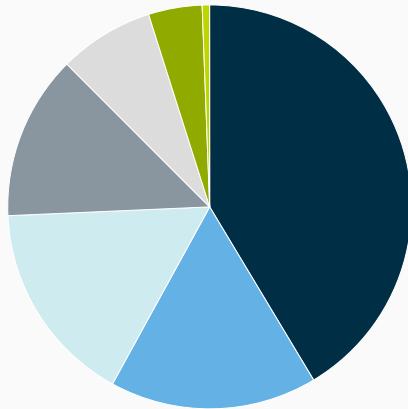

Markkina-arvo 2007-2011

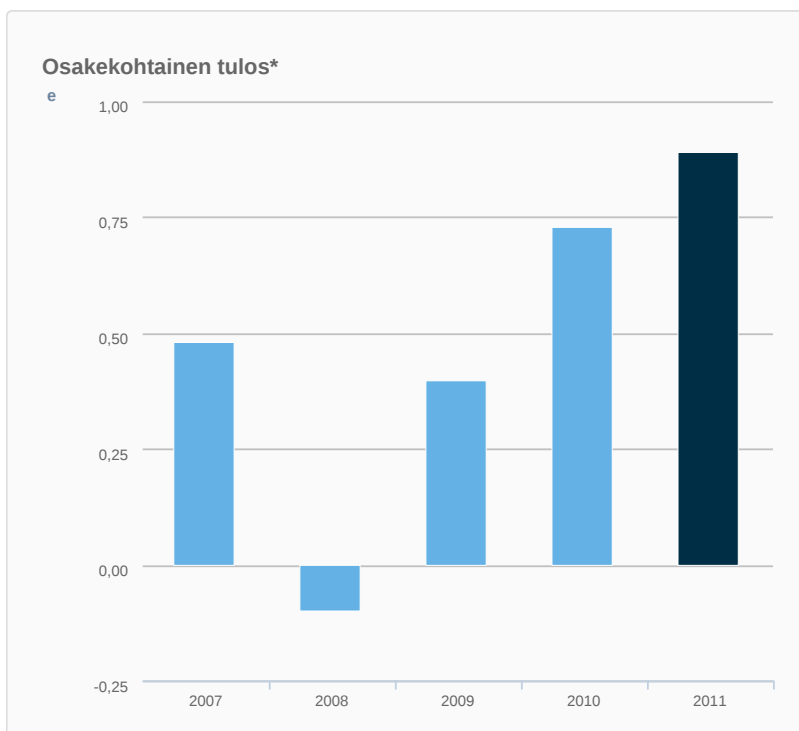

Omistusjakauma 31.12.2011

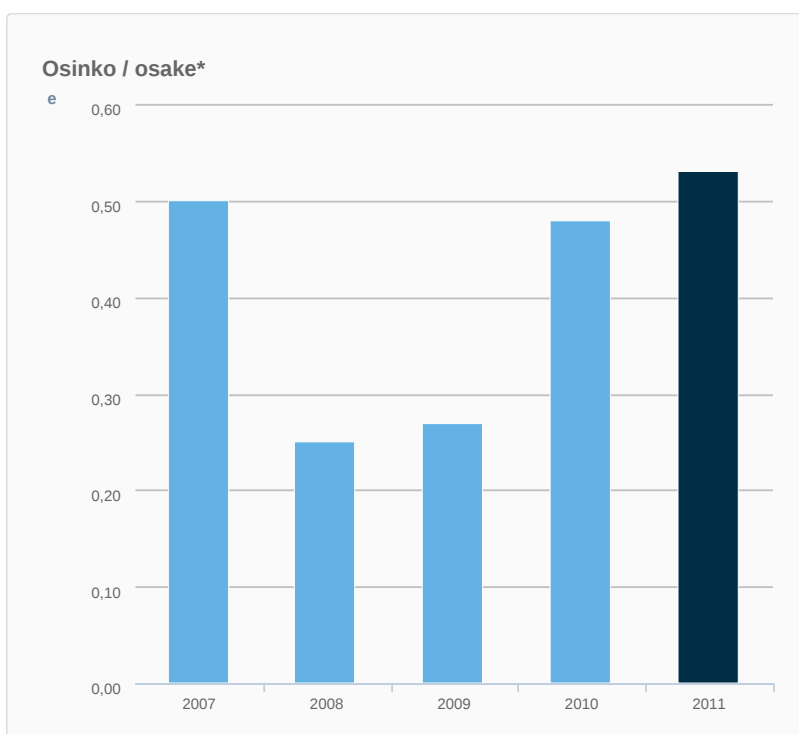
%

- Yritykset 41,4 %
- Julkisyhteisöt 16,6 %
- Kotitaloudet 16,3 %
- Hallintarekisteröidyt 13,2 %
- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset 7,6 %
- Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt 4,3 %
- Ulkomaiset osakkeenomistajat 0,6 %

* Vuodet 2009 ja 2010 esitetty ilman Tikkurilaa

*Hallituksen ehdotus osingoksi, katso Tilinpäätös: Hallituksen voitonjakoehdotus

Water Forecast -osiossa esitellään maailman tämänhetkisiä ja tulevia veteen liittyviä haasteita. Veden saatavuuden heikkeneminen on maailmanlaajuinen ongelma. Kemira vastaa haasteeseen veden uudelleenkäytön, vedenkäsittelyteknologioiden sekä veden laadun ja määrän hallinnan korkeatasoisella osaamisella.

Vesi – rajallinen luonnonvara

Vesi on entistä tärkeämpi luonnonvara niillä alueilla, joilla sen saatavuudesta on tullut suuri huolenaihe.

Maapallon vedenpuutteeseen on löydettävä pian toimiva ratkaisu. Vedenpuutteessa ja vesistressissä on kyse samasta ongelmasta, mutta eri mittakaavassa. Kyse on vedenpuutteesta, kun maan vuosittaiset vesivarat ovat alle 1 000 m³ henkeä kohti, ja vesistressistä, kun ne ovat alle 1 700 m³. Kansalaisten vedensaannin turvaamiseksi vesivarat olisi täten pidettävä yli 1 700 m³:ssä henkeä kohti, mutta tähän ei kaikissa maissa tällä hetkellä pystytä. Vedensaannin varmistaminen on jokaisen vastuullisen valtion ensisijainen tavoite, mutta se ei ole helppo tehtävä. Terveen vesitalouden näkyvimmat uhat ovat kuivuus, saasteet, pohjaveden väärinkäyttö, meriveden ja saastuttavien aineiden pääseminen pohjaveteen, sekä jokiveteen sekoittuvien epäpuhtauksien aiheuttamat ongelmat.

Kemira keskittyy palvelemissa dynaamisten teollisuudenalojen tarpeisiin. Missiomme on entistä tehokkaampi vedenkäyttö ja uudelleenkäyttö esimerkiksi suolanpoiston avulla. Siinä suolavettä valmistetaan juomavedeksi ja teollisuuskäyttöön poistamalla siitä liialliset suolat ja mineraalit.

→ [Lue lisää suolanpoistosta.](#)

Vedenkäytön dynamiikka

Maapallon väestönkasvu ennakoi veden kysynnän kasvua. Väestönkasvu on nopeinta juuri monilla vedenpuutteesta kärsivillä alueilla.

Toinen vedenkulutusta kasvattava tekijä on kastelu, joka on välttämätöntä elintarviketeollisuudessa. Kastelutarve saattaa lisääntyä entisestään, jos maatalouden on vastattava maailman kasvavaan energiantarpeeseen biopolttoaineiden avulla. Muita vedentarpeeseen vaikuttavia tekijöitä ovat teollisuuskasvu, kaupungistuminen ja rakentaminen. Mitä suurempi asukastiheys, sitä pienempi on sademäärä henkeä kohti.

Modernin elämäntavan vaikutus vedenkäyttöön

Modernin elämäntapamme vaikutus vesijalanjälkeen koskee meitä kaikkia. Teollisuuskasvu, korkeampi tulotaso ja nopea talouskasvu lisäävät vedenkäyttöä. Teollisuus jätetään yhä usein vedenkäyttöä koskevan keskustelun ulkopuolelle, vaikka se on ehkä suurin pinta- ja pohjaveden käyttäjä. Teollisuudessa on panostettu paljon vesitehokkuuden parantamiseen ja energiasäästöihin, muun muassa uusien määräysten ja aloitteiden, kuten Maailman kestävän kehityksen yritysneuvoston (WBCSD) vesiprojektin ja vesijalanjälkiverkoston, myötä.

Vedenpuute haastaa Kemiran innovoimaan ja kehittämään uusia, energia- ja vesitehokkaampia ratkaisuja kaupungeille, teollisuudenaloille ja vesilaitoksille. Vesi on elintärkeä luonnonvara niin ihmisille kuin monille teollisuudenaloille. Kemiran strategiana on keskittyä kehittämään vedenkäyttöön laaja-alaisesti vaikuttavia innovaatioita ja toteuttamaan onnistuneesti ratkaisuja, jotka lopulta vaikuttavat myös yksilöihin.

”Yhdysvaltain eteläosissa, eritoten Kaliforniassa, Arizonassa, Teksasissa ja Floridassa, makeaa vettä on hyvin rajallisesti. Rannikoilla sijaitsevat meriveden suolanpoistolaitokset ovat osoittautuneet erittäin tärkeiksi poliittisesti ja ympäristönäkökulmasta. Ne kuluttavat paljon energiaa ja niiden läpäisyaste on alhainen. Tästä syystä uusien meriveden käänteisosmoosilaitosten rakentaminen rannikoille on edennyt hitaasti. Pohjavesi on toinen vaihtoehto, mutta murtoveden ja makean veden varat ovat rajalliset myös maan alla.

Toinen, suotuisampi vaihtoehto on jäteveden uudelleenkäyttö, joka kuluttaa vähemmän energiaa ja jolla on korkeampi läpäisyaste. Meidän alueellamme keskitytään erilaisten vesilähteiden esikäsittelyn parantamiseen. Kemira pyrkii määrätietoisesti kehittämään innovatiivisia käsittelytapoja tehostaakseen kaikenlaisia membraanijärjestelmiä, kuten esimerkiksi membraanibioreaktoreita käyttävää fosforinpoistoa pintaveden mikro- ja ultrasuodatuslaitosten orgaanisten aineiden poistoa, murtoveden saostumanestoaine-- ja hiutaloinninestokäsittelyä sekä meriveden käänteisosmoosia. Kaikella tällä on tärkeä rooli rajallisten vesivarojemme käsittelyssä.”

Roderick Abinet

Municipal Application Manager
Kemira North America

Veden uudelleenkäyttö vähentää saastumista

Veden kulutusta ja saastumista voidaan vähentää innovatiivisilla vesikemian ratkaisuilla ja teknologioilla, kuten veden kierrättämisellä ja uudelleenkäytöllä.

Veden pilaantuminen voi olla yhtä vakava ongelma ihmisille kuin vedenpuute. Käymäläjätettä lasketaan maapallon vesistöihin joka päivä, ja kehitysmaissa suurin osa teollisuusjätteestä jätetään käsittelemättä. Näiden kahden helposti tunnistettavissa olevan syyn lisäksi saastuminen voi johtua monista muista syistä.

Hajapäästöjä voi syntyä monista eri lähteistä. Tällaisia päästöjä voi syntyä vesisateesta tai lumen sulamisesta, jolloin vesi kerää maan pinnalla tai sisällä kulkiessaan mukaansa luonnollisia ja ihmisen aiheuttamia saastuttavia aineita, jotka päätyvät järviin, jokiin, kosteikkoihin, rannikoille ja pohjavesiin¹.

Veden saastumisen seuraukset

Veden saastuminen voi johtua monista syistä, ja myös sen seuraukset ovat moninaiset. Nestehukan lisäksi myös saastuneen veden juominen voi olla hengenvaarallista. Saastunut vesi aiheuttaa muun muassa koleraa, lavantautia ja punatautia sekä muita vesitse leviäviä tulehduksia. Saastunut vesi on tästä syystä yhä merkittävä kuolinsyy kehitysmaissa². Veden saastuminen aiheuttaa myös vesipulaa, koska se rasittaa juomaveden- ja jätevedenkäsittelyä tekemällä prosesseista monimutkaisempia ja kalliimpia.

Sama tavoite ja jaettu vastuu

Kehittyneillä mailla ja kehitysmailla on erilainen vastuu vedenlaadun säilyttämisessä. Kumpikin taho on kuitenkin sitoutunut puhtaaseen veteen samalla tavalla. Jokainen meistä voi henkilökohtaisesti pohtia, millaista vettä haluaisimme nähdä ympärillämme olevissa merissä, järvissä ja joissa, sekä muistaa, että vesivarojen laadun laiminlyöminen voi vaikuttaa peruuttamattomasti maapallon elämään nyt ja tulevaisuudessa.

Kemira on ottanut vastaan haasteen tarttua saastuneen veden kasvavaan ongelmaan. Kyse ei ole vain makean veden saamisesta kaikille ihmisille, vaan tarvitaan myös kustannustehokkaita keinoja muuntaa saastunut vesi juomakelpoiseksi vedeksi. Tällöin mukaan astuvat kemia, moderni teknologia ja innovaatiot. Kemira kehittää jatkuvasti uutta teknologiaa sekä tämän päivän että huomisen vesihaasteisiin yhdyskunnille ja teollisuudelle. Veden uudelleenkäytön ja kierrätyksen kautta voidaan vähentää sekä vedenkulutusta että saastumista.

"Jäteveden uudelleenkäytön avulla saadaan käyttöön uusia vesiresursseja ja voidaan ehkäistä nykyisten vesivarojen pilaantumista. Suurin osa maailman vedenkulutuksesta syntyy maataloudessa ja teollisuudessa. Jäteveden uudelleenkäyttö vähentää veden kulutusta, jolloin sitä säästyy myös muihin käyttötarkoituksiin. Esimerkiksi teollisuudessa vettä voidaan kierrättää yksinkertaisin keinoin ottamalla lämpö talteen. Tämä vähentää tuotannon energiankulutusta ja kuuman jäteveden vaikutuksia ekosysteemiin. Vettä kierrättämällä jätevedestä voidaan ottaa talteen myös raaka-aineita ja vähentää päästöjä. Kierrätetyn veden laatuun liittyy joitakin ongelmia, kuten hiutaloituminen, korroosio, biologiset kasvustot ja päällyskasvustot. Kemirassa etsimme ratkaisuja siihen, kuinka tuottaa oikeanlaista vettä tiettyyn käyttötarkoitukseen."

Sakari Halttunen

Vastaava tutkija

Kemira T&K, vedenlaadunhallinta

Vesikemian osuus ilmastonmuutoksen torjumisessa

Keskustelu ilmaston lämpenemisestä on saanut ihmiset ymmärtämään, että planeetastamme on pidettävä parempaa huolta. Vaikka kaikki ilmastonmuutoksen osatekijät eivät johtuisikaan suoraan ihmisen toiminnasta, me kuitenkin vaikutamme niihin välillisesti.

Ilmastonmuutoksella on selkeä vaikutus veden kiertokulkuun. On suhtauduttava vakavasti siihen, että pidentyneet kuivuuskaudet näyttäisivät johtuvan ilmaston lämpenemisestä ja että keskimääräistä alhaisemmat sademäärät joissakin maapallon osissa liittyvät todennäköisesti ilmastonmuutokseen.

Vesivaroihin vaikuttaa viisi ilmastonmuutoksen päätekijää. Näitä ovat monet nyt jo näkyvissä olevat ympäristöilmiöt, kuten ilman ja veden lämpötilan nousu, joka selittää eri puolilla maailmaa koetut lämpimämmät kesät. Muut muutokset liittyvät vesi- tai lumisademääriin ja näiden jakautumiseen; esimerkiksi joissakin tyypillisesti sateisissa ja kylmissä ilmastoissa tulva- ja talvikaudet ovat olleet aiempaa ankarampia.

Uhka elämälle

Veden lämpötilan kohoaminen vaikuttaa myös eri organismien elämään. Myrskyjen voimistuminen, merenpinnan kohoaminen sekä rannikoiden ja valtamerien ominaisuuksien muuttuminen uhkaavat elämää erityisesti merenpinnalla ja sen läheisyydessä. Jotkut vesiorganismit ovat erityisen herkkiä lämpötilamuutoksille ja monilla koralliriutoilla on tietty lämpötilatoleranssi, minkä vuoksi merenpinnan lämpötilan nousu vaikeuttaa niiden elämää.

Ihminenkin ei ole immuuni veden lämpötilan muutoksille, sillä me syömme valtameren antimia. Maailman ekosysteemien muutokset vaikuttavat muutoinkin elämäämme monin tavoin, joko suoraan tai välillisesti.

Vesikemian rooli

Kaikkia ympäristön muutoksia ei voida hallita, mutta jokainen voi vaikuttaa siihen, kuinka ilmaston lämpeneminen etenee.

Vesikemiasta on tullut merkittävä ilmaston lämpenemisen vaikutusten lieventäjä. Energia- ja vesitehokkuutta parantavien innovaatioiden avulla voidaan vähentää kasvihuonepäästöjä. Kemiran tuotteet auttavat asiakkaita käyttämään vettä, energiaa ja muita raaka-aineita tehokkaammin sekä vähentämään jätteen määrää ja siten pienentämään niin hiili- kuin vesijalanjälkeään.

"Vettä tarvitaan kaiken biomassan kasvuun, eikä sille ole korviketta. Biomassa taas tukee ilmaston hallintaa, hiilen talteenottoa ja muita ekosysteemin tärkeitä toimintoja. Yrityksillä on ensisijaisen tärkeä rooli innovatiivisten ratkaisujen kehittämisessä ja laajemmassa käyttöönotossa, jotta ilmastonmuutoksen, kaupungistumisen sekä energian ja elintarvikkeiden kasvavan kysynnän vedelle aiheuttamia haasteita voidaan hallita."

Joppe Cramwinckel

Vesijohtaja

World Business Council for Sustainable Development (WBCSD)

Vesi – uusi öljy?

Vesi on öljyn ohella yksi maailman halutuimmista luonnonvaroista. Kova kysyntä nostaa sen arvoa sekä luo pohjaa innovaatioille ja mahdollisuuksia liiketoiminnalle.

Veden luomat liiketoimintamahdollisuudet liittyvät sen saatavuuteen ja laatuun. Maapallon hälyttävä tarjonnan ja kysynnän epätasapaino vähentää saatavilla olevan makean veden määrää. Veden tarpeen kasvaessa jatkuvasti kasvavat myös Kemiran liiketoimintamahdollisuudet. Maailmanmarkkinoiden ja liiketoimintamahdollisuuksien näkökulmasta vesiteknologia tarjoaa yhden maailman nopeimmin kasvavista markkinoista.

Suurin osa valtioista haluaa varmistaa kansalaistensa vedensaannin, joten veden saatavuus edellyttää myös poliittisia toimia. Vesi on välttämättömyys myös lähes kaikille yrityksille ja teollisuuden aloille. Näihin haasteisiin vastaamisessa tärkeämpiä ovat kuitenkin osaaminen ja innovaatiot.

Selkeä liiketoimintamahdollisuus

Vedenkäsittelyn, -kuljetuksen ja -hallinnan innovaatiot ovat merkittävä liiketoimintamahdollisuus monille yrityksille. Kemiran liiketoiminta ympäri maailmaa keskittyy teolliseen ja kunnalliseen vedenkäsittelyyn. Kunnallisessa vedenkäsittelyssä on kyse juoma- ja jäteveden puhdistuksesta. Runsaasti vettä kuluttaville teollisuuksille Kemira tarjoaa ratkaisuja ja osaamista raaka-, prosessi- ja jätevedenkäsittelyyn.

Teknologinen kehitys ja ympäristöasiat ovat tärkeä trendi tällä hetkellä. Veteen liittyvä liiketoiminta pyrkii vastaamaan pääasiassa näihin tarpeisiin. Kuten muillakin ympäristöön liittyvillä aloilla "cleantech" on myös vesi-innovaatiossa avainsana.

Ratkaisuja tarjoavat innovatiiviset teknologiat ovat arvokasta liiketoimintaa, ja vesivarat alkavat kiinnostaa yhä enemmän myös sijoittajia.

"Vedestä on ainutlaatuisten ominaisuuksiensa ansiosta tullut kestävä trendi. Vesialan kasvuinvestointeja voidaan perustella sillä, että kasvava tietoisuus vedenpuutteesta sekä veden laadun, turvallisuuden ja toimitusvarmuuden tärkeydestä on tehnyt vedestä tärkeän trendin liiketoiminnassa. Onko vesi uusi öljy? Se on enemmän. Me väitämme, että toisin kuin energia-alalla, missä fossiilisille polttoaineille on yhä enemmän vaihtoehtoja, biologinen fakta on se, että vettä ei voi korvata millään."

Deane M. Dray, CFA

Johtaja, Multi-Industry & Electrical Equipment
Citi Investment Research

Innovaatioita veden ja energian tasapainoon

Vettä pidetään tulevaisuuden energianlähteenä, mutta vedenkäsittely ja -jakelu kuluttavat paljon energiaa. Veden kierrätyksellä ja uudelleenkäytöllä on hintansa.

Vesi ja energia ovat toisistaan riippuvaisia. Vedenkäsittelyssä ja -jakelussa tarvitaan energiaa, ja energiantuotannossa tarvitaan vettä¹. Aina keskinäinen riippuvuussuhde ei ole tasapainossa. Vedenkäsittelyn ja -jakelun energiakustannukset voivat olla hyvin korkeat, tai energiantuotantoprosesseissa saattaa kulua huomattavia määriä vettä. Suuri öljynporausreikä saattaa esimerkiksi vuotojen vuoksi tyrehtyttää pohjavesikerroksen.

Dynaaminen ja siisti energianlähde

Vettä pidetään usein puhtaana energianlähteenä. Valtamerienergiasta ei vielä tiedetä paljon, mutta sitä pidetään mahdollisena energianlähteenä tulevaisuudessa. Siinä energiaa tuotettaisiin vuorovesistä, aalloista, virroista, merestä peräisin olevista biopolttoaineista, lähteistä, kaasuhydraateista² sekä rajattomasta määrästä vetyä. Se voi olla seuraava puhdas energianlähteemme.

Tärkeintä on tasapaino

Vedenpuhdistuksessa ja -jakelussa kuluu paljon energiaa, minkä vuoksi tulisi tarkastella entistä tehokkaampia käsittely- ja jakelujärjestelmiä³.

Yksi tapa taata tasapaino vedenkäsittelyn ja energiankulutuksen välillä ovat vesien suojeluun ja tehokkaaseen veden käyttöön liittyvät toimenpiteet, joiden tavoitteena on vähentää vesijärjestelmien energiankulutusta⁴. Tällainen toimenpide on myös henkilökohtainen sitoumuksemme käyttää vettä harkiten.

Suurin osa energiasta ja vedestä käytetään teollisuudessa. Kemira pyrkii vastaamaan haasteeseen investoimalla merkittävästi tutkimukseen ja tuotekehitykseen voidakseen näin parantaa teollisuusasiakkaidensa vesi- ja energiatehokkuutta. Vesikemian, teknologian ja biologian oikealla yhdistelmällä veden uudelleenkäyttöä ja kierrätystä voidaan lisätä, ja näin vähentää teollisuusprosessien energiankulutusta. Pieni vesijalanjälki tarkoittaa korkeaa energiatehokkuutta.

”Mitä tietoisempia asiakkaamme ovat kestävästä kehityksestä, sitä enemmän he haluavat tietää tuotteiden valmistukseen ja energiankulutukseen liittyvästä ekologisesta jalanjäljestä. Meille esitetään jo nyt paljon tähän liittyviä kysymyksiä.

Kemiran tuotteet eivät ole suoraan yksityisille kuluttajille kohdistettuja, mutta teollisuusasiakkaat esittävät samoja kysymyksiä. Esimerkiksi paperiteollisuuden asiakkaamme haluavat tietää, millaista energiaa käytämme paperiteollisuuden kemikaalien valmistuksessa. Kemiran vastaus on tuuli-, ydin-, prosessi- tai vesivoimalla tuotettu hiiletön sähkö. Energiatehokkuuden merkitys tulee kasvamaan entisestään tulevaisuudessa ”

Elina Engman

Energiajohtaja

Kemira

Vesiturvallisuus merkitsee saatavuutta ja laatua

Vesiturvallisuuteen liittyy kaksi tärkeää näkökulmaa: veden saatavuus ja laatu.

Veden ei välttämättä tarvitse olla juomakelpoista ollakseen hyvälaatuista. Esimerkiksi teollisuuskäytössä riittää, että vesi on tarpeeksi puhdasta turvallisen ja kustannustehokkaan käsittelyn takaamiseksi. Kunnallisessa vedenkäsittelyssä tärkeimmät turvallisuus- ja laatukriteerit ovat puhtaus ja hygieenisuus.

Kemira on kehittänyt teknologioita, joilla tehostetaan veden käyttöä ja kierrätystä sekä autetaan luomaan uusia, pienen vesijalanjäljen jättäviä energiatehokkaita ratkaisuja. Tuotekehitystyö jatkuu tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Johtavat yritykset ja tutkimuslaitokset ovat parhaita neuvonantajia Kemiran tuotekehitysasioissa.

Paljon vettä kuluttavat teollisuudenalat, kuten sellu- ja paperiteollisuus, ovat jo pitkään hyötäneet kierrätyksestä muun muassa energia- ja raaka-ainetehokkuuden osalta. Veden ja energian kulutuksen vähentäminen onnistuu parhaiten, kun itse prosessin lisäksi otetaan kattavasti huomioon myös kemialliset ja biologiset vaikutukset.

Veden ei tarvitse aina olla juomakelpoista

"Tällä hetkellä haasteena on löytää erillisten virtojen yhtymiskohdat sekä alentaa niiden orgaanista ja epäorgaanista kuormitusta", kertoo Kemiran Common Chemistry -yksikön tutkimus- ja tuotekehitysjohdaja Kaj Jansson. "Nyrkkisääntönä on se, että jätevesi käsitellään siellä, missä sitä syntyy. Käsittely on silloin helpompaa, ja vaadittavat investoinnit ovat pienemmät kuin jäteveden vieminen erillisen käsittelylaitoksen läpi."

Suljetut prosessit ovat usein nopeita, joten niissä saattaa ilmetä häiriöitä, jotka on ratkaistava aikaisempaa nopeammin. Kemiran kehittämiä ratkaisuja prosessin luotettavuuden parantamiseksi ovat automaattinen kemikaalihallinta ja etävalvonta, jotka ovat jo käytössä eri puolilla maailmaa. On kuitenkin tärkeää muistaa, että esimerkiksi paperitehtaiden vedenkäsittelyprosessit ovat yksilöllisiä: kullakin tehtaalla on erilainen prosessi ja eri raaka-aineet, ikä ja sijainti.

Vettä on oltava saatavilla koko ajan

Vaihtoehtoiset vesivarannot, kuten suolanpoisto merivedestä sekä veden tehokas kierrätys ja uudelleenkäyttö, auttavat varmistamaan puhtaan veden jatkuvan saatavuuden siellä, missä sitä eniten tarvitaan. Paikalliset viranomaiset pyrkivät seuraamaan teollisuuskehityksen esimerkkiä. Jotkut vielä harkitsevat, kun taas toiset, kuten Singapore, johtavat kehitystä. Edelläkävijät joutuvat toimimaan nopeasti ja vastaamaan haasteeseen löytäen innovatiivisia ratkaisuja.

Erittäin puhdasta ja juomakelpoista NEWater-vettä

Singaporen Public Utilities Board (PUB) ja ympäristö- ja vesiresurssiministeriö aloittivat vuonna 1998 vedenkierrätystutkimuksen (Singapore Water Reclamation Study), jonka tavoitteena oli määrittää toimivia raakavedenlähteitä Singaporen tarpeisiin ja vähentää riippuvuutta Malesiasta tuodusta vedestä.

NEWater on PUB:n valmistaman kierrätysveden tuotenimi. Tarkemmin sanottuna kyse on käsitellystä jätevedestä, joka on puhdistettu käyttämällä perinteisten vedenkäsittelymenetelmien lisäksi duaalimembraaniteknologiaa (mikrosuodatus ja käänteisosmoosi) ja ultraviolettitekniikkaa. Juomakelpoista

vettä tuotetaan myös ihmisten käyttöön, mutta enimmäkseen sitä käytetään erittäin puhdasta vettä tarvitsevilla teollisuudenaloilla.

"Strateginen yhteistyö Kemiran kanssa vahvistaa Outotecin kykyä tarjota kestäviä vedenkäsittelyratkaisuja asiakkailleen. Outotec kehittää teknologioita, joilla vähennetään merkittävästi makean veden kulutusta, mahdollistetaan prosessiveden kierrätys ja vähennetään kaivosten ja metallurgisten prosessilaitosten vesihäviötä. Edistyksellisillä sakeuttamisaineilla ja suodattimilla vesi voidaan tehokkaasti erottaa kiintoaineista. Kemiran syvälinen vesikemian osaaminen ja Outotecin asiantuntemus metallurgisista prosesseista muodostavat ainutlaatuisen yhdistelmän ja luovat liiketoimintamahdollisuuksia molemmille osapuolille."

Kari Knuutila

Teknologiajohtaja

Outotec Oyj